

JULES VERNE
A DUNAI HAJÓS

FORDÍTOTTA
BARTÓCZ ILONA

TARTALOM

ELSŐ FEJEZET
A SIGMARINGENI VERSENYEN

MÁSODIK FEJEZET
A DUNA FORRÁSAINÁL

HARMADIK FEJEZET
BORUS DEMETER UTASA

NEGYEDIK FEJEZET
SERGE LADKO

ÖTÖDIK FEJEZET
DRAGOS KÁROLY

HATODIK FEJEZET
A KÉK SZEMPÁR

HETEDIK FEJEZET
A VADÁSZOK ÉS A VAD

NYOLCADIK FEJEZET
EGY NŐI ARCKÉP

KILENCEDIK FEJEZET
DRAGOS KETTŐS KUDARCA

TIZEDIK FEJEZET
A FOGOLY

TIZENEGYEDIK FEJEZET
AZ ELLENSÉG HATALMÁBAN

TIZENKETTEDIK FEJEZET
A TÖRVÉNY NEVÉBEN

TIZENHARMADIK FEJEZET
A KIHALLGATÁS

TIZENNEGYEDIK FEJEZET
ÉG ÉS FÖLD KÖZÖTT

TIZENÖTÖDIK FEJEZET
KÖZEL A CÉLHOZ

TIZENHATODIK FEJEZET
AZ ELHAGYATOTT HÁZ

TIZENHETEDIK FEJEZET
A FOLYAM SODRÁBAN

TIZENNYOLCADIK FEJEZET
A DUNAI RÉVKALAUZ

TIZENKILENCEDIK FEJEZET
UTÓSZÓ

ELSŐ FEJEZET

A SIGMARINGENI VERSENYEN

1876. augusztus 5-én, egy szombati napon nagy, zsibongó tömeg töltötte meg a Halásztanyához címzett vendéglőt. Az énekszó, a kiáltás, az összevert poharak csengése, a taps és üdvrivalgás fülsiketítő lármává folyt össze. A lármát csaknem szabályos időközönként harsogták túl azok a „Hoch!” kiáltások, melyekkel a németek szoktak hangot adni túláradó jókedvüknek.

A vendéglő ablakai közvetlenül a Dunára néztek, a bájos Sigmaringen városkának szélén. Sigmaringen a Poroszországhoz tartozó, de csaknem a nagy közép-európai folyam eredeténél fekvő hohenzollerni terület-beszögellés székhelye.

A vendéglő kapuja fölé cifra gót betűkkel festett cégér hívogató szavának eleget téve itt gyűltek össze a Dunai Ligának, a különböző Duna-völgyi nemzetiségekhez tartozó horgászok nemzetközi társaságának tagjai. Effajta vidám összejövetel nem is képzelhető el alapos ivászat nélkül. A vendégek bőségesen kortyintgatták a jó müncheni sört és a jó magyar bort. Füstöltek is jócskán, és a nagy termet teljesen betöltötte a hosszú pipákból szüntelenül gomolygó illatos füst. A társaság tagjai már alig látták egymást, de, hacsak nem voltak süketek, jól értették egymás szavát.

A horgászok, akik kedvtelésük gyakorlása közben csendesek, hallgatók, a világ legzajosabb embereivé válnak, mihelyt félreteszik a horgászbótot. Amikor hőstetteik elbeszéléséről van szó, hát felérnek a vadászokkal, ami pedig nem kis dolog.

A Halásztanya asztalai körül összegyűlt körülbelül százfőnyi vendégsereg - jeles bajnokai a horgászbótnek, megszállottjai a pedzőnek, és szerelmesei a horognak - már az ugyancsak kiadós ebéd végén tartott. A délelőtti „munka” nyilván alaposan kiszikkasztotta torkukat, legalábbis erre vallott a tálalón felsorakozó rengeteg palack. Most csak a különféle pálinka volt soron, amellyel rendszerint a kávé szökték leöblíteni. Délután három óra lett, mire az egyre emelkedettebb hangulatban levő vendégek felálltak az asztalok mellől. Az igazat megvallva, voltak köztük, akik tántorogtak, és asztalszomszédjaik támogatása nélkül aligha jutottak volna messze. Legnagyobb részük azonban szilárdan állt a lábán, mint ahogyan ez illeti is a Dunai Liga versenye alkalmából évente többször is megismétlődő, hosszú áldomásos derék, elmaradhatatlan résztvevőikhez.

Ezeknek a nagy érdeklődés mellett és ünnepélyes keretek között megtartott versenyeknek nagy volt ám a híre a nevezetes szöke - és nem mint ahogyan a közismert Strausskeringő mondja: kék - folyam egész mentében. Özönlöttek ide a versenyzők a badeni hercegségből, Württembergből, Bajorországból, Ausztriából, Magyarországról, Romániából, Szerbiából és még a bulgáriai és besszarábiai török tartományokból is.

A társaság már öt éve állott fenn. Elnökének, a magyar Miklóssinak kiváló vezetése alatt szépen felvirágzott. Állandóan gyarapodó pénzalapjai lehetővé tették, hogy minden versenyen jelentős díjakat tűzzön ki, és zászlóján ott ragyogtak azok a dicsőséges érmek, amelyeket kemény küzdelem árán hódított el a vele versenyben álló egyesületektől. A társaság választmánya, amely kitűnően ismerte a folyami halászatra vonatkozó törvényeket, tagjai védelmére kelt az állammal éppúgy, mint a magánosokkal szemben, és jogaikat, kiváltságait azzal a szívóssággal, mondhatni szakmai makacssággal védte, mely annyira jellemző azokra a kétlábú lényekre, akikről méltán állíthatjuk, hogy horgászösztönük révén az emberi nem egy külön, sajátos csoportját alkotják.

A most lezajlott verseny a második volt az 1876. évben. A versenyzők már reggel öt órakor elhagyták a várost, és valamivel Sigmaringen alatt, a Duna bal partján gyülekeztek. Mindnyájan a társaság egyenruháját viselték: szabad mozgást biztosító rövid zubbonyt, vastag talpú csizmákba tűrt nadrágot és széles ellenzőjű fehér sapkát. Természetesen mindegyikük fel volt szerelve a *Horgászok kiskönyvében* felsorolt valamennyi kellékkel: dobóbotokkal, horog-nyelekkkel, merítőhálókkal, dámszarvasbőr tokban elhelyezett horgászszinórokkal, pótákkal, mélységmérő ólmokkal, különböző nagyságú ólomnehezékekkel, műlegyekkel és előkéekkel. A horgászversenynek nem voltak szigorúan megszabott feltételei, vagyis bármilyen halat elfogadtak, és mindegyik horgász tetszése szerinti csalétket használhatott.

Pontban hat órakor helyén volt már mind a kilencvenhét versenyző, kezükben úszóhoroggal, hogy bármely pillanatban bevethesse azt. Kürtszó adta meg a „rajt” jelet, és a kilencvenhét színór szinte egyetlen mozdulattal feszült ki a folyó tükre felett.

A versenyen több díjat tűztek ki, és ezek közül a két elsőt - amelynek értéke 100-100 forint¹ volt - annak a horgásznak szánták, aki a legtöbb, illetve a legnagyobb halat fogja ki.

Minden simán ment a második kürtszóig, amely öt perccel 11 óra előtt a verseny végét jelezte. A versenyzők ezután zsákmányukat egyenként bemutatták a Miklóssi elnökből és a Dunai Liga négy tagjából álló versenybizottságnak. Senki egy pillanatig sem kételkedett abban, hogy ezek a magas és tekintélyes személyiségek teljes pártatlansággal hozzák meg döntésüket, mégpedig úgy, hogy még a könnyen felfortyanó emberekből álló horgásztársadalom részéről se lehessen helye semmiféle ellenvetésnek. A versenybizottság lelkiismeretes munkája eredményének kihirdetésére azonban türelemmel várni kellett, mert a baráti együttlétben elköltött lakoma végéig titokban tartották, hogy a kifogott halak számától és súlyától függően kik kapják a különböző díjakat.

Most elérkezett ez a pillanat. A horgászok és velük együtt a Sigmaringenből érkezett érdeklődők is kényelmesen elhelyezkedve várakoztak az emelvény előtt, amelyen az elnök és a versenybizottság többi tagja foglalt helyet. A székek, padok és zsámolyok mellett nem volt hiány asztalokból sem, az asztalokon pedig ott sorakoztak a söröskancsók, a különféle pálinkásüvegek és a kisebb meg nagyobb poharak.

Miután mindenki helyet foglalt, és a pipákból még vidámabban bodorodott a füst, az elnök felemelkedett helyéről.

- Halljuk!... Halljuk!... - kiáltottak mindenfelől. Miklóssi elnök először is felhajtott egy pohár sört, amelynek dús habja végigcsepegett bajuszán.

- Kedves sporttársaim - mondotta németül, minthogy ezt a nyelvet a Dunai Liga tagjai nemzetiségi különbségre való tekintet nélkül mind értették -, kedves sporttársaim, ne várjanak tőlem klasszikusan felépített beszédet, bevezetéssel, tárgyalással és befejezéssel. Nem, mi nem azért vagyunk itt, hogy hivatalos szónoklatoktól mámorosodjunk meg, és én itt csak a mi kis belső ügyeinkről akarok beszélni baráti, mondhatnám testvéri körben, amennyiben egy nemzetközi összejövetellel kapcsolatban helytállónak tartják ezt a kifejezést.

E két mondat kissé hosszúra sikerült, mint a beszédek bevezető mondatai általában, még akkor is, ha a szónok hangoztatja, hogy rövid akar lenni. Mégis egyöntetű taps fogadta, amelybe számos „Helyes!”, sőt „Hoch!” kiáltás, no meg néhány csuklás is vegyült. A közönség azzal toldotta meg a helyeslést, hogy az elnökre ürítette poharát, aki maga is újból poharat emelt.

¹ 200-200 aranykorona

Miklóssi elnök ezután folytatta beszédét, és a horgászokról, mint az emberiség legjobbjairól szólt. Ecsetelte mindazokat a kiváló tulajdonságokat és erényeket, amelyekkel a bőkezű természet felruházta a horgászokat. Elmondotta, hogy mennyi türelemre, leleményességre, hidegvérre, felsőbbrendű értelemre van szüksége a horgásznak, hogy sikert érjen el ebben a tudományban, mert bizony a horgászat nem is annyira mesterség, mint inkább tudomány. A horgász tevékenysége szerint magasan felette áll azoknak a hőstetteknek, melyekkel a vadászok szoktak kérkedni.

- Hát lehet a vadászatot a horgászattal összehasonlítani? - kiáltott fel.

- Nem! Nem! - válaszolt egy emberként a hallgatóság.

- Talán olyan nagy dolog lelőni egy foglyot vagy egy nyulat, amikor már lőtávolságban van, és főként mikor már egy kutya felhajtotta? És különben is: van nekünk ilyen segítőtársunk?... A vadat az ember messziről megpillantja, kényelmesen célba veszi, és rengeteg söréttel leteríti, miközben a sörét nagy része kárba vész! A halat ezzel szemben nem tudjuk szemmel követni, a víz elrejtje előlünk... Micsoda körmönfont fogásokra, agyafűrt csalafintaságokra, milyen agymunkára és ügyességre van szükség, míg rávesszük, hogy bekapja a horgot, hogy ez belévágódjék, és hogy a vízből kirántsuk a halat, amely vagy erőtlenül lóg a zsinór végén, vagy pedig fickándozik, mintha csak maga is örülne a horgász győzelmének!

Viharos helyeslés fogadta az elnök szavait. Miklóssi mondatai szemmel láthatóan a Dunai Liga tagjainak érzelmeit fejezték ki. Az elnök, minthogy tudta, horgásztársai semmiféle dicséretet nem sokallnak, habozás nélkül kockáztatta meg a legnagyobb túlzásokat, és a horgászok nemes kedvtelését minden egyéb fölé helyezte, a halfogászati tudomány lelkes híveit az egekig magasztalta, sőt annak a büszke istennőnek emlékét is felidézte, aki a régi Rómában a halászati szertartások alkalmából tartott versenyek védőszelleme volt.

Vajon megértette hallgatósága e szavakat? Minden bizonnyal, mert tomboló lelkesedés volt a felelet.

Miután az elnök új erőt merített, ismét leöntvén torkán egy korsó habzó sört, így folytatta:

- Végül még állapítsuk meg örömteli szívvel, hogy társaságunk egyre jobban felvirágzik, évről évre új tagokkal gyarapszik, egész Közép-Európában szilárdan megalapozott hírnévnek örvend. Társaságunk sikereiről nem is akarok külön szólni. E sikereket mindnyájan ismerik, mindnyájuknak része volt bennük. Társaságunk versenyein részt venni nagy megtiszteltetésnek számít! A német sajtó, a cseh sajtó, a román sajtó soha nem fukarkodott a megtisztelő dicséretekkel társaságunkat illetően, s hozzáteszem, hogy ez a dicséret nagyon is megérdemelt volt. Ezért poharamat emelem, és kérem, hogy tartsanak velem, azoknak az újságíróknak egészségére, akik a Dunai Liga nemzetközi jelentőségű ügyéért fáradoznak.

A hallgatóság, talán mondani sem kell, követte Miklóssi elnök példáját. A palackok tartalmát a poharakba, a poharakét pedig a torkokba öntötték, éppen olyan játszi könnyedséggel, mint ahogyan a nagy folyam és mellékfolyóinak vize a tengerbe folyik.

Ennél is maradtak volna, ha az elnöki beszéd ezzel a felköszöntővel véget ér. Ezt azonban elkerülhetetlenül követte a többi, nem kevésbé alkalomszerű felköszöntő.

Az elnök a titkár és a pénztáros között állt. Teljes magasságában kihúzta magát. Jobb kezében mindegyikük egy-egy pezsgőspoharat tartott, balját pedig szívére helyezte.

- Most pedig a Dunai Ligára iszom - jelentette ki Miklóssi, és tekintete végigjárt a hallgatóságon.

Ekkor mindenki felpattant helyéről, és pezsgőspoharát ajkához emelte. Ki padra, ki asztalra ugrott fel, és az egész hallgatóság tökéletes összhangban tett eleget Miklóssi felhívásának.

Miután a poharak kiürültek, az elnök ismét töltött az elébük helyezett, kiapadhatatlannak látszó palackok egyikéből, majd még emeltebb hangon folytatta:

- Igyunk a különböző nemzetiségekre, a badeniekre, a württembergiekre, a bajorokra, az osztrákokra, a magyarokra, a szerbekre, a havasalföldiekre, a bolgárookra, a besszarábiaiakra, mindazokra a nemzetekre, melyeknek fiai a Dunai Liga tagjai között vannak!

És a jelenlevő besszarábiaiak, bolgárok, havasalföldiek, szerbek, magyarok, osztrákok, bajorok, württembergiek, badeniek egy emberként követték felhívását, és ürítették ki poharukat.

Végül az elnök azzal a bejelentéssel fejezte be szónoklatát, hogy most a társaság minden egyes tagjának egészségére iszik. Minthogy azonban a társaságnak nem kevesebb, mint 473 tagja volt, sajna kénytelen volt egyetlen közös pohárköszöntővel beérni.

Erre a jelenlevők ezernyi „Éljen!” kiáltással válaszoltak, amíg csak bírta a torkuk. Így ért véget a program második pontja. Az első programpont befejező része a nagy áldomás volt, és most következett a harmadik: a díjak kiosztása. Mindenki érthető izgalommal várta az eredményhirdetést, mert mint mondtuk, a versenybizottság döntését mindeddig titokban tartották. De végre elérkezett a pillanat, amikor a döntést nyilvánosságra hozzák.

Miklóssi elnök tehát nekilátott a két csoportba tartozó jutalmak hivatalos listájának felolvasásához.

A társaság alapszabályainak megfelelően először a kisebb díjak nyerteseinek nevét olvasta, így az eredményhirdetés növekvő érdeklődés mellett folyt.

A mennyiségi verseny kisebb díjainak nyertesei az elnöki emelvény elé léptek. Az elnök átölelte őket, és díszoklevelet meg az elért helyezésnek megfelelő pénzjutalmat nyújtott át nekik.

A merítőhálóban olyan halak voltak, amelyeket bármelyik horgász foghat a Dunából. Pikó, koncér, fenékjáró küllő, lepényhal, sügér, cigányhal, csuka, fejes domolykó stb. A kisebb díjak nyerteseinek névsorában románok, magyarok, badeniek, württembergiek szerepeltek. A második díjat hetvenhét kifogott halért egy Weber nevű németnek ítélték, és ezt a bejelentést lelkes üdvözlés fogadta. Ezt a Webert jól ismerték horgásztársai. Az előző versenyeken ugyanis már többször ért el kiváló helyezést, és általában azt várták, hogy ezen a versenyen ő nyeri el az első díjat a legtöbb kifogott hallal.

De nem így történt. Az ő hálójában csak hetvenhét hal volt, eggyel sem több, akárhányszor számolták is meg, viszont egyik, ha talán nem is ügyesebb, de mindenesetre szerencsésebb versenytársa kilencvenkilenc halat hozott hálójában.

Ekkor kihirdették a győztes mesterhorgász nevét: a magyar Borus Demeter volt.

A meglepett közönség nem tapsolt Borus Demeter nevének hallatára, mert ennek a Dunai Ligába nemrégiben belépett magyarnak a neve ismeretlen volt számára.

Minthogy a nyertes nem jelent meg az elnöki asztal előtt, hogy átvegye a százforintos jutalmat, Miklóssi elnök azonnal áttért a súlyverseny eredményének kihirdetésére. A díjnyertesek itt románok, szerbek és osztrákok voltak. Amikor a második helyezett nevét olvasták fel, a közönség csakúgy tapsolt, mint az imént a német Weber nevének hallatára. Ezt a díjat Ivetozár, az elnökség egyik tagja nyerte el egy harmincöt fontos² fejes domolykóval, amelyet egy kevésbé ügyes és kevésbé hidegvérű horgász nyilván nem tudott volna kirántani a vízből. Ivetozár, a társaság egyik legtekintélyesebb, legtevékenyebb és legodaadóbb tagja volt, akkoriban ő nyerte el a legtöbb jutalmat. Nevének említését egyöntetű taps fogadta.

Most már csak e csoport első díjának átadása volt hátra, és mindenki szívdobogva várta a díjnyertes nevének kihirdetését.

Mekkora volt a csodálkozás, sőt mondhatjuk megrökönyödés, amikor Miklóssi elnök, hangjában alig elfojtható remegéssel, így szólt:

- A súly szerinti csoportban első: a magyar Borus Demeter 170 fontos csukájával.

A teremre mély csend borult. A tapsra készülő tenyerek mozdulatlanok, a győztes éljenzésére készülők pedig némák maradtak. Az egész hallgatóságon feszült kíváncsiság vett erőt.

Vajon megjelenik végre Borus Demeter? Vajon Miklóssi elnök elé járul most már, hogy átvegye a két díszoklevelet és az azokkal járó kétszáz forintot?

Hirtelen morajlás futott végig a termen.

A jelenlevők egyike, aki eddig egy kicsit félrehúzódva állott, megindult az elnöki emelvény felé.

A magyar Borus Demeter volt.

Gondosan beretvált arca és dús, szénfekete haja után ítélve nem lehetett több harmincévesnél. Az átlagosnál magasabb termetű, széles vállú, jó kiállású ember, ereje bizonyára nem mindennapi. Mindenesetre meglepőnek látszott, hogy egy ilyen keménykötésű fiatalember olyan nagy örömet talál a horgászás békés kedvtelésében, hogy ebben a nehéz tudományban mesterré vált, amiről a verseny eredménye cáfolhatatlan tanúbizonyságot nyújtott.

A másik furcsaság Borus Demeterrel kapcsolatban az volt, hogy szemével nyilván valami baj lehetett, mert nagy fekete szemüveget viselt, úgyhogy szemszínét nem is lehetett megállapítani. Márpedig a látás a legbecsesebb érzékszerve azoknak, akik szenvedéllyel figyelik az úszó³ alig észrevehető mozgását, és ugyancsak jó szemre van szüksége annak, aki át akar látni a halak különféle ravaszságain.

De meglepetés ide, meglepetés oda, nem volt mit tenni. Minthogy a versenybizottság pártatlansága tekintetében nem merülhetett fel kétség, a verseny nyertese vitathatatlanul Borus Demeter volt, mégpedig olyan körülmények között, amilyenekre horgászemlékezet óta nem volt példa. A teremben felengedett tehát a hangulat, és elég erős taps üdvözlötte a győztest, amidőn Miklóssi elnök kezéből átvette a díszokleveleket és a jutalmakat.

Ezután Borus Demeter ahelyett, hogy lelépett volna az emelvényről, pár szót váltott az elnökkel, majd a kíváncsian várakozó hallgatóság felé fordult, és egy kézmozdulattal csendet kért. A jelenlevők mintegy varázsütésre elhallgattak.

² 1 font kb. 0,5 kg

³ „Úszó”-nak vagy „pedző”-nek hívják azt a víz színén maradó lúdtoll vagy parafa függesztéket, amellyről a horgot tartó zsinór a vízbe csüng

- Uraim! Kedves sporttársaim! - mondotta. - Engedjék meg, hogy néhány szót szóljak önökhöz elnökünk szíves hozzájárulásával.

Az imént még olyan zajos teremben most egy légy zümmögését is hallani lehetett volna. Vajon mi célja ennek a soron kívüli felszólalásnak?

- Mindenekelőtt - folytatta Borus Demeter - szeretném megköszönni önöknek rokonszenvük megnyilvánulását, de higgyék el nekem, hogy a kettős siker nem tesz önहितű. Jól tudom ugyanis, hogy erre sokkal méltóbb lett volna a kiváló horgászokban annyira bővelkedő Dunai Liga valamelyik régebbi tagja, és én a sikert nem is annyira saját magamnak, mint inkább a jó szerencsének köszönhetem.

E bevezető szavak szerény hangja igen kedvező hatást keltett a hallgatóságban, melynek soraiból néhányan halkán meg is jegyezték:

- Nagyon helyes!

- Erre a jó szerencsére most rá kell szolgálnom, és ezért egy tervet eszeltem ki, mely, azt hiszem, érdekelni fogja a kiváló horgászoknak ezt a gyülekezetét. Jól tudják, kedves sporttársaim, mennyire divatosak manapság a rekordok. Miért ne követnők mi is, a miénknél bizonyára alacsonyabb rendű sportok bajnokainak példáját? Miért ne állítanánk fel a horgászat csúcseredményét?

Ezt a bejelentést a helyeslés fojtott moraja fogadta. - „Ejha!”, „No lám!”, „Miért is ne?” kiáltások hangzottak fel, és ki-ki a maga vérmérsékletének megfelelően adott kifejezést érzelmeinek.

- Amikor ez a gondolat felmerült bennem - folytatta máris a szónok -, rögtön jónak találtam, és azonnal tudtam azt is, hogy milyen feltételek mellett kell megvalósítani. A problémát leegyszerűsítette az a tény, hogy a Dunai Liga tagjának vallhatom magam, és mint a Liga tagja csakis a Dunán hajthatom végre sikeresen vállalkozásomat. Azt a tervet gondoltam tehát ki, hogy lehajózok szép folyamunk forrásától egészen a Fekete-tengerig, és e háromezer kilométeres úton kizárólag azzal tartom fenn magam, amit horgászattal szerzek. A szerencse, amely ma kedvezett nekem, ha lehet, még jobban fokozta vágyamat, hogy elinduljak erre az útra, amelynek jelentőségét minden bizonnyal önök is felismerik. Éppen ezért már most bejelentem, hogy elindulásom időpontját augusztus 10-re, vagyis jövő csütörtökre tűztem ki. E napra találkozót adok önöknek azon a helyen, ahol a Duna ered.

Könnyebb elképzelni, mint leírni a lelkesedést, melyet ez a váratlan bejelentés keltett. Öt percen át megállás nélkül tartott a viharos éljenezés és a tomboló taps.

A váratlan esemény méltó befejezése még hátravolt. Miklóssi elnök is érezte ezt, és ezért, mint mindig, most is elnöki tisztéhez illően cselekedett. Kissé nehézkesen, de ismét felemelkedett a két másik elnökségi tag között elfoglalt helyéről.

- Borus Demeter sporttársunk egészségére! - kiáltotta meghatott hangon, magasra emelve pezsgőspoharát.

- Borus Demeter sporttársunkra! - visszhangozta zajosan az egész társaság, majd mélységes csend következett, miután az emberi lények egy sajnálatos fogyatékoságuk következtében képtelenek arra, hogy egyszerre kiáltozzanak és iganak.

A csend azonban nem tartott sokáig. A pezsgő hamarosan új erőt öntött a kifáradt torkokba, és a hangos felköszöntők újabb sorát váltotta ki belőlük, egészen addig a pillanatig, míg általános jókedv közepette lezárult a híres horgászverseny, amelyet 1876. augusztus 5-én, szombaton rendezett a Dunai Liga a bájos Sigmaringen városkában.

MÁSODIK FEJEZET A DUNA FORRÁSAINÁL

Vajon hírnévre vágyott Borus Demeter, amikor a Halásztanyán egybegyűlt sporttársainak bejelentette, hogy horgászbottal a kezében lehajózik a Dunán? Ha ez volt a célja, ezt el is érte.

A sajtó felfigyelt az eseményre, és a Duna-vidék minden újságja, kivétel nélkül, többé vagy kevésbé bő tudósítást szentelt a sigmaringeni horgászversenynek. Ezek a tudósítások mind igen hízelgőek voltak a győztes szempontjából, akinek neve kezdett nagyon népszerűvé válni.

A bécsi Neue Freie Presse már másnapi, augusztus 6-i számában a következőket írta:

A Dunai Liga legutóbbi horgászversenye tegnap ért véget Sigmaringenben, mégpedig hatalmas meglepetéssel. A verseny hőse a tegnap még teljesen ismeretlen, de egyseriben híressé vált magyar Borus Demeter volt.

Mivel érdemelte ki Borus Demeter ezt a hirtelen jött dicsőséget? - kérdezhetik joggal olvasóink.

Ennek az ügyes horgásznak először is sikerült megszerezni a súly- és a mennyiségi verseny két első díját, messze maga mögött hagyva valamennyi versenytársát, amire, úgy hírlik, még nem volt példa, mióta ilyen versenyeket tartanak. Ez magában véve is szép dolog. De ez még nem minden.

Aki ennyi babért szerzett, és ilyen ragyogó győzelmet aratott, az bizony megérdemelné, hogy pihenjen babérain. Ez a nagyszerű magyar azonban, úgy látszik, más véleményen van, és még nagyobb meglepetéseket tartogat számunkra.

Értesüléseink szerint - és mindenki tudja, hogy hírforrásaink milyen megbízhatóak - Borus Demeter bejelentette klubtársainak, hogy horgászbottal a kezében lehajózik a Dunán a folyamnak a badeni hercegség területén levő forrásaitól egészen a folyam torkolatáig, a Fekete-tengerig, vagyis körülbelül 3000 kilométeres utat tesz meg.

Olvasóinkat állandóan tájékoztatjuk majd ennek az eredeti vállalkozásnak fejleményeiről.

Borus Demeter augusztus 10-én, tehát jövő csütörtökön indul útnak. Jó utat kívánunk neki, de egyúttal kívánjuk azt is, hogy ez a rettenthetetlen horgász legalább egy-két halat hagyjon meg mutatónak e nemzetközi folyam halállományából!

Így írt a bécsi Neue Freie Presse. A budapesti Pester Lloyd éppen ilyen meleg hangon írt, csakúgy, mint a belgrádi Srbské Noviné és a bukaresti Romanul, amelynek hasábjain a jelentés már egész nagy cikk méreteit öltötte.

Ezek az írások nagyon alkalmasak voltak arra, hogy a figyelmet felhívják Borus Demeterre, és ha a sajtó valóban hű tükre a közvéleménynek, magyarunk bizton számíthatott arra, hogy útján egyre fokozódó érdeklődés kíséri.

Az útja során érintett nagyobb városokban pedig bizonyára mindenütt akadnak majd a Dunai Ligának olyan tagjai, akik kötelességüknek tartják, hogy gyarapítsák klubtársuk dicsőségét. Szükség esetén tehát kétségtelenül számíthat az ő segítségükre.

A sajtókommentárok máris nagy hullámokat kavartak fel a horgásztársadalomban. A szakma-beliak szemében Borus Demeter vállalkozása óriási jelentőségre tett szert, és a most befejeződött versenyre Sigmaringenben egybegyűlt ligatagok közül sokan ott maradtak, hogy jelen legyenek a Dunai Liga bajnokának indulásánál.

Ha valaki, hát a Halásztanya tulajdonosa joggal örülhetett annak, hogy a horgászok tovább maradnak Sigmaringenben. Augusztus 8-án délután, két nappal az előtt, hogy a díjnyertesnek el kellett indulnia érdekes útjára, több mint harminc vendég iszogatót és mulatozót a vendéglő nagytermében, és tekintettel a válogatott közönség garatjának teljesítőképességére, a vendéglő pénztárába szokatlanul nagy összegek folytak be.

Mindamellettt akármilyen közel is volt az a nap, amely miatt az érdeklődők Hohenzollern székhelyén maradtak, augusztus 8-án estefelé mégsem a nap hősről folyt a szó a Halásztanyán. Egy másik, a nagy folyam partjain élő emberek számára még fontosabb esemény kavarta fel a kedélyeket, és erről beszélt mindenki.

Az izgalmat a helyzet komolysága teljes mértékben indokolta.

Néhány hónap óta ugyanis a Duna partvidékének nyugalma rablók garázdálkodása zavarta meg. Se szeri, se száma a kifosztott tanyáknak, a kirabolt kastélyoknak, a feltört villáknak. Még gyilkosságok is történtek. Több ember életével fizetett azért, mert szembe mert szállni a rablókkal, akiket eddig senki sem tudott elfogni.

Nyilvánvaló volt, hogy a bűntények ilyen sorozatát nem követhette el néhány magányosan garázdálkodó bandita, hanem jól megszervezett és nagyarányú vállalkozásaik után ítélve minden bizonnyal sok tagból álló bandáról volt szó.

Különös körülményként kell megemlíteni, hogy ez a banda csakis a Duna közvetlen közelében működött. A Duna két partjától két kilométernél nagyobb távolságra nem történt egyetlen olyan bűneset sem, amelyet indokoltan a bandának lehetett volna tulajdonítani. Úgy látszott azonban, hogy a banda működési területe csak szélteben korlátozott, minthogy a banditák, akiket sehol sem sikerült tetten érni, egyformán fosztogatták az osztrák, a magyar, a szerb és a román partvidéket.

A bűntény végrehajtása után eltűntek, és csak akkor hallattak ismét magukról, amikor újabb bűncselekményt követtek el, gyakran több száz kilométernyire az előző garázdálkodásuk színhelyétől. Közben pedig teljesen nyomuk veszett, mintha csak levegővé váltak volna a zsákmánnyal együtt, amely gyakran igen nehezen cipelhető holmiból állt.

Az érdekelt kormányokat végül is nyugtalanítani kezdte a kudarcok sorozata, melynek valószínűleg az volt az oka, hogy a rendfenntartó erők között hiányzott az együttműködés. Diplomáciai megbeszélések kezdődtek tehát a kérdésről, és mint éppen az augusztus 8-án reggel megjelent lapok közölték, a tárgyalások eredményeképpen a Duna egész mentében egy közös vezető irányítása alatt működő nemzetközi rendőrséget alakítottak. Ennek a vezetőnek kijelölése különben nehezen ment, de végül is megegyeztek az egész vidéken jól ismert magyar detektív, Dragos Károly személyében.

Dragos Károly valóban kitűnő rendőrtiszt volt, és ez a nehéz megbízatás nem is juthatott volna nála méltóbbnak. A negyvenöt éves, középtermetű, sovány emberben a lelkielő felülmúlta a testi erőt. Elég szívós volt azonban ahhoz, hogy elviselje a hivatásával járó fáradalmakat, és elég bátor, hogy szembenézzen minden veszéllyel. Állandó lakhelye Budapest volt, de többnyire nyomozóúton járt, hogy valami kényes természetű ügyet felderítsen. Minthogy tökéletesen ismerte a délkelet-európai nyelveket, a németet és a románót éppúgy, mint a szerb, a bolgár és a török nyelvet, nem is szólva anyanyelvéről, a magyarról, minden helyzetben

feltalálta magát. Nőtlen ember lévén, nem volt félő, hogy családi gondok korlátozzák mozgási szabadságát.

Kinevezésének - mint mondani szokták - jó sajtója volt. A közvélemény egyöntetű helyesléssel fogadta. Megbízatásának hírét a Halásztanya nagytermében különösen melegen üdvözltek.

- Jobbat nem is találhattak volna - jelentette ki lámpagyújtáskor Ivetozár, a most befejeződött verseny súly szerinti kategóriájának második helyezettje. - Ismerem Dragost, ember a talpán.

- És méghozzá milyen ügyes ember! - toldotta meg Miklóssi elnök.

- Bárcsak rendet teremtené a Duna partjain! - szólt közbe egy horvát, aki az alig kiejthető Svrb névre hallgatott, és Bécs egyik külvárosában kelmefestő műhelye volt. - Ami igaz, az igaz, az élet már kezd itt tűrhetetlenné válni.

- Dragos Károly kemény fába vágta fejszóját - jegyezte meg a német Weber fejcsóválva. - Majd meglátjuk, hogyan fog hozzá.

- Hogy hogyan fog hozzá? - kiáltott közbe Ivetozár. - Legyen nyugodt, már hozzá is fogott!

- Az ám! - helyeselt Miklóssi. - Dragos Károly nem vesztegeti az idejét! Ha, mint az újságírók írják, négy nappal ezelőtt nevezték ki, akkor már legalább három napja neki is kezdett a dolognak!

- Vajon hol lát munkához? - tette fel a kérdést a román Pistea⁴, aki már csak neve miatt is horgászatra volt hivatott.

- Én bizony nem tudom, mit csinálnék az ő helyében.

- Hát ezért nem tették magát oda, barátom - jegyezte meg tréfásan egy szerb. - Legyen csak nyugodt, hogy Dragos pontosan tudja, hogy mihez fogjon, de azt nem köti a maga orrára. Lehet, hogy Belgrádba sietett, de az is lehet, hogy Budapesten maradt... Ha ugyan nem éppen ide, Sigmaringenbe jött, és e pillanatban nem ül itt köztünk a Halásztanyában.

Nagy derűltség fogadta ezt a feltevést.

- Itt köztünk?... - kiáltott fel Weber. - Jókat mesél maga itt nekünk, Mihail Mihajlovics. Mit keresne itt, ahol emberemlékezet óta nem követtek el semmiféle bűntényt?

- Nono, ki tudja! Talán éppen azért, hogy itt legyen holnapután, mikor Borus Demeter útnak indul - vágott vissza Mihail Mihajlovics. - Talán érdekli őt ez az ember... Ha ugyan Borus Demeter és Dragos Károly nem egy és ugyanaz a személy.

- Hogyhogy egy és ugyanaz a személy? - kiáltották innen is, onnan is. - Mit akar ezzel mondani?

- A kutya-fáját! Ez aztán jó móka volna. A díjnyertes személyében senki nem gyanítaná a rendőrtisztet, aki így zavartalanul végigjárhatná az egész Dunát.

A többieket ugyancsak elképesztette ez a fantasztikus ötlet. - Nézd már ezt a Mihail Mihajlovicsot!... Csak neki juthat ilyesmi az eszébe!

Mihail Mihajlovics azonban nem ragaszkodott mindenáron eredeti ötletéhez.

- Hacsak... - fűzte tovább gondolatait a nála szokásos bevezetéssel.

- Hacsak?

⁴ Peste: hal, románul

- Hacsak Dragos Károlynak nincs más oka arra, hogy ide jöjjön! - dobott be minden átmenet nélkül egy másik képtelen feltevést.

- Milyen oka lenne?

- Tegyük fel például, gyanúsak tűnik neki a terv, hogy valaki horgászbottal a kezében leereszkedik a Dunán.

- Gyanúsak? Ugyan miért?

- Teringettét! Az se volna utolsó, ha egy gonosztevő horgásznak álcázná magát, mégpedig ilyen híres horgásznak! A hírnév minden álrühánál többet ér! Így aztán kénye-kedvére garázdálkodhatna, feltéve, hogy időközben szépen horgászgat, és így orránál fogva vezeti az egész világot.

- Hát igen, de a horgászathoz ugyancsak értenie kell - jegyezte meg oktató hangon Miklóssi elnök. - Erre pedig csak becsületes ember képes.

Ezt az erkölcsi tartalmú, talán kicsit merész ellenvetést tomboló tapssal fogadták a szenvedélyes horgászok. Mihail Mihajlovics ügyesen kihasználta az általános lelkesedést.

- Elnökünk egészségére! - kiáltott fel, poharát emelve.

- Elnökünk egészségére! - visszhangozták a jelenlevők, egy emberként kiürítve poharukat.

- Az elnök egészségére! - csatlakozott egy magányosan üldögélő vendég, aki egy idő óta szemlátomást élénk érdeklődéssel hallgatta a körülötte zajló vitát.

Miklóssinak szemmel láthatóan jólesett az ismeretlen kedves csatlakozása, és köszönet gyanánt feléje emelte poharát. A magányosan iszogató ember nyilván úgy vélte, hogy ez az udvarias gesztus mintegy megtörte a jeget, és most már feljogosítottan érezte magát arra, hogy a tiszteletreméltó gyülekezetnek kifejtse nézeteit.

- Jól beszélt, igazán jól beszélt! - mondta. - Pontosan így van: a horgászat a tisztességes emberek kedvtelése.

- Talán horgászhoz van szerencsém? - kérdezte Miklóssi, az ismeretlenhez lépve.

- Ó, kérem - hangzott a szerény válasz -, legfeljebb a horgászat kedvelőjének mondhatom magam. Rajongok a szép fogásokért, de még csak gondolni sem mernék arra, hogy magam is megpróbálkozzam vele.

- Ez bizony kár, kedves...?

- Jäger a nevem.

- Szóval elég kár, kedves Jäger úr, mert ebből arra kell következtetnem, hogy soha nem lesz részünk a megtiszteltetésben, hogy magát a Dunai Liga tagjai között üdvözölhessük.

- Ki tudja? - válaszolt Jäger. - Talán egy nap én is horogra kerülök, jobban mondván kezembe veszem a horgászbottot, és akkor egész biztos a maguk sorába lépek. Persze csak úgy, ha megfelelek a felvételhez szükséges feltételeknek.

- Ettől ne féljen - kapott a szón Miklóssi elnök, aki már egy új tagot látott az ismeretlenben. - Egyszerű az egész. Mindössze négy feltételünk van. Az első az, hogy csekély évi tagdíjat fizessen. Ez a legfőbb feltétel.

- Mi sem természetesebb - bólintott Jäger nevetve.

- A második feltétel az, hogy szeresse a horgászatot. A harmadik pedig, hogy jó cimbora legyen, és úgy látom, hogy e feltételnek máris megfelel.

- Nagyon kedves magától - hálálkodott Jäger.

- A negyedik feltétel az, hogy közölje a társasággal nevét és címét. A nevét már ismerjük, most már csak a címét kellene...

- Bécs, Leipziger Strasse 45.

- No, most már csak az van hátra, hogy évente húsz koronát fizessen és kész.

A két ember jóízűen nevetett.

- És más egyébre nincs is szükség? - kérdezte Jäger.

- Semmi másra.

- Még csak személyazonossági igazolványra sem?

- Ugyan már, kedves Jäger úr! Ahhoz, hogy horgásson? - csodálkozott Miklóssi.

- Hát igaz - biccentett Jäger -, ennek igazán nem sok értelme volna. A Dunai Liga tagjai ugyanis ismerik egymást.

- Egyáltalában nem! - helyesbített Miklóssi. - Gondoljon csak arra, hogy a liga tagjai közül egyesek itt, Sigmaringenben laknak, mások pedig a Fekete-tenger partjain. Ez éppen nem könnyíti meg a megismerkedést.

- Ez igaz.

- Itt van például a legutóbbi versenyünk kiváló győztese...

- Borus Demeter?

- Igen, ő. Lám, őt se ismeri senki.

- Ugyan!

- Pedig így van - erősítette Miklóssi. - Igaz, hogy alig két hete tagja a ligának. Borus Demeter mindnyájunk számára meglepetés, sőt mondjuk csak nyugodtan, valóságos felfedezés volt.

- Ezt nevezik sportnyelven outsidersnak.

- Úgy, ahogy mondja.

- Tulajdonképpen milyen nemzetiségű ez az outsider?

- Magyar.

- Szóval, mint ön. Mert úgy tudom, elnök úr, ön is magyar.

- Mégpedig a javából, Jäger úr. Budapesti vagyok!

- Borus Demeter hová való?

- Ő szalkai.

- Merre van ez a Szalka?

- Ez egy nagy falu, vagy mondjuk, kisebb város az Ipoly jobb partján. Ez a folyó Budapesttől valamivel északra ömlik a Dunába.

- Hát akkor Borus Demeterrel könnyen megismerkedhet közelebből is, elnök úr! - jegyezte meg Jäger nevetve.

- A legjobb esetben két vagy három hónap múlva - válaszolta ugyancsak mosolyogva a Dunai Liga elnöke. - Ennyi ideig minden bizonnyal eltart az útja.

- Ha egyáltalában sor kerül rá - kapcsolódott fesztelenül a beszélgetésbe a tréfás kedvű szerb.

Más horgászok is közelebb léptek, úgyhogy Jägert és Miklóssit már egy egész kis csoport vette körül.

- Mit akar ezzel mondani? - szögezte neki a kérdést Miklóssi. - Nagy fantáziája van magának, Mihail Mihajlovics.

- Csak tréfálok, kedves elnököm - válaszolta a közbeszóló. - De mégis: ha Borus Demeter, mint ön mondja, sem rendőr, sem bandita, elképzelhető, hogy mint amolyan tréfacsináló ember, egyszerűen fel akar minket ültetni.

Miklóssi nem vette tréfára a dolgot.

- Maga rosszmájú ember, Mihail Mihajlovics! - vágott vissza. - Egyszer még majd alaposan pórul jár emiatt. Borus Demetert én rendes, komoly embernek nézem. Különben is tagja a Dunai Ligának, ezzel pedig mindent megmondtunk.

- Bravó! - hallatszott mindenfelől.

Mihail Mihajlovics, aki szemlátomást nem vette nagyon szívére ezt a leckéztetést, ügyesen feltalálta magát, és megragadta ezt az alkalmat újabb pohárköszöntőre.

- Akkor hát igyunk Borus Demeter egészségére! - emelte magasba korsóját.

- Borus Demeter egészségére! - zúgott kórusban a vendégsereg Jägerrel együtt, aki lelkiismeretesen az utolsó cseppig kiürítette poharát.

Mihail Mihajlovicsnak ez a tréfás ötlete azonban nem látszott olyan képtelennek, mint az előző feltevések. Borus Demeter ugyanis miután nagy hűhóval közölte tervét, nem mutatkozott többé. Senki sem hallott róla. Vajon nem volt különös, hogy így eltűnt, és vajon nem volt jogos az a feltevés, hogy túlságosan hiszékeny klubtársait be akarta ugratni? A válasz erre a kérdésre már nem késhetett soká. Még harminchat óra, és minden kiderül.

Azoknak, akiket érdekelt ez a vállalkozás, csak néhány mérföldnyire kellett Sigmaringentől felfelé menniük a Duna mentében. Itt bizonyára találkozniuk kell Borus Demeterrel, ha valóban olyan komoly ember, mint ahogyan Miklóssi elnök meggyőződéssel állította.

Volt azonban egy bökkenő. Meghatározták-e pontosan a nagy folyó forrásának helyét? Vajon a térképek pontosan tüntetik-e fel ezt a helyet? E tekintetben tisztázatlannak látszott a helyzet, mert előfordulhatott, hogy Borus Demetert az egyik helyen keresik majd, ő pedig egy másik helyen tartózkodik.

Kétségtelen, hogy a Duna, vagy ahogyan a régiak nevezték, az Ister, a badeni nagyhercegség területén ered. A földrajztudósok szerint a folyó a keleti hosszúság 6° 10'-e és az északi szélesség 47° 48'-e alatt ered. Ez a meghatározás azonban, ha egyáltalán helytálló, csak a fokpercekig pontos, de a másodpercekig már nem, ami bizonyos eltérést eredményezhet. Márpedig a terv szerint a horgot pontosan azon a helyen kell bevetni, ahol a Duna első cseppje megindul a Fekete-tenger felé.

Egy monda szerint, amelyet hosszú időn át földrajzi meghatározásként fogadtak el, a Duna egy kert - a Fürstenberg hercegek kertje - közepén ered. A folyam forrása e monda szerint abban a márványmedencében van, amelynek vizéből annyi turista tölti meg ivópoharát. Vajon e kiapadhatatlan márványmedencénél jelenik majd meg Borus Demeter augusztus 10-ének reggelén?

Nem, a nagy folyam igazi forrása nem itt van. Ma már tudjuk, hogy a Duna két patak: a Brege és a Brigach egyesüléséből születik. Ez a két patak 875 méterről csörgedezik le a Fekete-erdőn keresztül. Vízük Donaueschingennél, néhány mérfölddel Sigmaringen felett egyesül és itt kapja a Donau, magyarul a Duna nevet.

Ha a két patak közül valamelyik egyáltalán megérdemli azt, hogy a Duna kezdeti szakaszának tekintsék, az bizonyára a Brege, amely 37 kilométerrel hosszabb, mint a másik.

A tájékozottabbak azonban mindenesetre azon a véleményen voltak, hogy Borus Demeter - ha egyáltalán útnak indul - utazását Donaueschingennél kezdi meg. Így hát az érdeklődők, többségükben a Dunai Liga tagjai, Miklóssi elnök társaságában ennek megfelelően ide is mentek.

Már augusztus 10-én kora reggel lesben álltak a Brege partján, ott, ahol a két patak összefolyik. De az órák csak teltek-múltak anélkül, hogy a nap hősről hír érkezett volna.

- Nem is fog az jönni - mondta valaki.

- Közönséges szélhámós - jegyezte meg a másik.

- Mi pedig jó nagy szamarak vagyunk - tette hozzá Mihail Mihajlovics, aki szeretett éleslátásával büszkélkedni.

Csak Miklóssi elnök védelmezte kitartóan Borus Demetert.

- Én nem tudom elképzelni, hogy a Dunai Liga egy tagjának az agyában egyáltalán megfordulhat az a gondolat, hogy klubtársait becsapja!... Bizonyára közbejött valami, azért késik Borus Demeter. Várjunk türelmesen, hamarosan itt lesz.

Miklóssi nem csalatkozott. Valamivel kilenc óra előtt kiáltás hallatszott a Brege és a Brigach összefolyásánál várakozó csoportból.

- Ott jön!... Ott jön!

És valóban, kétszáz méternyire a várakozóktól, a partszegély egyik kiszögellésénél csónak tűnt fel. A sajkát evezős hajtotta, aki a csónak hátsó részében állt. A part mentén haladt, ahol gyengébb a víz sodra. Az evezős egyedül volt a csónakban.

Borus Demeter volt, ugyanaz a magyar horgász, aki néhány nappal ezelőtt részt vett a Dunai Liga versenyén, és megnyerte a két első díjat.

Amikor a csónak elért a két patak összefolyásához, Borus Demeter abbahagyta az evezést, és egy kis horgony segítségével kikötött. Ezután kiszállt a csónakból, és az érdeklődők mind köréje gyűltek. Kicsit feszélyezettnek látszott, aligha számított ilyen nagy tömegre.

Miklóssi elnök hozzálépett, és kezét nyújtotta. Borus Demeter tisztelettudóan leemelte vidrabőr sapkáját, és kezét szorította vele.

- Borus Demeter - szólt hozzá méltóságteljesen, ahogyan az egy elnökhöz illik -, örülök, hogy ismét találkozhatom legutóbbi versenyünk győztesével.

A győztes meghajlással köszönte meg az elismerést. Az elnök ezután így folytatta:

- Abból, hogy itt, e nagy nemzetközi folyam forrásánál találkozunk, arra következtetünk, hogy valóban végrehajtja tervét, és lehajózik egészen a folyótorkolatig, úgy, hogy közben horgászással tölti idejét.

- Igenis, elnök úr - válaszolt Borus Demeter.

- Eszerint még ma megkezdí útját?

- Még ma, elnök úr.
- Hogyan akarja megtenni az utat?
- Az árra bízom magam.
- Ebben a csónakban?
- Ebben.
- Megszakítás nélkül?
- Éjjelenként pihenőt tartok.
- Tisztában van azzal, hogy háromezer kilométeres útról van szó?
- Hogyha naponta tíz mérföldet teszek meg, két hónap alatt leérek.
- Hát akkor jó utat, Borus Demeter.
- Köszönöm, elnök úr.

Még egyszer búcsút intett, majd beszállt csónakjába, miközben a parton tolongás támadt, mert mindenki látni akarta az indulást.

Magyarunk kézbe vette horgászbotját, feltette a csalit a horogra, azután a botot letette az egyik ülésre, a kis vasmacskát berántotta a csónakba, melyet egy erélyes lökéssel eltaszított a parttól, ezután leült a csónak farában, és kivetette a horgot.

Egy pillanat múlva már ki is rántotta, és a horgon egy rózsás márna ficáinkolt. Ez mindenesetre jó előjelnek látszott, és amint Borus eltűnt az egyik kanyarnál, a parton állók tomboló éljenkiáltásokkal ünnepelték a Dunai Liga bajnokát.

HARMADIK FEJEZET

BORUS DEMETER UTASA

Megkezdődött hát Borus Demeter útja, le a nagy folyamon. Ez az út át fog vezetni egy hercegségen, éspedig a badeni hercegségen, két királyságon: Württembergben és Bajorországon, két birodalmon: Ausztria-Magyarországon, és Törökországon, három fejedelemségen: Hohenzollernen, Szerbián és Románián.⁵

Jeles horgászunk több mint hétszáz mérföldes⁶ útja nem ígérkezett fáradtságosnak, hiszen a Duna sodrával kényelmesen lejuthat egészen a folyamtorkolatig. Elég, ha óránként egy mérföldet tesz meg, más szóval naponta átlag mintegy ötven kilométert, így két hónap alatt útja végére ér. Feltéve, hogy semmi nem jön közbe. De miért is kellene fennakadástól tartania?

Borus Demeter csónakja körülbelül 12 láb⁷ hosszú, közepén 4 lábnyi széles, lapos fenekű ladik volt. A ladik hátsó részén, de nem egész a farán emelkedő hálókalyibában akár két ember számára is volt hely. A kétoldalt elhelyezett két ládában volt az utas magával hozott kevés holmija, és ezek a ládák becsukva egyszersmind fekvőhelyül is szolgáltak. A csónak farában egy másik ládát ülőhelyül is használhatott, ebben a ládában különböző konyhaeszközök voltak. Felesleges mondani, hogy Borus Demeter magával hozta mindazt, ami hozzátartozik az igazi horgász felszereléséhez, hiszen a terv szerint, melyet a verseny napján közölt klubtársaival, az utazás alatt kizárólag abból élhet, amit kifog a Dunából, akár úgy, hogy maga fogyasztja el a kifogott halakat, akár úgy, hogy csengő aranyakért eladja, hogy így étrendjét változatosabbá tehesse, anélkül, hogy eredeti ígéretét megszegné.

Borus Demeternek az volt a terve, hogy esténként eladogatja a napközben kifogott halat. Vevőre bőven számíthatott, tekintettel a nagy feltűnésre, amit vállalkozása keltett.

Így telt el az első nap. Ha azonban egy megfigyelő állandóan szemmel tartja, láthatta volna, hogy a Dunai Liga bajnoka milyen lagymatagon horgászgat, holott különös vállalkozásának éppen a horgászat volt az egyedüli jogcíme. Valahányszor úgy gondolta, hogy senki sem figyelheti, azonnal letette a horgászbotot, megragadta a färevezőt, és teljes erővel zavarta vele a vizet, mintha csak az volna a legfontosabb, hogy minél gyorsabban haladjon. Amikor viszont kíváncsi arcok tűntek fel a parton, vagy hajóval találkozott, tüstént felkapta a horgászember fő szerszámát, és amilyen ügyes volt, hamarosan ki is fogott a vízből egy-egy szép halat a nézők nagy örömére. De mihelyt egy kanyarnál elmaradtak a kíváncsiak, Borus Demeter ismét megragadta az evezőt, és nehéz ladikját a folyamár sebességénél gyorsabban hajtotta lefelé.

Valami oka volt talán Borus Demeternek arra, hogy minél gyorsabban tegye meg az utat, amelyre egyébként senki sem kényszerítette? Akárhogy is volt, mindenesetre elég gyorsan haladt lefelé. Ladikját vitte tehát a víz sodra, amely itt, a folyam kezdeti szakaszán erősebb volt, mint lejjebb, és valahányszor kedvező alkalom kínálkozott, maga is serényen evezett, úgyhogy óránként nyolc kilométeres sebességgel vagy talán még gyorsabban haladt lefelé.

⁵ Románia csak 1881-ben, Szerbia pedig 1882-ben lett királyság

⁶ Itt francia szárazföldi mérföldről van szó, amely kb. 4,5 km

⁷ 1 láb kb. 30 cm

Miután elhaladt néhány jelentéktelen község mellett, maga mögött hagyta Tuttlingent is, amely már nagyobb helység volt. Útját azonban itt sem szakította meg, bár néhány bámulója a partról integetett neki, hogy kössön ki. Borus Demeter egy kézmozdulattal elhárította a hívogatást, és megállás nélkül haladt tovább.

Délután négy óra felé a kis Fridingen városkához érkezett. Eddig tehát 48 kilométeres utat tett meg. Égett a vágytól - már amennyiben a vízen égni lehet -, hogy minél előbb maga mögött tudja Fridingent is, csakúgy, mint az előző helységeket. A lelkesedés azonban itt olyan arányokat öltött, hogy ez nem sikerült. Mihelyt felbukkant, viharos éljenzés közben több csónak indult el a partról, és hamarosan körülfogták bajnokunkat.

Mit tehetett mást, beletörődött, hogy ünnepeljék. Különben is el akarta adni azokat a halakat, amelyeket kifogott a Dunából, amikor erre időt engedett magának. Hálóájában rózsás márnák, dévérkeszegek, koncérok, tüskés pikók fickándoztak, nem is szólva a szép számmal kifogott paducokról. Hogy is fogyaszthatta volna el mindezt egymaga? Ez még csak szóba se jött, mert sok vásárló jelentkezett. Mihelyt ladikja kikötött, máris vagy ötven badeni tolongott körülötte, nevét kiáltozták, és körülrajongták, mint a Dunai Liga bajnokát.

- Erre, csak erre, Borus úr! Igyon velünk egy pohár finom sört, Borus úr! Majd mi megvesszük a halait, Borus úr! Hús-krajcárt adok ezért, egy forintot meg azért a másikért!

Bajnokunk azt sem tudta, kinek válaszoljon. Az eladott halakért hamarosan jó pár csengő forintot kapott. A versenyen szerzett jutalommal együtt végül is szép kerek összeg üti majd a markát, ha ez a lelkesedés így tart tovább, le egészen a folyam torkolatáig.

De miért is lohadna le a lelkesedés? Miért ne kapkodnák szét mindenütt Borus Demeter halait? Végére is nem utolsó dolog ilyen kézből kikerült halat enni. Nem is kell mennie a vevők után, hogy eladja áruját, jönnek azok maguktól is. Ez a halárusítás igazán ragyogó ötlet volt.

Ezen az estén nemcsak hogy könnyűszerrel túlادott halain, hanem meghívásokkal is elhalmozták. Borus Demeter azonban, aki szemlátomást azon volt, hogy minél ritkábban kelljen elhagynia ladikját, minden meghívást elutasított, és az elől is mereven elzárkózott, hogy bámulóival néhány pohár sörre vagy borra bemenjen valamelyik part menti vendéglőbe. Csodálói kénytelenek voltak ebbe beletörődni, és búcsút vettek a nap hősétől, s egyúttal megígérték neki, hogy reggel, mikor újból útnak indul, ismét eljönnek.

Reggelre azonban már hűlt helye volt Borus Demeternek. Még hajnalhasadás előtt felkerekedett, és kihasználva azokat a csendes, hajnali órákat, amikor még senki sincs talpon, hogy láthatná, serényen evezett a folyó közepén a két parttól egyenlő, távolságban. A víz gyors sodráttól hajtva hajnali 5 órakor már Sigmaringennél haladt el, néhány méternyire a Halásztanyától. Ha kicsit később lett volna, a Dunai Liga tagjai közül egyesek már bizonyosan ott könyököltek volna a vendéglő erkélyén, hogy lessék hírneves társuk érkezését. Később hiába várnak rá, a mesterhorgász nagyon messze jár már, ha ilyen sebesen halad tovább.

Borus Demeter Sigmaringentől néhány kilométerrel lejjebb maga mögött hagyta a Duna első mellékfolyóját, a kis Lauchort patakot, amely a bal parton torkollik a Dunába.

Kihasználva azt, hogy útjának ezen a szakaszán egymástól aránylag távol esnek a lakott helyek, egész nap nagy buzgalommal evezett, és csak annyit horgászott, amennyit feltétlenül kellett. A sötétség beálltával, amikor éppen csak annyi halat fogott ki, amennyit egymaga elfogyaszthatott, lakatlan parton kötött ki, valamivel a kis Munderkingen városka felett, amelynek lakói nem is sejtették, hogy már ilyen közel jár.

A folyamatosan eltöltött második napot követte a harmadik, amely körülbelül ugyanígy telt el. Borus Demeter még napkelte előtt gyorsan elsiklott Munderkingen előtt, és a nap még mindig alacsonyan járt, amikor maga mögött hagyta Ehingent, ezt a nagy mezővárost is. Négy órákor az Iller, e jelentős jobb parti mellékfolyó torkolata előtt suhant el, és még öt óra sem volt, amikor csónakja már ott ringott az ulmi rakpart egyik vaskarikájához kikötve. Elérkezett tehát a württembergi királyságnak a főváros, Stuttgart után második legnagyobb városába.

A híres mesterhorgász érkezéséről senki sem tudott, csak másnapra, a késő délutáni órákra várták. A szokásos tolongás ezúttal elmaradt. Borus Demeter nagyon örült, hogy a délutáni órákban így „rangrejtve” körülnézhet a városban.

De nem volnánk hívek az igazsághoz, ha azt állítanók, hogy a rakpart teljesen kihalt volt. Egy járókelő mégiscsak akadt, sőt minden jel arra vallott, hogy éppen Borus Demeterre várt, mert attól a pillanattól kezdve, hogy a ladik feltűnt, a part mentén haladva követte. A Dunai Liga bajnoka hát ezúttal sem kerülheti el a szokásos ünneplést?

A magányos sétáló azonban akkor is tisztos távolban maradt, mikor a csónak már kikötött a rakpartnál. Úgy viselkedett, mint aki mindent látni akar, de közben vigyáz, hogy őt magát észre ne vegyék. Középtermetű ember volt, szikár, élénk tekintetű, holott már túljárhatott negyvenedik évén. Testén magyaros ruha feszült, kezében bőrtáskát tartott.

Borus Demeter ügyet sem vetett rá, csónakját kikötötte, bezárta a hálókalyiba ajtaját, megnézte, hogy a ládák jól le vannak-e lakatolva, majd a partra ugrott, és bekanyarodott a város központja felé vezető első utcába.

Az ismeretlen tüstént nyomába szegődött, de előbb a ladikba betette a kezében levő bőrtáskát.

Ulm városa, amelyet a Duna kettéoszorít, a bal parton Württemberghez, a jobb parton pedig Bajorországhoz tartozik, de mindkét parton egyformán jellegzetesen német város.

Borus Demeter végigsétált a régi utcákon, amelyeket üvegablakos öreg boltok szegélyeznek, ahova a vásárlók nem mennek be, hanem az üvegablak kis nyílásán át kötik meg az alkut. Amikor meg szél fúj, csak úgy csörömpölnek a boltok felett vaskarikán függő, medvét, szarvast, keresztet vagy koszorút ábrázoló nehéz cégérek.

Borus Demeter eljutott az óvárosba, és bejárta azt a városnegyed, ahol a mészárosok, pacalosok és cserzővargák szárítóhelyiségei vannak, majd kószálás közben elérkezett a székesegyház elé. Ez a székesegyház a legmerészebben az ég felé ívelő templomok egyike Németországban. Építői azt szerették volna, hogy tornya még magasabbra emelkedjék, mint a strasburgi székesegyházé, de mint annyi más, még emberibb törekvés, úgy ez is megghiúsult, és a württembergi székesegyház tornya 337 lábánál nem lett magasabb.

Borus Demeternek, minthogy nem volt sem turista, sem hegymászó, eszébe sem jutott, hogy felkapaszkodjék a templomtoronyba, ahonnan szeme beláthatta volna az egész várost a környező vidékkel együtt. Ha azonban mégis vállalkozott volna erre, az ismeretlen bizonyára ide is követi, mert érthetetlen módon szinte árnyékául szegődött, anélkül, hogy hősünk ebből bármit is észrevett volna. Árnyéka mindenesetre a sarkában volt, amikor belépett a székesegyházba, és megcsodálta a tabernákulumot, amelyet Duruy, az ismert francia utazó egy beugrókkal és lőrésekkel kiképzett bástyához hasonlított, meg a díszes kórusüléseket, amelyeket egy XV. századbéli művész korabeli híres személyiségek alakjaival díszített.

Borus Demeter - és mögötte a kitartó ismeretlen - elhaladt a városháza, a XII. századbeli ódon épület előtt, majd ismét leballagott a folyóhoz.

Mielőtt a rakparthoz ért volna, Borus Demeter néhány pillanatra megállt, hogy szemügyre vegyen egy hosszú gólyalábakon imbolygó csoportot. Igen kedvelt sport ez Ulmban, bár az itteniek nem kényszerülnek rá, mint például Tübingen ősi egyetemi város lakói, ahol a nedves és hepehupás talaj miatt gólyaláb nélkül ma sem igen lehet járkálni.

Borus Demeter letelepedett egy kávéházban, hogy kedvére gyönyörködhessek a látványban, amelyet fiatal legények és leányok meg gyerekek egy vidám csoportja nyújtott. Elmaradhatatlan árnyéka ugyancsak leült egy közeli asztalhoz, és mindketten rendeltek egy-egy korsóval a híres bajor sörből.

Tíz perccel később már mindketten ismét a part felé tartottak, ezúttal azonban fordított sorrendben. Most az ismeretlen haladt elől szapora léptekkel, és mire Borus Demeter, aki mit sem sejtve ballagott mögötte, leért a parthoz, már ott találta a másikat, aki úgy ült a bárkában, mintha már régóta várakoznék.

A nap még magasan járt. Borus Demeter messziről megpillantotta a hívatlan vendéget, aki kényelmesen üldögélt a bárka farában levő ládán, lábánál a sárga bőrtáska. A horgász nagyon meglepődött, és meggyorsította lépteit.

- Bocsánat, uram - mondotta, mikor beugrott a csónakba -, azt hiszem, valami tévedés lehet.

- Szó sincs róla! - válaszolt az ismeretlen. - Magával akarok beszélni.

- Velem?

- Magával, Borus Demeter úr.

- Mivel szolgálhatok?

- Üzleti ajánlatom van a maga számára.

- Üzleti ajánlat? - lepődött meg a horgász.

- S méghezzá milyen kitűnő üzletről van szó! - hangsúlyozta a hívatlan vendég, aki intett Borus Demeternek, hogy üljön le.

Ez a mozdulat kétségkívül kissé furcsa volt, hiszen sehol sem szokásos, hogy a vendég kínálja helyet a házigazdát. Az ismeretlen ember azonban olyan határozottan és magabiztosan beszélt, hogy Borus Demeter akaratlanul is a hatása alá került. Hang nélkül engedelmeskedett a szokatlan felszólításnak, és leült.

- Mint mindenki, én is tudok a maga vállalkozásáról - szólalt meg az ismeretlen -, és így tudok arról, hogy le akar hajózni a Dunán, s közben kizárólag horgászatból élne. Én magam is szenvedélyes rajongója vagyok a horgászsportnak, és nagyon szeretném, ha valami részem lehetne ebben a vállalkozásban.

- Hogyan gondolja ezt?

- Mindjárt megmondom. Előbb azonban engedjen meg egy kérdést. Mit gondol, összesen mennyit érhet az a halmennyiség, amelyet utazása alatt kifog?

- Már hogy mennyit hozhat nekem a horgászat?

- Pontosan. Arra gondolok, hogy milyen értékben fog eladni halat, számításon kívül hagyva azt, amit maga fogyaszt majd el.

- Talán százforintnyi értékről lehet szó.
- Én ötszázat ajánlok fel magának.
- Ötszáz forintot? - álmélkodott Borus Demeter.
- Igen, ötszáz forintot készpénzben, előre fizetve.

Borus Demeter rámeredt a különös ajánlattevőre, és tekintete igen sokatmondó lehetett, mert a másik máris válaszolt a ki nem mondott gondolatra.

- Legyen nyugodt, Borus úr, ésnél vagyok.
- Akkor hát mi a célja? - kérdezte a kétkedő horgászbajnok.
- Már megmondtam - magyarázta az ismeretlen. - Azt szeretném, ha részt vehetnék ebben a derekas vállalkozásban, mégpedig személyesen. Aztán meg a játékszenvedély is hajt. Ha már ötszáz forintot tettem a maga vállalkozásának szerencsés kimenetelére, szeretném látni, hogy a befektetett összeg hogyan térül meg apránként, amint minden este eladja a horgászszákmányt.
- Minden este? - rökönyödött meg Borus Demeter. - Csak nem akar velem együtt lehajózni?
- Dehogynem! - válaszolt a hívatlan vendég. - De természetesen az útiköltségem még nincs benne ebben az ötszáz forintban, azért további ötszáz forintot fizetnék, vagyis összesen ezer forintot. Az egészet készpénzben és előre.
- Ezer forintot? - ismételte Borus Demeter, egyre nagyobb elképedéssel.

Az ajánlat kétségkívül csábító volt, de horgászuk minden bizonnyal nagyon ragaszkodott a magányhoz, mert kurtán így válaszolt:

- Sajnálom, uram, szó sem lehet róla!

Egy ilyen határozott és ellentmondást nem tűrő válasz hallatára nyilván senki sem makacs-kodott volna tovább. De nem úgy a horgászat e szenvedélyes híve, akire e merev elutasítás szemlátomást semmi hatással nem volt.

- És szabad kérdezni, Borus úr, hogy miért nem? - szólt a legnagyobb hidegvérrel.
- Nem tartozom magyarázattal. Egyszerűen szó sem lehet róla. Azt hiszem, jogomban áll elutasítani az ön ajánlatát - válaszolt Borus Demeter, már némi ingerültséggel a hangjában...
- Ez kétségtelenül jogában áll - ismerte el teljes nyugalommal az idegen -, de nekem is jogomban áll arra kérni, hogy közölje velem: milyen okok késztetik arra, hogy elzárkózzék ajánlatom elől? Ajánlatom nem volt sértő; ellenkezőleg. Joggal várhatok rá udvarias választ.

E szavakat olyan hangon mondta, amelyben nem volt semmi fenyegető, mégis annyi szilárdság, annyi magabiztosság érződött ki belőle, hogy Borus Demeter egészen tanácsalanná vált.

Igaz, hogy ragaszkodott az egyedülléthez, de kétségtelenül még ennél is fontosabbnak tartotta, hogy ne kerüljön sor semmi hangos vitára, és ezért nyomban elismerte, hogy az idegen megjegyzése helyénvaló volt.

- Ebben egyetértünk, uram. Mindenekelőtt azt akarnám mondani, hogy nem szeretném, ha velem olyan üzletet kötne, amire csak ráfizethet.
- Ez az én dolgom.
- De az enyém is, mert hiszen nincs szándékomban naponta egy óránál többet horgászni.
- És a többi időt mivel tölti?

- Lapátolok, hogy gyorsabban jussak előre.

- Szóval siet?

Borus Demeter az ajkába harapott.

- Akár sietek, akár nem, ez a helyzet. Ilyen körülmények között meg kell értenie, hogy meglopnám, ha elfogadnám az ötszáz forintját.

- Most már, hogy figyelmeztetett, nem beszélhet lopásról - vetette ellen az ajánlattevő, anélkül, hogy rendíthetetlen nyugalma elhagyta volna.

- De igen - hangzott Borus Demeter válasza -, hiszen arra sem vagyok hajlandó kötelezettséget vállalni, hogy naponta akárcsak egy órát is horgászom. Ezt ne is várja tőlem. Úgy akarom megtenni ezt az utat, ahogyan kedvem tartja. Szóval szabad akarok lenni.

- Velem is az lesz - jelentette ki az idegen. - Annyit és akkor fog horgászni, amennyit és amikor magának tetszik. Ettől még mulatságosabb lesz a játék. Különben elég ügyesnek tartom ahhoz, hogy két vagy három jó fogással biztosítsa hasznomat. Az üzletet még így is kitűnőnek tartom. Fenntartom tehát ajánlatomat, hogy átalányként ezer forintot kap, beleértve az útiköltséget is.

- Én pedig fenntartom, hogy erről szó sem lehet.

- Akkor hát újból felteszem a kérdést: miért nem?

Ez a nagyfokú csökönyösség már igazán udvariatlanságnak hatott, úgyannyira, hogy Borus Demeter, aki természetből igen higgadt ember volt, most kezdte elveszíteni türelmét.

- Hogy miért nem?! - emelte fel hangját. - Hát nem megmondtam? De ha ragaszkodik hozzá, megmondom azt is, hogy nem akarok senkit magammal vinni. Ki tiltja meg nekem, hogy szeressem az egyedülállót?

- Azt bizonyára senki - bólintott az ismeretlen, aki meg sem moccant, mintha csak hozzánőtt volna az üléshez. - Velem úgy lesz, mintha egyedül volna. El sem mozdulok majd a helyemről, sőt egy szót sem fogok szólni, ha ez a kikötése.

- És éjszaka? - kérdezte Borus Demeter, akit egyre jobban elfogott a harag. - Gondolja, hogy két ember kényelmesen elfér ebben a hálókalyibában?

- Elég nagy az kettőnknek is - válaszolt az idegen. - De különben is, ezer forintért érdemes egy kis kényelmetlenséget vállalni.

- Nem tudom, megéri-e vagy sem - ellenkezett Borus Demeter egyre ingerültebben -, de én nem kérek belőle! Azt mondom tehát, hogy nem, százszor is nem, ezerszer is nem! Ez csak elég világos?

- Bizony, világos - bólintott az idegen.

- Akkor hát...! - szólta Borus Demeter, és a rakpart felé mutatott.

A másik azonban csak nem akarta megérteni ezt a mozdulatot, ami pedig nagyon érthető volt. Zsebéből pipát vett elő, és nagy gonddal tömni kezdte. Ez a magabiztosság Borus Demetert végleg kihozta sodrából.

- Azt akarja hát, hogy a partra rakjam?! - kiáltotta magánkívül.

Az idegen közben megtömte pipáját. Most anélkül, hogy hangja bármi félelmet árult volna el, így szólt:

- Azt rosszul tenné. Mégpedig három okból. Először is: ha verekedésre kerülne a sor, a rendőrség feltétlenül közbelép, mindkettőnket bekísérnek az őrszobára, hogy felvegyék személyi adatainkat, és ezernyi kérdést intéznének hozzánk. Elismerem, ez nekem sem okozna örömet, de egy ilyen kis kaland a maga útját is alaposan késleltetné, pedig szemlátomást szeretne gyorsan továbbjutni.

Vajon sokat várt ettől az érvtől a horgászatnak ez a csökönyös kedvelője? Ha igen, úgy a hatással mindenesetre elégedett lehetett. Borus Demeter egyszeriben megszélidült, és hajlandónak mutatkozott végighallgatni az ismeretlen mondókáját. A rábeszélésnek e mesterét azonban annyira elfoglalta pipájának meggyújtása, hogy még csak észre sem vette, milyen hatással voltak a másakra szavai.

Szép nyugodtan éppen folytatni akarta érvelését, amikor egy harmadik ember ugrott a bárkába, akinek közeledtét Borus Demeter a vita hevében észre sem vette. Az újonnan érkezett német csendőregyenruhát viselt.

- Borus Demeter úr? - kérdezte a karhatalom képviselője.

- Én vagyok - hangzott a válasz.

- Az iratait kérem.

A váratlan felszólítás valósággal fejbe kólintotta Borus Demetert.

- Az irataimat?... - dadogta. - Nincs semmiféle iratom, legfeljebb néhány nekem címzett boríték és a szalkai lakbérnyugtáim. Elég lesz ez?

- Ezek nem személyi iratok - válaszolt a csendőr kedvetlenül. - Keresztlevél, személyazonossági igazolvány, munkavállalási igazolvány, útlevél... ezeket fogadhatom csak el. Van valami ilyesmije?

- Az égvilágon semmi - mondta Borus Demeter csüggedten.

- Ez elég kellemetlen lesz önnek! - dörögte a csendőr, akinek, úgy látszik, cseppet sem volt ínyére, hogy ilyen erélyesen kell fellépnie.

- Kellemetlen?!... - tiltakozott a horgász. - Én tisztességes ember vagyok, elhiheti!

- Erről én is meg vagyok győződve - hangoztatta a csendőr.

- Nincs félivalóm senkitől sem. Különb is mindenki tudja, ki vagyok. Én nyertem meg a Dunai Liga legutóbbi horgászversenyét Sigmaringenben, és minden újság írt erről. Bizonyára lesznek itt is olyanok, akik hajlandók kezeskedni értem.

- Majd előkerítjük őket, legyen csak nyugodt - biztatta a csendőr. - De addig is kénytelen vagyok felszólítani önt, hogy kövessen az őrszobára, ahol majd megállapítják a személyazonosságát.

- Az őrszobára? - tört ki Borus Demeter. - Ugyan mivel vádolnak?

- A világon semmivel - erősítette a csendőr. - De nekem az a parancsom, hogy szemmel tartsam a folyót, és bekísérjem mindazokat, akik nem tudnak előírászerű igazolványt felmutatni. Ön talán nem a folyón tartózkodik? Bizony igen. Fel tudja mutatni iratait? Bizony nem. Így hát be kell kísérem. A többi nem tartozik rám.

- De hát ez hallatlan! - tiltakozott Borus Demeter, aki a kétségbeesés határán volt.

- Mit csináljunk... - válaszolt a csendőr egykedvűen.

Az útitársjelölt, akinek mondókáját olyan hirtelen szakította félbe ez a jelenet, feszült figyelemmel kísérte a vitát, még a pipája is kialudt közben. Elérkezettnek látta a pillanatot, hogy közbelépjen.

- Nem volna elég, ha én kezességet vállalnék Borus Demeterért?

- Attól függ... - felelte a csendőr. - Ön kicsoda?

- Tessék az útlevelem - válaszolta az amatőr horgász, és átnyújtott neki egy összehajtogatott irományt.

A csendőr bepillantott az útlevélbe, és hirtelen mintha csak kicserélték volna.

- Ez már más - mondotta. Gondosan összehajtotta az irományt, és visszaadta tulajdonosának, majd kiszállt a bárkából. - Viszontlátásra, uraim! - szólt vissza, és tiszteletteljesen meghajolt az idegen felé.

A történetek miatt már amúgy is meghökkent Borus Demetert ez a váratlan megoldás teljesen elképesztette. Csak bámult a visszavonuló ellenség után.

Közben megmentője folytatta mondókáját ott, ahol az imént abbahagyta, és könnyörtelenül fejtette ki érveit:

- A második ok, Borus úr, az, hogy a folyó a maga számára talán ismeretlen okokból szigorú ellenőrzés alatt áll, mint ahogyan az előbb meggyőződhetett róla. Ez az ellenőrzés lejjebb még szigorúbbá válik, és ha lehet, még ennél is fokozottabbá, amikor majd Szerbián és az oszmán birodalom bolgár tartományain, ezeken a nyugtalan országokon halad át, amelyek egyébként június elseje óta hivatalosan is háborúban állanak. Azt hiszem, hogy útja során meglepetések érhetik, és csak örülni fog, hogy szükség esetén maga mellett érezhet egy becsületes férfiút, aki ráadásul némi befolyással is rendelkezik.

Az ügyes szónok joggal meg lehetett győződve arról, hogy nem marad el ennek az érvek a kellő hatása, hiszen helytállóságát az előbb történetek már eleve alátámasztották. Ilyen tökéletes sikerre azonban még ő sem számított. A teljesen meggyőzött Borus Demeter most már csak az elfogadható ürügyre várt, hogy beadja a derekát.

- A harmadik és utolsó érvem pedig az - folytatta az útitársjelölt -, hogy elnökének, Miklóssi úrnak a nevében fordulok magához. Miután a Dunai Liga védnöksége alatt kívánja megtenni ezt az utat, csak természetes, hogy a liga ellenőrizni kívánja a vállalkozás végrehajtását, hogy ilyen módon felelhesen a becsületes lebonyolításért. Amikor Miklóssi tudomást szerzett arról, hogy részt akarok venni ebben az utazásban, úgyszólván hivatalos megbízatást adott nekem erre. Sajnos, nem számítottam az ön érthetetlen ellenszegülésére, és visszautasítottam az önnek címzett ajánlólevelet, melyet át akart nekem adni.

Borus Demeter megkönnyebbülten lélegzett fel. Jobb ürügyet már nem is találhatott volna arra, hogy beleegyezzen, ami elől eddig olyan mereven elzárkózott.

- Miért nem mondta rögtön? - kiáltotta. - Így már egészen más! Igazán nem volna szép tőlem, ha ajánlatát még most sem fogadnám el.

- Elfogadja tehát?

- El.

- Nagyon helyes - mondta a horgászsport e rajongója, akinek most már teljesült leghőbb vágya. Zsebéből néhány bankjegyet vett elő.

- Itt az ezer forint.
- Akar nyugtát róla? - kérdezte Borus Demeter.
- Ha nem veszi rossz néven.

Borus Demeter az egyik ládából tintát, tollat és egy jegyzetfüzetet vett elő. A füzetből kiszakított egy lapot, és a nap utolsó sugarainak világánál kiállította a nyugtát, amelyet írás közben hangosan fel is olvasott: „Ezennel igazolom, hogy az útközben kifogott halak ellenértékeként és az Ulmtól a Fekete-tengerig való utazás költségeire felvettem egyezer forint átalányösszeget...”

- Szabad a nevét? - kérdezte némi nyomatékkal, tollát felemelve.

Borus útitársa éppen pipára gyújtott.

- Jäger, Bécs, Leipziger Strasse 45 - válaszolta két szippantás között.

NEGYPEDIK FEJEZET

SERGE LADKO

Földünk különböző vidékei közül, amelyeket a történelmi idők kezdete óta különösen sújtott a háborúk ostroma - bár e tekintetben egyetlen terület sem dicsekedhet különösebb kivételezettséggel - Dél- és Délkelet-Európa az első helyen említendő. E területek földrajzi helyzetük miatt küzdőtérre váltak - éppúgy, mint Ázsiának a Fekete-tenger és az Indus folyó között elterülő része -, ahol végzettszerűen összeecsapnak az ősi kontinens egymással versengő népei.

Föníciaiak és görögök, rómaiak, perzsák és hunok, gótok, szlávok, magyarok és törökök és még annyi más nép küzdött egymással e szerencsétlen területekért vagy azok egyes részeiért. Nem is szólva azokról a hajdan még barbár hordákról, amelyek csak átvonultak ezen a területen, hogy Közép- és Nyugat-Európában telepedjenek le, ahol azután lassú történelmi folyamat során kialakították a ma ismert nemzeteket.

A törökök, akik 1356-ban törtek be Európába, 1453-ban pedig elfoglalták Konstantinápolyt, szembetalálták magukat azokkal a korábbi hódítókkal, akik őelőttük törtek be Közép-Ázsiából erre a területre. Ezek, minthogy már régen keresztényekké lettek, kezdtek összeolvadni a helyi lakossággal, és egy helyben élő, szabályszerű nemzetekké válni. Ezek az új nemzetek elszántan védelmezték azt, amit maguk is másoktól hódítottak el. Szlávok, magyarok, görögök, horvátok és germánok eleven falként álltak a török hódítás útjába, és ha ez a fal helyenként engedett is, teljesen sehol sem omlott le.

A törökök tehát még a Kárpátokon innen, a Duna vonalán megtorpantak, sőt hódításaiknak ezt a szélső határát sem voltak képesek megtartani, és amit ma⁸ keleti kérdésnek neveznek, nem más, mint évszázadok óta tartó visszavonulásuk története.

Ellentétben az előttük jött hódítókkal, akiket ki akartak szorítani, ezek az ázsiai muzulmánok nem tudták beolvasztani az uralmuk alá került népeket. Mint hódítók érkeztek, és azok is maradtak: hódítók, akik rabszolgáknak parancsolnak. Az ilyenfajta uralom, amit a valláskülönbség is súlyosbított, természetsszerűleg maga után vont a legyőzöttek örökös lázongását.

A történelem lapjai valóban telis-tele vannak a lázadásokkal, amelyek évszázadokon át tartó küzdelmek után 1875-ben Görögország, Montenegró, Románia és Szerbia többé-kevésbé teljes függetlenségéhez vezettek. Ami a többi keresztény népet illeti, ezek továbbra is Mohamed fanatikus követőinek uralmát nyögték.

Ennek az uralomnak elviselése 1875 első hónapjaiban még az eddiginél is nehezebbé és gyötrelmesebbé vált. A török császári palotában ekkor a muzulmán reakció kerekedett felül, és ennek eredményeként az Ozmán Birodalomban élő keresztényekre súlyos adókat vetettek ki, s ezerféle módon irtották, gyötörték, zaklatták őket. A visszavágás nem késett sokáig. Nyár elején Hercegovinában ismét lázadás ütötte fel a fejét.

A vidéken hazafiakból összeverődött fegyveres csoportok tűntek fel és élükön vitéz vezéreikkel, Peko Pavloviccsal és Lubibraticcsal vereséget vereség után mértek az ellenük kivezényelt reguláris csapatokra.

⁸ A regény megírásának idején

A lázadás tüze hamarosan áterjedt Montenegróra, Boszniára és Szerbiára. Egy újabb vereség, mely a török fegyvereket 1876 januárjában a Duga-szorosban érte, végképp felbátorította az elnyomottakat, és a nép haragja Bulgáriában is izzani kezdett. A lázadás, mint mindig, úgy most is földalatti összeesküvésekkel és nagy titokban megtartott összejövetelekkel kezdődött, melyeken részt vett a hazáját lángolóan szerető ifjúság színe-java.

E tanácskozásokon hamarosan vezérek támadtak, és nagy tekintélyre tettek szert az ott kisebb vagy nagyobb számban egybegyűlt hazafiak előtt. E vezéri tekintélyt egyesek ékesszólásuknak, mások ragyogó értelmüknek vagy izzó hazafiságuknak köszönhatték. Nem sok időbe telt, és minden csoportnak, a csoportokon felül pedig minden városnak megvolt a maga vezére.

Ruszcsuban,⁹ e fontos Duna-parti bolgár városban, amely majdnem pontosan Gyurgyevo román várossal¹⁰ szemközt fekszik, a vezéri szerep Serge Ladko révkalauznak jutott, és azt mindenki rendjén levőnek találta. Nála méltóbbra aligha eshetett volna a választás.

Serge Ladko közel harmincéves ember volt, magas termetű és szőke, mint az északi szlávok, herkulési erejű, rendkívül rátermett és eszes fiatal férfi. Egyszóval megvoltak benne mindazok a testi adottságok, amelyek valakit alkalmassá tesznek a parancsolásra. Mi több, megvoltak benne mindazok az erkölcsi tulajdonságok is, melyekre egy vezérnek szüksége van: határozottság a döntések meghozatalában, megfontoltság azok végrehajtásában és szenvedélyes hazaszeretet.

Serge Ladko Ruszcsuban dolgozott. Dunai révkalauz volt: hajókat és uszályokat kalauzolt fel egészen Bécsig vagy annál is feljebb, vagy le a Fekete-tengerig. Ilyenkor teljesen Ladkóra bízta az irányítást, hiszen tökéletesen ismerte a nagy folyamot. A részben folyami, részben tengeri hajóutak között maradt szabad idejét horgászással töltötte. Minthogy rendkívül rátermett volt, e tudományban nem mindennapi ügyességre tett szert. A horgászattal és a révkalauzkodással szerzett jövedelme gond nélküli életet biztosított számára.

Minthogy e kettős foglalkozása következtében életének nagy részét a folyón töltötte, az lassanként életelemévé vált. Gyerekjáték volt számára átúszni a Dunán, bár Ruszcsubnál a folyó olyan széles, mint valami tengerszoros.

Kitűnő úszó volt, és nagyon sok fuldoklót mentett ki.

Serge Ladkót becsületes és egyenes embernek ismerték, és már jóval a törökellenes zavargások előtt nagyon népszerű volt Ruszcsuban. Se szeri, se száma nem volt híveinek, akiket nem is ismert mind személyesen. Sőt - ha Iván Striga nem lett volna a világon - azt mondhatnánk, hogy az egész város egy emberként a híve volt.

Iván Striga is e vidék szülötte, de Serge Ladkónak éppen az ellentéte volt.

Külsejükben sem volt semmi hasonlóság, bár az útlevelek száraz adatai után ítélve, szinte egyformának lehetett volna képzelni őket.

Ladkóhoz hasonlóan Striga is magas, széles vállú, erőteljes, szőke hajú, szőke szakállú férfi volt. Neki is kék szeme volt. De a hasonlóság nem terjedt túl ezeken az általánosságokon. Ladko nemes vonásai szívélyességet és nyíltságot árultak el, míg Striga gonosz arckifejezése ravaszságról és hideg kegyetlenségről beszélt.

⁹ Ma Russze

¹⁰ Ma Giurgiu

Ami pedig a lelki tulajdonságokat illeti, még nagyobb volt az ellentét kettőjük között. Míg Ladko élete nyitott könyv volt, senki sem tudta volna megmondani, hogy Striga milyen úton-módon jutott a tékozlóan költött, töméntelen aranyhoz. Minthogy senki semmi biztosat nem tudott, az emberek képzelete szabadon csapongott. Azt mondogatták, hogy Striga országa és népe árulója, az elnyomó törökök fizetett kéme. Arról is suttogtak, hogy a kémkedés mellett alkalomadtán csempészettel is foglalkozik, és hogy a vám kijátszásával sokszor és sokféle árut juttatott át a folyó román partjáról a bolgár partra vagy fordítva. De fejcsóválva még azt is mondogatták, hogy ez mind semmi, és hogy Striga közönséges rabló, aki fosztogatás útján jut a legtöbb pénzhez. Azt is suttogták... de hát mi mindenről nem szólt a fáma? Annyi bizonyos, hogy e titokzatos ember viselt dolgairól semmi pontosat nem tudtak. Ha igaz volt mindaz a rossz, amit az emberek feltételeztek róla, akkor Striganak kétségtelenül nagyon ügyes embernek kellett lennie, mert sohasem tudták rajtakapni.

Ezeket a mendemondákat mindenesetre csak bizalmasan suttogták az emberek, senki sem mert volna nyíltan rosszat mondani erről az emberről, akinek könyörtelenségétől, erőszakosságától mindenki rettegett. Striga tehát egyszerűen túltehetette magát a szóbeszéden, sőt az általános megbecsülés jeleként magyarázhatta az udvariasságot, melyet sokan gyávaságból mutattak iránta. Így hát szabadon garázdálkodhatott a városban, és a legelvetemültebb emberekből összezerődött bandájával együtt háborítatlanul kavarta fel a várost féktelen tivornyáinak zajával.

Nyilvánvaló, hogy semmiféle kapcsolat nem alakulhatott ki egy ilyen ember és Ladko között, aki egészen más életet folytatott. Hosszú időn át valóban csak hírből ismerték egymást. Az ésszerű az lett volna, ha ez a későbbiekben is így marad. A sors azonban fittyet hányt az ésszerűségnek. Úgy volt megírva, hogy e két embernek egyszer mint engesztelhetetlen ellenfeleknek szembe kell kerülniök egymással.

Natsa Gregorovics, akit az egész város szépségéről ismert, akkoriban húszesztendős volt. Előbb anyjával, majd egyedül, Ladko szomszédságában lakott, és a révkalauz kora gyermek-sége óta ismerte. A Gregorovics házában már régóta nagy szükség lett volna egy férfiemberre. Natsa apját ugyanis már történetünk előtt tizenöt évvel megölték a törökök, és az elnyomott, de be nem hódolt hazafiak még ma is reszkettek a felháborodástól, valahányszor erre a gyalázatos gyilkosságra visszaemlékeztek. A minden támasz nélkül hátramaradt özvegy derekasan dolgozni kezdett. A szlávoknál a legegyszerűbb parasztnők is csipkével meg hímzéssel díszítik szerény öltözküket, és özvegy Gregorovicsnénak, aki jól értett a hímzéshez és a csipkeveréshez, ilyen módon sikerült a maga és leánya megélhetését biztosítania.

A zavaros időket azonban leginkább az egyszerű emberek sínylik meg, és a szegény csipke-készítő asszony bizony sokszor szorult helyzetbe került volna a Bulgáriában állandósult anarchia miatt, ha Ladko tapintatosan nem segíti. Lassanként igen bensőséges barátság alakult ki a fiatal révkalauz és a két egyedülálló nő között, és a legényember szabad idejét gyakran töltötte a békés, vendégszerető házában. Ladko esténként gyakorta kopogtatott be Gregorovicskéhoz, és ilyenkor hosszan elbeszélgettek a csendesen zümmögő szamovár körül. Máskor Ladko sétálni vagy dunai halászatra hívta meg Gregorovicsnét és leányát, hogy így viszonzza a szíves vendéglátást.

Amikor Gregorovicsné erejét a szüntelen munka felőrölte, s az asszony megtért férje mellé a temetőbe, Natsa továbbra is számíthatott Ladko pártfogására. A révkalauz most még nagyobb odaadással vigyázott az árván maradt leányra, úgy, hogy Natsa egy pillanatig sem maradt védelem és támasz nélkül, miután szerencsétlen édesanyja, akinek kétszeresen is köszönhette életét, meghalt.

Így történt, hogy amint teltek-múltak a napok, szinte észrevétlenül szerelem ébredt a fiatalok szívében. Végül is Striga lett az oka annak, hogy szerelmüket meg is vallották egymásnak.

Amikor ugyanis Striga egy ízben megpillantotta Ruszcsuk szépét - ahogy Natsát most már városszerte nevezték -, zabolátlan természetének egész lobbanékonyásával és vadságával beleszeretett. Olyan ember volt, aki megszokta, hogy minden vágya, minden szeszélye azonnal teljesül, így hát felkereste a leányt, és azonmód megkérte a kezét. Most azonban - életében első ízben - leküzdhetetlen ellenállásba ütközött. Natsa nem törődött azzal, hogy ez a félelmetes ember gyűlölni fogja, és kijelentette, hogy soha, semmi körülmények között nem hajlandó hozzámenni. Striga hasztalan próbálkozott másodszor is. Mindössze annyit ért el, hogy amikor harmadszor is megjelent, a leány már be sem engedte a házba.

Striga erre éktelen haragra lobbant. Nem türtőztette magát, a legvadabb szitkokat szórta a megrettent Natsára. A leány szorultságában mi mást tehetett, minthogy átszaladt Serge Ladkóhoz, és elmondta neki, hogy milyen veszedelmes helyzetbe került. A révkalauz, amikor meghallotta a történeteket, éppoly haragra gerjedt, mint az imént Striga. Nem is hallgatta végig a leányt, hanem rettentő dühvel kitört a másik férfi ellen, aki szemet mert vetni Natsára.

Amikor a leánynak végre sikerült lecsitítania Ladkót, pironkodva megvallották érzelmeiket, és most már tisztában voltak egymással. S egy óra múlva Serge és Natsa örömtől csillogó szemmel, repeső szívvel már mint jegyesek csókolták meg egymást - életükben először.

Amidőn Striga tudomást szerzett az eljegyzésről, majd megfulladt dühében. Eszeveszetten rohant Natsa házához, és szájából csak úgy dült a szitok és a fenyegetőzés. De amikor egy kemény kéz kilódította az ajtón, megtudta, hogy már van ura s védelmezője a háznak.

- Hát legyőzték volna? Hát emberére akadt talán, ő, Striga, aki annyira büszke volt herkulesi erejére?... Képtelen volt beletörődni a megaláztatásba, és bosszút forralt. Egyik este néhány hasonszórú kalandorral együtt megvárta tehát Ladkót, amint felfelé jött a Duna-parton. Itt már nem közönséges verekedésről volt szó, mert a támadók gyilkos szándékkal, késsel támadtak a révkalauzra.

De ez a támadás éppúgy kudarcba fűlt, mint az előbbi. Ladkónál evező volt, és az úgy járt a kezében, mintha buzogány lett volna. Megfutamtotta támadóit, s a szorongatott Striga is szégyenteljes futásban keresett menedéket.

Ez a lecke, úgy látszik, elég volt Striganak, mert a gyanús fickó több ilyen támadással nem próbálkozott. 1875 elején Ladko feleségül vette Natsa Gregorovicsot, és a révkalauz kényelmes háza a boldog szerelem fészke lett.

A mézeshetekből hónapok lettek, s Ladko és Natsa szerelme egy év múlva is teljes frissességében élt, amikor 1876 elején Bulgáriában megmozdult a föld. Akármilyen mélységes szerelemmel szerette is Ladko ifjú feleségét, nem feledkezett meg arról, hogy mivel tartozik hazájának. Habozás nélkül beállt tehát azok közé, akik rögtön összefogtak, és azon tanakodtak, hogy mi módon változtathatnának hazájuk szomorú sorsán.

Mindenekelőtt fegyvert kellett szerezni. Sok fiatal bolgár hagyta el ezért hazáját, kelt át a Dunán, és széledt szét Romániában, egészen Oroszországig. Ezek között volt Serge Ladko is. Nagy szívfájdalommal, de a kötelesség hívó szavának engedelmeskedve indult útnak. Megvált imádott feleségétől, kinek most már szembe kellett néznie mindazokkal a veszélyekkel, amelyek forradalom idején egy partizánvezér hitvesére leselkednek.

Ladko nyugtalansága annál is nagyobb volt, mert eszébe jutott Striga. Ez a haramia nem használja-e majd ki győztes vetélytársának távollétét, hogy lesújtson legdrágább kincsére? Ez bizony lehetségesnek látszott. De Serge Ladko túltette magát e jogos aggodalmon. Különben is úgy látszott, hogy Striga már több hónapja nincs a vidéken, és nem is akar oda visszatérni.

Szálléban-hosszában azt beszéltek, hogy Striga most északabbra vonult, és ott garázdálkodik, de ezek csak egymásnak ellentmondó, kósza hírek voltak. A közhiedelem válogatás nélkül minden gaztettet Striga rovasára írt, de pontosat senki sem tudott.

Annyi azonban bizonyosnak látszott, hogy Striga eltávozott, és Ladkónak ez volt a fontos.

A jövő igazolta a bátor hazafit, mert távollétében Natsa biztonságát semmi nem fenyegette.

De alighogy hazaérkezett, már megint indulnia is kellett, és ezúttal hosszabb utazásra. Az eddig alkalmazott módszerekkel ugyanis nem sikerült elegendő mennyiségű fegyvert szerezniük. Az Oroszországból küldött fegyverszállítmányokat szárazföldi úton továbbították Magyarországon és Románián, vagyis olyan területeken át, ahol akkoriban még nagyon kevés vasútvonal volt. A bolgár hazafiak úgy gondolták tehát, hogy könnyebben célt érhetnek, ha egyikük felmegy Budapestre, s ide irányíttatja a vasúton jövő fegyverszállítmányokat, majd a fegyvereket uszályokra rakatja, hogy a Dunán gyorsan rendeltetési helyükre jussanak.

E kényes feladat elvégzésére Ladkót szemelték ki, és ő még aznap este útnak indult. Egy honfitársa átevezett vele a Dunán, azzal, hogy a csónakot visszahozza majd a bolgár partra, Ladko pedig Románián át továbbindul, hogy a lehető leggyorsabban eljusson Magyarország fővárosába. Átkelés közben azonban olyasvalami történt, ami nem kevés töprengést okozott az összeesküvők küldöttjének.

Ladko és honfitársa nem egészen ötvenméternyire voltak a parttól, amikor puskalövés dördült. A golyót minden bizonnyal nekik szánták, mert a fülük mellett süvített el. Ladko előtt még kevésbé volt kétséges a gyilkos szándék, mert az esti szürkületben Strigát vélte felismerni a lövöldözőben. Hát megint Ruszcsukban lenne a gyalázatos?

Ladko szívébe szörnyű nyugtalanság költözött, de szilárdságát ez sem rendítette meg. Eleve kész volt életét feláldozni hazájáért, s ha kell, életénél is ezerszerre drágább kincsét, a boldogságát is kész volt odaadni. Amikor a puskalövés eldördült, Ladko levetette magát a csónak fenekére, mintha összerogyna. De ezt csak cselből tette, hogy újabb támadás ne érje. A lövés zajának visszhangja még el sem ült, máris megragadta az evezőt, s még nagyobb erővel igyekezett a román parton fekvő Gyurgyevo városa felé, amelynek fényei már feltűnedeztek az egyre sűrűbb sötétségben.

Amikor Ladko megérkezett rendeltetési helyére, serényen hozzálátott a feladat végrehajtásához.

Érintkezésbe lépett a cári kormány megbízottaival, kik közül egyesek az orosz határon voltak, mások pedig titokban Budapesten és Bécsben tartózkodtak. A fegyvereket és lőszeret több uszályra rakatta, és ezek meg is indultak lefelé a Dunán.

Közben gyakran kapott híreket Natsától, az általa megadott álnévre címzett és az éjszaka leple alatt Romániába átcsempészett levelekben. Eleinte jó, de azután egyre nyugtalanítóbb hírek érkeztek. Nem mintha Natsa leveleiben említés történt volna Strigáról. Ellenkezőleg, úgy látszott, hogy felesége nem is hallott arról, hogy a bandita visszaérkezett volna Bulgáriába, úgyannyira, hogy Ladko aggodalma kezdett elcsitulni. Az azonban bizonyossá vált, hogy Ladkót a török hatóságoknál feljelentették, mert otthonában a rendőrség házkutatást tartott, bár eredménytelenül. Most már nem volt szabad visszasietnie Bulgáriába, mert a hazatérés felért volna az öngyilkossággal. Szerepéről tudomást szereztek már, éjjel-nappal leselkedtek rá,

és ha hazatérne, nyomban letartóztatnák. Minthogy pedig a letartóztatás a törököknél egyet jelentett a kivégzéssel, Ladkónak nem volt tanácsos mutatkoznia mindaddig, amíg nyíltan ki nem robban a felkelés, különben a legsúlyosabb bajoknak teszi ki magát és feleségét, akinek eddig még semmi bántódása nem esett.

A hazatérés pillanata hamarosan elérkezett. Bulgária népe májusban fellázadt - a révkalauz szerint, aki nem sok jót várt ettől a nagy sietségtől, kicsit elhamarkodottan.

De akármin is vélekedett erről, most már sietnie kellett haza, országa, népe megsegítésére. A vonat egészen Zomborig vitte, az utolsó Duna-parti magyar városig, ahová még elért a vasútvonal. Itt dereglyébe ül, és a víz sodra viszi majd lefelé.

Zomborban olyan hírek, vártak rá, amelyek utazásának megszakítására kényszerítették. Aggályai beigazolódtak. A bolgár forradalmat csírájában elfojtották. A törökök most jelentős csapatösszevonásokat hajtottak végre abban a nagy háromszögben, amelynek csúcspontjait Ruszcsuk, Vidin és Szofíja alkotják, és az elnyomók vasökle még súlyosabban nehezedett a szerencsétlen vidékekre.

Ladkónak vissza kellett hát fordulnia, hogy abban a kis városkában várja be a kedvezőbb fejleményeket, ahol ideérkezte óta lakott.

Natsától megint hamarosan szállingózni kezdtek a levelek. Ezek meggyőzték arról, hogy másképp nem is cselekedhetett volna. Házát állandóan szemmel tartották, úgyhogy Natsa lényegében fogolynak érezte magát; öreá még jobban leselkedtek, mint azelőtt, s így közös érdekük volt, hogy tartózkodják minden meggondolatlan lépéstől.

Ladko lélekölő tétlenségre volt tehát kárhoztatva, annál is inkább, mert a felkelés bukása és a Duna partjain történő török csapatösszevonások kezdete óta a fegyverszállítások is szüneteltek. A máris nehezen elviselhető várakozás azonban egyszerűen kibírhatatlaná vált, amikor június vége felé Natsa levelei elmaradtak.

Nem tudta mire magyarázni a dolgot, és ahogy az idő múlt, egyre kínzóbb aggodalom mardosta. Minden oka megvolt arra, hogy akár a legrosszabbra is elkészüljön. Július elsején Szerbia hivatalosan hadat üzent a szultánnak, és azóta a Duna menti területeken állandóan folyt a csapatok felvonulása, ami a legszörnyűbb túlkapásokkal járt együtt. Talán Natsa is e zavargások áldozatául esett, vagy talán a török hatóságok túszként vagy férje állítólagos bűntársaként tömlöcbe vetették?

Amikor Natsa már egy hónapja nem adott hírt magáról, Ladko nem bírta tovább, hanem elhatározta, hogy minden veszéllyel dacolva hazatér Bulgáriába, és megtudja, mi történt.

De Natsa érdeke is azt kívánta, hogy a legnagyobb körültekintéssel járjon el. Nem származott volna semmi jó abból, ha elővigyázatlansága miatt az első török őrszem kezére kerül. Hazatérésének csak akkor van értelme, ha be tud jutni Ruszcsukba, és a városban, a hatóságok éberségét kijátszva, szabadon járhat-kelhet. Azután majd a körülményektől függően eldönti, hogy mitévő legyen. A legrosszabb esetben is - vagyis ha sürgősen ismét át kell szöknie a határon - legalább szívéhez ölelheti szeretett feleségét.

Serge Ladko napokon át kereste ennek a nehéz problémának a megoldását. Végre úgy érezte, megtalálta azt, és anélkül, hogy bárkinek is szólt volna, haladéktalanul hozzálátott terve végrehajtásához.

De vajon meg tudja-e valósítani? Ennek csak a jövő a megmondhatója. Ám mindenesetre vállalnia kellett a kockázatot, így történt, hogy 1876. július 28-ának reggelén a szomszédok, akik közül senki sem ismerte a révkalauz igazi nevét, kívülről elrekeszelve találták a házat, amely hónapokon át Serge Ladko magányos szállása volt.

Hogy mi volt Ladko terve, milyen veszélyeknek ment elébe végrehajtása közben, s hogy a bulgáriai, különösen pedig a ruszcsuki események miként kapcsolódtak a sigmaringeni horgászversenyhez - mindezt megtudjuk, ha tovább olvassuk ezt az igaz történetet, amelynek szereplői ma is élnek a Duna partjain.

ÖTÖDIK FEJEZET DRAGOS KÁROLY

Jäger tehát zsebre vágta a kapott nyugtát, és azonnal berendezkedett a ladikon. Miután megkérdezte, hogy melyik lesz az ő fekhelye, táskájával együtt eltűnt a kis fülkében. Tíz perc múlva ismét megjelent, de rá sem lehetett ismerni. Szabályszerű horgászöltözékében - durva ujjas, nehéz csizma és vidrabőr sapka volt rajta - szakasztott hasonmása volt Borus Demeternek.

Jäger kissé meglepődött, amikor a fülkéből kilépve látta, hogy útitársa közben elhagyta a bárkát. De nem szegte meg vállalt kötelezettségét, nem kérdezett semmit, amikor Borus Demeter fél óra múlva ismét megjelent. Hősünk azonban magától is elmondta, hogy leveleket adott fel az újságoknak, közölve velük, hogy harmadnap estére Neustadtban lesz, a rá következő napon pedig Regensburgban. Most, hogy a vállalkozásban Jäger is érdekelve volt, többé nem engedhették meg maguknak, hogy olyan kihalt rakpartokon kössenek ki, mint ahogyan Ulmban történt. Borus Demeter még azt is sajnálkozással közölte útitársával, hogy Neustadt előtt sehol sem köthet ki, még Neuburgban és Ingolstadtban sem, pedig mindkettő elég jelentős város. Ezeket az állomásokat már sajnos nem tudta beiktatni útitervébe.

Jäger szemlátomást el volt ragadtatva a számára hasznos hírveréstől és szemmel láthatóan nem bosszankodott amiatt, hogy Neuburgban és Ingolstadtban nem állhatnak meg. Ellenkezőleg, helyeselte Borus Demeter elhatározását, s ismét hangoztatta, hogy - megállapodásuknak megfelelően - semmi módon nem kívánja csökkenteni cselekvési szabadságát.

A két utas ezután a csónak egyik padkáján, egymással szemben letelepedett, és elköltötte vacsoráját. Ezt Jäger megtetézte egy pompás mainzi sonkával, amelyet feneketlen táskájából húzott elő. Borus Demeternek nagyon ízlett a sonka, és kezdett arra a belátásra jutni, hogy vendégének vannak jó tulajdonságai is.

Az éjszaka nyugodtan telt el. Borus Demeter napfelkelte előtt eloldotta a csónak kötelét, vigyázva, nehogy szeretetre méltó utasának mély álmát megzavarja.

A Duna még csak szerény kis folyó Ulmnál, ahol véget ér a kis württembergi királyság területe, és kezdődik Bajorország. A nagyobb mellékfolyók, amelyek később annyira megduzzasztják, csak lejjebb ömlenek belé, és itt még semmi sem sejteti, hogy a Duna alább már Európa egyik legnagyobb folyama lesz.

Errefelé a folyó sodra már sokkal csendesebb, és a víz óránként körülbelül egymérföldes sebességgel folyik lefelé. A folyón a legkülönbözőbb nagyságú bárkák - köztük színültig megrakott nehéz dereglyék - úsztak lefelé, s egyik-másiknak az útját északnyugati szélről dagadó széles vitorla is elősegítette. Az idő szépnek ígérkezett, s esőtől nem kellett tartani.

Mihelyt beérkeztek a Duna közepére, Borus Demeter elővette a färevezőt, és azzal lendítette előre csónakját. Akkor is javában lapátolt vele, amikor Jäger néhány órával később felébredt. Így ment ez tovább, egészen estig, kivéve a rövid ebédszünetet, mely alatt a csónak magától csorgott lefelé. Az új utas különben semmi megjegyzést nem tett, és ha meg is lepte ez a nagy sietség, meglepetésének nem adott hangot.

Napközben az útitársak nem sok szót váltottak egymással. Borus Demeter szaporán evezett, míg Jäger olyan feszült figyelemmel nézte a Dunán sikló hajókat vagy talán azokon túl a partvidéket is, hogy ez bizonyára feltűnt volna társának is, ha nem köti le annyira az evezés. A part mindkét oldalán meglehetősen alacsony volt, és a Duna szemlátomást egyre szélesebb

mederben folyt. A bal part félig-meddig víz alatt volt, úgyhogy szegélyét itt már nem lehetett pontosan látni, míg a jobb parton vasúti töltés futott, s rajta vonatok közlekedtek. A pöfékelő mozdonyok füstje a levegőben összekeveredett a gőzhajók füstjével, amelyeknek kerekei nagy zajjal lapátolták a habokat.

Délután elhaladtak Offingen előtt, ahol a vasútvonal déli irányba fordul, és végleg elkanyarodik a part mellől. Mire estefelé Dillingenhez értek, már a jobb parton is csak végtelenbe nyúló mocsaras vidéket láttak.

Másnap ugyanilyen erős iramban haladtak lefelé, és éjszakára a vidéknek egy lakatlan pontján, Neuburg fölött néhány kilométerrel, kötöttek ki. Augusztus 15-ének hajnalán a csónak már megint messze, benn a Duna közepén siklott lefelé, mire a nap felkelt.

Mint Borus Demeter már korábban jelezte, estére kellett Neustadtba érkezniük. Kínos lett volna szégyenszemre üres kézzel partra szállniuk a városban. Minthogy a légköri viszonyok kedvezőek voltak, és aznap korántsem kellett olyan nagy útszakaszt megtenniük, mint az előző napokon, Borus Demeter elhatározta, hogy horgászni fog.

Már a kora reggeli órákban gondosan előkészítette horgászszerszámaikat, és társa, aki a ladik farában ült, szemlátomást érdeklődve figyelte bibelődését, úgy amint az egy igazi műkedvelő horgászhoz illik. Borus Demeter munka közben készségesen elbeszélgetett vele:

- Amint látja, Jäger úr, ma horgászni akarok, de jól fel kell hozzá készülni, mert a halak bizony nagyon óvatos állatok, és sokat kell bibelődni, míg horogra akadnak. Vannak rendkívül csalafinta halak, ilyen például a cigányhal, és ezeknek az eszén túl kell járni, hogy az ember kifoghassa őket. A cigányhalnak egyébként olyan kemény szája van, hogy könnyen eltörheti a horgot.

- Nem valami ízes hal az a cigányhal - jegyezte meg Jäger.

- Nem nagyon, mert kedveli az iszapos vizeket, és ettől gyakran rossz ízű a húsa.

- Hát a csuka?

- Az más, az kitűnő ízű - bólintott Borus Demeter -, de csak az öt-hat fontos és még nagyobb csukák húsa jó. Az ennél kisebb csupa szálla. A csuka azonban nem mondható különösebben okos, ravasz halnak.

- Igazán? - szölt Jäger. - Így hát az édesvízi cápa, mint elnevezték...

- Éppen olyan buta állat, mint a tengeri cápa, semmivel sem okosabb a sügérnél vagy az angolnánál. Csukát fogni kifizetődő dolog, de nem nagy dicsőség... Valaki, aki nagyon jól ismeri ezt a mesterséget, azt írta egyszer, hogy: „A csukát nem fogják, a csuka megfogatja magát.”

Jäger nagy elismeréssel hallgatta Borus Demeter meggyőző fejtegetéseit, és figyelte aprólékos gonddal végrehajtott előkészületeit.

Mindenekelőtt kezébe vette horgászbotját, amely rugalmas volt és könnyű, s ha az ember a végénél, amennyire csak lehetett, lehajlította, ugyanolyan egyenesre ugrott ki, mint amilyen volt. A horgászbot két részből állt: alsó része ott, ahol fogták, négy centiméter vastag volt, és fokozatosan elvékonyodott, úgyhogy ott, ahol a másik, finom, hajlékony fából készült vékonyabbik része kezdődött, már csak egy centiméter vastag volt. A mogyorófavessző, amelyből a horgászbot készült, csaknem négy méter hosszú volt, úgyhogy a horgász a vízpartról elérte a mélyvízi halakat, a keszeget meg a piros szemű kelét is.

Borus Demeter megmutatta Jägernek, hogy a flórenci lószórból készült zsinórra előke segítségével milyen horgokat erősített.

- Látja, Jäger úr - magyarázgatta neki -, ezek igen finom, tizenegyes horgok. Ami a csalétket illeti, a kele legjobban a főtt búzaszemet szereti, de ezt csak az egyik oldalon szabad átszűrni, és jól meg kell puhítani... No, meg is van, hozzá is láthatok, most már csak a szerencse kell.

Mialatt Jäger a ladik párkányának támaszkodva figyelte, hogy mi történik, Borus Demeter merítőhálóját maga mellé véve, leült a padkára, és a horgászbót nagy hozzáértéssel, könnyed mozdulattal meglóbálta, és a horgokat bevetette. A horgok elmerültek a sárgás vízben, de az ólomsúly függőlegesen tartotta őket, ami minden szakértő szerint a legmegfelelőbb helyzet. A tetején ott himbálódzott az úszó, amely hattyútollból készült - ez nem szívja be a vizet, és így kitűnően megfelel a célnak.

Mondanunk sem kell, hogy e pillanattól kezdve a ladik két utasa úgyszólván lélegzetét is visszatartotta, olyan csendben maradt. A halak a legkisebb zajtól is elijednek, s különben is: komoly horgász nem engedi figyelmét üres fecsegéssel elterelni. Az úszó minden moccanását szemmel kell tartania, nehogy elszalassza azt a pillanatot, amikor a horgot be kell vágnia.

Borus Demeter elégedett lehetett a délelőtti horgászat eredményével. Kifogott vagy húsz kelét és ezenkívül tizenkét fejes domolykót meg néhány ragadozó önt. Ha Jäger valóban olyan nagy rajongója volt a horgászsportnak, mint ahogyan állította, csodálattal kellett néznie, hogy a ladik gazdája milyen biztosan és gyorsan kapja horogra ezeket a halfajtákat, amelyeket másként nem is lehet kifogni. Amikor érezte, hogy a hal „harap”, zsákmányát még nem rántotta ki azonnal a vízből, hanem hagyta, hogy lenn a víz mélyén hasztalan fickándozással kifárasssa magát. Közben egy percre sem hagyta el rendíthetetlen nyugalma, amely legszebb tulajdonsága minden horgásznak, ki méltóan viseli ezt a nevet.

A horgászat déli tizenegy óra tájt ért véget. A meleg évszakban ugyanis a hal nem harap már a déli órákban, amikor a merőlegesen rávetődő napsugaraktól csillog-villog a víz felülete. A halászsákmány különben is igen bőséges volt, sőt Borus Demeter szerint túlságosan bőséges is, hiszen Neustadt, ahol a ladik öt óra tájban kikötött, igen kis városka volt.

De nem volt oka a panaszra. A ladikot már huszonöt-harminc ember várta a parton, és kikötéskor nagy tapssal üdvözölte. Valósággal megrohanták a horgászbajnokot, és a halak pár pillanat alatt huszonhét forintért elkeltek. Ezt az összeget Borus Demeter első törlesztésként azonmód átnyújtotta Jägernek.

Jäger, aki érezte, hogy az ünneplés nem neki szól, szerényen meghúzódott a ladikban, és Borus Demeter, mihelyt lerázta magáról lelkes bámulóit, szintén beszállt. Minél előbb álmra kellett hajtaniok a fejüket, mert igen rövid éjszaka állott előttük.

Borus Demeter ugyanis másnap jó korán már Regensburgban akart lenni, és miután még hetven kilométer választotta el őket a várostól, úgy határozott, hogy hajnali egy órakor útnak indul. Így aztán arra is lesz ideje, hogy napközben, bár hosszú utat kell megtenniök, horgásszon.

A reggeli órákban Borus Demeter körülbelül harminc font halat fogott ki, úgyhogy a regensburgi rakparton tolongó kíváncsiak úgy érezhették, érdemes volt várniok rá. A közönség lelkesedése itt még nagyobb volt. A regensburgi sportrajongók a szabad ég alatt valóságos árverést rendeztek, úgyhogy a harminc fontnyi hal nem kevesebb, mint negyvenegy forintot hozott a Dunai Liga díjnyertesének.

Borus Demeter bizony nem is álmodott ekkora sikerről, és most úgy érezte, könnyen lehet, hogy Jäger végeredményben kitűnő üzletet csinált. Ez majd elvállik, de addig is át kell most adnia a negyvenegy forintot jogos tulajdonosának. Erre azonban most nem kerülhetett sor, mert Jäger észrevétlenül eltávozott, és a ladikban feltűnő helyen hátrahagyott pár sorban tudatta útítársával, hogy ne várja őt vacsorára, mert csak késő este szándékszik visszatérni.

Borus Demeter természetesnek találta, hogy Jäger nem akarta elmulasztani az alkalmat, és megtekinti ezt a várost, ahol a birodalmi gyűlés ötven éven át székelt. De milyen kellemetlen meglepetésben lett volna része, ha megtudja, mi járatban volt most útítársa, és egyáltalán: hogy ki az az ember, akit az útra magával hozott?

„Jäger, Bécs, Leipziger Strasse 45.” - ezt a nevet és címet írta rá annak idején a nyugtára a gyanútlan Borus Demeter, mert hívatlan vendége ezt diktálta neki. De ugyancsak zavarba jött volna az állítólagos Jäger úr, ha a mesterhorgász akkor kíváncsibb, és nyomozni kezd a másik férfi kiléte után, s most ő kéri Jägertől az iratait, mint ahogyan a kellemetlenkedő pandúr korábban tőle kérte.

Borus Demeter ezt annak idején elmulasztotta, holott tudhatta, hogy ez az elővigyázatosság igenis jogos. E mulasztásért nagy árat kell majd fizetnie.

Ki tudja, milyen nevet olvasott a német csendőr azon az útlevelel, amelyet Jäger átnyújtott neki? De ha az útlevelel jogos tulajdonosának igazi neve volt, akkor a csendőr nem olvashatott más nevet, mint ezt: Dragos Károly.

A horgászsport e szenvedélyes rajongója és a dunai rendőrség főnöke ugyanis egy és ugyanaz a személy volt. Dragos Károly, ha törik, ha szakad, fel akart jutni Borus Demeter csónakjára, de mivel szinte leküzdhetetlen ellenállásra számított, minden eshetőségre felkészült. A csendőr fellépését is előre kitervezték, megrendezték úgy, mint egy színpadi jelenetet. A további fejlemények bebizonyították, hogy Dragos Károly fején találta a szeget. Borus Demeter most már kész szerencsének tartotta, hogy a sok veszély közepette, amelyről időközben tudomást szerzett, ilyen szemmel láthatólag nagy befolyással rendelkező pártfogóra számíthat.

A siker különben olyan teljes volt, hogy még magát Dragost is gondolkozóba ejtette. Vajon miért lett olyan izgatott Borus Demeter, amikor a csendőr igazoltatni akarta? Miért félt egy újabb ilyen eshetőségtől annyira, hogy kész volt lemondani az egyedüllétről, amelyhez különben oly feltűnő, oly túlzott csökönyösséggel ragaszkodott? Egy tisztességes ember mi az ördögnek félne ennyire attól, hogy meg kell jelennie a rendőrbiztos előtt? Más baja nem lehet, mint hogy néhány órával, legrosszabb esetben néhány nappal el kell halasztania továbbutazását, és ha nem siet... De az is igaz, hogy Borus Demeter sietett, és ezen is el lehetett tűnődni.

Ezt tette Dragos Károly is, aki gyanakvó volt, mint minden jó rendőrtiszt, és egyes dolgok szöveget ütöttek a fejébe. De józan esze nem engedte meg, hogy következtetéseiben tévútra jusson olyan mellékkörülmények miatt, amelyeknek magyarázata talán egészen kézenfekvő. Egyszerűen emlékezetébe véste hát ezeket az apró észrevételeket, és figyelmét az előtte álló fő feladat megoldására összpontosította.

Az a terv, amelynek végrehajtásához Dragos Károly akkor látott hozzá, amikor rákényszerítette társaságát Borus Demeterre, nem egyszerre pattant ki agyából. A terv tulajdonképpen szerzője inkább a mit sem sejtő Mihail Mihajlovics volt. Amikor ez a tréfás kedvű szerb a Halásztanyán mókából azt a feltevést kockáztatta meg, hogy a Dunai Liga bajnoka talán nem más, mint az üldözött gonosztevő vagy éppen az üldöző rendőrtiszt, Dragos komolyan figyelte erre a könnyedén odavetett megjegyzésre. Persze nem vette azt szó szerint, hiszen ő aztán igazán tudhatta, hogy a mesterhorgásznak és a rendőrtisztnek semmi köze sincs egymáshoz, és ezen az alapon nagyon, de nagyon valószínűtlennek kellett tartania azt is, hogy

a horgásznak bármi köze lehet az üldözött gonosztevőhöz. De ami nem igaz ma, az igaz lehet holnap. Dragos Károly rögtön úgy érezte, hogy a kedélyes szerb nem mondott ostobaságot, amikor azt állította, hogy egy nyomozótól, aki zavartalanul akar nyomozni a Duna egész hosszában, ugyancsak nem volna rossz ötlet, ha egy nagy híró horgásznak álcázná magát. Így senki sem élhetne gyanúperrel kilétét és igazi foglalkozását illetően.

Bármilyen csábító volt is ez az ötlet, megvalósításáról le kellett tennie. A sigmaringeni verseny ugyanis befejeződött, Borus Demeter, a verseny győztese nyilvánosan bejelentette vállalkozását, és aligha lenne kedve egy ilyen személycserébe belemenni, amit nehézzé tett volna az is, hogy a bajnokot látásból már sok klubtársa ismerte.

Ha arról nem is lehetett szó, hogy Borus Demeter beleegyezésével a megkezdett utazást az ő neve alatt másvalaki folytassa, akadna talán más megoldás is, amellyel ugyanezt a célt el lehetne érni. Miután Borus Demeter helyébe nem léphetett, talán beérheti azzal, hogy útitársként hozzászegődik. Ki törődik egy olyan ember útitársával, aki útban van a hírnév felé, és így minden szem reá tekint? És még ha valakinek a tekintete a jelentéktelen útitársra tévedne is, elképzelhetetlen, hogy ezt a névtelen senkit bárminő kapcsolatba hozná a rendőrtiszttel, aki így az ismeretlenség jótékony homályában tehetne eleget megbízatásának.

Dragos Károly mindezt meghányta-vetette magában, és végül úgy találta, hogy a terv kitűnő. Elhatározta, hogy megvalósítja. Láttuk, milyen mesteri ügyességgel rendezte meg az első jelenetet, amelyet szükség esetén más hasonló jelenetek követtek volna. Készen állott arra, hogy Borus Demetert elhurcoltatja a rendőrbiztoshoz, mindenféle koholt jogcímek alapján bebörtönözteti, ráijeszt, ahogy csak lehet. Annyi bizonyos, hogy Dragos Károly semmilyen önkénnytől nem riadt volna vissza, míg a megfélemlített horgász el nem jut odáig, hogy az elutasított útitársban megmentőjét lássa.

A nyomozó mégis örült, hogy a komédia első felvonásával már sikert ért el, és így nem kellett a megfélemlítés eszközeit igénybe vennie.

Most már háborítatlanul ült a helyén, és biztos volt abban, hogy ha úgy tenne, mintha távozni akarna, Borus Demeter éppolyan erélyesen igyekeznék maradásra bírni, mint ahogy annak idején visszautasította ajánlatát. Most már csak azon kell lennie, hogy helyzetét minél jobban kihasználja.

Nyugodt lélekkel rábízta hát magát a Duna sodrára. Úgy gondolta, hogy míg társa evez vagy horgászgat, ő maga jól szemmel tartja a folyamatot, és éles tekintetét semmi rendkívüli nem fogja elkerülni. Útközben majd felveszi a kapcsolatot a part mentén itt is, ott is elhelyezett embereivel, és ha csak valahol büntényről hall hírt, nyomban otthagyja Borus Demetert, és a gonosztevők után veti magát. Ugyanezt tenné, ha nem bűncselekményről volna szó, hanem csak valami gyanús jel keltené fel figyelmét.

Mindezt bölcsen kigondolta, és minél többet gondolt rá, annál büszkébb volt ötletére, mert ilyen módon „rangrejtve” pásztázhatja végig a Duna egész partvidékét, és sokkal több lehetősége van a sikeres nyomozásra.

Éppen csak a véletlen maradt ki a detektív számításából. Sejtelve sem lehetett arról, hogy a váratlan események sorozata néhány nap leforgása alatt egészen új irányba és szélesebb mederbe tereli a nyomozást.

HATODIK FEJEZET A KÉK SZEMPÁR

Dragos Károly a Duna-partról a város központja felé tartott. Jól ismerte Regensburgot, és tétovázás nélkül ment végig a csendes utcákon a középkorból itt maradt őrtnyok között, amelyek itt-ott tízemeletnyi magasságban emelkednek a hajdan népes, élénk, de ma már csak 26 000 lakosú város fölé. Dragos Károlynak esze ágában sem volt megtekinteni a várost, amint Borus Demeter gondolta. Ő nem azért utazott, hogy városokat, országokat lásson. A híd közepéről tekintete egyszer csak a regensburgi csonka tornyú dómra esett, de csak futó pillantást vetett a XV. századból származó érdekes főkapura. Nyilván nem szándékozott megcsodálni a Thurn-Taxis hercegek palotáját, a gótikus kápolnát s a csúcsíves kolostort sem, amelyben a város egyik furcsa nevezetessége, a pipagyűjtemény van. Nem teszi be lábát a Rathausba sem, amely valamikor a birodalmi gyűlés palotája volt, de ma csak közönséges városháza, amelynek nagytermét régi-régi szőnyegek díszítik. A városháza gondnoka elkíséri a látogatókat a kínzókamrába is, és ott szinte büszkén mutogatja nekik a kínzószerszámokat. Dragostól ugyan egy idegenvezető sem kap „trinkgeld”-et, ahogy a németek a borraivalót nevezik. Nem volt szükséges szolgálataikra, és magától eltalált a postahivatalba, ahol több levél várt rá, amelyeken címezésként csak kezdőbetűk álltak. Dragos elolvasta a leveleket, anélkül hogy egy arcizma is rándult volna. Éppen kifelé tartott, amikor a kijáratnál egy elég gondozatlan öltözetű ember lépett hozzá.

Ismerhették egymást, mert Dragos a kezével tiltó mozdulatot tett, amikor a másik meg akart szólalni. Ez a kézmozdulat szemlátomást ezt jelentette: „Ne itt!” A két férfi ekkor egy közeli tér felé indult.

- Miért nem vártál rám lenn a Duna-parton? - kérdezte Dragos, amikor úgy érezte, hogy kíváncsi fülek nem hallhatják.

- Attól félttem, hogy ott elkerülöm - válaszolt a jövevény. - Azt meg tudtam, hogy el kell jönnie a postára...

- No, fő hogy itt vagy - szakította félbe. - Semmi újság?

- Semmi.

- Még csak egy egyszerű betörés sem történt a vidéken?

- Nemcsak hogy ezen a vidéken nem, de végig a Duna mentében sehol sem.

- Mikoriak az utolsó híreid?

- Nincs két órája, hogy táviratban kaptam a budapesti központtól. Teljes nyugalom az egész vonalon.

Dragos egy pillanatig gondolkodott, majd így szólt:

- Elmégy az ügyészségre, és megmondod, hogy én küldtelek. Megmondod azt is, hogy Friedrich Uhlmann-nak hívnak, és megkéred őket, hogy mindenről tájékoztassanak, ha a legcsekélyebb is történnék. Azután Bécsbe utazol.

- És mi lesz az embereinkkel?

- Az az én dolgom. Majd útközben beszélek velük. A jelszó: találkozás Bécsben, mához egy hétre.

- A Duna felső folyásának mentén nem hagy hát senkit? - kérdezte Uhlmann.
 - Itt megteszik a helyi rendőri szervek is, de ha bármi előadódna, mi is itt termünk. Annyi biztos, hogy eddig Bécs fölött semmi olyasmi nem történt, ami a hatáskörünkbe tartoznék. Nem estek a fejük lágyára ezek a fickók, hogy ily messze eltávolodjanak fő támaszpontjuktól.
 - Fő támaszpontjuktól? - csodálkozott Uhlmann. - Talán közelebbi értesülései vannak?
 - Mindenesetre kialakítottam magamnak egy véleményyt.
 - Éspedig?
 - Nagyon kíváncsi vagy!... Annyit már elárulhatok, hogy Bécs és Budapest között kezdjük majd komolyabbra venni a dolgot.
 - Miért épp ott?
 - Mert ezen a szakaszon történt az utolsó bűntény. Tudod, hogy egy gazdálkodónak „alágyújtottak”, és egészen a térdéig összeégve találtunk rá.
 - Egy okkal több, hogy legközelebb máshol csapjanak le.
 - De miért?
 - Mert nyilván úgy gondolják, hogy azon a vidéken, ahol ezt a bűncselekményt elkövették, most nagyobb lesz az ellenőrzés. Másfelé próbálnak tehát szerencsét. Eddig is ez volt a szokásuk. Soha kétszer egymás után nem garázdálkodnak ugyanazon a környéken.
 - Most azonban melléfognak a tökfilkók, és velük együtt te is, Uhlmann. Éppen arra számítok, hogy olyan tyúkeszűek. Mint te is olvashattad, a lapok mind azt írták, hogy én is így okoskodom. Mind egyöntetűen arról számoltak be, hogy eltávozom a Duna felső folyásának vidékéről, mert szerintem a banditák itt aligha mernek megint felbukkanni, és hogy Dél-Magyarország felé veszem az utamat. Ebből persze egy árva szó sem igaz, de légy nyugodt, ezeket a híreket, amelyeket én helyeztettem el a lapokban, ők is falni fogják.
 - És ebből mi következik?
 - Az, hogy óvatosan elkerülik Dél-Magyarországot, nehogy befussanak az utcámba.
 - De a Duna hosszú - vetette ellen Uhlmann. - Ott van még Szerbia, Románia meg Törökország...
 - És a háborúra nem gondolsz? Arrafelé ugyan nincs sok keresnivalójuk. No de majd meglátjuk.
- Dragos egy pillanatra elhallgatott, majd így folytatta:
- Mindenütt pontosan végrehajtották utasításaimat?
 - Pontosan.
 - Továbbtart az ellenőrzés a Dunán?
 - Igenis, éjjel-nappal.
 - És semmi gyanúsat nem észleltek?
 - Semmit a világon. Minden hajónak, minden uszálynak rendben találták a papírjait. De azt is jelentenem kell, hogy a sok ellenőrzés miatt nagy a berzenkedés. A hajósoknak nincs inyükre a dolog, és ha szabad mondanom, igazuk is van. Mi közük a hajóknak ahhoz, ami után mi nyomozunk? Hisz a bűncselekményeket nem a Dunán követik el.

Dragos szigorúan összeráncolta a homlokát.

- Nagy súlyt fektetek arra, hogy közegeink minden dereglyét, minden uszályt megállítsanak, még a legkisebb sajkákat is - mondotta ridegen. - S egyszer s mindenkorra megmondom, hogy nem szeretem, ha valaki okoskodik.

Uhlmann behúzta a nyakát és csak ennyit mondott:

- Ahogy parancsolja, uram.

Dragos így folytatta:

- Még nem tudom, mi lesz a következő lépésem. Talán egy ideig Bécsben maradok, de lehet, hogy lemegyek egészen Belgrádig... Még nem döntöttem... De minthogy feltétlenül fenn kell tartanom a kapcsolatot, mindenről adj nekem hírt írásban, mégpedig annyi példányban, hogy Regensburg és Bécs között elhelyezett embereink is megkaphassák.

- Meglesz, uram! És én hol találkozom önnel legközelebb?

- Bécsben, mához egy hétre, már mondtam - válaszolt Dragos, majd néhány pillanatnyi gondolkodás után hozzátette: - Most végeztem. De ne felejs el elmenni az ügyészségre, azután pedig az első vonattal indulj. Uhlmann már indult is, de Dragos visszahívta.

- Hallottál te valami Borus Demeterről?

- Igen. Ez az a horgász, aki elindult, hogy lehajózzék a Dunán, s közben horgászik?

- Úgy van. Nos, ha vele együtt látsz valahol, tégy úgy, mintha nem ismernél.

A két férfi ekkor elvált. Friedrich Uhlmann a város felső része felé vette útját, Dragos pedig az Arany Kereszt fogadó felé indult, ahol vacsorázni akart.

Amikor letelepedett asztalához, az étteremben már több vendég ült, és javában folyt a beszélgetés. Dragos jó étvággal evett, társalgásba nem elegyedett senkivel, de ugyancsak figyelt, mert szeretete hallani, hogy mit beszélnek körülötte. Hallotta is, amint az egyik vendég ezzel a kérdéssel fordult szomszédjához:

- Mi van azzal a hírhedt bandával, elhallgatott róla a fáma?

- Éppúgy, mint erről a híres-nevezetes Borusról - válaszolta a másik. - Mára várták Regensburgba, de még csak hír sem jött róla.

- Hát nem furcsa?

- Hacsak ez a Borus meg a bandavezér nem egy és ugyanaz a személy.

- Ugyan, ne nevetesse ki magát!

- Miért? Ki tudja...?

Dragos meglepetten kapta fel a fejét. Már másodszor hallja ugyanezt a feltevést, amely, úgy látszik, valahogy a levegőben van. De alig észrevehetően vont egyet a vállán, és szó nélkül befejezte vacsoráját. Az egész nem más, mint tréfa. Meg aztán ugyancsak jól értesült lehet ez a fecsegő vendég, ha még arról sem tud, hogy Borus Demeter megérkezett Regensburgba!

A vacsora végeztével Dragos Károly visszaballagott a rakpartra. De nem ment mindjárt a ladikhoz, hanem néhány percre megállt még a régi kőhídon, amely Regensburgot túlpárti külvárosával, Stadt am Hoffal köti össze. Tekintete végigsiklott a folyón, nézte a vízen sebesen úszó pár hajót, amelyek még világossal révbe akartak érni.

Amikor így önfeledten nézelődött, egy kéz nehezedett vállára, s ismerős hang szólította meg:

- Talán csak nem érdekli ez, Jäger úr?

Dragos hátrafordult, és szemben találta magát Borus Demeterrel, aki mosolyogva nézett a szemébe.

- De bizony érdekes ez a forgalom a folyón. Napestig elnézném.

- Figyeljen rám, Jäger úr! Még érdekesebbnek fogja találni az Al-Dunán, ahol sokkal több hajó jár. Majd meglátja, amikor a Vaskapuhoz érkezünk. Járt már ott?

- Még nem - felelte Dragos.

- Azt pedig látnia kell, mert ha a Dunánál nincs szebb folyó a világon, a legszebb pontja az egész folyónak éppen a Vaskapu!

Közben egészen beesteledett. Borus Demeter órája több mint kilenc órát mutatott.

- Lenn voltam a csónakban, Jäger úr, amikor megpillantottam önt itt a hídon. Csak azért jöttem fel, hogy figyelmeztessem, holnap nagyon korán indulunk, és bizony jó volna minél korábban nyugovóra térni.

- Máris megyek, Borus úr - helyeselt Jäger.

Amikor a rakpart felé tartva lekanyarodtak a hídról, Jäger megszólalt:

- No, és hogy kelnek el a halaink, Borus úr, meg van elégedve a mai bevétellel?

- El vagyok ragadtatva tőle. Kerek negyvenegy forintot adok át önnek.

- Ez tehát az előzőleg kapott huszonhét forinttal együtt kitesz hatvannyolc forintot. Pedig még csak Regensburgban vagyunk. Látja, látja, Borus uram, talán nem is kötöttem olyan rossz üzletet!

- Magam is úgy vélem már - hagyta rá a horgász.

Negyedóra múlva mindketten ott aludtak a csónakban, egymás mellett, s mire a nap felkelt, a ladik már öt kilométerrel maga mögött hagyta Regensburgot.

Itt lejjebb igen változatos a Duna partvidéke. Jobb kéz felől, amerre csak a szem ellát, gazdag, termékeny síkság terül el, s a lapály egyhangúságát itt is, ott is tanyák, falvak szakítják meg. A bal parton sűrű erdőségek zöldellnek, s dombok emelkednek, amelyek távolabb egybeolvadnak a Böhmer Wald hegyvonulatával.

Útközben Jäger és Borus megpillantotta a Thurn-Taxis hercegek nyári palotáját Donaustauf városka felett, s a regensburgi püspökök ősi kastélyát, majd pedig a Salvator Berg tetején a Walhallát, „a kiválasztottak örök pihenőhelyét”. Ezt az attikai égbolttól bizony nagyon elütő bajor ég alá tévedt Parthenont Lajos bajor király építtette ide. Az épületben múzeum van, ahol Germánia hőseinek mellszobrai sorakoznak, de a belső termek építészeti elrendezése nem olyan szépséges, mint az épület külső képe. A Walhalla nem vetekszik ugyan az athéni Parthenonnal, de szépség dolgában felülmúlja azt a hasonló épületet, amellyel a skótok ékesítették fővárosuknak, az „őreg, kormos” Edinburghnak egyik dombját.

Hosszú az út Regensburg és Bécs között a kanyargó Dunán. De a csaknem négyszázhetvenöt kilométeres vízi út mentén alig van említésre méltó város. Csak Straubingot, Bajorország gabonaraktárát említhetjük meg, ahol a bárka augusztus 18-án este kötött ki, meg Passaut, ahová 20-án érkezett, s végül Linz városát, amely mellett augusztus 21-én haladt el. E két

utóbbi városnak van némi hadászati jelentősége, de egyiknek sincs 20000 léleknél több lakosa. A Dunának ezen a szakaszán nincs is több említésre méltó város.

Emberi alkotások híján a hajósemer a nagy folyó változatos partvidékében gyönyörködhetik, ha nem akarja elunni magát. Straubingnál a Duna már négyszáz méter szélesre terebélyesedik, de lejjebb megint összeszűkül, és jobb partját a Räti-Alpok nyúlványai magasítják.

Passaunál, amely a Duna, az Inn és az Ilz összefolyásánál épült - az első kettő Európa legfontosabb folyói közé tartozik -, elhagyjuk Németországot, és a jobb parton közvetlenül a város alatt, a bal parton pedig néhány kilométerrel lejjebb kezdődik a Habsburg-birodalom. Ezen a ponton a folyómeder alig kétszáz méteres völgykatlanná szűkül, és ebben a völgyben folyik tovább a Duna egész Bécsig. De medre helyenként valóságos tóvá szélesedik, amelyben kisebb-nagyobb szigetek is vannak, máshol pedig a völgykatlan falai még jobban összeszűkülnek a nagy robajjal zuhogó folyó két oldalán.

Borus Demeter szemlátomást ügyet sem vetett az örökké változó, de mindig fenségesen szép part menti tájra, s egyetlen gondja az volt, hogy minden erejével minél gyorsabban előrelendítse ladikját. A csónak irányítása valóban annyira lekötötte figyelmét, hogy nem törődhetett mással. Vigyáznia kellett, hogy kikerülje a homokzátonyokat, amelyek oly sok gondot okoznak a dunai hajósoknak, és még komolyabb nehézségekkel is meg kell küzdenie. Néhány kilométerrel Passau előtt át kell jutnia a vilshofeni zuhatagon, százötven kilométerrel lejjebb pedig, valamivel Grein, Felső-Ausztria egyik legnyomorúságosabb kis városa alatt, a Strudel és a Wirbel még félelmetesebben örvénylő vizein.

Itt a völgy már folyosóvá szűkül, és a meredek sziklafalak között tajtékozva zúdul lefelé a Duna. Hajdan a sok kőszirt miatt rendkívül veszélyes volt a hajózás ebben a völgysszűkületben, és a hajók sokszor súlyosan megrongálódtak. Mióta azonban a két part között sorakozó szirtek közül a legálnokabbakat aknákkal felrobbantották, a hajózás már korántsem olyan veszélyes. A víz nem rohan már olyan vad morajlással, az örvények nem kapják el a hajókat olyan erővel, és nem fordulnak elő oly gyakran szerencsétlenségek. De az uszályoknak és a kis csónakoknak még mindig nagyon óvatosan kell itt áthaladniuk.

Borus Demeternek mindez nem okozott nagyobb nehézséget. Meglepő ügyességgel számította ki, hogy hol kell hajóznia, mesterien kerülte ki a homokzátonyokat, és vált úrrá az örvények és zuhatagok fölött. Dragos bámulta Borus Demeter ügyességét, de nem értette, hogyan lehetséges, hogy egy egyszerű horgász ilyen alaposan ismerje a Dunát és a dunai hajózás minden alattomos veszélyét.

A kis csónak két utasa között különben kölcsönös volt a bámulat. Borus Demeter főként azt csodálta, hogy útitársának milyen széles körben vannak kapcsolatai, és nem is értette, hogyan lehetséges ez. Akármilyen csepp kis helyen kötöttek is ki este, alig volt rá példa, hogy Jägernek ne akadtak volna ismerősei. Alighogy a ladik partot ért, Jäger kiugrott belőle, és rendszerint máris egy vagy több ember szólította meg. Hosszabb beszélgetésbe azonban senkivel sem elegyedett. Néhány szó után Jäger visszaugrott a ladikba, az ismeretlenek pedig eltávoztak.

Borus Demeter végül nem tudta már megállni, hogy meg ne kérdezze:

- Hát magának mindenütt vannak barátai, Jäger úr?

- Bizony vannak - bólintott Dragos. - De hát sokat jártam ezen a vidéken.

- Kedvtelésből utazgatott, Jäger úr?

- Nem, nem. Egy budapesti cég utazója voltam, és tudja, ez olyan mesterség, hogy az ember sokfelé megfordul, és sok személyes kapcsolatot épít ki.

Augusztus 18. és 24. között más esemény nem is történt, ha ezt egyáltalán eseménynek lehet nevezni. Az augusztus 24-ére virradó éjszakát távol minden lakott helytől, a kis Tulln városa alatti partszakaszon töltötték, s másnap Borus Demeter - szokásához híven - még napfölkelte előtt útnak indult. Ez a nap mozgalmasabbnak ígérkezett. Estére kellett ugyanis Bécsbe érkezniök, és Borus Demeternek egy hét szünet után ismét horgásznia kellett. Nem okozhatott csalódást bámulóinak, akik minden bizonnyal nagy számban várakoznak majd rá az osztrák fővárosban, melynek sajtója - erre gondja volt hősünknek - már jó előre beharangozta érkezését.

Gondolnia kellett azután Jäger érdekeire is, amelyeket az egyhetes erőltetett, szüntelen evezés miatt nagyon elhanyagolt. Jäger állta a szavát, és nem panaszkodott, de aligha lehetett megelégedve. Ezzel Borus Demeter is tisztában volt, és hogy legalább valamelyest kedvében járjon, úgy intézte a dolgot, hogy ezen az utolsó napon csak harminc kilométert kellett megtenniök. De ilyen lassított ütem mellett is idejekorán beérhetnek még Bécsbe, hogy a napközben kifogott halakon túladhasson.

Mire Dragos kibújt a hálókalyibából, útitársa már bőséges zsákmányt fogott ki - de ez még nem volt elég. Tizenegy óra tájt egy húszfontos csukát emelt ki a vízből. Ez bizony felséges fogás volt, és a bécsi sporthorgászok jó árat adnak majd érte.

A sikertől nekibuzdulva, Borus Demeter még egyszer szerencsét próbált, de bárcsak ne tette volna!

Maga sem tudná megmondani, hogyan történhetett a dolog. Annyi bizonyos, hogy az ügyes horgászt ez egyszer cserbenhagyta a jó szerencse. Talán pillanatnyi szórakozottság volt az oka, talán valami más, de a zsineget rosszul dobta ki, és a horog, amint villámgyorsan visszalendült, arcába csapódott, és ott vérző barázdát szántott. Borus Demeter feljajdult a fájdalomtól.

A horog, miután az élő húsba belekapott, még tovább perdült, és beleakaszkodott a nagy fekete üveges pápaszembe, amelyet a horgász éjjel-nappal a szemén viselt. A szemüveget, mint a pelyhet, magával rántotta, és az most ott pergett néhány centiméterrel a víz tükre fölött.

Borus Demeter visszafojtotta bosszús kitörését, nyugtalanul pillantott Jäger felé, majd visszarántotta elrepült szemüvegét, és pillanat alatt ismét szemére illesztette. Csak ekkor nyugodott meg kissé.

Mindez pár pillanat műve volt, de ez is elég volt Dragosnak arra, hogy megállapítsa, útitársának milyen gyönyörű kék szeme van, s oly villogó tekintete, hogy aligha lehetett rossz a látása.

A nyomozó - mi mást tehetett - eltűnődött ezen a furcsaságon, mert természetéből következett, hogy minden szokatlan jelenség szöveget ütött a fejébe. Még akkor is tovább töprengett, amikor a kék szempár már ismét eltűnt a fekete pápaszem álcája mögött. Mondanunk sem kell, hogy Borus Demeter aznapra befejezte a horgászást. Sérülését, amely inkább fájdalmas volt, mint súlyos, úgy-ahogy betapasztották, ő azután gondosan elrakta horgászszerszámait, majd ebédhez láttak, mialatt a csónak magától siklott lefelé a vízen.

Pár perccel előbb elhaladtak a négyszáznyolcvan méter magas Kahl-Berg lábánál, amelynek csúcsáról szép kilátás nyílik Bécs városára. A megélénkülő partvidék is mutatta, hogy nagy városhoz közelednek. A parton egyre több villa tünedezett fel szemük előtt, majd gyárak következtek, melyeknek magas kéményeiből sűrű füst gomolygott az ég felé. Kisvártatva fiákereket pillantottak meg, amelyek már határozottan városi jelleget vittek a külbeli házsorok közé.

A kora délutáni órákban már maguk mögött hagyták Nussdorfot, ahol a mély járatú gőzhajók kikötnek. A kis halászbárkának nem volt szüksége ilyen kikötőre, és különben sem voltak rajta olyan utasok, akik - mint a gőzösök utasai - megkövetelték volna, hogy a csatornán át egészen a város szívébe szállítsák őket.

Borus Demeter nyugodtan tovább hajókézelt a fő Duna-ágban, és valamivel négy óra előtt a part mellett megállapodott, s ladikját kikötötte a Práternek, a párizsi Bois de Boulogne-hoz hasonló nagy bécsi ligetnek egyik fájához.

- Mi a csoda van a maga szemével, Borus úr? - kérdezte ekkor Dragos, aki a szemüveggel történt baleset óta alig szólt egy szót is.

Borus Demeter abbahagyta a kötéllel való bíbelődést, és útitársa felé fordult.

- A szememmel? - kérdezte meglepetten.

- Igen, a szemével - szólt Jäger. - Nem hiszem, hogy passzióból viselné ezt a fekete szemüveget.

- Á, a szemüvegem miatt kérdi? - vetette oda Borus. - Gyengén látok, és bántja a fény a szememet. Csak azért viselem.

- Gyengén lát? Ilyen szemekkel?!...

A magyarázat után Borus Demeter meghúzta a kötelet, mialatt társa elgondolkozva nézte ezt a műveletet.

HETEDIK FEJEZET

A VADÁSZOK ÉS A VAD

Ezen az augusztusi délutánon néhány járókelő tartózkodott a Duna-partnak azon a részén, amely északkelet felől lezárja a Práter sétányt. Vajon Borus Demetert várták? Valószínűleg, hisz a horgász már előre közölte a lapok útján, hogy mikor érkezik, és majdnem egész pontosan megadta az időpontot. De hogyan fogják az érdeklődők ilyen nagy területen megtalálni a kis ladikot, ha semmivel sem hívják fel rá a figyelmüket?

Borus Demeter erre is gondolt. Mihelyt csónakját kikötötte, sietve felállított egy árbocot, rajta egy széles szalaggal, amelyen ez állt: *Borus Demeter, a sigmaringeni horgászverseny győztese*. Azután a kis hálórekesz tetejére szépen kirakta a délelőtt fogott halakat, legfelülre téve a hatalmas csukát.

Ez az amerikai ízű reklám igazán eredményes volt. Néhány ögyelgő mindjárt megállt a csónak előtt, és más dolguk nem lévén, bámulni kezdték. Példájukat más járókelők is követték, s percek alatt olyan csődület támadt, hogy az igazi érdeklődők figyelmét sem kerülhette el. Amikor látták, hogy mindenki egy irányba tart, ők is odasiettek, mások meg futólépésben nyomukba szegődtek, anélkül, hogy tudták volna, hova is mennek. Negyed óra sem telt el s már vagy ötszáz ember tolongott a csónak közelében. Borus Demeter nem is álmodott ilyen sikerről.

A part és a csónak között mindjárt megindult a beszélgetés.

- Kegyed Borus Demeter? - kérdezte az egyik ember.

- Az vagyok - válaszolt a horgász.

- Engedje meg, hogy bemutatkozzam. Claudius Roth vagyok, szintén a Dunai Liga tagja.

- Nagyon örvendek, Roth úr!

- Más klubtársaink is vannak itt. De én csak Hanisch, Tietze, Hugo Zwiedinek urakat ismerem közülük.

- Én Kasszelik Mátyás vagyok, Budapestről - szólalt meg egy ember a tömegből.

- Én meg Wilhelm Bickel, Bécsből.

- Nagyon örülök, hogy ismerősök közé érkeztem! - kiáltott Borus.

A kérdések és válaszok egymást követték, és általános beszélgetés alakult ki.

- Jó útja volt, Borus úr?

- Kitűnő.

- Mindenesetre gyorsan jött lefelé. Nem hittük volna, hogy ilyen hamar ideér.

- De hiszen már két hete úton vagyok.

- Donaueschingen messze van ám Bécsből!

- Körülbelül kilencszáz kilométernyire, ami annyit jelent, hogy naponta átlag hatvan kilométert tett meg.

- A víz is alig tesz meg ekkora utat 24 óra alatt.

- Attól függ, hogy hol.

- Az már igaz. És mi van a halaival? Könnyen elkelnek?
- Szétkapkodják őket.
- Szóval meg van elégedve?
- De még mennyire!
- Ma nagyon szép zsákmánya van! Milyen gyönyörű az a csuka!
- Nem volt éppen utolsó fogás!
- Mennyiért adja?
- Amennyit kínálnak érte. Ha tetszik, árverést tartunk, utolsónak a csuka kerülne sorra.
- Csemegének - tréfálkozott az egyik.
- Pompás ötlet! - örvendezett Claudius Roth. - Aki a csukát megveszi, akár ki is tömetheti magának. Borus Demeter emlékezetére.

Ezt a megjegyzést nagy tetszés fogadta, és az árverés mindjárt meg is kezdődött, nagy lelkesedéssel. Negyed óra alatt szép, kerek összeg vándorolt a horgász zsebébe. Csak magáért a csukáért harmincöt forintot kapott.

Miután az árverés véget ért, tovább folyt a beszélgetés a bajnok és a parton tolongó tisztelői között. Most, hogy mindent tudtak már az elmúlt napokról, jövő tervei érdekelték őket. Borus Demeter mindenre készséggel válaszolt, és elmondta, hogy a következő napot Bécsben kívánja tölteni, és a rákövetkező napon már Pozsonyban akar éjszakázni.

Ahogy esteledett, a kíváncsiak kezdtek elszállingózni, hogy vacsorázzanak. Borus Demeternek is gondolnia kellett az esti étkezésre, s eltűnt a fölkében, útítársát hagyva tisztelőinek.

Így történt azután, hogy két járókelő, aki a még mindig körülbelül százfőnyi csődület láttán odasietett, most már csak Dragost pillantotta meg a ladikban, amint magányosan üldögélt a csónak utasának nevét és bajnoki címét urbi et orbi¹¹ közlő szalag alatt. Egyikük jól megtermett, vállas, harminc év körüli férfi volt, s haja, szakála a szökének abban az árnyalatában játszott, amely meglehetősen jellemző a szláv fajra; a másik, szintén erőteljes s feltűnően széles vállú férfi, az előbbinél idősebb volt; őszülő haja arra vallott, hogy már túl jár a negyvenen.

Amikor a fiatalabbik férfi a ladikra pillantott, összerezzent, hátrahőkölt, s társát is visszahúzta.

- Ő az - mondotta fojtott hangon, mihelyt kikászálódtak a tömegből.
 - Gondolod?
 - Biztos vagyok benne. Hát nem ismerted meg?
 - Hogyan ismertem volna meg, hiszen soha életemben nem láttam.
- A két ismeretlen egy pillanatra elhallgatott, és gondolataiba merült.
- Egyedül van a bárkában? - kérdezte az idősebbik.
 - Egyedül.
 - És biztos, hogy ez Borus Demeter bárkája?
 - Egészen biztos. A neve rajta van azon a szalagon.

¹¹ Ország-világgal

- Hát ki ismeri itt ki magát?

Megint elhallgattak, majd a fiatalabbik szólalt meg:

- Ő teszi meg hát ezt a nagy hűhóval reklámozott dunai utat Borus Demeter néven.

- S vajon miért?

A szőke szakállú férfi vállat vont.

- Ez aztán világos! Azért, hogy álnéven bejárja a Dunát.

- A csoda vigye el! - álmélkodott ősz hajú társa.

- Engem nem lepne meg a dolog, amilyen agyafúrt ember ez a Dragos. És biztosan sikerült volna neki, ha véletlenül nem botlunk bele.

Az idősebbik ember még szemlátomást kétkelkedett.

- Kicsit regényesnek hangzik az egész - mormogta fogai között.

- Úgy, Titscha, úgy - bólogatott a szőke szakállas -, de Dragos mindig szerette a regényes fogásokat. De majd tisztázzuk a dolgot. Itt körülöttünk azt beszélték az emberek, hogy a bárka holnap egész nap Bécsben marad. Majd visszajövünk később, és ha Dragost megint itt találjuk, akkor nem lehet több kétség az iránt, hogy ő rejtőzik Borus Demeter bőrében.

- És ha így van, mitévők leszünk? - kérdezte Titscha. Társa csak kis szünet után válaszolt:

- Majd kieszélünk valamit.

Elindultak a város felé. A csónak közelében egyre kevesebben ácsorogtak. Borus Demeter és útitársa nyugodtan töltötte az éjszakát. Amikor reggel Dragos kilépett a hálókalyibából, a horgászbajnok már javában igazította horgászszerszámaikat.

- De szép idő van, Borus úr - mondta Dragos Károly köszönés helyett.

- Szép idő bizony, Jäger úr - bólintott Borus.

- Nem akarja felhasználni arra, hogy megnézzék a várost?

- Nem én, Jäger úr! Van itt elég dolgom egész nap, és különben sem vagyok kíváncsi természetű ember. Kétheti hajózás után nem árt egy kicsit rendbe hozni mindent.

- Ahogy gondolja, Borus úr. Én a magam részéről körülnézek kicsit, de estére visszajövök.

- Jól teszi, Jäger úr, különben is Bécsben van az otthona. Talán családja is van, és bizonyára örömmel fogják viszontlátni.

- Nem találta el, mert aggregény vagyok.

- Elég hiba, kedves uram, jobb, ha az ember megosztja mással az élet terhet.

Dragos elnevette magát.

- Ejnye, de rossz hangulatban van ma, Borus uram!

- Vannak az embernek rossz napjai - válaszolt a horgász. - De azért ön csak mulasson jól.

- Rajta leszek. A viszontlátásra - szólt Dragos, és már indult is.

A Práteren át kiment a Haupt Allée-ra, amely tavasszal meg ősszel az elegáns bécsiek találkozóhelye. Most azonban nyár volt, kora reggel, úgyhogy Dragos zavartalanul siethetett végig a szinte kihalt sétányon.

Annyi ember azonban mégis került útjába, hogy ne tűnjék fel neki az a két férfi, akik mellett elhaladt, amikor a Constantins Hügelhez, ehhez a mesterséges dombhoz ért, amellyel kissé változatosabbá akarták tenni a Práter képét. E két járókelővel mit sem törődve, folytatta tehát útját, és tíz perc múlva befordult a Práterben levő körönd - a Prater Stern, ahogy németül mondják - egyik kis kávéházába. Itt már várt rá valaki. Amikor belépett, az egyik vendég felemelkedett helyéről, és elébe ment.

- Jó reggelt, Uhlmann - üdvözölte Dragos.

- Jó reggelt, uram - válaszolt Friedrich Uhlmann.

- Még mindig semmi újság?

- Semmi.

- Jól van. Most az egész napunk szabad, és jól megfontolhatjuk, hogy mi történjék a továbbiakban.

Dragos - mint mondtuk - nem vette észre a két járókelőt a Haupt Allée-n, ezek viszont azonnal meglátták őt. A két ember - az a két ismeretlen, aki előző este Borus Demeter ladikjához vetődött - habozás nélkül megfordult, és kellő távolságból követni kezdte a dunai rendőrség főnökét. Amikor Dragos befordult a kis kávéházba, követői a körönd szemközti oldalán levő kávéházba mentek be, hogy onnan lessék, ha kell, egész nap.

De ugyancsak nagy türelemre volt szükségük. Dragos és Uhlmann a teendőket a legapróbb részletekig meghányták-vetették, ami órákig tartott, és azután szép nyugodtan megebédeltek. A fülledt levegőjű teremben töltött órák után kicsit levegőzni vágytak, ezért kimentek a kávéház teraszára, és odarendelték a minden valamirevaló ebéd elmaradhatatlan kiegészítőjét, a feketét. Mialatt a kávé szűrőcsözték, Dragos egyszer csak meglepetten kapta fel a fejét, és sietve bement a kávéház belsejébe, nehogy meglássa az a valaki, akit megpillantott. A kávéházi ablakok függönyei mögül azután szemmel követte a téren áthaladó embert.

- Vakuljak meg, ha ez nem Borus Demeter! - mormolta.

Valóban ő volt, messziről meg lehetett ismerni borotvált ábrázatáról, fekete szemüvegéről és délolaszosan fekete hajáról.

Amikor Borus Demeter befordult a Kaiser Joseph Strasséra, Dragos visszasietett a teraszon ülő Uhlmannhoz, szólt neki, hogy várja meg őt, majd a horgászbajnok nyomába eredt.

Borus nyugodt léptekkel haladt, mint akinek tiszta a lelkiismerete, s nem is gondolt rá, hogy hátraforduljon. Végigment a Kaiser Joseph Strassén, majd egyenesen átvágott az Augarten parkon. A Brigittenaun kicsit tétozáni látszott, majd végül befordult egy piszkos kis boltba, amelynek szegényes kirakata e munkásnegyed egyik legnyomorúságosabb utcájára nézett.

Fél óra múlva már megint az utcán volt. Nyomában Dragos, aki közben megnézte a kis bolt címtábláját. A gyanútlan Borus Demeter befordult a Rembrandt Gasséba, majd végigment a csatorna bal partján egészen a Prater Strasséig, és ezen át vissza a köröndig. Itt jobbra kanyarodott, és a Haupt Allée-n folytatta útját. Nyilvánvalóan visszatért a ladikhoz, úgyhogy Dragos nem is tartotta szükségesnek tovább követni.

A rendőrfőnök ezután visszament a kis kávéházhoz, melynek teraszán Friedrich Uhlmann türelmesen várakozott rá.

- Ismersz te egy Simon Klein nevű boltost? - kérdezte, amikor odaért mellé.

- Hogyne ismerném - válaszolta Uhlmann.

- Mivel foglalkozik ez az ember?

- Nem egészen tiszta dolgokkal. Zsibárus, uzsorás, de az orgazdaságot sem veti meg. Azt hiszem, ennyi elég.

- Elég... - mormolta Dragos, mélyen elgondolkozva. Azután így folytatta: - Hány emberünk van itt?

- Lehet vagy negyven - felelte Uhlmann.

- Jól van. Most figyelj ide. Mindaz, amit reggel megbeszéltünk, tárgyalanná válik. Megváltoztatom egész tervemet, mert minél tovább gondolkozom, annál inkább az az érzésem alakul ki, hogy ha valami történik, ott fog történni, ahol én is éppen ott vagyok.

- Ahol ön van?... Hogyhogy?...

- Ezt most hagyjuk. Te mindenestre felállítod az embereidet a Duna bal partján úgy, hogy minden öt kilométerre jusson kettő, de csak Pozsony után húsz kilométerre kezdődik ez a készenlét. Más dolguk nem lesz, mint hogy engem figyelnek. Mihelyt elhaladtam Pozsony után az első őrszem előtt, a két ember elhagyja helyét, és sietve feláll öt kilométerrel az utolsó őrszem után és így tovább és így tovább. Megértetted?... A fő az, hogy szem elől ne tévesszenek!

- És mi az én feladatom? - kérdezte Uhlmann.

- Mindig rajtam legyen a szemed, úgy igyekezz. Minthogy a folyó közepén egy bárkában leszek, ez nem nehéz feladat... Persze a beosztottaidnak is az a kötelességük, hogy az őrszolgálat közben nyitva tartsák a szemüket, fülüket. Ha az egyik őrszem valamiről értesül, tudatja a többiekkel, akik nyomban oda igyekeznek.

- Értem.

- Indulás ma este, és holnapra már mindenki a helyén legyen!

- Meglesz - mondotta Uhlmann.

Dragos többször is szájába rágta beosztottjának ezeket az utasításokat, és amikor úgy látta, hogy az mindent pontosan megértett, felkelt az asztal mellől, hogy visszatérjen a bárkához. Ideje is volt, mert már későre járt.

A szemben levő kis kávéházban még mindig ott leselkedett a két ismeretlen. Látták, amint az előbb Dragos eltávozott a kávéházból, de nem tudták mire magyarázni, mert Borus Demeter a többi járókelő közt nem keltette fel a figyelmüket. Az első pillanatban Dragos nyomába akartak szegődni, de Friedrich Uhlmann miatt ezt nem teheték. Látva, hogy a velük szemben ülő ember nyugodtan várakozik, maguk is vártak - gondolták, majd csak visszajön Dragos.

Jól számítottak, és amikor a nyomozó ismét bement Uhlmann-nal a kávéház termébe, továbbra is leshelyükön maradtak, míg a rendőrfőnök el nem búcsúzott beosztottjától.

Mialatt Uhlmann elindult Bécs belvárosa felé, a két cimborá megint Dragos Károly nyomába szegődött, és kellő távolságban követte őt, végigmentek a Haupt Allée-n, ugyanazon az úton, amelyen reggel idejöttek. Háromnegyed óra gyaloglás után, amikor már feltűntek a Duna-partot szegélyező fák, a két ember megállt. Most már nem lehetett kétség az iránt, hogy Dragos újra beszáll a bárkába.

- Felesleges továbbmennünk - mondotta a fiatalabbik. - Most már mindent tudunk. Borus Demeter és Dragos Károly egy és ugyanaz az ember. Erről határozottan meggyőződünk, és ha még tovább követjük, esetleg minket is rajtakapnak.

- És most már mitévők legyünk? - tette fel a kérdést a másik, aki széles vállával akár díjbirkózónak is beillett volna.

- Erről majd csevegünk. Már kigondoltam valamit.

A két ismeretlen már indult is visszafelé a Prater Stern irányába, és közben állandóan tanakodtak, kidolgozva terveiket, amelyeknek végrehajtását nem lehetett sokáig halogatni. Ezalatt Dragos, akinek sejtelve sem volt arról, hogy egész nap minden lépését lesték, visszaérkezett a ladikhoz. Borus Demeter már javában a vacsorával foglalatzkodott, és egy óra múlva a két útitárs, mint mindig, most is a padon egymással szemben elhelyezkedve, el is költötte azt.

- Nos, Jäger úr, jól sikerült a kirándulás? - kérdezte Borus Demeter, amikor már mindkettőjük pipájából bodorodott a füst.

- Remekül - válaszolt Dragos. - Hát maga, kedves Borus úr, nem gondolta meg magát, és nem ment be mégis a városba, hogy kicsit körülnézzon, vagy bekukkantson valahová?

- Á, dehogy - jelentette ki Borus. - Nincs nekem Bécsben egyetlen ismerősöm sem. El sem mozdultam a ladikról, mióta maga elment. Úgy bizony. Ki sem tettem a lábam innen, volt itt elég dolgom a hajón napestig.

Dragos adós maradt a válasszal. Útitársát nyilvánvaló hazugságon kapta rajta, de a gondolatokat, amelyek a felfedezés nyomán fejében kavargtak, megtartotta magának. Lefekvésig még elbeszélgettek mindenféléről, csak éppen erről nem esett szó.

NYOLCADIK FEJEZET EGY NŐI ARCKÉP

Borus Demeter vajon előre megfontolt szándékkal akarta félrevezetni útítársát, vagy valami hirtelen eszébe jutott, s ezért ment be mégis a városba? Akár így, akár úgy, mostantól kezdve egyre kevésbé ragaszkodott az előre bejelentett útitervhez.

Augusztus 26-án két órával napfelkelte előtt útnak indult, s meg sem állt Pozsonyban, bár eredetileg így tervezte. Húsz órán át szakadatlanul evezett, és estére már több, mint tizenöt kilométerrel Pozsonyon túl járt, s rövid pihenő után megint folytatta ezt az emberfeletti erőfeszítést.

Miért ez a lázas sietség? Erre nézve Borus Demeter semmi néven nevezendő felvilágosítással nem szolgált utasának, pedig ez a nagy rohanás annak érdekeit igen súlyosan érintette. De Jäger derekasan állta a szavát, és egy hangot sem ejtett arról, hogy bántja a nagy sietség.

De Dragosnak máson járt az esze. Az a kis károsodás, amely Jägert érheti, igazán semmiség az ő gondja mellett.

Augusztus 26-án délelőtt ugyanis Dragos Károly egészen elképesztő felfedezést tett, és most már végképp nem tudta, mit gondoljon. Délelőtt tíz óra tájt történt a dolog. Dragos szórakozottan nézte Borus Demetert, amint a csónak farában állva, az igavonó állat csökönységével evezett. A folyónak az a szűk, csatornaszerű része, amelyen áthaladtak, hirtelen elkanyarodott, úgyhogy néhány percig északnyugati irányba tartott a csónak, és a napsugarak hátulról teljes fényükkel megvilágították Borus Demetert. Hajadonfőtt állott ott, mert csak úgy ömlött róla a veríték, és a vidrabőr sapkát, amely rendszerint a fején volt, ledobta a lábához. A fény így erősen átvilágította sűrű, fekete üstökét.

Dragos hirtelen valami egészen szokatlan dologra lett figyelmes. Borus Demeter haja fekete volt, ez iránt nem lehetett semmi kétség, de csak részben volt fekete. Hajának töve néhány milliméternyi hosszúságban szőke volt, szembeötlően szőke.

Természtől fogva lenne a haja ilyen kétféle színezésű? Lehet. De valószínűbbnek látszott, hogy egyszerűen megfestette a haját, és ahogy nőtt, nem színezte utána.

Ha Dragos Károlynak még lehetek kételyei ebben a tekintetben, hamarosan végleg eloszlottak. Másnap reggelre ugyanis Borus Demeter hajzata elvesztette kettős színezetét. A horgász nyilvánvalóan maga is észrevette mulasztását, és az éjszaka folyamán segített a bajon.

Az, hogy Borus Demeter szemét oly gondosan eltakarta a sötét szemüveggel, hogy a bécsi tartózkodás alatt oly nyilvánvaló hazugságba keveredett, azután meg az a nagy sietség, amelyet az utazás bevallott céljával sehogy sem lehetett megmagyarázni, s végül most az, hogy szőke haját feketére festette - mindez együtt arra mutatott, hogy... de valójában mire is mutatott? Dragos végeredményben sötétben tapogatózott. Annyi bizonyos, hogy Borus Demeter magatartása gyanús volt - de milyen következtetést lehet ebből levonni?

Az egyik feltevést, amellyel eleinte foglalkozni sem akart, mégsem tudta elvetni a rendőrfőnök, akinek gondolatait egyébként is szünet nélkül ez a probléma kötötte le. És ez ugyanaz a feltevés volt, amely a véletlen folytán kétszer is fülébe jutott. Előbb Mihail Mihajlovics, az a tréfás kedvű szerb, azután pedig a regensburgi fogadóban vacsorázó utasok pendítették meg félig komolyan, félig tréfásan azt a gondolatot, hogy a horgászverseny győztesének álruhája

alatt a Duna mentén garázdálkodó gonosztevők vezére rejtőzik. Komoly megfontolás tárgyává tegyen-e hát egy olyan feltevést, amelyben nyilván azok sem hittek igazán, akik felvetették?

Végeredményben miért ne? Igaz, hogy az eddig megfigyelt tények alapján még semmiben sem lehetett biztos, de a gyanúra minden ok megvolt. Ha pedig a további megfigyelések bebizonyítják, hogy a gyanú alapos volt, milyen mulatságos kaland is lenne, hogy ő, a dunai rendőrség főnöke sok száz kilométeren át egy csónakban utazott azzal a haramiavezérral, akit neki kellett elfognia.

Ha így fest a dolog, úgy a dráma egykönnyen bohózattá válhat. Dragos Károly azonban nemigen hitt a körülmények ilyen csodálatos találkozásában. De az is igaz, hogy a bohózat jellemző vonása éppen az, hogy kis helyen, rövid időtartamra sűrít össze olyan mulatságos személycseréket és meglepő fordulatokat, amelyek a valóságos életben nem hatnak annyira szokatlanul vagy nevetségesen, mert térben és időben egyaránt szétszóródnak, mondhatnánk, felhígulnak. Nem volna tehát helyes ab ovo¹² elvetni valamely tény, csak azért, mert szokatlannak vagy valószínűtlennek tűnik.

Alázatosan bele kell törődni abba, hogy a véletlen szeszélye nem ismer korlátot.

Ilyen gondolatok keringtek Dragos agyában, amikor augusztus 28-án reggel - az éjszakát Komárom alatt, egy lakatlan partrészen töltötték - olyan tárgyra terelte a beszélgetést, amelyet eddig sohasem érintettek

- Jó reggelt, Borus úr - üdvözölte útitársát, amikor kilépett a hálókalyibából, ahol szép nyugodtan kidolgozta haditervét.

- Jó reggelt, Jäger úr - válaszolta a horgász, aki mint mindig, teljes erővel evezett.

- Jól aludt, kedves útitársam?

- Kitűnően. Hát ön, Jäger úr?

- Hát... nem éppen jól.

- Csak nem? De hát miért nem szólt, ha nem érezte jól magát?

- Ó, tökéletesen jól érzem magam - válaszolta Jäger. - De az éjszaka valahogy nehezen múlt el, és mi tűrés-tagadás, nem bánom, hogy reggel lett.

- És miért?

- Azért mert kicsit nyugtalan voltam. Minek is tagadjam most már?

- Nyugtalan?!... - ismételte Borus Demeter az őszinte meglepetés hangján.

- És nem is először vagyok ilyen nyugtalan - fűzte tovább Jäger. - Sohasem érzem magam nagyon jól, amikor ön úgy találja jónak, hogy várostól-falutól távol töltsük az éjszakát.

- Nocsak! - mondotta Borus Demeter álmélkodva. - Miért nem mondta már korábban? Másképp osztottam volna be.

- Ne felejtse el, hogy teljes cselekvési szabadságot ígértem önnek. Az ígélet szép szó, ha megtartják úgy jó, Borus uram! De ha álltam is a szavamat, ez nem jelentheti, hogy mindig nagyon biztonságban éreztem magamat. Ne felejtse el, hogy városi ember vagyok, és ez a nagy csend meg a magány furcsa hatással van rám.

¹² eleve

- Szokás dolga, Jäger uram - válaszolta mosolyogva Borus. - Majd megszokja, ha még soká leszünk úton. Különbözik a helyzet az, hogy kevésbé lakott helyen kevesebb veszély fenyegeti az embert, mint a nagyvárosokban, ahol hemzsegek a gyilkosok meg a csavargók.

- Lehet, hogy igaza van, Borus úr, de az ember nem parancsolhat az érzéseinek. Az én nyugtalanságom meg nem is olyan alaptalan, mert most különösen rossz hírű vidéken haladunk át.

- Rossz hírű?... - tiltakozott Borus Demeter. - Ugyan honnan veszi ezt, Jäger úr? Én erre felé lakom, de még sohasem hallottam arról, hogy ez a vidék rossz hírű!

Most aztán Jäger lepődött meg alaposan.

- Komolyan beszél, Borus úr? Hát maga ne tudná azt, amiről mindenki beszél Bajorországtól le Romániáig?

- Mit? - kérdezte Borus.

- Ugyan kérem, hát azt, hogy a két parton, Pozsonytól le egészen a Duna torkolatáig, egy titokzatos rablóbanda rontja a levegőt.

- Most hallom először - válaszolta Borus Demeter őszinte meglepetéssel.

- Ugyan! - álmélkodott Jäger. - Másról sincs szó véges-végig a Duna mentén.

- Az ember minden áldott nap hall valami újat - jegyezte meg Borus Demeter nyugodt hangon.

- És már régóta tartanak ezek a rablások?

- Körülbelül másfél éve - válaszolt Jäger. - De ha csak rablásról volna szó! Gyilkosságoktól sem riadnak vissza ezek a bitangok. Ez alatt a másfél év alatt legalább tíz gyilkosságot követtek el, és senki sem tudja, hogy kik voltak a tettesek. A legutolsó gyilkosságot épp erre felé, nem egészen ötven kilométernyire innen követték el.

- Most már értem, mi az oka nyugtalanságának - mondotta Borus Demeter. - Ha tudom, talán magam sem lettem volna olyan nyugodt. De ezentúl hacsak lehet, valami város vagy falu közelségében kötünk ki esténként. Már ma este is Esztergomban állunk meg.

- Ó, ott nyugodtan alhatunk - helyeselt Jäger. - Esztergom elég nagy város.

- Annál is jobb, hogy ott biztonságban érzi magát, mert ma éjszakára egyedül szándékozom hagyni - mondotta ezután Borus Demeter.

- Hogyhogy? El akar menni?

- El, igen. De csak pár órára, Jäger úr. Remélem, jó korán Esztergomban leszünk, és onnan átugrom Szalkára. Az nincs messze innen. Mint tudja, Szalkán lakom. De még hajnal előtt visszatérek, és holnap reggel a szokott időben elindulhatunk.

- Ahogy tetszik - bólintott Jäger. - Megértem, hogy szeretne körülnézni egy kicsit otthon meg Esztergomban. Tudom, hogy ott nem kell félnem semmitől.

Fél óráig szünetelt a beszélgetés. Azután Dragos megint megpendítette ugyanazt a témát:

- Igazán furcsa, hogy sohasem hallott ezekről a dunai rablásokról. Annál furcsább, mert néhány nappal a sigmaringeni horgászverseny után különösen sok szó esett az ügyről.

- Mivel kapcsolatban?

- Azzal, hogy külön rendőrbrigádokat alakítottak egy kiválóan ügyesnek tartott parancsnok, Dragos Károly budapesti nyomozó vezetésével.

- Nem lesz könnyű dolga - jegyezte meg Borus Demeter, akinek a név úgy látszik, nem sokat mondott. - Hosszú folyó a Duna, és nehéz dolog olyan emberek után kutatni, akikről semmi adat nincs.

- Téved, Borus úr - válaszolt Jäger. - A rendőrségnek állítólag vannak értesülései. A különböző tanúvallomások alapján rendelkezésre áll a banda vezérének csaknem pontos személyleírása.

- És milyennek mondják ezt az embert?

- Úgy nagyjából olyanforma lehet, mint ön...

- Köszönöm szépen - szólt közbe mosolyogva Borus Demeter.

- Igen - folytatta Jäger -, magasságra, termetre körülbelül olyan lehet, mint ön, de különben nincs semmi hasonlatosság.

- Na, még szerencse! - mondta Borus, és tréfából megkönnyebbülten felsóhajtott.

- Azt mondják, hogy nagyon szép kék szeme van, de nem kell szemüveget hordania, mint önnek. Szakállt visel, és a szakálla, úgy mondják, szőke; nem úgy, mint ön, aki nagyon sötét hajú, és simára borotvált. Ami a szőke szakállt illeti, úgy tudom, hogy a vallomások egészen egybehangzóak.

- Hát persze ez is valami - vetette közbe Borus -, de nem sok. Szőke ember sok van, és hát nem lehet mindegyiket igazoltatni!

- De még mást is tudnak róla. Azt mondják, hogy a banditavezér bolgár nemzetiségű... mint ön is, Borus úr!

- Hogy érti ezt? - szólt Borus zavartan.

- A kiejtése után ítélve bolgár származásúnak gondoltam - mentegetőzött Dragos ártatlan arccal -, de úgy látszik, tévedtem.

- Nem tévedett - mondta Borus Demeter pillanatnyi habozás után.

- A bandita így hát honfitársa volna önnek. Az emberek még a nevét is emlegetik.

- No, ha már a nevét is tudják...!

- Ez persze nem hivatalos.

- Hivatalos vagy félhivatalos, mi a neve ennek a fickónak?

- Nem tudni, milyen alapon, a Duna menti területek lakosai Ladko néven emlegetik azt az embert, akinek ezt a sok bűncselekményt tulajdonítják.

- Ladko! - döbbsent meg Borus Demeter, és izgalmaiban hirtelen az evező is megállt a kezében.

- Igen, Ladko - ismételte Dragos, és szeme sarkából figyelte társát.

De Borus Demeter máris összeszedte magát.

- Furcsa - mondotta nyugodt hangon, mialatt már megint teljes erővel kavarta a vizet.

- Mi furcsa? - faggatta Dragos. - Talán ismeri ezt a Ladkót?

- Én?! - csattant fel a horgász. - Hát honnan ismerném!? De Ladko nem is bolgár név. Ezt találom furcsának.

Dragos Károly nem folytatta a kérdezősködést, amely veszélyessé válhatott volna, s különben is az eredményt máris kielégítőnek tarthatta. A horgász tagadhatatlanul meglepődött, amikor a bűnöző személyleírását hallotta, zavarba jött, amikor valószínű nemzetiségéről értesült, s végül

megdöbbsent a rablóvezér nevének hallatára. Mindez még jobban alátámasztotta a korábbi feltevéseket, anélkül azonban, hogy döntő bizonyítékkal szolgált volna.

Mint Borus Demeter előre jelezte, délután két óra sem volt, amikor a csónak Esztergomhoz érkezett. A horgász ötszáz méterrel a város első házai előtt, a bal parton kiugrott a csónakból, azért - úgymond -, hogy a kíváncsiskodók rohama miatt ne késsen el. Útitársát megkérte, hogy evezzen át a jobb partra, ahol majd a város középpontjában kiköthet. Jäger ebbe készségesen belement.

Amikor átért a túloldalra, átalakult nyomozóvá. Miután a bárkát kikötötte, partra ugrott, hogy megkeresse egyik emberét.

Húsz lépést sem tett, és beleütközött Friedrich Uhlmannba. Gyors egymásutánban pattantak a kérdések és válaszok.

- Minden rendben?

- Rendben.

- Szűkíteni kell a kört, Uhlmann. Most már kilométerenként kell felállítani a két-két embert.

- Nyomon vagyunk?

- Igen.

- Végre!

- Holnap egy pillanatra se tévessz szem elől. Az az érzésem, hogy meleg napunk lesz.

- Értem.

- Mindenki tartsa nyitva a szemét! Mozgás, éberség, ez a jelszó.

- Legyen nyugodt!

- Ha bármit hallasz, rögtön jelezz a partról! Megértetted?

- Parancsára!

A két ember elvált, és Dragos Károly visszatért a ladikra.

A félelem persze nem zavarta a nyomozó álmát, de annál inkább zaklatta az elszabadult elemek tánca. Éjfélkor kelet felől vihar kerekedett, és óráról órára erősödött. Az eső csak úgy zuhogott.

Amikor reggel öt óra tájban Borus Demeter visszaérkezett, még mindig szakadt az eső, és süvítve fűjt a szél, a Duna folyásával éppen ellenkező irányban. A horgász azonban habozás nélkül útnak indult. A ladikot elkötötte, s a folyam közepén fáradhatatlanul evezett lefelé. Igazán nagy lelkierő kellett hozzá, hogy ilyen körülmények között nekivágjon az útnak, hisz fáradságos éjszaka is állhatott mögötte.

A kora délelőtti órákban a vihar csak nem akart csendesedni, ellenkezőleg. A bárka, bár a víz sodra is vitte, csak nagy ügyel-bajjal haladt az erős ellenszélben, és négyórás keserves erőfeszítés árán is csak tíz kilométerrel jutott túl Esztergomon. Már nem lehetett messze az Ipoly folyó torkolata, amelynek jobb partján fekszik Szalka, ahová Borus Demeter - mint mondotta - előző este ment.

Ekkor a vihar még jobban rázendített, úgyhogy a két hajós helyzete valóban válságosra fordult. A Dunát persze nem lehet a tengerhez hasonlítani, de elég széles és mély ahhoz, hogy a viharos szél veszélyes hullámokat kavarjon fel. Most is így történt, és akárhogy is sietett Borus Demeter, kénytelen volt a bal part felé kormányozni.

A partot azonban már nem érhetette el.

A ladikot még több mint ötven méter választotta el a parttól, amikor valami iszonyatos történt. Valamivel feljebb a part menti fák, mintha csak egy óriási kasza többől levágta volna őket, hirtelen a vízbe zuhantak. Ugyanakkor a víz, amelyet valami roppant erő mozdított meg, tajtékot verve a partra szökött, majd óriási hullámban visszazúdult a bárka felé.

Nyilvánvalóan légtölcsérről volt szó, amely a víz felett végigszágulva, ellenállhatatlan erővel szívta magasba a habokat.

Borus Demeter felismerte a veszélyt. Erélyes evezőcsapással megfordította a csónakot, és igyekezett közelebb jutni a jobb parthoz. Ez a művelet ugyan nem járt teljes sikerrel, a horgász és útítársa mégis ennek köszönhette megmenekülését.

A vad erővel száguldo légtölcsér ugyan utolérte a ladikot, de a nyomában emelkedő hullám-hegy már nem. Így hát nem borította el a víz, ami pedig feltétlenül megtörtént volna, ha Borus Demeter hirtelen el nem fordítja a bárkát. A hajót így csak a légörvény szele kapta el, és lökte odébb nagy ívben.

A légi polip csápja célt tévesztett, éppen csak hogy érintette a ladikot, kicsit maga felé szívta, de rögtön el is engedte. A légörvény néhány másodperc alatt elviharzott, és az általa felkavart hullámok bömbölve száguldottak lefelé, mialatt a víz ellenállása lefékezte a nagy gyorsasággal előre lendült bárkát.

De sajnos még mielőtt mindez befejeződött volna, hirtelen új veszély tört rájuk. Az orrtőke előtt, amely a gyorsvonal sebességével szelte a habokat, Borus Demeter most megpillantotta az egyik kiszakított fát, amely a levegőbe meredő gyökereivel lassan úszott lefelé az árral. Ha a ladik belerohan a kusza gyökerek közé, feltétlenül felborul, vagy a jobbik esetben súlyosan megrongálódik. Borus Demeter felkiáltott a rémülettől a hirtelen akadály láttán.

De Dragos is észrevette a veszélyt, s látta, hogy nincs vesztegetni való idő. Habozás nélkül a csónak elülső részébe vetette hát magát, megragadta a vízből kimeredező gyökereket, és a hajópárkánynak nekidőlve, teljes erővel küszködött, hogy a fékevesztetten rohanó bárkát a veszélyes irányból kitérítse.

Ez sikerült is. Az irányából kilendített bárka a gyökereket, majd a fa lombkoronáját súrolva továbbszáguldott. Amikor már maga mögött hagyta a zöldellő faroncsot, amely lassan himbálódzott lefelé a vízen, az egyik utolsó ág mellbe taszította Dragost. Hiába próbált kapaszkodni. Megtántorodott, átzuhant a hajópárkányon, és eltűnt a habok között.

Nyomban egy második emberi test is belevágódott a vízbe, de ez már nem zuhanás, hanem szabályszerű ugrás volt. Borus Demeter, amikor látta, hogy útítársa belezuhant a vízbe, azonnal utána ugrott.

De nem volt könnyű bármit is meglátni a száguldo légörvény által felkavart iszapos áradatban. Borus Demeter egy percig hiába kutatta a vizet, és már-már reménytelennek tartott minden erőfeszítést, amikor végre sikerült megragadnia a szerencsétlent, akit két hullám között eszméletlenül sodort a víz.

De még ez volt a szerencse. A fuldokló rendszerint kapálódzik, és így csak nehezíti mentője dolgát, de az ájult ember teljesen magatehetetlen, és megmenekülése egyes-egyedül mentője ügyességén múlik.

Borus Demeter egykettőre kiemelte a vízből Jäger fejét, majd teljes erejét megfeszítve, fél karral úszott a bárka felé, amely közben vagy harminc méterrel eltávolodott. A nagy erejű úszó, akinek ez szinte gyerekjáték volt, néhány karcsapással utolérte a bárkát, és egyik kezével megragadta annak párkányát, a másikkal pedig még mindig eszméletlen társát tartotta.

Most már csak fel kellett húzni Jägert a ladikba, de ez nem ment könnyen. Irtózatos erőfeszítés árán végül mégis sikerült.

Borus Demeter ezután az egyik fekvőhelyre fektette a magával tehetetlen Jägert, lerángatta ruháit, majd rongydarabokat vett elő, és azokkal erősen dörzsölni kezdte.

Jäger hamarosan felnyitotta a szemét, és eszméletre tért. Szerencsére nem volt sokáig a víz alatt, és így remélhető volt, hogy a kellemetlen kalandnak nem lesznek súlyosabb következményei.

- Ejha, Jäger uram, de jól tudunk fejest ugrani! - csóválta a fejét Borus Demeter, amikor látta, hogy embere kezd magához térni.

Jäger szája alig észrevehető mosolyra húzódott, de nem válaszolt.

- Nem lesz ebből semmi baj - nyugtatta meg társát Borus Demeter, és jó erősen tovább dörzsölte. - Nincs is egészségesebb dolog, mint egy ilyen augusztusi fürdő!

- Köszönöm, Borus úr - mondta nehezen Dragos Károly.

- Igazán nincs mit - válaszolt derűsen a horgász. - Én köszönöm magának ezt a kellemes fürdőt, Jäger úr.

Dragos Károly egyre jobban erőre kapott. Egy jó korty pálinka még, és kutya baja sem lesz. Sajnos, Borus Demeter, aki sokkal jobban megrendült, mintsem mutatta, hasztalan túrta végig minden ládáját. Pálinkakészlete az utolsó cseppig kifogyott.

- No, ez igazán bosszantó! - kiáltott fel végül. - Egy csepp snapsz nem sok, de annyi sincs a hajón.

- Nem baj, Borus úr - szólt Dragos még mindig fátyolos hangon. - Megleszek nélküle is.

De emberünknek csak úgy vacogtak a fogai, s egy kis szíverősítő bizony jót tett volna neki.

- Mégis csak jó lesz az - mondta Borus Demeter, akit társa erőtlen fogadkozása nem győzött meg. - Majd keríték egy kis itókát, bízsa csak rám. Mindjárt megjövök.

A horgász pillanatok alatt ledobta csuromvizes ruháit, és száraz ruhát öltött, majd néhány evezőcsapással a bal partra kormányozta a ladikot, és jó erősen kikötötte.

- Egy kis türelem, Jäger úr - mondta, amikor partra ugrott. - Errefelé ismerem a járást, mert az Ipoly torkolatánál vagyunk. Nem egész másfél kilométernyire innen van a falu, ahol mindent be tudok szerezni. Fél óra múlva már itt is leszek.

Ezzel Borus Demeter választ sem várva, eltávozott.

Dragos, mikor egyedül maradt, visszahanyatlott fekhelyére. Társának nem vallotta be, hogy mennyire megviselte ez a csúnya kaland, és most kimerülten hunyta le a szemét.

De életereje gyorsan visszatért, és ereiben lüktetve keringett a vér. Nemsokára megint kinyitotta szemét, és egyre határozottabb tekintettel nézett jobbra-balra.

Még mindig kissé fátyolos pillantása először az egyik ládán akadt meg, amelyet Borus Demeter a nagy sietségben nyitva hagyott. A fenekestül feltúrt ládában a legkülönbözőbb holmik - durva fehérneműk és ruhadarabok, bakancsok - heverték egymás hegyen-hátán, a legnagyobb összevisszaságban.

De miért csillant fel hirtelen Dragos szeme? Csak nem ez a kevésbé épületes látvány keltette, fel annyira érdeklődését, hogy egyszerre csak felkönyökölt, hogy még jobban belenézhesen a nyitott ládába?

Nem, nem a ruhadarabok vagy a fehérneműk ébresztették fel ennyire kíváncsiságát, hanem egy másik, sokkal érdekesebb tárgyon akadt meg a nyomozó vizsgálódó tekintete.

Ez a tárgy egy levéltárca volt, amelyből kicsúszott sok belegyömöszölt irat. Levéltárca! Iratok! Íme, ezek adják meg minden bizonnyal a választ sok kérdésre, amelyek Dragos Károlyt néhány nap óta foglalkoztatták.

A detektív nem tudott ellenállni a kísértésnek. Pillanatnyi habozás után, túltéve magát az illendőség szabályain, kinyújtotta karját, és a táskából kihúzta a csábító levéltárcát, tartalmával együtt. Azonnal nekilátott, hogy átnézzék az iratokat.

Előbb levelek akadtak a kezébe, amelyeknek elolvasásával most nem töltötte az időt. Ezek mind Borus Demeter névre voltak címezve, Szalkára. Azután ugyanerre a névre kiállított házbérnyugták következtek. Semmi érdekes tehát.

Dragos már-már abbahagyta a kutatást, amikor egy utoljára kezébe került papírlaptól megremegett a keze. Pedig milyen ártatlan dolog volt ez, és igazán csak egy nyomozó érezhetett ilyen „irat” láttán mást is, mint rokonszenvet és meghatottságot.

Arckép volt, egy fiatal nő arcképe, akinek tökéletesen szép vonásai egy festőt is lelkesítettek volna. De Dragos Károly nem volt művészlélek, és szíve nem a bámulattól dobant meg. Szeme épp csak átsiklott a szépséges arcvonásokon, és csak a kép alján bolgár írással írt szavakon akadt meg. „Szeretett férjemnek, Natsa Ladko” - olvasta elképedve.

Így hát gyanúja alapos volt, és a megfigyelt furcsaságok ésszerű következtetésekre indították. Ladko! Szóval mégis Ladkóval hajóközött lefelé a Dunán most már jó pár napja. Mégiscsak a régóta hiába üldözött, veszedelmes gonosztevő rejtőzködött a Dunai Liga díjnyertesének látszólag ártatlan személye mögött.

Mitévő legyen e megállapítás után? Még nem jutott semmi döntésre, amikor a part felől közeledő lépteket hallott. A tárcát azonnal behajította a ládába, és lecsapta annak fedelét. Pedig a jövevény nem lehetett Borus Demeter, aki alig tíz perce távozott el.

- Dragos úr! - kiáltotta valaki a partról.

- Friedrich Uhlmann! - mormolta fogai között Dragos, és miután feltápáskodott, kitámolygott a hálófülkéből.

- Ne haragudjék, hogy a nevét kiáltottam - mondotta Friedrich Uhlmann, amidőn megpillantotta főnökét. - De láttam, hogy útítársa eltávozott, és tudtam, hogy egyedül van.

- Történt valami? - kérdezte Dragos.

- Híreim vannak, uram. Múlt éjszaka egy büntényt követtek el.

- Múlt éjszaka! - csattant fel Dragos, és tüstént átfutott az agyán, hogy Borus Demeter a múlt éjszakát nem töltötte a ladikon.

- Egy villát fosztottak ki, itt a közelben. A villa őrét elintézték.

- Meghalt?

- Nem, de súlyosan megsebesült.

- Köszönöm - mondotta Dragos, és kezével csendre intette beosztottját.

A nyomozó gondolatokba merült. Mitévő legyen most? Haladéktalanul fel kell lépnie, ez nem kétséges, és a megfelelő karhatalom is rendelkezésére állt. A most hallott hír jobban hatott minden szíverősítőnél. Egy pillanat alatt teljesen rendbe jött, mintha mi sem történt volna vele, és már nem is kellett a hálófülke oldalfalának támaszkodnia. Az izgatottság a vért is az arcába kergette.

Igen, cselekedni kell - de hogyan? Megvárja, míg visszaér Borus Demeter, jobban mondva Ladko - hiszen ez volt az igazi neve -, és a törvény nevében azonnal letartóztassa? Ez látszott a legbölcsebb megoldásnak, hisz most már nem lehetett több kétség az állítólagos horgász bűnössége felől. Az a nagy gond, ahogyan kilétét titkolta, a nagy titokzatosság, amellyel körülvette magát, azután a neve, amely egyezett azzal a névvel, amelyen a lakosság a banditák vezérét emlegette, s végül múlt éjszakai távolléte pontosan az újabb bünténnyel egy időben - mindez arról győzte meg Dragos Károlyt, hogy valóban a banditavezérrel van dolga.

Igen ám, de ez a bandita megmentette az életét! Ez aztán a bonyolult helyzet!

De hogyan lehetséges, hogy rabló, sőt mi több, gyilkos létére a vízbe vetette magát, hogy kimentse őt? De még ha ez elő is fordulhatna, lehetetlen, hogy ő, akit a biztos haláltól mentett meg, olyan rútul fizessen megmentőjének! Különben is, milyen kockázattal járhat, ha egyelőre nem tartóztatják le?

Most, hogy az ál-Borus Demetert leleplezték, és igazi kilétét megállapították, úgysem menekülhet meg a folyó mentén végig elhelyezett rendőri erők elől, és ha a nyomozás eredményének minden szála az állítólagos horgászhoz vezetne, később még nagyobb számú rendőri közeg állna rendelkezésére, és a letartóztatást, ha most el is halasztják, akkor majd annál biztosabban hajthatják végre.

Dragos még vagy öt percig töprengett; meghányta-vetette magában e lelkiismereti kérdés minden vonatkozását. Mitévő legyen hát: eltávozzék, még mielőtt Borus Demeter visszatér?... Vagy inkább maradjon itt, és Friedrich Uhlmannt állítsa lesbe a ladik fülkéjében, hogy amikor a horgász visszatér, minden további nélkül rávesse magát, és aztán majd később magyarázkodnak? Nem, erről szó sem lehet! Már a gondolat is fájt neki, hogy Borus Demeter önfeláldozó cselekedetére ilyen árulással feleljen. Jobb lesz, ha hozzálát az újabb bűntény nyomozásához, anélkül hogy tudomást venne arról, amit tudni vél. Ez még akkor is jobb, ha így az egyik tettesnek esetleg lehetősége nyílik a menekülésre. Ha ennek a nyomozásnak a száalai is Borus Demeterhez vezetnek, és ha hivatásánál fogva kénytelen lesz ellenséggént kezelni azt, akinek életét köszönheti, akkor legalább nyílt sisakkal áll ki vele szemben, s időt hagy neki a védekezésre.

Dragos emellett maradt, és vállalta elhatározásának minden következményét, majd visszament a hálófülkébe, írásban tudatta Borus Demeterrel, hogy el kell mennie, de kérte őt, hogy legalább huszonnégy óráig várjon rá. Az üzenetet szembetűnő módon elhelyezte, azután indulni készült.

- Hány emberünk van? - kérdezte, amikor előjött a fülkéből.

- Kettő itt a helyszínen, de már a többiek is riasztjuk. Vagy tíz emberünk lesz itt, még mielőtt bealkonyodnék.
- Helyes - bólintott Dragos Károly. - Ugye, azt mondtad, hogy a bűntény innen nem messze történt?
- Körülbelül két kilométernyire - válaszolt Uhlmann.
- Vezess oda - mondta Dragos, és a partra ugrott.

KILENCEDIK FEJEZET

DRAGOS KETTŐS KUDARCA

A Kárpátok Magyarország északi részén óriási körívet alkot. Ennek az ívnek nyugati vége két mellékágra oszlik. Az egyik Pozsony közelében a Dunánál ér véget, a másik Esztergom környékén éri el a folyót, és azután a Duna jobb partján folytatódik, a Pilis-hegységben, amelynek legmagasabb csúcsa 766 méter.

E közepes magasságú hegység lábánál történt a bűntény, és oda ment most Dragos Károly, hogy először lássa saját szemével a félelmetes gonosztevők nyomait, akiknek kézre kerítésére megbízatást kapott.

Néhány órával azelőtt, hogy Dragos útitársát cserbenhagyva, és testi gyengeségét legyőzve, követte Friedrich Uhlmannt, egy alaposan megrakott szekér állt meg egy nyomorúságos vendégfogadó előtt, amely a Pilis-hegységből a Duna völgye felé nyúló dombok egyikének tövében épült.

Üzleti szempontból jól választották meg a helyet. A fogadó három út kereszteződésénél épült. Az utak közül az egyik észak, a másik délkelet, a harmadik pedig északnyugat felé vezet. Mindhárom út a Dunánál végződik, az észak felé vezető ott, ahol a folyó a Pilis-hegység lábánál nagy kanyart ír le, a délkeleti út Szentendrére vezet, az északnyugati pedig Esztergomba. A fogadó tehát központi helyen épült, és a fogadós jó hasznót húzott abból, hogy a dunai hajók felé tartó fuvarosok minden irányból a fogadó előtt haladtak át.

A Duna Esztergom után határozottan nyugat-keleti irányban folyik, valamivel az Ipoly torkolata után délnek, majd kis félkört ír le, és megint északnak fordul. De most újból kanyarodik egy nagyot, és észak-déli irányban folyik tovább, most már jó hosszú, sok-sok kilométeres szakaszon át.

Alig pirkadt, amikor a szekér megállt a vendégfogadó előtt. A házban még mindenki aludt, és az ajtó meg az ablaktáblák mind gondosan be voltak téve.

- Hé, fogadós!... - kiáltott az egyik fuvaros, és ostorának nyelével verte az ajtót.

- Megyek már! - kiáltott a házból a felriasztott ember. Egy perc múlva bozontos fej jelent meg az egyik első emeleti ablakban.

- Mit akarnak? - kérdezte a fogadós kelletlenül.

- Enni, aztán meg aludni akarunk - válaszolt a fuvaros.

- Nyitok már! - kiáltott a gazda, és eltűnt az ablakból. Miután a szekér a nagykapun át beállt az udvarra, a két fuvaros gyorsan kifogta és az istállóba vezette a lovakat, ahol jól megabrakoltatták őket. Ezalatt a kocsmáros ott sürgött-forgott hajnali vendégei körül. Szívesen beszédbe elegyedett volna velük, de kérdéseire a fuvarosok csak foghegyről válaszoltak.

- Jó korai vendégek maguk! - szólt a fogadós. - Egész éjszaka úton voltak?

- Alkalmasint... - válaszolt az egyik.

- És messzire mennek?

- Messze vagy nem messze, az a mi dolgunk! - hangzott a válasz.

A fogadós nyelt egyet.

- Bántott téged ez a derék ember, Vogel? - szólalt meg a másik fuvaros, aki eddig ki sem nyitotta a száját. - Nem titok az, hogy Szentendrére megyünk!

- Lehet, hogy nem titok - válaszolt Vogel mogorván -, de minek üti bele más az orrát?

- Hát persze, persze - helyeselt a fogadós, aki alázatoskodó volt, mint minden kereskedő. - Csak úgy megszokásból kérdezősködtem. Szóval enni akarnak valamit?

- Azt bizony - válaszolt a barátságosabbnak látszó fuvaros. - Kenyeret, szalonnát, sonkát, kolbászt, ami csak van!

A szekér hosszú utat tehetett meg, mert a két kiéhezett fuvaros alaposan belakmározott. Fáradtak is voltak, és nem sokat időztek az asztalnál. Miután bekapták az utolsó falatot, gyorsan nyugovóra tértek, az egyik az istálló szalmáján a lovak mellett, a másik a szekér ponyvája alatt.

Dél volt, mire ismét előkerültek. Megint enni kértek, és megint a fogadó nagytermében terítettek nekik. Most, hogy kipihenték magukat, sokáig elüldögéltek az asztalnál. Evés után vedelték a pálinkát, mintha víz lenne.

A délután folyamán több kocsi állt meg a fogadó előtt, mások meg gyalogszerrel érkeztek, hogy iganak egyet. Többnyire parasztok voltak, akik tarisznyával a vállukon, bottal a kezükben Esztergomba mentek, vagy onnan jöttek. Legtöbbjük gyakori vendég lehetett a kocsmában, és a fogadós örülhetett, hogy mesterségéhez illően jól bírja az ivást, mert sorra koccintott vendégeivel. Ez csak használhatott az üzletnek! Koccintás közben ugyanis beszélgetés indul meg, és a beszéd kiszárítja a torkokat, úgyhogy megint le kell öblíteni.

E napon volt is miről beszélni! Az éjszaka folyamán elkövetett bűntény mindenkit izgalomban tartott. A hirt valamelyik betérő vendég hozta, és később mindenki mondott valami újabb részletet, vagy hozzáfűzte a maga véleményét.

A fogadós, így apránként megtudta, hogy Hagueneau gróf gyönyörű villáját, amely a Duna-parttól ötszáz méternyire fekszik, teljesen kifosztották, a villa őrét, Christiant pedig súlyosan megsebesítették. Azt is hallotta, hogy a bűntény minden bizonnyal annak a titokzatos gonosztevőbandának a műve volt, melynek rovásán már annyi büntetlenül maradt gaztett volt. A vendégek azt is elmesélték, hogy rendőrök járják a vidéket, és hogy a tetteseket a folyami rendőrség nemrég alakított különbrigádja hajszozza.

A két fuvaros nem kapcsolódott az esemény körül folyó beszélgetésbe, amelyet hangos kiáltások és közbeszólások kísértek.

Félrehúzódva, szótlanul ültek, de bizonyára minden szóra figyeltek, mert őket sem hagyhatta hidegen az, ami mindenkit izgalomban tartott.

De lassan elcsendesedett a fogadó, és este fél hétkor a két fuvaros már megint egyedül volt a nagyteremben, ahonnan az utolsó vendég is eltávozott. Egyikük odakiáltott a kocsmárosnak, aki javában öblögette a poharakat a pulton. A fogadós azonnal mellette termett.

- Mit parancsolnak az urak?

- Vacsorát - válaszolt az egyik fuvaros.

- Aztán megint le akarnak feküdni, ugyebár?

- Nem, gazduram - válaszolt a barátságosabbik fuvaros. - Még az éjjel útnak akarunk indulni.

- Éjjel?... - álmélkodott a fogadós.

- Igen - folytatta a vendég -, hogy már hajnalban a piacon lehessünk.
- Szentendrén?
- Vagy Esztergomban. Attól függ. Várunk valakire, akitől majd megtudjuk, hogy hol tudunk előnyösebben túladni a portékáinkon.
- A fogadós kiment, hogy előkészítse a vacsorát.
- Hallottad, Kaiserlick? - szólt fojtott hangon a fiatalabb fuvaros társa felé hajolva.
- Igen.
- Rájöttek.
- Csak nem gondoltad, hogy titokban marad?
- És a rendőrség máris kiszállt.
- Hadd szálljon.
- Azt mondják, hogy Dragos vezeti őket.
- Azt csak úgy mondják. Szerintem, ha valakinek csak Dragostól kell félnie, az nyugodtan alhat.
- Hogy érted ezt?
- Ahogy mondtam, Vogel.
- Szóval Dragos...
- Na, mi van vele?
- Szóval elintézték?
- Majd holnap megtudod. Addig csitt! - fejezte be a fuvaros, látva, hogy a fogadós jön vissza.
- Öreg este volt már, mikor megérkezett az, akire a két fuvaros várt. A három ember mindjárt összedugta a fejét.
- Itt azt beszélük, hogy a rendőrség már nyomon van - suttogta Kaiserlick.
- Csak nyom után szaglász, de eredménytelenül.
- És mi van Dragossal?
- Lakat alatt van.
- Ki kapta el?
- Titscha.
- Akkor jó... És mi mihez kezdünk?
- Azonnal fogjatok be.
- És merre indulunk?
- Szentendre felé, de innen ötszáz méternyire forduljatok vissza. A fogadót közben becsukják, senki sem fogja észrevenni, hogy visszajöttetek. Azután az északi úton mehettek tovább. Azt hiszik, hogy Szentendre felé mentetek, pedig éppen ellenkezőleg.
- Hol van hát az uszály?
- A pilisi öbölben.

- Ott lesz a találkozás?

- Nem, kicsit közelebb, a tisztáson, bal kézre az úttól. Tudod, hol, ugye?

- Igen.

- Vagy tizenöt emberünk van már ott, ti is csatlakoztok hozzájuk.

- És veled mi lesz?

- Én visszamegyek, hogy összeszedjem a többieket, akiket hátrahagytam örködni. Aztán magammal hozom őket is.

- Hát akkor indulás - szólt a két fuvaros.

Öt perc múlva a kocsi elindult. A kocsmáros, miközben a kapuszárnyat tartotta, udvariasan búcsúzott vendégeitől.

- Szóval végül is Esztergomba mennek? - kérdezte.

- Nem - hangzott a felelet. - Szentendrére megyünk, jó ember.

- Jó utat! - szólt utánuk a kocsmáros.

- Köszönjük.

A kocsi jobbra fordult, és kelet felé, a szentendrei úton haladt tovább. Amikor eltűnt az éjsötétjében, a harmadik ember, akire Kaiserlick és Vogel egész nap várt, ugyancsak elindult, de ellenkező irányban, az esztergomi úton. A vendéglős erre már nem is figyelt. Mit sem törődve ezekkel az utasokkal, akiket valószínűleg soha többé nem lát, gyorsan bezárta a kaput, és sietett lefeküdni.

A lovak lépésben haladtak a szekérrel. Mikor ötszáz méternyire eltávolodtak, az utasításnak megfelelően megfordultak, és ugyanazon az úton visszafelé indultak.

A fogadó már zárva volt, mire a kocsi újból odaért, és simán továbbjutottak volna, ha fel nem riasztanak egy kutyát.

Az állat éppen az út közepén aludt, és mikor közeledtükre felriadt, olyan hangos ugatásban tört ki, hogy az ostorhegyes ijedtében megugrott, ki, egészen az út szélére. A kocsis egykettőre visszahúzta a jó irányba, és a kocsi megint zavartalanul haladt tovább.

Fél tizenegy óra tájt letértek az útról, és egy bal kéz felől sötétlő kis erdőbe kanyarodtak be. Hármat sem fordult a kerék, máris megállították őket.

- Ki az? - hangzott a sötétből.

- Kaiserlick és Vogel - válaszolt a két ember.

- Mehettek! - szólt ismét a hang.

Amikor túljutottak az erdő szélén, a szekér egy kis tisztásra ért, ahol körülbelül tizenöt ember aludt a fűben, elnyúlva.

- Itt a vezér? - kérdezősködött Kaiserlick.

- Még nincs.

- Azt mondta, hogy várjuk meg itt.

Nem kellett sokáig várakozniuk. Alig fél órával a kocsi megérkezése után megjött a vezér is, ugyanaz az ember, aki este a fogadóban járt. Volt még vele körülbelül tíz másik ember, úgyhogy a csapat most már több mint huszonöt emberből állott.

- Mindenki itt van? - kérdezte a vezér.
- Igen - válaszolt Kaiserlick, akinek szemlátomást fontosabb szerepe volt a bandában.
- Titscha is?
- Itt vagyok! - szólt valaki harsány hangon.
- No, mi a helyzet? - kérdezte a vezér, és hangja szorongást árult el.
- Teljes siker az egész vonalon. A madárka a kalitkában van, az uszályon.
- Akkor hát indulás, mégpedig sietve! - adta ki a parancsot a vezér. - Hat ember megy elől felderítőnek, a többi lesz a hátvéd. A kocsi közepén megy. A Duna nem egészen ötszáz méternyire van innen, és a rakodással pillanatok alatt elkészülünk. Utána Vogel elhajt, az idevalósiak szépen hazamennek, a többiek meg az uszályra szállnak.

Már éppen szedelőzködtek, amikor lélekszakadva futott oda az egyik ember, akit az út szélén hagytak őrködni.

- Vigyázat! - szólt fojtott hangon.
- Mi baj van? - kérdezte a banda vezére.
- Hallgassátok csak!

Mind hegyezték a fülüket. Az útról menetelő csapat léptei, majd tompa emberi hangok szűrődtek ide. Legfeljebb kétszáz méternyire lehettek.

- Maradjunk a tisztáson! - adta ki a parancsot a vezér. - Továbbmennek, anélkül, hogy észrevennének minket.

Valóban, a sűrű sötétség miatt nem láthatják meg őket. A baj csak az volt, hogy amennyiben rendőrkülönítmény halad az úton, az bizonyára a folyam partjához tart. Persze lehet, hogy észre sem veszik az uszályt, s különben is minden óvatossági intézkedés megtörtént. Ha a rendőrök az uszály minden zugát átkutatják, akkor sem találnak semmi gyanúsat. De még ha a rendőrkülönítménynek nincs is tudomása az uszályról, lehet, hogy a rendőrök továbbra is lesben állnak majd ezen a vidéken. A kocsival tehát veszélyes volna előjönni.

Majd elválik! Mindenesetre a körülményekhez alkalmazkodnak. Ha kell, másnap is a tisztáson maradnak, majd este néhány embert leküldenek a Dunához, hogy megállapítsák, maradtak-e ott rendőrök.

E pillanatban az volt a fő, hogy ne bukkanjanak a nyomukra, s hogy a közeledő csapatnak semmi ne jelezze ittlétüket.

A csapat hamarosan elérte azt a pontot, ahol az út a tisztás mentén vezet. A nagy sötétség ellenére is megállapíthatták, hogy körülbelül tízen lehettek, és az acél jellegzetes csengése arra mutatott, hogy fegyvert viselnek.

A csapat már elhaladt a tisztás mellett, amikor egy váratlan fejlemény egészen új helyzetet teremtett.

Az egyik ló megijedt a léptek zajától, és felhorkant, majd hosszasan nyerített, mire a másik ló is nyerítéssel felelt.

A menetelő csapat nyomban megállt.

Valóban rendőrkülönítmény volt, amely a folyópart felé tartott Dragos vezetésével. A rendőrtiszt már teljesen kiheverte kellemetlen reggeli kalandját.

Ha a tisztáson rejtőzködő emberek tudták volna ezt, bizonyára még nyugtalanabbak lettek volna. De mint láttuk, vezérük abban a hiszemben volt, hogy a rettegett rendőrtisztet ártalmatlanná tették. Hogyan tévedhetett ilyen nagyot? Hogyan gondolhatta, hogy már nem kell tartania attól az ellenféltől, aki most itt állt vele szemben? Az olvasó mindezt megtudja majd a történet további során.

Miután ugyanennek a napnak a reggelén Dragos Károly kiszállt a bárkából, beosztotta, aki ott várt rá, a parton felfelé kalauzolta. Két-háromszáz méternyivel feljebb egy csónakhoz értek, amelyet a parti fű teljesen eltakart. Azonnal beszálltak a csónakba. Friedrich Uhlmann gyors evezőcsapásokkal átrepítette a könnyű ladikot a folyó másik oldalára.

- Szóval a jobb parton történt a bűntény? - kérdezte Dragos.

- Úgy van - válaszolt Uhlmann.

- Merrefelé?

- Erre feljebb, Esztergom környékén.

- Hogyhogy Esztergom környékén?! - kiáltott fel Dragos. - Hát nem azt mondtad az imént, hogy nem kell messzire mennünk?

- Nincs is messze - válaszolt Uhlmann -, de azért van vagy három kilométer...

A valóságban négy kilométert is meg kellett tenniük, és a hosszú gyaloglás ugyancsak neheze esett a rendőrtisztnek, aki most szabadult a halál torkából. Dragos Károlynak többször is meg kellett pihennie, hogy kissé kifújja magát. Délután három óra volt már, mikor végre elértek a Hagueneau-villához, ahova a kötelesség szólította őket.

Itt Dragos azonnal kért egy kis szíverősítőt, és mikor megint jó erőben érezte magát, első dolga az volt, hogy a villa őrének, Christian Hoelnek betegágyához sietett. Az őrt pár órával előbb egy környékbeli seborvos kötözte be, s most halálsápadt arccal, behunyt szemmel feküdt, és nehezen lélegzett. Bár sebe igen súlyos volt, mert a tüdőt sérülés érte, mégis alapos remény volt arra, hogy megmentik, ha feltétlen nyugalomban maradhat.

Dragos Károly azért mégiscsak kapott néhány felvilágosítást az elfúló hangon beszélő őrtől, aki csak egy-egy szótagot tudott nagy nehezen suttogni. Nagy türelem árán megtudta, hogy az előző éjszaka egy legalább öt-hat gonosztevőből álló banda hatolt be a villába, amelynek kapuját feltörték. Az őr, Christian Hoel, felébredt a zajra, de alighogy kiment, hátba szúrták egy törrel. Így tehát a továbbiakról semmit sem tudott, és támadóiról sem volt képes pontos felvilágosítást adni. Annyit mondott csak, hogy a banditák vezére egy bizonyos Ladko volt, mert társai ezt a nevet szinte érthetetlen szószátyársággal többször is említették. Ez a Ladko álarcot viselt, de azt látta az őr, hogy jól megtermett, kék szemű ember volt, és sűrű szőke szakállt viselt.

Ez utóbbi adat meglehetősen zavarba hozta Dragost, mert megingatta a Borus Demeterrel szemben támadt gyanúját. Az kétségtelen, hogy Borus is szőke volt, de haját feketére festette, márpedig a festést nem lehet egyik napról a másikra úgy eltüntetni, mint egy parókát. Ez komoly gondot okozott a rendőrtisztnek, és ezen később, majd ha több ideje lesz, törheti a fejét.

A villa őre egyébként nem tudott más felvilágosítást adni. A többi támadóról semmit sem tudott mondani, mert azok, vezérükhöz hasonlóan, szintén álarcot viseltek.

Dragos Károly, miután megkapta ezeket a felvilágosításokat, Hagueneau gróf villájára vonatkozóan tett fel néhány kérdést. Mint megtudta, az épület fejedelmi fényűzéssel berendezett, pompás lak volt. A fiókok zsúfolásig tele ékszerrel, ezüsttel és más drágasággal, a kandallókon és az asztalokon mindenütt értékes műtárgyak, a falakon pedig régi szőnyegek és értékes festmények. Még értékpapírok is voltak az egyik első emeleti páncélszekrényben, így hát kétségtelen, hogy a betörők gazdag zsákmányt vihettek magukkal.

Ezt Dragos maga is könnyűszerrel megállapította, amikor sorra járta a szobákat. A betörők valóban alapos munkát végeztek. Mintha csak műértők lettek volna, értéktelen holmikhoz nem is nyúltak. A drágaságok nagy részének viszont lába kelt. A falról leemelt szőnyegek helyén kopár négyszögek éktelenkedtek, a legszebb festményeket pedig mesteri ügyességgel vágták ki a keretekből, amelyek most üresen, siralmasan lógtak a falon. A fosztogatók a kárpitok legjavát is elvitték, és a padlóról is gondosan felszedték a legjobb szőnyeget. A páncélszekrényt feltörték, s az most üresen tátongott.

„Mindezt nem vihették el csak úgy, háton - mondta magában Dragos Károly e pusztítás láttára. - Egész kocsirakományt hordtak el innen!... A kocsit kell hát megtalálnunk.”

A kihallgatás és a helyszíni szemle igen sokáig tartott. Az éjszaka már közelgett, s hacsak valami mód van rá, még a teljes besötétedés előtt a kocsi nyomára kellett bukkanni, mivel a nyomozó megítélése szerint a rablóknak feltétlenül kocsira volt szükségük. Dragos tehát sietve kiment az épületből.

Nem kellett sokáig kutatni a bizonyítékok után. A villa előtti tágas udvaron, pontosan a betört kapu előtt, széles kerekek nyomait fedezte fel. Valamivel távolabb a föld úgy volt letaposva, mint ahogyan lovak szokták, ha valahol sokáig várakoznak.

Miután mindezt egy szempillantással áttekintette, még jobban szemügyre vette azt a helyet, ahol feltehetőleg a két ló állott. Azután átment az udvaron, és az út felőli rácskerítés közvetlen környékét vette alaposan szemügyre. Körülbelül száz métert haladt felfelé az országúton, majd ugyanazon az úton visszatért.

- Uhlmann! - kiáltotta, mikor visszatért az udvarba.

- Parancsára! - válaszolt a rendőr, aki előjött az épületből, és főnökéhez sietett.

- Hány emberünk van?

- Tizenegy.

- Az nem sok - válaszolt Dragos Károly.

- Igen ám, de az őr szerint a rablók legfeljebb öten-hatan lehetnek.

- Ezt az őr mondja, nekem más a véleményem - válaszolt Dragos. - Sebaj! Annyi, amennyi. Az egyik embert itt hagyod, és a többi magaddal hozod. Ez velünk együtt tizenkettő. Ez már valami!

- Talán nyomra bukkant? - érdeklődött Friedrich Uhlmann.

- Tudom, hogy hol vannak a betörők, legalábbis tudom, hogy merrefelé.

- Szabad tudnom...? - kérdezte Uhlmann.

- Azt, hogy mitől lettem ilyen okos? - fejezte be a mondatát Dragos. - Mi sem egyszerűbb. Gyerekjáték az egész. Abból indultam ki, hogy ennyi holmit nem vihettek el valamilyen kocsi nélkül. Kerestem tehát, és meg is találtam a kocsi nyomát. Négykerekű szekér, két lóval. Az ostorhegyesnek az az ismertető jele, hogy a jobb első lábán hiányzik egy szög a patkójából.

- Hát ezt hogyan tudta megállapítani? - kérdezte Uhlmann elképedve.

- Mert a múlt éjszaka esett, és a még mindig nedves földön jól megmaradtak a nyomok. Ugyanígy megtudtam azt is, hogy a szekér, amikor elindult, bal felé, vagyis Esztergommal ellenkező irányba fordult. Mi is abba az irányba indulunk, és igyekszünk a hibás patkójú ló nyomát követni. Nem valószínű, hogy kedves barátaink nappal is úton lettek volna. Estig bizonyára bevették magukat valahová. De ez nem sűrűn lakott vidék, kevés a ház errefelé. Ha kell, mindet átkutatjuk az út mentén. Szedd hát össze az embereidet, mert már alkonyodik, és a vad bizonyára hamarosan előbújik.

Dragos Károly és rendőrkülönítménye sokáig rózta az utat, míg újabb jelre bukkant. Miután eredménytelenül kutattak át két vagy három tanyát, már csaknem fél tizenegy volt, amikor a három út kereszteződésénél levő fogadóhoz értek, ahol a két fuvaros az egész napot töltötte, s ahonnan háromnegyed órával előbb indultak tovább. Dragos döngöteni kezdte a fogadó kapuját.

- A törvény nevében! - kiáltotta, amikor az ablakban megpillantotta a fogadóst, akiről, úgy látszik, írva volt, hogy nem alhat nyugodtan.

- A törvény nevében?!... - hebegte a kocsmáros, és rémülten látta, hogy házáat egy csapat rendőr fogja körül. - Hát mit vetettem én?

- Na, csak gyere le, majd beszélünk. De egy-kettő! - mondotta Dragos türelmetlenül.

És mikor a sebtében felöltözött fogadós kinyitotta a kaput, a rendőrtiszt gyorsan kikérdezte. Járt-e erre reggel felé egy szekér? Hány ember volt rajta? Megálltak itt? Tovább mentek? Merre indultak?

A fogadós minden kérdésre tüstént válaszolt. Igen, hajnalban egy szekér érkezett, két emberrel. Estig itt maradtak, megvártak egy harmadik embert, és csak azután indultak tovább. A fél tízet már elűtötte az óra, amikor a kocsí a szentendrei úton elindult.

- A szentendrei úton? Biztos vagy ebben?! - kérdezte nyomatékkal Dragos.

- Egészen biztos!

- Mondták, vagy magad láttad?

- A saját szememmel láttam.

- Hm... - mormolta Dragos, majd így folytatta: - Rendben van, most feküdj vissza, jó ember, és tartsd a nyelved.

A fogadósak kétszer sem kellett mondani ezt. A kapu ismét bezárult, és a rendőrkülönítmény ott maradt az úton.

- Várjunk egy pillanatig - rendelkezett Dragos, és mialatt emberei mozdulatlanul álltak az úton, ő maga egy kézilámpával jól szemügyre vette a talajt.

Előbb semmi gyanúsat nem vett észre, de nem így, amikor átmert az út másik szélére. Ott kevesebb kocsi járt, ez a rész kevésbé is volt kövezve, úgyhogy az út puhább volt. Rögön szemébe ötlött egy patkónyom, amelyen az egyik szög helye hiányzott. Megállapította tehát, hogy a hibás patkójú ló nem Szentendre, de nem is Esztergom felé ment, hanem egyenesen a folyó felé, az északra vezető úton. Dragos tehát ezen indult el rendőrei élén.

Körülbelül három kilométert tettek meg - anélkül, hogy valami különös történt volna - teljesen kihalt vidéken át, amikor bal felől nyirítést hallottak. Dragos Károly megállást intett, majd előrement a kis erdő széléig, amelynek körvonalai csaknem egészen homályba vesztek.

- Ki van ott?! - kiáltotta harsányan.

Mivel kérdésére semmilyen válasz nem érkezett, parancsára az egyik rendőr gyantás fáklyát gyújtott. A fáklya kormos lángja élénken lobogott a csillagtalan éjszakában, de csak néhány méternyire világított. Fénye nem tudta áttörni a sötétséget, melyet a fák lombozata még sűrűbbé tett.

- Előre! - adta ki a parancsot Dragos, és a csapat élén behatolt a bozótba.

De a bozótnak védelmezői is voltak. Alighogy bejutottak a sűrűbe, parancsoló hang csattant fel:

- Még egy lépés, és lövünk!

Ez a fenyegetés nem riasztotta vissza Dragost, már csak azért sem, mert a fáklya fényénél valami mozdulatlan sötét árnyat vélt megpillantani. Nyilván egy szekér volt, és körülötte emberek. Hogy hányan lehetnek, nem tudta megállapítani.

- Előre! - ismételte.

A rendőrkülönítmény a parancsnak engedelmeskedve nagy üggyel-bajjal vergődött előre a sötét erdőben. Útjuk kisvártatva még nehezebbé vált. A rendőr kezéből ugyanis valaki hirtelen kitépte a fáklyát. Most már teljesen sötétben maradtak.

- Ügyetlen! - szólt Dragos. - Gyújts világot, Ferenc!

Bosszúságát az is fokozta, hogy a kialvó fáklya utolsó villanásánál úgy látta, hogy a szekér megindul a másik irányba, és eltűnik a fák között. Sajnos, üldözéséről szó sem lehetett. A rendőrkülönítmény eleven fallal találta magát szemben. Minden rendőrré két-három ellenfél jutott, és Dragos kissé megkésve rájött, nincs elég embere ahhoz, hogy kivívja a győzelmet. Eddig egyik oldalról sem dördült el lövés.

- Titscha! - kiáltotta ekkor egy hang az éjszakában.

- Itt vagyok! - válaszolt valaki.

- Hol a kocsi?

- Elment.

- Hát akkor végezni kell velük!

Dragos jól megjegyezte ezt a két hangot. Sohasem fogja elfelejteni egyiket sem.

E kurta párbeszéd végeztével a revolvereké volt a szó. Az éles dörrenések megreszkettették a levegőt. Egy-két rendőrt találat ért, és Dragos Károly belátta, hogy örülség volna folytatni a harcot. Kénytelen-kelletlen elrendelte a visszavonulást.

A rendőrkülönítmény egészen az útig hátrált, és a győztesek nem tartották tanácsosnak az üldözést. E zaklatott percek után az éjszaka ismét elcsendesedett.

Mindenekelőtt a sebesültekkel kellett törődni. Három rendőr sérült meg, de csak könnyebben. Úgy, ahogy tudták, bekötözték őket. Azután négy társuk őrizetére bízva, hátrahagyták a sebesülteket. Dragos pedig Friedrich Uhlmann és a három velük maradt rendőr kíséretében nekiindult a mezőkön át a Duna felé, kicsit rézsút, Esztergom irányában.

Könnyűszerrel megtalálta azt a helyet, ahol pár órával korábban partot értek. Ott volt még az a csónak is, amelyen Uhlmann-nal együtt átkeltek a Dunán. Az öt ember csónakba ült, és átevezett a túlsó partra, majd a bal parton iparkodtak tovább lefelé.

Dragos Károly kudarcot vallott, de most vissza akarta adni a kölcsönt. Borus Demeter és a hírhedt Ladko tehát egy és ugyanaz a személy! Ehhez már a kétség árnyéka sem férhetett, és szentül meg volt győződve arról, hogy az előző éjszaka elkövetett bűntény útítársa műve volt. Most, miután a zsákmányt biztonságba helyezte, minden biztonnyal sietve újból Borus Demeterré akar átvedleni, hiszen ilyen módon tudta eddig mindig kijátszani a rendőrséget, és nem is sejtette, hogy titkát leleplezték. Bizonyára visszaérkezik a bárkára, még mielőtt hajnalodnék, és mint ártatlan, derék horgászhoz illik, ott vár majd távollevő útítársára.

De akkorra már öt ember áll lesben. Ez az öt ember, akit Ladko és bandája megfutamított, most könnyűszerrel megtörheti ugyanannak a Ladvának az esetleges ellenállását, hiszen ezúttal egyedül lesz, mert Borus Demeter szerepét akarja tovább játszani.

Sajnos, ezt a jól kigondolt tervet nem lehetett végrehajtani. Dragos és emberei hiába kutatták át a partot, nem tudtak a halászbárka nyomára akadni. Dragos és Uhlmann minden nehézség nélkül felismerte azt a helyet, ahol a rendőrtiszt annak idején partra szállt, de a bárkának nyoma veszett. Eltűnt, és vele együtt Borus Demeter is.

Alaposan túljártak hát Dragos Károly eszén, és a rendőrtisztet most vad harag töltötte el.

- Friedrich! - szólt alantasához. - Nekem már elegendő van! Jártányi erőm sincs már. Alsunk itt egyet a fűben, hogy erőre kapjunk. De az egyik emberünk visszamegy a csónakhoz, és azonnal felevez Esztergomba. Mihelyt kinyitják a táviróhivatalt, azonnal felad két táviratot. Gyűjtsd meg a lámpát, mert diktálni akarok, írd hát.

Friedrich Uhlmann szó nélkül engedelmeskedett.

Éjjel Esztergom környékén bűntény. Rablott holmi uszályra rakva. Előírással ellenőrzést hajókon szigorúan betartani.

- Ezzel megvolnánk - mondta Dragos. - No, most a másikat. - Ismét diktálni kezdett.

Letartóztatási parancs bizonyos Ladko ellen, ki magát álnéven Borus Demeternek nevezi, és a Dunai Liga utolsó sigmaringeni versenye nyertesének mondja. Nevezett Ladvát, alias¹³ Borus Demetert többrendbeli rablás és gyilkosság bűne terheli.

- Amilyen korán csak lehet, továbbítani kell ezeket a táviratokat valamennyi part menti községbe, kivétel nélkül! - rendelkezett Dragos, és kimerülten ledőlt a fűbe.

¹³ Más néven

TIZEDIK FEJEZET

A FOGOLY

Dragos Károly gyanúja, amelyet látszatra megerősített a kezébe került arckép is, nem volt teljesen alaptalan. Ezt történetünk megértése érdekében jó lesz közölni az olvasóval. Dragos legalábbis egy pontban helyesen okoskodott. Igen, Borus Demeter és Serge Ladko egy és ugyanaz a személy volt.

Annál súlyosabban tévedett Dragos akkor, amikor útitársa rovására írta a Duna partvidékét már hónapok óta veszélyeztető sok rablást és gyilkosságot és kivált az utolsó bűntényt, Hagueneau gróf villájának kifosztását és a villa öréneke leszállását. Ladvónak egyébként sejttem sem volt arról, hogy útitársa milyen gondolatokat forgat a fejében. Csak annyit tudott, hogy egy hírhedt bűnözőt az övével azonos néven ismernek. El sem tudta képzelni, hogyan keletkezhetett ilyen bonyodalom.

Előbb megrettent, hogy ilyen félelmetes ember viseli a nevét, aki ráadásul még honfitársa is. Az első ijedség után azonban összeszedte magát. Mit törődik ő ezzel a gonosztevővel, akihez a közös néven kívül semmi köze sincs? Ártatlan embernek nincs mitől tartania, az ő kezét pedig igazán nem szennyezték be ezek a bűnök.

Serge Ladko tehát - nevezzük csak ezentúl nevén - teljes nyugalommal szállt partra előző este, hogy - mint mondotta - Szalkára menjen. Borus Demeter ugyanis álnéven ebben a kisvárosban telepedett meg, miután elhagyta Ruszcsukot, és hosszú-hosszú heteken át Szalkára várta kedves Natsája híreit.

A várakozás, mint tudjuk, végül is tűrhetetlenné vált számára, és gyötrődve törte a fejét, hogyan juthatna vissza incognitóban¹⁴ Bulgáriába. Akkor véletlenül kezébe került a Pester Lloyd egyik száma, amely nagy szenzációként jelentette a sigmaringeni horgászversenyt. A számúzóttban a cikk olvasására fogamzott meg az a terv, amelynek sikerét talán éppen rendkívüli volta biztosíthatja. Serge Ladko - ezt bizonyára nem felejtettük még el - éppen olyan ügyes horgász, mint amilyen kiváló révkalauz volt.

Terve az volt, hogy Borus Demeter néven - Szalkán is kizárólag ezt a nevet viselte - belép a Dunai Ligába, részt vesz a sigmaringeni versenyen, és mivel horgásztudománya egészen rendkívüli, bizonyára megnyeri az első díjat. Miután így álnévét már valamelyest ismertté tette, a lehető legfeltűnőbb módon bejelenti azt a szándékát, hogy leereszkedik a Dunán, és közben végig, a folyó forrásától egészen a torkolatig horgászik. A feltűnést, ha lehet, még fogadások kötésével is fokozza. Ez a terv biztosan valóságos forradalmat fog előidézni a horgásztársadalomban, és a terv kiagyalójának a nagyközönség körében is hírnevet fog szerezni.

Személyazonossága vitán felül áll majd, hiszen ha valakit a hírnév felkapott, abban rendszerint vakon bíznak az emberek. Serge Ladko így szépen lehajózhat a Dunán. Természetesen úgy gondolta, hogy evezéssel ő maga is gyorsítja majd a bárka útját, és éppen csak annyi időt fordít horgászásra, amennyi feltétlenül szükséges, hogy a külsínt megőrizhesse.

Arra gondja lesz, hogy az út mentén mindenütt beszéljenek róla, és hogy az emberek minél többet emlegetssék vállalkozását, hogy azután Ruszcsukban jól megalapozott hírnevének oltalma alatt nyugodtan partra szállhasson.

¹⁴ Rangrejtve

Két feltétele volt annak, hogy vállalkozásának ezt az egyedüli célját sikeresen elérje. Először is nem volt szabad, hogy bárki is megsejtse igazi nevét és hogy Borus Demeterben, a horgászban, bárki is Serge Ladko révkalauzra ismerjen.

Az első feltételt könnyű volt biztosítani. Ha már egyszer átalakult a Dunai Liga bajnokhorgászává, elég, ha következetesen végigjátssza ezt a szerepet. Serge Ladko tehát önmagának is megesküdött, hogy ő nem más, mint Borus Demeter, bárki bármit is mondjon, s bármi történjék is az út folyamán. De különben is feltehető volt, hogy az út lassan, de biztosan célhoz vezet, és hogy semmi olyasmi nem jön közbe, ami nehézzé tenné önmagának tett esküje megtartását.

A második feltétel biztosítása még egyszerűbb volt. Egy borotválkozás, amely eltünteti a szakállt, egy hajfestés, amely megváltoztatja hajának színét, vastag keretű fekete szemüveg, amely elrejtí szemének színét - ennyi elég is. Serge Ladko az elutazását megelőző éjszaka eszerint változtatta meg külsejét, majd napfelkelte előtt útnak indult. Biztos volt abban, hogy avatatlan szemek fel nem ismerhetik.

Sigmaringenben minden úgy történt, ahogy kitervezte. Ő nyerte meg a horgászversenyt, és amikor tervét bejelentette, a hír a Duna-vidéki sajtóban kellő helyet kapott, így elég neves személyiség lett ahhoz, hogy kilétét illetően senkiben ne merülhessen fel jogos kétely. És számíthatott arra is, hogy klubtársai a Dunai Ligából, akik a folyam partjain elszórva éltek, szükség esetén segítségére lesznek. Serge Ladko most már rábízhatta magát a Duna sodrára.

Ulmban érte az első csalódás, amikor megállapította, hogy hírneve nem védi meg a közigazgatási szervek akadékoskodásaitól. Ezért végül még örült is annak, hogy útitársként olyan személyt vihet magával, akinek iratai rendben vannak, és akinek megbízhatóságáról a rendőrség szemlátomást meg volt győződve. Persze amikor majd Ruszcsukba érkeznek, és Ladko felhagy azzal a vállalkozással, amelybe csak a látszat kedvéért kezdett, ennek az idegennek a jelenléte kényelmetlen lehet. De akkor majd csak kimagyarázkodik valahogy. Addig viszont utasának tekintélye csak fokozza Serge Ladko reményét arra, hogy elérheti utazásának olyan hön óhajtott célját.

A második kellemetlen meglepetés akkor érte, mikor megtudta, hogy egy félelmetes banditát ugyancsak Serge Ladkónak hívnak, és ráadásul még bolgár is! Bár teljesen ártatlan volt, és biztonságban érezhette magát, mégis tudta, hogy ez a névazonosság a legsajnálatosabb tévedésekhez és a legsúlyosabb bonyodalmakhoz vezethet.

Eleg, ha igazi neve - amely helyett most a Borus Demeter álnevet viselte - kitudódik, máris kétségessé válhat ruszcsuki partraszállásának lehetősége, de legalábbis nagy késedelmet szenvedhet.

E veszélyekkel szemben Serge Ladko semmit sem tehetett. Különben is, ha komolyak is voltak e veszélyek, nem volt ok arra, hogy túl sötétben lásson. Nem valószínű, hogy a rendőrség különösebb ok nélkül figyelmet szenteljen egy békés horgásznak, akit ráadásul a sigmaringeni versenyen elnyert babérok is oltalmaztak.

Serge Ladko naplemente után érkezett Szalkára, és még jóval napfelkelte előtt észrevétlenül távozott onnan. Épp csak hogy a házába ment, ahol megállapíthatta, hogy Natsától most sem várja semmi levél. Ez a régóta tartó, mélységes hallgatás valóban őrjítő volt. Mi lehet az oka annak, hogy a fiatalasszony már két hónapja nem írt neki? Vajon mi történt vele? A zavaros közállapotok az egyes emberek fejére is sok bajt hoznak, és a révkalauz nyugtalanul tette fel magában a kérdést, hogy még ha sikerül is Ruszcsukban partra szállnia, nem érkezik-e túl későn?

Ez a szívettépő gondolat azonban megsokszorozta izmainak erejét. Ez adott neki erőt arra, hogy Esztergom után dacoljon a viharral, és győzelmesen birkózzék meg az őrvongó széllel. Ez gyorsította meg lépteit, mikor visszasietett a bárkához a Jägernek szánt szíverősítővel.

Elképzelhetjük, mekkora volt a meglepetése, amikor útitársát, akit olyan rossz bőrben hagyott ott, nem találta a bárkán. Meglepetését az ott talált kis cédula sem csökkentette. Milyen parancsoló ok kényszerítette Jägert távozásra, mikor olyan gyenge volt? Hogyan lehetséges, hogy egy bécsi polgárnak sürgős dolga akadjon itt, távol minden lakott helytől? Ez bizony olyan kérdés volt, amelynek nyitját a révkalauz sehogy sem tudta megtalálni.

Akármi is volt az oka Jäger eltávozásának, mindenesetre azzal a súlyos következménnyel járt, hogy késleltette az amúgy is hosszú utat. Ha ez a váratlan kellemetlenség be nem következik, a bárkával egy-kettő bevezetett volna a folyam közepére, és estig jó sok kilométert hagyott volna megint maga mögött.

Erős kísértést érzett, hogy Jäger kérésével mit sem törődve, a bárkát a nyílt vízre taszítsa, hogy egy percnyi késedelem nélkül folytassa ezt az utat, melynek végcélja úgy vonzotta Serge Ladkót, mint a mágnes a vasat.

A révkalauz kénytelen-kelletlen mégis úgy döntött, hogy megvárja útitársát, hiszen kötelezettségeket vállalt vele szemben, és végtére is inkább veszítsen egy napot, mint hogy később kellemetlen követelésekkel lépjenek fel ellene.

Különben is már dél felé járt az idő, és a csónakon bőven akadt munka, amivel a hátralevő időt eltöltheti. Éppen csak annyi ideje van, hogy rendet csinálhat a bárkán, és kijavíthatja a vihar okozta kisebb károkat.

Serge Ladko mindenekelőtt hozzálátott, hogy rendet teremtsen a délelőtti hasztalan keresés során felforgatott ládákban. Ez a munka nem tartott volna sokáig, ha az utolsó láda rendezésénél pillantása nem esik ugyanarra a levéltárcára, amely korábban felkeltette Dragos Károly figyelmét. A levéltárcát ő is éppúgy kinyitotta, mint a rendőrtiszt, és hozzá hasonlóan, de persze egészen más érzelmekkel vette ki belőle Natsa képét, rajta a pár kedves szóval - melyet felesége a búcsú pillanatában nyújtott át neki.

Serge Ladko sokáig elnézte az édes arcot. Natsa! Valóban ilyen volt! Az ő kedves vonásai, ártatlan tekintete... félig nyílt ajka meg mintha csak szólni akarna!...

Azután sóhajtván tette vissza a kedves arcképet a levéltárcába, a levéltárcát pedig a ládába, melyet gondosan lezárt. A kulcsot zsebre vágta, majd kilépett a hálófülkéből, hogy más munkához lásson.

De gondolatai másutt jártak. Kedveszegetten hamarosan abba is hagyta a munkát, és mialatt a bárka egyik padján ült, háttal a partnak, tekintete végigsiklott a folyón. Gondolatai Ruszcsuk felé szálltak. Megjelent előtte felesége s derűs, vidám énektől zengő otthona... Nem, nem bánt meg semmit. Ha sor kerülne rá, boldogságát megint kész volna feláldozni a hazáért... Csak az fájt neki, hogy hiába hozott ekkora áldozatot! Minthogy a felkelés idő előtt tört ki, és véglegesen leverték, vajon hány évig kell még Bulgáriának az elnyomók igája alatt nyögni? Vajon ő maga átjut-e a határon, és ha ez sikerül is neki, megtalálja-e még azt, akit olyan forrón szeret? Vajon a törökök nem hurcolták-e el túszként egyik legelszántabb ellenfelük feleségét? S ha így történt, mi lett Natsa sorsa?

E két ember személyes tragédiája azonban eltörpült az egész Balkán-félszigetet megrázó dráma mellett. Mit számított e két emberi lény szenvedése a mindenkit sújtó katasztrófa közepett? Az egész Balkán-félszigetet fêkevesztett hordák járták. Lovaik szilaj vágatásától rengett a föld, s a háború, nyomában a pusztulással, a legkisebb falvakon is átvonult.

A török óriással szemben két törpe: Szerbia és Montenegró. Vajon a két Dávid le tudja-e győzni Góliátot? Ladko világosan látta, milyen egyenlőtlen harc folyik, és ahogy töprengett, reményeit minden szlávok atyjába, a nagy orosz cárba vetette, aki egy napon talán majd kegyesen kinyújtja erős, védő karját elnyomott fia felé.

Serge Ladko annyira elmerült gondolataiban, hogy még arról is megfeledkezett, hol is van egyáltalában. Akár egy egész ezred elmasírozhatott volna a háta mögött a parton, akkor sem fordult volna meg. Annál kevésbé vette észre, hogy a folyóparton három ember lopakodik lefelé. Ha Serge Ladko nem is vette őket észre, azok nyomban megpillantották őt, amint a partkanyarulatnál feltűnt a bárka. A három ember azonban megállt, és halkán tanakodott.

A három közül az egyiket már bemutattuk az olvasónak a bécsi partraszállás alkalmával. Ezt az embert Titschának hívták. Ő volt az, aki egyik cimborájával együtt Dragos Károly nyomába szegődött, miután a nyomozó Borus Demetert szemmel tartotta volt Bécs utcáin. Borus Demeter akkor csak egy jelentéktelen látogatást tett a Bulgáriába irányuló fegyverszállítványok egyik közvetítőjénél. A két ember Dragos Károly követése közben eljutott majdnem egészen a bárkáig, s azután abban a biztos tudatban, hogy ismerik a rendőrtiszt úszó szállását, eltávoztak azzal, hogy ezt a felfedezésüket egyszer majd saját hasznukra fordítják. Ez a pillanat most elérkezett.

A három ember meglapult a parti fűben, és úgy lesték Serge Ladkót. Hősünk, aki még mindig gondolataiba merült, semmit sem vett észre a három ember közelségéből, és nem is sejtette, hogy milyen veszély fenyegeti. Pedig a veszély nagy volt, mert a három leselkedő a Duna vidékén garázdálkodó gonosztevő banda három tagja volt, nem olyan fickók, akikkel az ember szívesen találkozik elhagyott helyen.

Titscha a banda egyik főkolomposa volt. Úgy látszik, ő volt a második ember a vezér után, aki gáztetteivel szégyenteljesen ismertté tette a ruszcsuki révkalauz nevét. A két másik: Sackmann és Zerlang, csak jelentéktelen figura volt a bandában. Nem irányítottak, csak parancsokat hajtottak végre.

- Ő az - mormolta Titscha, visszarántva két társát, mihelyt a partkanyarulatnál észrevette a bárkát.

- Dragos? - kérdezte Sackmann.

- Igen.

- Biztos vagy ebben?

- Egészen biztos.

- De hiszen nem látod az arcát! Háttal ül! - ellenkezett Zerlang.

- Mit érnék azzal, ha az arcát látnám! - válaszolt Titscha. - Nem ismerem! Bécsben is alighogy láttam.

- Hát akkor...?

- De feltétlenül ráismerek a bárkára! - vágott közbe Titscha. - Böven volt időm, hogy szemügyre vegyem, mialatt Ladkóval együtt elvegyültünk a tömegben. Kizárt dolog, hogy tévednék.

- Hát akkor rajta! - szólt az egyik ember.

- Rajta! Rajta! - helyeselt Titscha, mialatt kibontotta a hóna alatt tartott csomagot.

A révkalauznak fogalma sem volt arról, hogy figyelik. Nem hallotta, hogy a három ember a közelébe ért, és még kevésbé hallotta, amint a dús parti fűben nagy óvatosan feléje osontak. Tovább álmodozott, és gondolatai a folyam habjaival együtt csörgedeztek Natsa felé, hazája felé.

Egyszerre csak kioldozhatatlan kötelek egész tömkelege tekeredett rá, valósággal megvakította, megbénította, fojtogatta.

Felpattant, és ösztönösen kapálózni kezdett, de mindhiába. Végül egy heves ütés érte a koponyáját, úgyhogy kábultan zuhant a bárka fenekére. Annyit azonban még látott, hogy egy olyan nagy vetőháló foglya lett, amilyent maga is nemegyszer használt halászat közben.

Amikor Serge Ladko magához tért kábulatából, a háló, amellyel megbénították, már nem volt rácsavarodva. De most egy sokszorosán áttekert erős kötéllel kezét-lábát összekötözték, úgyhogy moccanni sem tudott. Száját betömték, nehogy kiálthasson, szemére pedig kendőt kötöttek, így hát semmit sem láthatott.

Serge Ladkónak, amikor magához tért, első érzése a döbbenet volt. Mi történt vele? Mit jelentsen ez az érthetetlen támadás, és mi a célja? Mindent megfontolva még meg is nyugodhatott, hiszen ha meg akarják ölni, ez már megtörténhetett volna. De mivel eddig meghagyták életét, úgy látszik, nem akarják eltenni láb alól, hanem támadói, bárkik is voltak, csak foglyul akarták ejteni.

De hát miért? Mi célból?

Erre a kérdésre bizony nehéz volt választ találni. Rablók kezébe került volna? De hát akkor miért kötötték gúzsba ilyen alapos gondossággal? Hiszen egy késsel azonnali biztosan végezhetek volna vele! És micsoda nyomorult rablók lehetnek azok, akiknek a bárka szegényes rakományára vásott a foglyuk?

Vagy bosszú műve lenne?... Ez még valószínűtlenebb. Borus Demeternek nem voltak ellenségei. Viszont Ladko egyedüli ellenségei, a törökök, nem sejtették, hogy a horgász neve alatt a bolgár hazafi rejtőzik, és ha még tudomást is szereztek volna erről, nem volt ő olyan fontos személyiség, hogy miatta ilyen erőszakos lépésre szánták volna el magukat, itt, az osztrák birodalom szívében, távol a török határtól. De különben is a törökök még kevesebbet teketóriáztak volna vele, mint holmi közönséges rablók.

Miután belátta, hogy legalábbis egyelőre megfejthetetlen rejtéllyel áll szemben, mint gyakorlatias gondolkozású ember többé nem is törte ezen a fejét, hanem arra törekedett, hogy megfigyelje mindazt, ami ezután következik, és töprengett, hogy mi módon nyerheti vissza szabadságát, ha ez egyáltalában elképzelhető.

Persze jelenlegi helyzetében nem sok megfigyelésre volt módja. A testére csavarodó kötél teljesen gúzsba kötötte tagjait, és szemét olyan alaposan bekötötték, hogy azt sem tudta megmondani, nappal van-e vagy éjszaka. Minden erejével azon volt, hogy legalább minél jobban halljon, és az első, amire rájött, az volt, hogy egy csónak fenekén van, nyilván saját bárkájában, s hogy a bárkát erős karok lendítik előre. Határozottan felismerte ugyanis az evezővillákhoz súrlódó lapátok csikorgását és a csónak két oldalán csobogó víz hangját.

Vajon milyen irányban haladnak? Ez volt a második kérdés, amelynek azonban hamarosan megtalálta a nyitját, mert érezte, hogy egyik oldalán jóval hidegebb levegő éri, mint a másikon. Abból, ahogy a csónak minden evezőcsapás után megrázkódott, érezte, hogy menetirányt fekszik a bárka fenekén, s miután a támadás pillanatában a nap már delelőjéhez közeledett, a hőkülönbségből arra következtetett, hogy fél testtel a csónak oldalának árnyékában feküdt.

Eszerint a bárka nyugat-keleti irányba tart, vagyis most is árral halad lefelé, úgy, mint mikor jogos tulajdonosa vezette.

Egy szó sem hangzott el az emberek között, akik most hatalmukban tartották. A lapátokra hajló evezősök szuszogását kivéve, semmi más emberi hang nem ütötte meg a fülét. Ez a néma evezés már körülbelül másfél órája tartott, és most már arcát is érte a nap. Ebből megtudta, hogy délnek kanyarodtak. A révkalauzt ez nem lepte meg. Tökéletesen ismerte a folyam minden hajlatát, és így rájött, hogy most értek ahhoz a kanyarhoz, amelyet a Duna a Pilis-hegység lábánál ír le. Nemsokára ismét keleti, majd északi irányban fognak evezni, egészen addig a pontig, ahol aztán a Duna egyenesen délnek kanyarodik, a Balkán-félsziget irányába.

De nem egészen így történt. Miközben Serge Ladko azt számítgatta, hogy a pilisi öböl közepe tájt járhatnak, hirtelen abbamaradt az evezés. Mialatt a bárka magától sodródott lefelé, nyers hang csattant fel.

- Elő a csáklával! - adta ki a parancsot valaki.

Serge Ladko azután ütődést érzett, majd olyan csikorgást hallott, mint mikor egy csónak oldala valami kemény dologhoz súrlódik. Serge Ladkót azután felemelték, és több kézen át adták tovább.

A bárka nyilvánvalóan egy másik, nagyobb hajó mellé simult, melyre a foglyot most úgy rakták fel, mint egy csomagot. Hiába hegyezte a fülét, hogy valamit is meghalljon. Egyetlen szó sem hangzott el. Csak a durva kezek érintéséből és a ziháló mellkasok lihegéséből tudta, hogy rabtartói körülötte vannak.

Serge Ladkót ide-oda dobálták, ráncigálták, úgyhogy nem sok ideje volt a gondolkodásra. Előbb felfelé vitték, majd lefelé egy létrán. A dereka ezt alaposan meg is szenvedte. Azután pedig fájdalmas ütődések érték, amiből megtudta, hogy egy szűk nyíláson préselik át. Végül a szeméről leszakították a kötést, szájából kivették a belegyömöszölt kendőt, és ledobták valahova, mint egy csomagot. Feje fölött csapóajtó zárult be erős csattanással.

Jó időbe telt, míg Serge Ladko, akit teljesen elkábított a rázkódtatás, magához tért. Amikor megint gondolkozni tudott, helyzetét nem találta jobbnak, bár megint látott, és beszélni is tudott volna. Szájából nyilván csak azért vették ki a tömést, mert itt úgysem hallja senki kiáltásait, és annak sem látna hasznát, hogy szeméről levették a kötést, mert hasztalanul próbált bármit is megpillantani, körös-körül csak sötétséget látott. És micsoda sötétséget! A fogoly abból, ami az imént vele történt, arra következtetett, hogy hajófenékbe dobták le. Hiába erőlködött, hogy a legkisebb fénysugarat is felfedezze a bordázat eresztékein át. Semmit sem látott. Nem úgy volt itt sötét, mint egy pincében, ahová még beszűrődhet valami derengés, ez itt maga a tökéletes feketeség volt, olyan, amilyen a sírban lehet.

Hány óra múlhatott el így? Ladko becslése szerint már jól benne voltak az éjszakában, amikor tompa, távoli zaj jutott fülébe. Futkosást, lábdobogást hallott. A zajt azután közelebről hallotta. Pontosan a feje fölött nehéz csomagokat vonszoltak, és megesküdtött volna rá, hogy csak egy deszka választja el azoktól, akik felette sürgölődnek.

A zaj erősödött. Most már a közelében beszélgettek, nyilván börtönének egyik oldalfala mögött, de egy szót sem tudott kivenni.

Nemsokára megint elült a zaj, és a szerencsétlen révkalauzt ismét néma csend és áthatolhatatlan sötétség vette körül. Serge Ladko elaludt.

TIZENEGYEDIK FEJEZET AZ ELLENSÉG HATALMÁBAN

Miután Dragos és rendőrei visszavonultak, a győztesek előbb a harc színhelyén maradtak, készen arra, hogy egy újabb támadással szembeszálljanak. A szekér közben a Duna felé haladt. A gonosztevőbanda vezérének parancsa szerint csak akkor indult útnak, amikor már elég idő eltelt, és biztosak lehettek abban, hogy a rendőri erők eltávoztak.

Nemsokára elérték a folyamot, amely onnan nem egészen ötszáz méternyire folyt. A kocsi ott várt rájuk egy uszály előtt, amelynek sötét körvonalai a parttól néhány méternyire feketéllettek.

A távolság tehát nem volt nagy, munkás kezekben pedig nem volt hiány. Két kis sajkán pillanatok alatt a dereglyére szállították a kocsi rakományát. A szekér ezután el is indult, és eltűnt az éjszakában. A tisztáson lefolyt csata harcosainak nagy része is szétszéledt a vidéken, miután megkapta részesedését a zsákmányból.

Hogy a bűntényt ők követték el, annak már nem volt más nyoma, mint a dereglyén felhalmozott nagy csomagok. Az emberek közül csak nyolc szállt hajóra.

A hírhedt dunai banda ugyanis mindössze nyolc emberből állott. A többieket csak esetenként toborozták a banda helyi „tartalékaiból”. Ezek az emberek a bűncselekmény tulajdonképpeni végrehajtásából mindig kimaradtak, és csak hordároknak, öröknek meg testőröknek alkalmazták őket, vagyis szerepük csak akkor kezdődött, amikor a zsákmányt a folyóhoz kellett cipelni.

Igen ügyes szervezési mód volt ez! A banda így végig a Duna mentén sok olyan segítőtársra számíthatott, akik közül csak nagyon kevesen tudták, hogy miféle bűntettekhez nyújtanak segédkezet. Ezek az emberek nagyrészt a lakosság írástudatlan rétegeiből toborzott, faragatlan fickók voltak, akik azt hitték, hogy közönséges csempészetben segédkeznek, és többre nem is voltak kíváncsiak. Soha még csak eszükbe sem jutott, hogy összefüggés lehet az ő részvételelükkel lebonyolított vállalkozások vezetője és a hírhedt Ladko között, aki - bár nekik nem árulta el nevét - szinte különös örömet talált abban, hogy a bűntények helyén valami áruzó nyom maradjon személyazonosságáról.

Ezeknek az embereknek a közömbössége nagyon meglepő, ha meggondoljuk, hogy a gáztetteket végig a Duna mentén, tehát óriási területen elszórva, követték el. Két bűntény között így mindig volt idő arra, hogy a kedélyek megnyugodjanak. Ladkónak gyászosan hírhedt nevét inkább csak a rendőrségen emlegették, ahová a partvidéki lakosság panasza mindenfelől befutottak. A városokban a polgári lakosság a lapok vastag betűs címfeliratait nyomán még bizonyos érdeklődést is tanúsított Ladko iránt, de a nép nagy tömegének, elsősorban a parasztnak szemében ő is csak olyan gonosztevő volt, mint a többi: aki egyszer bajt csinál, de azután nem is hallanak róla többé.

Bezzeg a dereglyén maradt nyolc ember jól ismerte egymást! Ők nyolcan valóban egy bandát alkottak. Dereglyéjükön állandóan fel- és lehajóztak a Dunán. Valahányszor hasznát hajtó rajtaütésre kínálkozott alkalom, kikötöttek a környéken, összeszedték a lebonyolításhoz szükséges embereket, majd miután a zsákmány az úszó rejtekhelyen már biztonságban volt, új rablókalandra indultak.

Amikor a dereglye már megtelt, lehajóztak a Fekete-tengerre, ahol a meghatározott napon egy gőzhajó cirkált. Ennek a kapitánya velük cimborált. A rablott, sőt gyakran gyilkosságok útján szerzett holmikat erre a gőzhajóra rakták, ahol egyszeriben tisztas, törvényes szállítmánnyá

alakultak át. Ezt aztán csengő aranyakért lehetett eladni távoli vidékeken a becsületes emberek szeme láttára.

Kivételes eset volt, hogy a banda, mint az elmúlt éjszakán történt, az előző bűntényhez egészen közel eső helyen hallasson ismét magáról. Ezt a hibát máskor nemigen követték el, mert ez felkelthette volna a vidéken toborzott avatatlan cinkosok gyanakvását. Ezúttal azonban a bandavezérnek különös oka volt arra, hogy ne menjen távolabbi vidékre. Bár ez az ok nem az volt, amiről Dragos Ulmban beszélt Friedrich Uhlmann-nak, a rendőrtiszt személyének mégis köze volt hozzá.

Miután maga a bandavezér, akit akkor helyettese, Titscha kísért, Bécsben felismerte Dragost, helyi cinkosaik - akikkel csak a legszükségesebbet közölték - állandóan szemmel tartották, és arra is ügyeltek, hogy a dereglye mindig legfeljebb néhány kilométerrel a bárka előtt haladjon. Az ilyen, gyakran egészen nyílt terepen, amely most ráadásul csak úgy hemzsegett a rendőröktől, nem könnyű dolog az effajta kémkedés, és egyszer-egyszer meg is kellett szakítani. A véletlen úgy hozta hát magával, hogy Dragos Károlyt és útítársát sohasem pillantották meg egyszerre. Semmiből sem gondolhatták tehát, hogy a bárkának két utasa van, vagyis hogy ők tévedést követhetnek el.

A bandavezér ennek a kémszolgálatnak a megszervezésével mesterfogást akart végrehajtani. Arra, hogy a nyomozót eltegye láb alól, nem gondolt. Egyelőre csak az volt a célja, hogy hatalmába kerítse. Ha Dragos Károly az ő foglya, akkor mint egyenlő fél tárgyalhat majd a hatóságokkal, ha egyszer komoly veszély fenyegetné.

Napokon át nem kínálkozott alkalom az emberrablás végrehajtására. Vagy az volt a helyzet, hogy a bárka esténként valamely lakott helyhez túl közel kötött ki, vagy pedig a folyam mentén elhelyezett rendőrök közül tartózkodott egy-kettő a közelben. Márpedig ezekre a hivatásos bűnöző rögtön ráismer.

Végre augusztus 29-én reggel kedvezőnek látszottak a körülmények. A vihar, amely előző éjszaka a bandának megkönnyítette Hagueneau gróf villájának kirablását, bizonyára szétkergette a rendőröket, akik a partról főnöküket figyelték. Dragos Károly talán most egyedül, védelem nélkül van. Ki kell hát használni az alkalmat!

Mihelyt a villában rablott holmikat kocsira rakták, Titschát a két legelszántabb ember kíséretében elküldték, hogy hajtsa végre a feladatot. Láttuk, hogy a három kalandor hogyan tett eleget kötelezettségének, és hogy Dragos Károly nyomozó helyett hogyan került fogságba Serge Ladko révkalauz.

Titscha a feladat sikeres végrehajtásáról még csak néhány szóban tájékoztatta a vezérét a tisztáson, éppen akkor, amikor a rendőrkülönítmény odaérkezett. Nyilván többet is beszéltek volna a dologról, de egyelőre más teendőjük volt. Mindenekelőtt el kellett tüntetni, és biztonságba kellett helyezni a dereglye fedélzetén felhalmozott holmikat. A dereglye legénysége, az a bizonyos nyolc ember, ehhez most tüstént hozzálátott.

A csomagokat kézi erővel vagy pedig lefelé csúsztatva előbb a hajó belsejébe vitték. Ezzel a munkával pár perc alatt elkészültek. Ezután következett a rakomány elrendezése. Felemelték a hajófenék padlóját, ez alatt hatalmas rakodótér tátongott, ott, ahol más hajót már a víz nyaldos. E másik hajófenékbe leeresztett lámpa világánál rengeteg különféle holmi vált láthatóvá, amelyek már szinte megtöltötték ezt a titkos rakodóteret. Annyi hely mégis volt, hogy a Hagueneau-villából rablott zsákmány is beférjen.

Remekül álcázott alkotmány volt ez a dereglye, mely a rablóknak szállítóeszközül, lakásul és egyben titkos raktárul szolgált. A látható hajóhoz alulról egy másik, kisebb hajó illeszkedett, ez utóbbinak a fedélzete alkotta a látható hajó fenekét. Ennek a második, körülbelül két méter mély hajónak a vízkiszorítása olyan nagy volt, hogy a felső hajót egy-két lábnyira a víz szintje fölé emelte. Miután így könnyen kiderült volna a turpisság, úgy segítettek a bajon, hogy az alsó hajót holt súllyal terhelték, hogy a víz alá merítsék. Így a felső hajó merülési vonala éppen olyan volt, mint bármely más hajóé.

A felső hajófenék mindig üres volt, és a másikkól annyi holt súlyt dobtak ki, amennyi rablott holmit raktak be. Így hát a hajó külső képe semmit sem változott.

Persze a dereglye, amelynek víz alatti része szabályos körülmények között alig egy lábnyi lett volna, több mint hét lábnyira merült le. Ez komoly nehézségeket okozott a hajózásnál, és a banditáknak ugyancsak hozzáértő révkalauzra volt szükségük. Volt is e célra kitűnő emberük, és pedig a ruszcuki születésű Jacub Ogul. Ogul a dunai hajózás minden csínját-bínját ismerte, és a hajózható csatornák, átjárók és homokzátonyok ismeretében alkalmasint magával Serge Ladko révkalauzzal is felvehette volna a versenyt. Biztos kézzel vezette a hajót a folyam sodrában itt-ott felbukkanó szirtláncok között.

A rendőrség meg átkutathatta ezt a hajót, ahányszor csak akarta. Megmérhette külső és belső magasságát, és nem találhatta a legcsekélyebb különbséget sem. Körös-körül vizsgálhatták, és mégsem találhatták volna meg a víz alatti rejtékhelyet, mert az alsó hajó szélteben és hosszában is jóval kisebb volt a felsőnél, úgyhogy képtelenség volt felfedezni. A rendőrség legfeljebb annyit állapíthatott meg, hogy a dereglye üresen haladt, és pontosan annyira merült be a vízbe, amennyire ezt súlya megkövetelte.

Éppen ilyen nagy gondot fordítottak a hajópapírokra is. Akár lefelé haladt a hajó, akár felfelé, a papírokból mindig az tűnt ki, hogy áruért megy, vagy kirakodás után kikötőjébe tér vissza. Tulajdonosként vagy a galaci Constantinesco, vagy a bécsi Wenzel Meyer nevű kereskedő szerepelt, ahogy éppen jobbnak látszott. A hivatalos pecsétekkel hibátlanul ellátott papírok olyannyira rendben voltak, hogy valóságukat soha senki sem vonta kétségbe. De még ha ellenőrizték volna is a dolgot, csak azt állapíthatták volna meg, hogy mind Constantinesco, mind Wenzel Meyer valóban létező személyek a két fent nevezett városban. A valóságban azonban a tulajdonost Iván Strigának hívták.

Az olvasó talán még emlékszik arra, hogy ezt a nevet Ruszcuk egyik legrosszabb hírű lakosa viselte, ugyanaz az ember, aki előbb hasztalan igyekezett megakadályozni Serge Ladko és Natsa Gregorovics házasságát, majd később eltűnt a városból. Bár azóta semmi bizonyosat nem tudtak felőle, vad hírek keringtek személyéről, és a közhiedelem minden gáztettel őt vádolta.

A közhiedelem ezúttal nem tévedett. Iván Striga hét magafajta bitanggal együtt szabályszerű kalózbándát alakított, amely azóta szüntelen fosztogatja a Duna partvidékét.

Iván Striga első célja az volt, hogy könnyűszerrel megszédje magát, a második pedig az, hogy minél nagyobb biztonságban garázdálkodhassék. Ezért nem titkolta nevét, és nem palástolta külsejét, mint a közönséges gonosztevők teszik, hanem mindig úgy intézte a dolgot, hogy áldozatai tudomást szerezzenek nevééről. Természetesen nem az igazi nevét hozta tudomásukra! Szándékos és agyafűrt óvatlansággal árulta el a nevet, amelyet most viselt: Serge Ladko nevét.

Az, hogy valaki más neve mögé rejtőzik, hogy így gáztetteinek következményei elől kibújjon, elég mindennapos csel. Striga ezt azzal toldotta meg, hogy igen okosan választotta meg álnevét.

Ladko neve, csakúgy, mint bárki másnak a neve, zavart okozhatott, és hacsak nem érik tetten, eltereli a gyanút az igazi büntettről. De ennek az álnévnek voltak különleges előnyei is.

Mindenekelőtt Serge Ladko nem kitalált személy. Élő ember, hacsak a Ruszcsukból történt távozásakor utána küldött golyó nem végzett vele. Bár Striga szívesen kérkedett azzal, hogy ellenségét eltette láb alól, ebben mégsem volt biztos. Egyébként meg ez alig volna fontos abban az esetben, ha a nyomozás számai Ruszcsukba vezetnek. Ha Ladko meghalt, a rendőrség értetlenül áll majd az ellene emelt vádak előtt. Ha meg él, hús-vér embert találnak, akinek tisztessége annyira vitán felül áll, hogy a nyomozás ebben az irányban elakad. Azután bizonyára előveszik mindazokat, akik szerencsétlenségükre ugyanazt a nevet viselik, mint Serge Ladko. De míg a világ minden Ladkóját átrostálják, sok víz folyik le a Dunán!

Ha meg a sok, egy irányba mutató gyanú végül is kikezdené az igazi Serge Ladko jó hírének páncélzatát, hát annál jobb. Minden bandita csak örülhet annak, ha másvalakit zaklatnak helyette, s öröme még nagyobb, ha a gyanúba vett személyt amúgy is eszeveszetten gyűlöli.

De még ha egész okoskodása ésszerűtlen lett volna, akkor is valószínűvé tenné a dolgot Serge Ladko eltűnése, hiszen a révkalauz hazafias küldetéséről senki sem tudott. Miért távozott el oly titokban? A folyami rendőrség helyi kirendeltsége is éppen ezt a kérdést kezdte latolgatni akkor, amikor Dragos Károly úgy vélte, hogy megtalálta a rejtély nyitját. És ki ne tudná, hogy amikor a rendőrség latolgatni kezd bizonyos kérdéseket, annak rendszerint kellemetlen következményei vannak.

Így hát a helyzet a maga drámai bonyolultságában is világos volt. Sorozatos bűncselekményeket követtek el, s ezeket a tettesek céltudatos „óvatlansága” folytán a közhit egy Ladko nevű ruszcsuki ember számlájára írta. Az azonos nevű révkalauzt éppen eltűnése miatt kezdték gyanúba venni, egyelőre azonban még csak tétovázva. Ugyanakkor Ruszcsuktól sok száz kilométernyire sokkal komolyabb gyanúok alapján, Borus Demeter, a horgász álarca mögött, egy másik Ladko nyomára bukkantak. Ezalatt Striga minden rablókaland után felveszi igazi nevét, hogy szabadon közlekedhessék a Dunán.

Személyes biztonságának alapfeltétele azonban az volt, hogy a lehető legrövidebb idő alatt eltűnjenek minden áruló jelet. Ezért, mint mindig, az újonnan szerzett zsákmányt aznap este is egykettőre lefordították a titkos raktárba. Ennek a rakodásnak a zaját hallotta az igazi Serge Ladko börtönében, amely a víz alatti raktár egy titkos fülkéje volt, ahol emberi erő nem segíthet rajta. A rakodás után a padlót ismét helyre rakták, és az emberek felmentek a fedélzetre, amelynek csapóajtóját szintén bezárták. Most már jöhetett a rendőrség!

Ekkor az idő hajnali három óra felé járt. A dereglye legénysége a két éjszaka fáradalmaitól elcsigázva, ugyancsak rászolgált volna a pihenésre, de erről szó sem lehetett.

Striga minél gyorsabban messze akart kerülni legutóbbi bűncselekményének színhelyétől, és ezért parancsot adott, hogy pirkadatkor induljanak útnak. Parancsát zúgolódás nélkül végrehajtották, mert mindegyikük tudta, Strigának komoly oka volt arra, hogy így rendelkezék.

Mialatt a horgonyt felhúzták, és a dereglyét a folyó közepére taszították, Striga a reggeli emberrablás részletei után érdeklődött.

- Úgy ment, mint a karikacsapás - válaszolt Titscha. - Úgy kaptuk el ezt a Dragost elsőre a hálóval, mint valami csukát.

- Látott benneteket?

- Nem hiszem. Más gondja volt akkor.

- Nem kapálózott?

- Próbálkozott a kutya, de jól fejbe kólintottam, hogy vesztteg maradjon.
 - De remélem, nem ütötted agyon! - csattant fel Striga.
 - Á, dehogy! Csak annyira vágtam fejbe, hogy elszédüljön, így könnyebb volt összekötözni. De még jóformán össze se csomagoltam, máris úgy lélegzett, mint annak a rendje.
 - És most mi van vele?
 - Lent van a hajófenékben. Persze a másodikban.
 - Tudja, hogy hova vittétek?
 - Na, akkor nagyon agyafúrt lenne! - hahotázott Titscha. - Gondolhatod, hogy jól bekötöztem szemét-száját! Csak akkor szedtük le róla, mikor már bent volt a kalitkában. Most már akár nótázhat, ha kedve tartja, meg gyönyörködhetik a tájban.
- Striga mosolyogva hallgatott. Titscha így folytatta:
- Megtettem, amit parancsoltál, de mire megyünk vele?
 - Ha mást nem, de azt elérjük, hogy vezér híján felbomlik a rendőrbrigád.
- Titscha vállat vont.
- Majd kineveznek egy másikat helyébe.
 - Lehet, de az talán nem lesz ilyen veszélyes, mint ez itt! Meg aztán most már tárgyalhatunk is, ha kell. Ha szükségünk lesz menlevélre, hát cserébe szabadon bocsátjuk. Ezért fontos, hogy életben maradjon.
 - Életben van az!
 - Adtatok neki enni?
 - Az ördög vigye el!... - vakarta Titscha a fejét. - Erről tökéletesen megfélemedtünk, de még senkinek sem lett baja attól, hogy tizenkét órán át étlen-szomjan volt. Mihelyt elindulunk, adok neki enni... hacsak nem akarod magad vinni neki, hogy saját szemeddel lásd.
 - Nem! - kiáltott hevesen Striga. - Jobb, ha nem lát meg engem! Én ismerem őt, de ő nem ismer engem. Ezt az előnyt meg akarom tartani.
 - Tehetsz fel álarcot!
 - Egy Dragosnál ez nem elég! Nem kell, hogy az arcomat lássa, elég neki a termet, az alak, a legkisebb részlet, és máris felismeri az embert.
 - No, akkor én szépen vagyok, ha én viszek neki mindig enni!
 - Hát valakinek csak kell vinnie... különben is Dragos jelenleg nem nagyon veszélyes, és ha valaha megint veszélyessé válik, akkor mi már árkon-bokron túl leszünk.
 - Úgy legyen - mondta Titscha.
 - Egyelőre lent hagyjuk a fülkéjében - folytatta Striga. - De nem túl sokáig, mert még megfulladhat. Holnap reggel, mielőtt túl leszünk Budapesten, felhozzuk az egyik fedélzeti kabinba, de csak akkor, ha már én elmentem.
 - Hát el akarsz menni? - kérdezte Titscha.
 - Igen - válaszolt Striga. - Időnként kiszállok, hogy a partvidéken híreket szerezzek be. Tudni akarom, hogy mit beszélnek a legutóbbi esetünkről és Dragos eltűnéséről.

- És ha elkapnak? - ellenkezett Titscha.

- Az se baj! Senki sem ismer, a folyami rendőrség meg jókora kátyúban lehet. Aztán meg úgyis másnak adom ki magam!

- Éspedig?

- Azt mondom, hogy én vagyok a híres Borus Demeter, a jeles horgász, a Dunai Liga bajnoka.

- Micsoda ötlet!

- Remek ötlet! Borus Demeter bárkája most az enyém, a nevét is felveszem, mint ahogy Dragos tette.

- És ha halat akarnak venni tőled?

- Hát majd vásárolok, és azt adom el nekik.

- Te aztán mindenre tudsz válaszolni.

- Hát hogy a csodába ne!

A beszélgetés ezzel véget ért. A dereglye megindult az árral lefelé. Enyhe északi szellő fúj, aminek jó hasznát veszik majd, mikor valamivel Visegrád alatt a Duna megint kanyarodik egyet, és most már déli irányban folyik. Addig azonban az északi szél alaposan hátráltatta útjukat, és Striga, aki igyekezett messze kerülni gáztettének színhelyétől, parancsot adott, hogy két hosszú evezővel lendítsék előre a dereglyét a szél ellenében.

Három órába telt, míg tíz kilométert megtettek, és elérték a folyam első kanyarulatát. További két órát eveztek, míg túljutottak a kanyaron, és odaértek, ahol a Duna határozottan dél felé fordul. Valamivel Vác felett végre bevonhatták az evezőket, és most a vitorlának feszülő széllel a hajó gyorsabban haladt lefelé.

Tizenegy óra tájt elhaladtak Szentendre előtt, ide indult az előző éjszaka a két fuvaros. Kaiserlick és Vogel, vagy legalábbis ezt állították. Nem kötöttek ki, és a dereglye továbbbereszkedett Budapest felé, amely innen huszonöt-harminc kilométernyire van.

Ahogy lejjebb értek, egyre rendezettebb partokat láttak. Egyre több árnyas, zöldellő sziget tűnt fel, és ezek között helyenként csak szűk, alig hajózható vízi utak, amelyeken legfeljebb csónakázni lehet, de rajta nagyobb uszályok már nem közlekedhetnek.

A Dunának ezen a szakaszán meglehetősen nagy a forgalom. Gyakran még torlódás is támad, mert a folyammeder meglehetősen összeszűkül itt. Elég, ha a révkalauz figyelme egy pillanatra elkalandozik, és máris könnyen homokzátonyra fut a hajó, vagy összeütközik egy másikkal. Kár rendszerint nem származik az ilyen balesetből, inkább csak idővesztés, no meg kiabálás, veszekedés.

A dereglye, amelynek Striga volt a kapitánya, a legjobban irányított hajók közé számított. Nagy alkotmány volt, több mint kétszáz tonna űrtartalmú, és magán a fedélzeten még egy másik faépítmény is volt, az úgynevezett viharfedélzet. A hajó hátsó részében ez alatt volt a legénységi szállás. A hajó orrában árbocrúdon lengett a nemzeti zászló, és a hajó tatján elhelyezett széles kormánylapát lehetővé tette, hogy a kormányos helyes irányban tartsa a hajót.

Ahogy a dereglye lefelé haladt, egyre nagyobb lett a forgalom a folyamon, mint a nagyvárosok közelében általában. A szigetek között könnyű gőzhajók és vitorlások siklottak, fedélzetükön kirándulókkal és turistákkal. Nemsokára gyárkémények füstje homályosította el a látóhatárt. Közeledtek Budapest külvárosaihoz.

Ekkor különös dolog történt. Striga jeladására Titscha a legénység egy másik tagjával együtt bement a hajó hátsó fülkéjébe. Hamarosan mindketten ismét előkerültek, és karcsú, sudár termetű nőt vezettek, akinek vonásaiból az arcára kötött kendő miatt alig látszott valami. A nő, akinek keze hátul össze volt kötve, két óra között haladt, és nem is próbálkozott ellenállással. Nyilván tapasztalatból tudta, hogy hasztalan. Engedelmesen lépkedett lefelé a hajófenékbe vezető lépcsőn, majd belépett a titkos hajófenék egyik fülkéjébe, amelynek csapóajtóját nyomban leeresztették. Ezután Titscha és társa tovább foglalatzkodott a fedélzeten, mintha semmi sem történt volna.

Délután három óra tájt a dereglye Magyarország fővárosának rakpartjaihoz ért. Jobb oldalt fekszik Buda, a régi török város, a bal parton pedig a modern Pest. Abban az időben Buda még ódonabb, még festőibb város volt, mint manapság. Az effajta városok a mindent egyenlősítő fejlődés során lassan elvesztik különleges jellegüket. Pest pedig, jóllehet máris fontos város volt, még nem ment át azon a csodálatos fejlődésen, amely utóbb Kelet-Európa legjelentősebb és legszebb világvárosává tette.

A Duna mindkét partján, főként a bal parton, árkaos és teraszos házak sorakoztak, s ezek közül a nap sugaraiban csillogó templomtornyok emelkedtek ki. A Duna partjai a hosszan kiképzett rakpartokkal itt valóban felemelő, nagyszerű látványt nyújtanak.

A dereglye legénysége azonban ügyet sem vetett erre a varázslatos képre. Minthogy a magyar fővároson át vezető útszakasz kellemetlen meglepetéseket tartogathat, ezek a mindenre gyanakvó emberek csak a folyamot figyelték, amelyen most sok hajó úszott felfelé és lefelé. Ez az éber figyelem tette lehetővé, hogy Striga még idejében meglássa a sok hajó között azt a csónakot, amely négy emberrel egyenesen a dereglye felé tartott. Miután megismerte a folyami rendőrség csónakját, egy szemvillanással figyelmeztette Titschát, aki szó nélkül lerohant a hajófenékbe.

Striga nem tévedett. A csónak már néhány pillanat múlva a dereglye mellé simult. Két ember kapaszkodott a fedélzetre.

- Ki itt a kapitány? - kérdezte egyikük.
- Én - válaszolt Striga, és elébük lépett.
- Neve?
- Ivan Striga.
- Nemzetisége?
- Bolgár.
- Honnan jön a dereglye?
- Bécsből.
- És hova mennek?
- Galacba.
- A hajó tulajdonosa?
- Constantinesco úr, Galacból.
- Mi a rakomány?
- Üresen megyünk vissza.
- Kérem az iratokat!

- Tessék - szólt Striga, és átnyújtotta a kért iratokat.

- Rendben van - bólintott a rendőr, és miután alaposan átnézte az iratokat, visszaadta Strigának. - Most pedig benézünk a hajófenékbe.

- Ahogy tetszik - mondta Striga. - De meg kell jegyeznem, hogy ez már a negyedik ellenőrzés Bécs óta. Ez nem valami kellemes dolog!

A rendőr egy kézmozdulattal jelezte, hogy ő nem tehet róla, mert csak kapott parancsot hajt végre, és szó nélkül indult a hajófenékbe. Amikor leért a lépcsőn, néhány lépést tett előre, körülnézett, majd ismét feljött. Semmiből sem sejtette, hogy lába alatt két emberi lény hever, az egyik oldalon egy férfi, a másik oldalon pedig egy asszony, mindkettő olyan tehetetlenül, hogy képtelen segítségért kiáltani. Az ellenőrzést nem is lehetett volna lelkiismeretesebben, aprólékosabban végezni. Nem kellett az után érdeklődni, hogy a rakomány honnan származik, hiszen a dereglye teljesen üres volt, és ez nagyon leegyszerűsítette a dolgokat.

A rendőr tehát ismét megjelent a fedélzeten, és minden további kérdezősködés nélkül visszatért csónakjába, majd folytatta ellenőrző útját, mialatt a dereglye lassan úszott tovább lefelé.

Amikor Budapest utolsó házai is elmaradoztak, a banditáknak eszükbe jutott a hajófenékben bezárt fogoly nő. Titscha és társa eltűnt a hajó mélyén, és nemsokára ismét megjelentek a néhány órával előbb levitt asszonnyal. Most megint visszavezették a hátsó fülkébe. A többi bandita ügyet sem vetett az egészsre.

Csak éjszaka kötöttek ki a Budapest alatt körülbelül harminc kilométernyire fekvő Ercsi és Adony mezővárosok közötti partszakaszon, majd másnap hajnalban ismét útra keltek. Augusztus 31-én az utat néhányszor megszakították, és ilyenkor Striga partra evezett azzal a bárkával, amelyről azt hitték, hogy Dragosé. Egyáltalában nem bujkált, hanem bement a fálvakba, az embereknek úgy mutatkozott be, mint Borus Demeter, a Dunai Liga neves bajnoka, akinek híre bizonyára hozzájuk is elérkezett. Beszélgetésbe elegyedett velük, és ügyesen az őt érdeklő kérdésekre terelte a szót.

De bizony édeskevés volt az, amit megtudott. Borus Demeter neve nem volt olyan ismert ezen a vidéken. Mohácson, Apatinban, Újvidéken, Zimonyban és Belgrádban, ezekben a nagyobb városokban bizonyára más a helyzet, de Striga nem akart a városokba bemenni, csak a fálvakban kérdezősködött, ahol a rendőri ellenőrzés nem olyan szigorú. Sajnos, a parasztok többnyire semmit sem tudtak a sigmaringeni horgászversenyről, és nem nagyon hagyták magukat kikérdezni. De egyébként sem tudtak semmi érdekeset. Dragos Károlyról éppen olyan keveset hallottak, mint Borus Demeterről, és Striga hiába pazarolta rájuk diplomáciai fogásainak táráit.

Amint előző este megállapodtak, Striga egyik ilyen távolléte alatt Serge Ladkót felhozták a fedélzetre, és bevitték egy kis kabinba, melynek ajtaját gondosan elrekesztették. Ez talán túlzott óvatosság volt, hiszen a gúzsba kötözött fogoly moccanni sem bírt.

Szeptember elseje és hatodika között csendesesen teltek a napok. A dereglye, amelyet az ár és a kedvező szél egyaránt előrehajtott, huszonnégy óránként körülbelül hatvan kilométert tett meg. Még ennél is nagyobb utat tehetek volna meg, ha időnként nem vesztegelnek, hogy Striga partra szállhasson.

A dereglye kapitányának parti kirándulásai a hírszerzés szempontjából továbbra is eredménytelenek voltak, de egy alkalommal legalább más tekintetben sikerült hasznosítania „szakmai képességeit”.

Szeptember 5-én történt. Aznap éjszakára a dereglye egy kis falu előtt horgonyzott le. Striga szokás szerint most is partra szállt. Öreg este volt már. Minthogy a parasztok rendszerint napnyugtával fekszenek, legtöbbjük már behúzódott a házába, és így Striga magányosan járkált. Ekkor egy elég tehetős gazdára valló házat pillantott meg. A ház tulajdonosa a környékeliek becsületességében bízva, nyitva hagyta a kaput, mialatt ő maga a szomszédba ment, hogy elintézzon valamit.

Striga habozás nélkül belépett a házba, amelyben bolt volt, benne egy pulttal. Ennek fiókjából egy szempillantás alatt kiemelte a napi bevételt. De nem érte be ezzel a szerény zsákmánnyal. Figyelme egy fiókos szekrényre terelődött. Gyerekjáték volt feltörni az alsó fiókot. Innen kis kerek zacskót húzott elő, aminek csengése sokat ígért.

Striga a zsákmánnyal sietve visszatért a dereglyére, amely hajnalban már messze járt.

Ezekben a napokban ez volt egyedüli vállalkozása.

A hajón más dolgok foglalkoztatták Strigát. Időről időre eltűnt a hátsó fedélzet csukott részén, és belépett abba a kabinba, amelynek ajtaja éppen szemben volt azzal a kabinnal, ahova Serge Ladkót zárták. Ez a látogatás néha csak pár percig tartott, máskor meg elhúzódott. Amikor tovább maradt a kabinban, olykor a fedélzetre is kihallatszott a heves vita egy dühöngő férfi és egy asszony között, aki nyugodt hangon válaszgatott. Az eredmény mindig ugyanaz volt: mialatt a legénység közömbösen tovább végezte a maga dolgát, Striga dühösen kirohant a kabinból, és sietve távozott a dereglyéről, hogy kifújja mérgét.

Főleg a Duna jobb partján próbált híreket szerezni. A bal parton ugyanis csak kevés a város és a falu, és ezek mögött, ameddig csak ellát a szem, a végeláthatatlan róna terül el.

Ez a róna nem más, mint a Nagy Magyar Alföld, amelyet onnan csaknem száz mérföldnyire az erdélyi hegyek határolnak. A vasútvonalak itt végtelen pusztaságokat, nagy kiterjedésű legelőket, és vízi vadtól hemzsező hatalmas ingoványokat szelnek át. A pusztá gazdagon terített asztal a maga négy lábú lakói, az ezer meg ezer kérődző számára, amelyek a magyar királyság nemzeti vagyonának tetemes részét alkotják. Búza- vagy kukoricaföld alig akad erre felé.

Itt a folyam kiszélesedik, és medrét sok kisebb-nagyobb sziget teszi változatossá. A nagyobb kiterjedésű szigetek két ágra osztják a folyamot, és a folyam sodra az ilyen helyeken meglehetősen erős.

Ezek a szigetek nem termékenyek. A gyakori áradásoktól odahordott iszapos talajon csak nyárfák, rezgőnyárfák és fűzfák nőnek. De szénát bőven kaszálnak itt, és színültig megrakott bárkákon szállítják a partmenti tanyákra vagy a mezővárosokba.

Szeptember 6-án a dereglye naplementekor horgonyzott le. Striga éppen nem tartózkodott a hajón. Sem Újvidéken, sem a vele szemben fekvő Péterváradon nem kockáztatta meg a partraszállást, mert mindkettő elég nagy város, ahol veszélyek leselkedhetnek rá. Csak egy húsz kilométerrel lejjebb fekvő mezővárosban, Karlócán szállt ki, hogy körülnézzon. A dereglye a város alatt két-három kilométerre kötött ki, és abban állapodtak meg, hogy ott várják meg a kapitányt, aki bárkával teszi meg az utat visszafelé.

Este kilenc óra tájt Striga már a dereglye közelében volt. Nem sietett. Hagyta, hogy a bárkát az ár sodorja szépen lefelé. Jómaga meg elég derűs gondolatokba merült. Haditerve tökéletesen sikerült. Senki sem gyanakodott rá, és semmi sem akadályozta a szabad tájékozódásban. Igaz, hogy nem sok hírhez jutott. De az embereknek ez a tájékoztatlansága, amely már a közönnyel volt határos, végeredményben kedvező jel volt. Kétségtelen, hogy ezen a vidéken nem sokat hallottak a dunai rablóbandáról, és Dragos Károlynak még a létezéséről sem tudtak, úgyhogy eltűnése sem okozhatott izgalmat.

Ugyanakkor a rendőri készenlét is szemlátomást erősen csökkent. Talán azért, mert a rendőrbrigád vezetője eltűnt, vagy talán azért, mert ez a vidék igen szegény. Striga már napok óta egyetlen rendőrfőnök embert sem látott, és errefelé még csak nyoma sem volt a folyami ellenőrzésnek, amely pedig két-háromszáz kilométerrel feljebb olyan szigorú.

Minden remény megvolt tehát arra, hogy a bárka szerencsésen elérje célját, a Fekete-tengert, ahol szállítmányát átrakhatják a már említett gőzösre. Holnap már túl járnak Zimonyon és Belgrádon. Onnantól kezdve majd inkább a szerb part mentén hajóznak, hogy ne érhesse őket kellemetlen meglepetés. Szerbiában úgyszólván bizonyára nagy lehet a fejtelenség a Törökország ellen vívott háború miatt, és nem valószínű, hogy a révhatóságok egy üresen lefelé haladó dereglyére vesztegessék idejüket.

Ki tudja? Talán ez Striga utolsó ilyen útja. Talán most már elvonul messzi tájakra, miután vagyont, tekintélyt szerzett, és talán boldogságot is - mondta magában, a dereglyén fogva tartott asszonyra gondolva.

Ezeket a dolgokat tűnődött, amikor tekintete a két egymás mellett levő ládára esett, melyeknek teteje oly sokáig fekhelyül szolgált Dragosnak és a bárka tulajdonosának. Hirtelen eszébe ötlött, hogy jóllehet, már egy hete birtokába kerítette a bárkát, még nem gondolt arra, hogy átkutassa. Legfőbb ideje, hogy pótolja ezt az elképesztő mulasztást.

Először is a csónak jobb oldalán levő ládának esett neki, és egy pillanat alatt feltörte. Nem talált benne mást, mint szép rendben berakott fehérneműt és felsőruhákat. Striga nem tudott mit kezdeni ezekkel a göncökkel, a ládát becsukta, és a másikat törte fel.

Ennek tartalma alig különbözött az előzőétől, és Striga már-már csalódottan abbahagyta a kutatást, amikor a láda egyik zugában érdekesebb tárgyon akadt meg a szeme. Ha a ruhadarabokból nem is tudhatott meg semmit, talán többre megy ezzel a vaskos levéltárcával, amelyben minden biztonnyal iratok vannak. Mert a papírok, ha némák is, néha többet mondanak, mint bármi más.

Striga kinyitotta a levéltárcát, és nem csalódott, mert rengeteg irat volt benne. Azon nyomban tüzetesen átnézte mindet. Nyugták, levelek kerültek kezébe, melyek mind Borus Demeter nevére szóltak. Azután a meglepetéstől tágra meredt szeme megakadt ugyanazon az arcképen, amely már Dragos Károly gyanúját is felkeltette.

Striga első pillanatban semmit sem értett. Már az is elég furcsa volt, hogy a bárkán csupa Borus Demeter névre szóló irat volt, és egyetlenegy olyan sem, amelyen a rendőrtiszt neve szerepelt volna. E furcsaság magyarázata azonban kézenfekvőnek látszott. Talán Dragos nem azonos a Dunai Liga mesterhorgászával, mint azt Striga eddig gondolta, hanem baráti megegyezés alapján adja ki magát Borus Demeternek, és a vele kötött közös megállapodás értelmében tartja magánál az igazi Borus Demeter iratait is, hogy szükség esetén igazolhassa személyazonosságát. De hogyan kerül ide a Ladko név, ugyanaz a név, amelyet Striga ördögi ügyességgel tolt előtérbe gátlatlanságának elkövetésekor? És hogyan kerül ide annak a nőnek arcképe, akiről Striga minden kudarca ellenére soha nem mondott le? Ki volt hát a jogos tulajdonosa ennek a bárkának? Ké ez a meghitt, nem mindennapi emlék? Vajon ki lehetett? Dragos Károlyé? Borus Demeteré? Vagy Serge Ladkóé? A három ember közül kettővel van dolga, de hát tulajdonképpen melyiküket tartja fogságában a dereglyén? Serge Ladkóról azt hitte, hogy agyonlőtte azon az estén, amikor a Ruszcsukot titkon elhagyó csónak két utasa közül az egyiket leterítette. De most nem bánná, ha akkor rosszul célzott volna, mert még a rendőrtiszténél is jobban szeretné a révkalauzt hatalmában tartani. Most aztán biztos, hogy végezne vele! Őt igazán nem tartogatná túszként. Elég lenne egy követ akasztani a nyakába,

máris megszabadulna halálos ellenségétől, és ugyanakkor elhárulna útjából forrón áhított céljának legfőbb akadálya.

Striga most már tudni akarta, hányadán áll, és a most előkerült arcképet magánál tartva, megragadta a farevezőt, és a bárkát gyorsan lendítette előre.

A dereglye feketéllő körvonalai hamarosan kibontakoztak az éjszaka sötétjéből. Gyorsan mellé evezett, a bárkából a dereglye fedélzetére ugrott, és odasietett a kabinhoz, melynek bejárata szemben volt azzal a kabinnal, ahova oly gyakran ment be. A kulcsot bedugta a zárba.

Serge Ladko még csak nem is találgathatott csúnya kalandja elképzelhető magyarázatai között. Még annyira sem jutott e rejtély megfejtésében, mint rabtartója. A titok megfejthetetlen maradt előtte, és már nem is törte a fejét azon, hogy tulajdonképpen miért is rabolták el.

Amikor nyugtalan álmából börtöne mélyén felébredt, mindenekelőtt éhséget érzett. Huszon-négy órája nem evett már, és a természet mindig megköveteli jogait, bármilyen nagy megrázkódtatáson esik is át az ember.

Előbb türelmesen várt, de mikor az éhség egyre követelődzőbbé vált, elhagyta eddigi hidegvéré. Hát csak nem akarják éhen veszejteni? Kiáltozni kezdett. Semmi válasz. Még erősebben kiáltozott. Megint csak semmi. Most már tele tüdővel ordította - de hasztalan.

Dühödten próbálta szétépni kötelékeit, de a kötelek ellenálltak, és hiába dobálta magát a padlón, hiába feszítette meg teljes erővel az izmait, nem engedtek.

A görcsös fetrengés közben arca valamit érintett a padlón. A szükség felfokozta érzékeinek működését. Serge Ladko most azonnal rájött, hogy az arca egy darab kenyérhez és szalonnához ért, melyet biztosan akkor tettek le melléje, mialatt aludt. Az ő helyzetében azonban még az sem volt nagyon könnyű, hogy hasznára fordítsa börtönőreinek figyelmességét. A szorult helyzet azonban mindenkit leleményessé tesz, és néhány hiábavaló kísérlet után végül is sikerült elfogyasztania az ennivalót, anélkül, hogy kezét használta volna.

Miután éhségét így lecsillapította, megint lassan, egyhangúan teltek az órák. A nagy csendben nem hallott mást, mint enyhe sustorgást, mintha könnyű szellő járna a falevelek között. Serge Ladko tudta, hogy a vízen sikló hajó orra ék módjára szeli a habokat, és ennek hangját hallja.

Hány óra telhetett el addig, míg végre egy csapóajtót emeltek fel a feje felett?... A bizonytalan fénytől megvilágított nyíláson át madzagon megint kenyeret és szalonnát engedtek le hozzá.

Ezután megint órák teltek el, majd ismét felemelték a csapóajtót. Egy férfi jött le, odalépett a magatehetetlenül fekvő Serge Ladkóhoz, akinek száját most megint jó alaposan bekötözték. - Szóval félnek, hogy kiabálni kezd, bizonyára valaki meghallhatná a közelben. - Így lehetett, mert ez az ember visszament a fedélzetre. A fogoly léptek zaját hallotta tömlőce mennyezete felől. Kiáltani akart, de nem jött ki hang a száján. Azután elült a zaj.

A segítség reménye már messze lehetett, amikor pár perc múlva ismét lejött hozzá valaki, és se szó, se beszéd, szájáról levette a kötést. Nyilván azért nem bánják, ha most kiabál, mert úgylis hiába hív segítséget. Akkor meg minek?...

A harmadik étkezés után, mely az első kettőhöz hasonló volt, ismét hosszú várakozás következett. Most minden bizonnyal éjszaka volt. Serge Ladko éppen azt számolgatta, hogy körülbelül 48 órával korábban eshetett fogságba, amikor ismét megnyílt a csapóajtó. Egy létrát eresztettek le, és azon négy ember szállt le börtöne mélyébe.

Serge Ladkónak nem volt ideje arra, hogy kivégezze ezeknek az embereknek az arcvonásait. Szemét-száját pillanatok alatt bekötötték, és most is éppúgy, mint mikor idehozták, vak és néma csomagként adták kézről kézre.

Megint ütődéseket érzett, amiről ráismert a csapóajtóra, amelyen nemrégén áttuszkolták. Most ellenkező irányba ráncigálták. Felfelé menet a létra megint jól megkínózta az oldalát, éppúgy, mint mikor lefelé eresztették. Azután rövid vízszintes „utazás” következett, majd ledobták a padlóra, és szeméről-szájáról megint levették a kötést. Alighogy kinyitotta a szemét, máris csikorogva rázárult az ajtó.

Serge Ladko körülnézett. Igaz, hogy cseberből vederbe került, de ez a börtöne mégiscsak sokkal jobb volt, mint az előző. Ide egy kis ablakon át özönlött be a fény, és így rögtön megláthatta a melléje helyezett ennivalót, amelyet eddig csak vaktában tudott megtalálni. A napfény visszaadta bátorságát is, és helyzetét már nem látta olyan kétségbeejtőnek. E mögött az ablak mögött ott van a szabadság, csak vissza kell szereznie!

Sokáig hasztalan töprengett a szabadulás módján, míg végül, amikor tekintete már vagy ezredszer járt végig a börtönéül szolgáló kis kabinon, a fal mellett valami lapos vasalásfélét pillantott meg. A vaspánt a padlón ájtott fel, függőlegesen futott a mennyezetig, és valószínűleg a hajóbordákat tartotta össze. Ez a vasalás kicsit kiállt, és bár sehol sem volt éles, arra talán mégis jó lesz, hogy elkoptassa vele kötelékeit. Nehéz vállalkozásnak látszott, annyi bizonyos, de mégis meg kellett kísérelnie.

Miután nagy erőfeszítéssel sikerült egészen a vaspántig kúsznia, Serge Ladko azonnal dörzsölni kezdte hozzá a kezét gúzsba kötő béklyót. Miután testét a kötelékek csaknem teljesen megbénították, ez a munka rendkívül fáradtságos volt, és karját csak úgy tudta ide-oda mozgatni - de még akkor is csak alig-alig -, hogy egész testével állandóan a vaspánt felé lendült. Ez bizony nagyon kínosan ment, és olyan kimerítő volt, hogy a révkalauznak ötpercenként abba kellett hagynia, hogy pihenjen.

Naponta kétszer, az étkezés idején, meg kellett szakítania keserves munkáját. Az élelmet mindig ugyanaz a börtönőr hozta, és bár álarcot viselt, Serge Ladko már ráismert ősz hajáról és rendkívül széles válláról. Különben is - bár arcvonásait nem figyelhette meg - úgy rémlett neki, hogy ezt az embert nem először látja. Biztosat semmit sem tudott, de a széles váll, a nehéz léptek, az ősz haj - mind ismerősnek tűnt előtte.

Az élelmet szabályos időközökben hozták be neki, de ezenkívül soha senki sem nyitotta ki börtöne ajtaját. A csendet soha semmi meg nem törte volna, ha időről időre nem hall ajtócsapkodást kabinjával szemben. Azután majdnem mindig két hangot hallott, egy férfi és egy nő hangját. Serge Ladko ilyenkor csak a fülét hegyezte, és kitartó küszködését megszakítva, igyekezett minél jobban kivenni a hangokat, amelyek homályos, de mélyreható érzéseket keltettek benne.

Mikor az ennivalót behozták, csak azt várta meg, hogy börtönőre eltávozzék, bekapta a falatokat, és összeszorított foggal máris folytatta munkáját.

Öt napja bajlódott már kötelékei meglazításával és még mindig nem tudta, hogy keserves munkájával elér-e valamit vagy sem, amikor szeptember 6-án besötétedéskor a csuklóját összefogó kötél hirtelen elszakadt.

A révkalauz alig tudta visszafojtani az örömkialtást. E pillanatban nyílt az ajtó. Most is az a börtönőr jött be az étellel, aki máskor.

Mihelyt ismét egyedül maradt, Serge Ladko megpróbálta mozgatni szabaddá vált tagjait. Kezdetben képtelen volt erre. Kezét és karját egy hosszú héten át nem használhatta, és most mintha csak megbénultak volna. Lassan azonban visszatért tagjaiba az élet, és egyre jobban tudta mozgatni a kezét. Egyórás erőfeszítés után még nagyon nehézkes mozdulatokkal ugyan, de a lábát is szabaddá tette.

Most már szabad volt, vagy legalábbis megtette az első lépést a szabadulás felé. A második lépés: kijutni ezen az ablakon át, melyet most már elérhet. Az ablakon keresztül látta a Duna vizét, bár a part homályba vészett. A pillanat kedvező volt. Az éjszaka szuroksötét. Ember legyen a talpán, aki utoléri ebben a csillagtalan éjszakában, ahol tízlépésnyire sem lehetett látni. De különben is csak másnap reggel jönnek be a fülkéjébe. Mire észreveszik a szökést, ő már messze jár.

Az első kísérletnél súlyos nehézség, sőt mi több, áthághatatlan akadály elé került. Az ablak olyan szűk volt, hogy legfeljebb egy sovány és rugalmas fiú bújhatott volna át rajta, de nem egy olyan jól megtermett, vállas ember, mint Serge Ladko. Miután hiába próbálta magát átréselni az ablakon, be kellett látnia, hogy ezzel az akadállyal nem tud megbirkózni. A fáradtságtól lihegve ereszkedett vissza börtönébe.

Hát nincs mód arra, hogy kikerüljön innen? A könyörtelen ablakon át hosszú ideig bámult a sötét éjszakába, majd újra összeszedte minden erejét, ledobta ruháit, és iszonyú lendülettel ugrott neki az ablaknyílásnak, hogy ha törik, ha szakad, átjusson rajta.

A vére is folyt már, csontjai ropogtak, mikor végül fél vállát, majd a karját átbújtatta az ablakon. Már bal csuklója is bepréselődött az ablakkeretbe. A jobb válla azonban úgy megszorult a nyílásban, hogy fel kellett hagynia minden további erőfeszítéssel.

Testének egyik fele már kint volt a szabadban, a víz felett, a másik pedig még az oldalát préselő ablakkeret foglya volt. Ebben a helyzetben nem maradhatott sokáig. Minthogy ezen az úton nem tudott menekülni, más módot kellett keresnie. Talán sikerül letépnie az ablakkeret egyik darabját, és így ki tudja bővíteni a nyílást.

De ehhez előbb vissza kellett volna jutnia börtönébe, és Ladko pillanatok alatt tisztába jött azzal, hogy hátrafelé sem tud mozdulni. Tehát sem előre, sem hátra, és hacsak nem kiált segítségért, ebben a kutyaszorítóban marad.

Hiába próbálkozott, minden hasztalan volt. Olyan erővel préselte magát az ablakba, hogy most valóságos csapdában volt.

Serge Ladko kicsit kifújta magát, amikor szokatlan zaj ütötte meg a fülét. Megremegett. Új, fenyegető veszély leselkedett rá. Olyasmi történt, ami még nem fordult elő ebben az időpontban, mióta e fülke foglya volt. Valaki megállt az ajtó előtt, tapogatózva kereste a zárat, majd végül beleillesztette a kulcsot.

A révkalauz a kétségbeesés emberfeletti erejével feszítette meg izmait...

Eközben kívülről a kulcs megfordult a zárban, a nyelv kattanva engedett.

TIZENKETTEDIK FEJEZET A TÖRVÉNY NEVÉBEN

Amikor az ajtó kinyílt, Striga habozva állt meg a küszöbön. A fülkét mély sötétség borította. Semmit sem látott, legfeljebb a négyszögű ablaknyíláson át derengett valami bizonytalan fény. A fogoly nyilván ott fekszik valamelyik sarokban. De látni nem lehetett.

- Titscha! - kiáltotta Striga türelmetlenül. - Gyújts világosságot!

Titscha máris hozta a lámpát, amelynek reszkető fénye bizonytalanul világította meg a fülkét. A két férfi, miután tekintetük pillanat alatt végigszaladt a fülkén, zavartan bámult egymásra. A fülke üres volt. A padlón szétszakított kötelékek, odadobott ruhadarabok, a fogolynak pedig se híre, se hamva.

- Hát ez mi? - kérdezte Striga.

Titscha, mielőtt válaszolt volna, az ablakhoz lépett, és ujját végighúzta az ablakkeret egyik oldalán.

- Hát ez elillant - mondta, és vértől vörös ujját mutatta.

- Ez aztán el - ismételte Striga, és nagyot káromkodott hozzá.

- De nemrég történhetett, még a vér sem alvadt meg - folytatta Titscha. - Alig két órája, hogy enni adtam neki.

- És semmi különöset nem láttál akkor?

- A világon semmit. Úgy meg volt kötözve, mint egy hurka.

- Ostoba! - kiáltott Striga.

Titscha széttárta karjait, jelezve, hogy fogalma sincs, miként történhetett a szökés, és nem is érzi magát hibásnak. Striga azonban nem nyugodott bele ilyen könnyen.

- Ostoba fajankó vagy! - dühöngött, és a társa kezéből kiragadott lámpával körös-körül átkutatta a fülkét. - Jobban meg kellett volna nézned azt a foglyot! Nemcsak olyan kutyafuttaban!... Nézd csak itt a dörzsölés nyomát ezen a vasaláson. Ezen reszelte el a kezén levő kötelet... Ez napokig tarthatott! És te semmit sem vettél észre!... Hogyan lehet valaki ilyen ostoba?!

- Na, most már elég volt, hagyd abba! - válaszolt Titscha, akit szintén előntött a harag. - Mit képzelsz?! A kutyád vagyok? Ha annyira kellett neked ez a Dragos, hát őrizted volna magad!

- Jobban is tettem volna. De hát biztos, hogy Dragos volt?

- Ki más lehetett volna?

- Mit tudom én... A történetek után már semmin se csodálkoznék. Legalább ráismertél, mikor elfogtad?

- Azt nem mondhatnám, hogy ráismertem - vallotta be Titscha -, mert hiszen háttal ült.

- Na tessék!

- De a bárkát biztosan felismertem. Ugyanaz volt, amit Bécsben mutattál nekem. Ebben aztán egészen biztos vagyok.

- A bárkát... a bárkát... De arra felelj, milyen volt ez a fogoly? Magas volt?

Serge Ladko és Iván Striga körülbelül hasonló termetűek voltak. Azonban egy fekvő ember, ki tudja, miért, mindig sokkal magasabbnak látszik, mint mikor áll, és Titscha a foglyot mindig csak a börtön padlóján fekve látta. Teljes meggyőződéssel válaszolt hát:

- Egy fejjel magasabb volt nálad.

- Akkor nem Dragos volt!... - dohogott Striga, aki tudta, hogy ő magasabb a nyomozónál. Néhány pillanatig töprengett, majd ezt kérdezte: - Nem hasonlított valakihez, akit te ismersz?

- Akit ismerek?... - csodálkozott Titscha. - Nem, szó sincs róla.

- Nem hasonlított például Ladkóhoz?

- Micsoda ötlet! - kiáltott Titscha. - Mi az ördögnek hasonlítana Dragos Ladkóhoz?

- Na, és ha a mi foglyunk nem is volt Dragos?

- Attól még nem kellett Ladkónak lennie! Hiszen azt okvetlenül felismerném, a csuda vigye el!

- Csak válaszolj a kérdésekre! - türelmetlenkedett Striga. - Hasonlított-e hozzá vagy sem?

- Félrebeszél! - ellenkezett Titscha. - Különb is ennek a fogolynak nem volt szakáll, Ladko meg szakállt visel.

- Hát azt igazán nem nehéz leborotválni - vetette ellen Striga.

- Nem mondom... de ennek pápaszeme is volt. - Striga csak vont egyet a vállán.

- Barna haja volt, vagy szőke?

- Barna - válaszolt Titscha határozottan.

- Biztos vagy benne?

- Biztos.

- Szóval nem Ladko volt - dünnyögte Striga. - Így hát Borus Demeter volt...

- Miféle Borus Demeter?

- Hát a horgász.

- Akkor meg mit akarsz? - mondta Titscha értetlenül.

Ha nem volt sem Ladko, sem Dragos Károly, akkor mit izgat, hogy kereket oldott?

Striga nem válaszolt. Az ablakhoz lépett. Miután maga is megvizsgálta a vérnyomokat, kihajolt, de hiába fürkészte az éjszakát, a sötétségben semmit nem látott.

- Mennyi ideje lehet, hogy odébbállt? - mormolta.

- Legfeljebb két órája - válaszolta Titscha.

- No, ha két órája, akkor már messze járhat! - kiáltott Striga, aki alig tudta visszafojtani haragját. - Pillanatnyi gondolkodás után hozzátette: - Egyelőre semmit sem tehetünk. Az éjszaka túlságosan sötét. Ha a madár kirepült, üsse kő! Mi meg már pirkadattal elindulunk, hogy mielőbb elhagyjuk Belgrádot.

Egy pillanatig tűnődött, majd szó nélkül megfordult, és bement a szemben levő kajútba. Titscha fülelt. Először semmit sem hallott, de a zárt ajtón át hamarosan egyre erősebb hangok ütöttek meg a fülét. Megvetően vont egyet a vállán, majd elment vissza az ágyába.

Striga rosszul tette, hogy nem kezdte meg azonnal a kutatást. A keresés talán nem lett volna eredménytelen, mert a szőkevény nem volt messze.

Serge Ladko, amikor hallotta a kulcs fordulását a zárban, kétségbeesett erőfeszítéssel legyőzte az akadályt. Minden erejét belevetve, akkorát rántott magán, hogy előbb vállát, majd csípőjét is átréselte, és a szűk ablakon át kilőtt nyílként vágódott a Dunába. A víz alig csobbant. Amikor felbukkant a vízből, a folyam már elég messzire sodorta. Még egy pillanat, és megkerülte a hajó orrát, majd az ár ellen úszva elérte a lehorgonyzott hajó farát.

Nem tévovázhat. Mihelyt lőtávolságon kívül lesz, erős karcsapásokkal úszni kezd az egyik vagy a másik part felé.

Igaz, hogy ruhátlanul kerül majd partra, és ez később nagy nehézséget okozhat - de hát mit tehetne? A legsürgősebb az volt, hogy amilyen gyorsan csak lehet, távol kerüljön az úszó börtöntől, ahol olyan szörnyű napokat töltött. A parton majd csak kitalál valamit.

Az éjszaka sötétjében hirtelen egy másik úszó alkotmány feketéllő tömege került elébe. Elképzeltük, milyen meghiúsultság vett rajta erőt, amikor saját bárkáját ismerte fel, amely kötéllel volt a dereglyéhez erősítve. Ösztönösen belekapaszkodott a kormánylapátba, és egy pillanatig mozdulatlanul maradt.

Az éjszaka csendjét hangzavar verte fel. Minden biztonnal szökésének körülményeiről vitatkoznak. Tovább figyelt, csak a feje volt a sötétlő víz tükre felett.

A hangzavar erősödött, majd elhallgatott, és a tájra ismét csend borult. Serge Ladko a bárka peremére kapaszkodva lassan feltornászta magát, és behúzódott a kis fülkébe.

Ott megint feszülten figyelt, de semmit sem hallott. Körülötte minden csendes volt.

A tetőzet alatt a sötétség még áthatolhatatlanabb volt, semmit sem lehetett látni, és csak tapogatózva kereste holmijait. Úgy látszott, hogy semmijéhez sem nyúltak. Horgászfelszerelése a helyén, vidrabőr sapkája meg ott lógott, ugyanazon a szögön, ahova ő maga akasztotta. Jobb oldalt a saját fekhelye, bal oldalt pedig az a láda, amely napokon át Jäger fekhelyéül szolgált. De vajon miért voltak nyitva a ládák? Csak nem törték fel őket? Miután a sötétségben semmit nem látott, tapogatózva vette leltárba szerény holmijait, javait. Nem! Semmi nem hiányzott. Fehérneműje, ruhái mind szép rendben ott voltak úgy, ahogyan utoljára hagyta. Még a kését is a régi helyén találta meg. Serge Ladko kinyitotta a kést, azután a bárka fenekén hason csúszott előre.

Nem volt könnyű feladat. Fülét jól nyitva tartotta, szeme hasztalan kutatta a sötétséget, néha meg-megtorpant, a legcsekélyebb vízcsobbanásra is visszafojtotta lélegzetét, úgyhogy tíz percbe telt, mire a bárka másik végébe jutott. Végre kezével elérte a csatlókötelet, és egy nyisszantással elvágta.

Az elvágott kötél korbácsként csapódott a vízre. Ladko szíve heveset dobban, és megint hasra vetette magát. Lehetetlen, hogy a mélységes csendben ne hallották volna meg a csobbanást!

Nem... Semmi sem mozdult. Mikor a révkalauz lassan felegyenesedett, látta, hogy már messze van ellenségeitől. A bárka, mihelyt elszakadt a dereglyétől, sodródni kezdett, és a két hajó között pillanatok alatt áthatolhatatlan falat emelt az éj.

Amikor úgy gondolta, hogy már elég messze van, s így semmitől nem kell tartania, Ladko evezőt ragadott, és néhány csapással még jobban fokozta a távolságot. Csak ekkor vette észre, hogy vacog a hidegtől, és gyorsan magára kapott valamit. Valóban, nem hiányzott semmi a ládákban, könnyen meg is találta a szükséges fehérneműt és felsőruhát. Amikor felöltözködött, ismét kézbe kapta az evezőt, és elszántan lapátolni kezdett.

Vajon hol lehet? Fogalma sem volt róla. Semmiből nem tudta megállapítani, hogy mekkora utat tett meg a dereglye, amelyen fogva tartották. Még azt sem tudta, hogy úszó börtöne lefelé vagy felfelé siklott-e a folyón.

Most mindenesetre lefelé kellett haladnia az árral, mert ebben az irányban volt Ruszcsuk és Natsa. Ha visszafelé vitték, nagy erőfeszítéssel be kell hoznia az elveszített időt. Most egész éjszaka evezni fog, hogy minél messzebb kerüljön ismeretlen ellenségeitől. A sötétség még körülbelül hét órán át tart. Hét óra alatt pedig nagy utat tehet meg. Nappal majd megáll, hogy az első városban, mely útjába kerül, megpihenjen.

Serge Ladko már vagy húsz perce erőteljesen kavarta a vizet a färevezővel, amikor úgy vélte, hogy az éjszaka csendjét tompa kiáltás töri át. Vajon örömet, haragot vagy rémületet fejezett-e ki a hang? Nem tudott volna felelni erre a kérdésre, mert a kiáltást túlságosan messziről, elmosódva hallotta. De akármilyen elmosódó is volt a messze távolból érkező sikoly, mégis belehasított a révkalauz szívébe. Valamikor már hallotta ezt a hangot!... Szinte esküdni mert volna, hogy Natsa hangja volt... Abbahagyta az evezést, és feszülten figyelt az éjszakában.

De a kiáltás nem hangzott fel többé. A bárkát a víz sodra vitte csendben lefelé, és körülötte minden néma volt.

Natsa!... Csak ez a név járt a fejében. Aztán Serge Ladko elkergette magától ezt a nyomasztó képzelődést, és ismét evezni kezdett.

Az idő gyorsan múlt. Éjfél tájt a jobb parton házak körvonalai bontakoztak ki. Csak egy kis falu volt, Zalánkemén, de Ladko nem kötött ki, nem is tudta, hogy melyik helység mellett haladt el.

Néhány órával később, hajnalhasadtakor, egy mezővároskához, Újbanovicához közeledett. Erre sem ismert rá, és itt sem kötött ki.

A felkelő nap ezután már csak kihalt partvidékeket világított meg.

Mihelyt elég világos volt, Serge Ladvónak sürgős munkája akadt. A hosszú fogság alatt ugyanis a külsején végrehajtott változtatások nagyon megkoptak. Néhány pillanat múlva haja egészen a tövéig megint szénfekete lett, többnapos szakállát leborotválta, és új fekete pápaszemet vett fel. Aztán megint fáradhatatlanul evezett.

Egyszer-egyszer hátrapillantott, de semmi gyanúsat nem látott. Ellenségei jó messzire lehettek, annyi bizonyos.

Miután így túl volt a legsürgősebb teendőkön, a visszaszerzett biztonság érzetével gondolhatta át különös helyzetét. Tulajdonképpen kik lehetnek ellenségei, akik elől menekül? Vajon mit akartak tőle? Miért tartották napokon át hatalmukban? Mennyi rejtély - és egyiket sem tudja megfejteni! Akárhik is legyenek, a jövőben óvakodnia kell tőlük. Ez az újabb gond újabb kellemetlen bonyodalmat jelent vállalkozása során, hacsak az első városban, ahol majd partra száll, nem kéri a rendőrség védelmét az ismeretlen emberrablókkal szemben, vállalva ennek a lépésnek minden kockázatát.

De vajon melyik városban köt ki először? Egyelőre még ezt sem tudta, és még csak nem is találgathatott, mert a kihalt partokon csak itt-ott tűnt fel egy-egy szegényes tanya.

Már reggel nyolc óra volt, amikor megint csak a jobb parton karcsú, magas tornyok tűntek fel, a Duna mentén lejjebb pedig, valahol távolabb, egy másik város körvonalai is kibontakoztak a látóhatáron. Serge Ladko megremegett az örömtől. Ezt a két várost már jól ismerte. Az első Zimony volt, az Osztrák-Magyar Birodalom utolsó Duna-parti városa, a másik pedig pontosan

Zimonnyal szemben Belgrád, a szerb főváros, amely pedig szintén a jobb parton fekszik, ott, ahol a folyó a Száva torkolatánál hirtelen kanyart ír le.

Eszerint hát, mialatt fogságban volt, továbbra is lefelé haladt a folyón, és úszó börtöne közelebb vitte a cél felé. Több mint ötszáz kilométert tett meg anélkül, hogy tudott volna erről.

Zimony most a menekvést jelentette számára. Szükség esetén itt segítséget és védelmet kaphat. De vajon el tudja-e magát szánni arra, hogy segítséget kérjen? Ha panaszt tesz, és elmondja érthetetlen kalandját, nem kezdenek-e majd nyomozást, amelynek elsősorban éppen ő látná kárát? Talán éppen azt kezdenék feszegetni, hogy kicsoda ő tulajdonképpen, honnan jön, hova megy, és talán még igazi nevét is kiderítenék, pedig megesküdtött önmagának, hogy ezt soha nem árulja el, bármi is történjék.

Egyelőre nem határozott, hanem még serényebben evezett. A város toronyórái fél kilencet ütöttek, amikor bárkáját kikötötte a rakpart egyik vaskarikájához. Gyorsan rendet csinált, azután ismét töprengeni kezdett a kérdésen, hogy beszéljen-e vagy hallgasson. Végül úgy döntött, hogy elhallgatja a történeteket. Mindent jól megfontolva, úgy találta, jobb, ha hallgat; a hálófülkében jól kipiheni magát, és aztán éppen olyan észrevétlenül, mint ahogy jött, tovább indul Zimonyból.

E pillanatban négy férfi jelent meg a rakparton, és megállt a bárka előtt. Mind a négy beugrott a csónakba, és egyikük Serge Ladkóhoz lépett, aki csodálkozva nézett rá.

- Maga Borus Demeter?

- Igen - válaszolt a révkalauz, és nyugtalanul pillantott a kérdezőre.

Az idegen szétnyitotta kabátját, amely alól előtűnt a magyar hatósági közeget jelző hivatalos piros-fehér-zöld színű derékszalag.

- A törvény nevében letartóztatom - szólt, és a révkalauz vállára tette a kezét.

TIZENHARMADIK FEJEZET

A KIHALLGATÁS

Dragos Károly nem emlékezett arra, hogy életében valaha is dolga lett volna egy váratlan fejleményekben ilyen gazdag és ennyire rejtélyes üggyel, mint a dunai rablóbanda ügye. Már a banda rendkívüli mozgékonyága is egészen szokatlan volt - az, hogy hol itt, hol ott bukkant fel, és csapott le egészen váratlanul. Meg aztán az is, hogy alig bukkantak a bandavezér nyomára, az máris eltűnt szemük előtt, és csúfot űzött a szélrózsa minden irányába leadott letartóztatási parancsokból. Szinte azt gondolhatták, hogy elnyelte a víz, sem felfelé, sem lefelé semmi nyoma. A budapesti rendőrség a szigorú ellenőrzés dacára sem tudott még csak hozzá hasonló ember nyomára sem bukkanni. Pedig át kellett haladnia Budapesten, mert már augusztus 31-én Dunaföldvárnál, vagyis több mint kilencven kilométerrel a magyar főváros alatt látták.

Dragos semmit sem értett az egészből, hiszen nem tudta, hogy a mesterhorgász szerepét most az az Iván Striga tölti be, aki a dereglyén biztos menedékben volt.

A következő napokban Szekszárdról, Vukovárról, Cserevicsről és Karlócáról jelezték, hogy ott járt. Borus Demeter nem bujkált, sőt, a nevét megmondta mindenkinek, aki csak kérdezte. Egyszer-egyszer néhány fontnyi halat is eladott. Igaz, hogy mások meg azt állították, látták, mikor halat vásárolt, ami elég különösnek tűnt.

Az állítólagos horgász mindenesetre pokolian ügyes volt. A rendőrség, amelynek azonnal jelezték felbukkanását, hiába rohant oda lóhalálában, mindig későn érkezett. Hiába cikáztak utána fel-alá a folyón, nyomát sem találták a csónaknak, mintha csak kámforrá vált volna.

Dragos Károlyt kétségbe ejtették beosztottainak sorozatos kudarcai. Hát csak nem csúszik ki kezéből az üldözött vad?

Két dolog mindenesetre bizonyos volt. Az egyik az, hogy az állítólagos horgászbajnok lefelé halad a folyón, a másik pedig az, hogy a városokban nemigen mutatkozik, nyilván azért, mert fél a rendőrségtől.

Dragos tehát megszigorította az ellenőrzést minden Budapesttől lejjebb fekvő nagyobb Duna menti városban: Mohácson, Apatinban és Újvidéken, ő maga pedig Zimonyban ütötte fel főhadiszállását. E városok mind megannyi sorompót jelentettek hát a szökevény útjában.

Sajnos azonban minden jel arra mutatott, hogy Borus Demeter fittyet hány az előtte sorakozó akadályoknak. Mohács, Apatin és Újvidék is jelezték felbukkanását, de mindannyiszor későn. Dragost emésztette a tehetetlen düh, és miután látta, hogy utolsó ütkártyáira került sor, egész kis hajórajt vont be a kutatásba. Parancsára több mint harminc csónak és hajó cirkált éjjel-nappal Zimonytól lefelé. Ember legyen a talpán, aki ezen a sűrű szemű hálón átjut.

Bármilyen nagyszerű intézkedések is voltak ezek, semmit nem értek volna, ha Serge Ladko Striga dereglyéjének foglya marad. De Dragos szerencséjére nem így történt. Szeptember 6-án semmi új fejlemény nem volt, és Dragos 7-én már kora reggel az őrhajókhoz akart sietni, amikor egy rendőr futott elébe. Végre kézre került a jómádár, és most a zimonyi börtönben ül.

Dragos Károly a vizsgálóbíró hivatalába sietett. A rendőrnek igaza volt. A hírhedt Ladko valóban lakat alá került.

A hír futótűzként terjedt el a városban, és óriási izgalmat váltott ki. Mindenki erről beszélt, és a rakparton egész nap csoportosan ácsorogtak az emberek a veszett hírű gonosztevő bárkája előtt. Felfigyeltek a csődületre azon a dereglyén is, amely délután három óra tájt Zimony előtt haladt el. A zavartalanul lefelé úszó dereglye Striga hajója volt.

- Vajon mi történhetett Zimonyban? - szólt Striga a hű Titschához, amikor látta a nagy sürgés-forgást a rakparton. - Lázadás tört volna ki? - Látcsövén gyorsan végigvizsgálta a rakpartot. - Itt süllyedjek el, Titscha, ha az ott nem a mi emberünk bárkája!...

- Csak nem?... - És Titscha is szeméhez kapta látcsövét.

- Ezt tisztáznom kell! - szólt Striga, aki rendkívül izgatottnak látszott. - Kiszállok!

- Hogy aztán elfogjanak! No, ez jó ötlet!... Ha ez a bárka Dragosé, akkor Dragos most Zimonyban van. Te meg valósággal belerohansz a farkas torkába!

- Igazad van - látta be Striga, és eltűnt a fülkéjében. - No, majd elővigyázatosak leszünk!

Negyedóra múlva megjelent, „mesterien kikészítve”, ahogy ezt kedélyesen mondani szokták bűnözők és rendőrök egyaránt. Szakállát leborotvált, és helyette pofaszakállt ragasztott, fejére paróka került, az egyik szemét széles kendő takarta, és botra támaszkodva vánszorgott, mintha nemrég esett volna át valami súlyos betegségen.

- No, ehhez mit szólsz? - kérdezte némi önhittséggel.

- Csodás! - álmélkodott Titscha.

- No, ide figyelj - folytatta Striga. - Míg én Zimonyban leszek, ti továbbmentek. Belgrád után két-három mérfölddel lehorgonyoztok, és megvártok engem.

- De hogyan jössz utánunk?

- Ezen ne törd a fejed, hanem mondd meg Ogulnak, hogy a sajkán vigyen ki a partra.

Mialatt a dereglye maga mögött hagyta Zimonyt, Striga a várostól elég messze partra szállt, és most sietve ment visszafelé a házak irányába. Mihelyt elérte a város szélét, meglassította lépteit, és elvegyült a folyóparton ácsorgó emberek között. Hegyezte a fülét, hogy mindent halljon, amit körülötte beszélnek.

Itt olyasmit tudott meg, amire álmában sem számított. Az izgatott emberek egyáltalában nem beszéltek Dragosról, de Borus Demeterről sem esett szó. Mindenki csak Ladkóról beszélt. De vajon melyik Ladkóról? Nem a ruszcsuki révkalauzról, akinek nevét Striga felvette, hanem éppen arról a képzeletbeli Ladkóról, akit csak a bandavezér mesterkedései tüntettek fel létező személynek. Ladkóról, a kalózról, Ladkóról a gonosztevőről, vagyis Strigáról folyt a szó. Mindenki csak az ő letartóztatásáról beszélt.

Ebből aztán semmit nem értett. Hogy a rendőrség tévedésből egy ártatlan embert tartóztatott le a bűnös helyett, ez önmagában nem lett volna meglepő. De vajon ennek a tévedésnek - amiről ő igazán mindenkinél jobban tudhatta, hogy csak tévedés - mi köze lehetett ahhoz a bárkához is, amelyet az ő dereglyéje vontatott még az előző este is?

Azt gondolhatnók, hogy Strigát csak kíváncsiságból érdekelte ez a kérdés. Hiszen a lényeg az volt, hogy őhelyette valaki más került bajba. Míg minden gyanú arra a másakra irányul, ővele ugyan senki nem fog törődni. És ez volt a fontos, a többi nem számított.

Ez bizony így is lett volna, ha Strigának nincsenek különleges okai arra, hogy tisztán lásson. Minden jel arra mutatott, hogy a most bebörtönzött ember és a bárka tulajdonosa egy és ugyanaz a személy. Ki lehetett hát az az ismeretlen, aki, miután nyolc napon át a dereglye

foglya volt, most a dereglye tulajdonosa helyett olyan előzékenyen a rendőrök karmai közé futott? Striga ugyan el nem hagyja Zimonyt, míg erről valami biztosat nem tud.

De türelemre volt szükség. Róna Lázár vizsgálóbíró, akire ezt az ügyet kiosztották, nem nagyon sietett a vizsgálat megindításával. Három nap eltelt, míg hallatott magáról. Ez a várakoztatás egyébként hozzátartozott a módszeréhez. Azt tartotta, jó, ha a vádlott egy ideig a magányban viaskodik lelkiismeretével. Az elkülönítettség ugyanis kikezdi a gyanúsított idegeit, és mire néhánynapos magánzárka után a vizsgálóbíró elé kerül, már kellőképpen megtört.

Róna Lázár negyvennyolc órával a letartóztatás után kifejtette ezt a nézetét Dragos Károlynak, aki érdeklődött, hogy hányadán áll az ügy. A nyomozónak fejet kellett hajtania a bíró elmélete előtt.

- Eszerint - kockáztatta meg a kérdést - bíró úr mikor óhajtja az első kihallgatást megtartani?

- Holnap.

- Tehát holnap este eljövök, hogy megtudjam az eredményt. Azt hiszem, felesleges ismételnem, hogy mire alapítom gyanúmat.

- Erre valóban nincs szükség - válaszolt a vizsgálóbíró. - Emlékszem korábbi beszélgetéseinkre, és igen részletes jegyzeteket is készítettem.

- De engedje meg, bíró úr, hogy emlékeztessen, annak idején bátorkodtam kérni...

- Mit is kért?

- Hogy ne kelljen személyesen szerepelnem ebben az ügyben, legalábbis egyelőre. Mint már elmondottam, a vádlott engem csak Jäger néven ismer. Ez talán még hasznunkra lehet. Természetesen, amikor már a bíróság előtt lesz az ügy, el kell majd árulnom igazi nevemet. De ott még nem tartunk, és a cinkosok előkerítése szempontjából jobbnak tartom, ha az én szerepem nem tudódik ki időnap előtt...

- Ebben megegyeztünk - jelentette ki a bíró.

Serge Ladko cellájában bezárva várta, hogy mikor foglalkoznak már ügyével. Ez az újabb sorscsapás, amely nyomon követte előző és épp ilyen érthetetlen kalandját, nem törte meg. A letartóztatáskor meg sem kísérelte az ellenállást, hagyta, hogy börtönbe kísérjék, miután hiába próbálta megtudakolni, hogy mi a dolog háttere. De mi baja is történhetnék? Nyilvánvaló, hogy tévedésből tartóztatták le, és kihallgatásakor bizonyára nyomban kiderül ez a tévedés.

Sajnos, az első kihallgatásig feltűnően sok idő telt el. Serge Ladko a külvilágtól teljesen elzárva, éjjel-nappal egyedül volt a cellájában, és csak a börtönőr nézett be hozzá időről időre, a kémlelőnyíláson át fürkészve. A börtönőr Róna vizsgálóbíró parancsainak engedelmeskedve, nyilván az elszigetelési módszer hatását akarta látni. De az eredménnyel aligha lehetett elégedett. Teltek-múltak az órák és a napok, de a fogoly magatartása nem mutatta, hogy bensőjében bármi változás ment volna végbe. Egy széken ült, kezét a térdére támasztotta, szemét a földre szegezte, arca szenvtelen volt, úgy tűnt, hogy mély gondolatokba merül. Így ült mozdulatlanul, és nyomát sem mutatta a türelmetlenségnek. Serge Ladko már az első pillanatban eltökélt, hogy nyugodt marad, és nyugalmát minden körülmények között megőrzi. De ahogy múlt az idő, már-már sajnálni kezdte, hogy elhagyta úszó börtönét, mely legalább közelebb vitte Ruszcsukhoz.

Harmadnap végre - szeptember 10-e volt - megnyílt a cella ajtaja, és felszólították, hogy lépjen ki. Négy szuronyos katona kísérte végig egy hosszú folyosón, lementek egy végtelennek tűnő lépcsősoron, aztán átvezették az utcára, amelynek túlsó oldalán volt a törvényszéki palota, szemben a tömlöccel.

A járdán a rendőrkordon mögött nyüzsgött a nép. Amikor a fogoly megjelent, dühös kiáltások hangzottak a tömegből, amely így fejezte ki gyűlöletét a rettegett és oly sokáig büntetlenül garázdálkodó gonosztevővel szemben. Akármit is érzett Serge Ladko a meg nem érdemelt sértések özöne alatt, arcizma sem rándult. Szilárd léptekkel ment be a törvényszéki palotába, és újabb várakozás után végre a vizsgálóbíró elé került.

Róna vizsgálóbíró szőke, ritka szakállú, vézna emberke volt, arcszíne sárga, mint az epés embereké. Erőskezű bíró hírében állott. Ha állított valamit, nem tűrt ellentmondást, goromba volt, mikor cáfolt valamit, kérdései pörölycsapásként zuhogtak a gyanúsítottra. Inkább félelmet, mintsem bizalmat akart ébreszteni.

Az örök a bíró intésére visszahúzódtak. Serge Ladko ott állt a terem közepén, várva, hogy a bíró megkezdje a kihallgatást. A sarokban a bírósági írnok ült, tollal a kezében.

- Üljön le! - förmedt rá Róna bíró. Serge Ladko engedelmeskedett.

A bíró így folytatta:

- Neve?

- Borus Demeter.

- Lakhelye?

- Szalka.

- Foglalkozása?

- Halász.

- Hazudik! - csattant fel Róna bíró, és éberen figyelte a révkalauz arckifejezését.

Serge Ladko arcát enyhe pír borította el, és szemében hirtelen tűz villant. De türtőztette magát, és hallgatott.

- Hazudik! - ismételte Róna bíró. - Magát Ladkónak hívják, és Ruszcsukban lakik.

A révkalauz összerezett. Személyazonossága tehát kiderült. De hogyan lehetséges ez? Közben a bíró, akinek figyelmét ez az apró részlet sem kerülte el, éles hangon folytatta:

- Három közönséges rablással, tizenkilenc magánlaksértéssel és betöréssel súlyosbított rablással, három gyilkossággal és hat emberölési kísérlettel vádolják magát. Ezeket a bűnöket mind előre megfontolt szándékkal követte el, nem egészen három év leforgása alatt. Igaz ez? Erre feleljen!

A révkalauz megdöbbenően hallgatta ezt a bűnlajstromot. Hát tessék. Pontosan az történt, amitől annyira félt, amióta Jägertől megtudta, hogy egy kegyetlen gonosztevő ugyanazt a nevet viseli, mint ő. Most már minek is vallaná be, hogy Serge Ladkónak hívják? Az imént még arra gondolt, hogy megmondja az igazat, és a bírót titoktartásra kéri. Most már belátta, hogy egy ilyen vallomás inkább káros, mint hasznos volna, mert őt magát, a ruszcsuki illetőségű Serge Ladkót vádolják a szörnyű bűnök sorozatával. Őt, és nem mást. Persze igaz, hogy még ha személyazonosságát végleg meg is állapítják, akkor is be tudja bizonyítani ártatlanságát. De mennyi időbe telnék ez! Nem, jobb, ha a végsőkéig játssza Borus Demeternek, a horgásznak szerepét, mert Borus Demeter néven semmi bűncselekményt nem követtek el.

- Erre csak azt felelhetem, hogy ön téved - jelentette ki határozott hangon. - Nevem Borus Demeter, és Szalkán lakom. Erről egyébként könnyen meggyőződhetik.

- Ezt bízva ránk - mondotta a bíró, és jegyzett valamit. - Most lássunk néhányat közelebbről a magát terhelő vádak közül.

Serge Ladko még feszültebben figyelt. Fontos dolgokat tudhat meg.

- Nem veszem itt sorra mindazokat a bűncselekményeket, amelyekkel vádolják - folytatta a bíró. - Csak azokkal foglalkozom, amelyek mostani utazása alatt történtek, amelynek során letartóztatták.

Róna Lázár lélegzetvételnyi szünetet tartott, majd így folytatta:

- Először Ulmból érkezett hír magáról. Vegyük úgy, hogy onnan indult el.

- Bocsánat, bíró úr! - vetette közbe Serge Ladko hevesen. - Utazásom jóval Ulm felett kezdődött, hiszen két díjat nyertem a sigmaringeni horgászversenyen, és azután egész Donaueschingenig felmentem a Dunán.

- Az igaz, hogy egy bizonyos Borus Demeter nevű egyént a Dunai Liga Sigmaringenben rendezett horgászversenyén díjnyertesnek kiáltottak ki, és hogy ezt a Borus Demetert Donaueschingenben is látták. De vagy az történt, hogy maga már Sigmaringenben álnéven szerepelt, vagy pedig akkor lépett Borus Demeter helyére, mialatt ez Donaueschingenből úton volt Ulm felé. Ezt a kérdést majd tisztázni fogjuk, efelől nyugodt lehet.

Serge Ladko szeme kerekre tágult a meglepetéstől, és mintegy álomban hallgatta az elképesztő okfejtést. Végül még majd azt is mondják, hogy ezt a képzeletbeli Borus Demetert is ő tette el láb alól. De nem is vette magának a fáradságot, hogy válaszoljon, megvetően vállat vont, mikor a bíró feléje hajolva, merően az arcába nézve, nekiszegezte a kérdést:

- Mi dolga volt augusztus 26-án Bécsben Klein Simon kereskedőnél?

Serge Ladko akaratlanul megint csak összerezzen. Szóval nem marad titokban ez a látogatása! Természetesen nem volt benne semmi rossz, de ha bevallja, ezzel bevallja kilétét is, és minthogy a tagadás mellett döntött, emellett ki kellett tartania.

- Klein Simon?... - kérdezte, mint aki az egészből semmit sem ért.

- Tagadja?! - kiáltotta Róna. - Mindjárt gondoltam. Hát akkor majd én megmondom magának, hogy az a Klein Simon, akit felkeresett - és a bíró, mikor ezt mondta, félig felemelkedett helyéről, hogy még nagyobb súlyt adjon szavainak -, a maga bandájának az orgazdája.

- Az én bandámnak?... - ismételte a révkalauz elképedten.

- Ó, persze, persze! - helyesbített gúnyosan a bíró. - Magának fogalma sincs arról, hogy én mire gondolok. Hiszen maga nem tartozik semmiféle bandához, és nem azonos Ladkóval, maga csak egy Borus Demeter nevű ártatlan horgász. De ha valóban Borus Demeter, akkor miért álcázza magát?

- Én? Még hogy én álcázom magamat? - tiltakozott Serge Ladko.

- Hát hogy a csodába ne? - válaszolt Róna Lázár. - Hát vajon mi másért viselne fekete pápaszemet, holott a szemének nyilvánvalóan az égvilágon semmi baja nincs. Legyen szíves, vegye csak le azt a szemüveget. Meg aztán mi másért festené feketére a szőke haját?

Serge Ladko teljesen megsemmisült.

A rendőrség ugyancsak jól értesült volt, és körülötte a hurok egyre szorosabbra fonódott. Róna bíró úgy tett, mintha nem venné észre a vádlott zavarát, és igyekezett kihasználni előnyét.

- No, látja fiam, most már nem olyan nagylegény maga! Ugye, nem is képzelte, hogy ennyit tudunk magáról?... No, de gyerünk csak tovább. Ulmban egy utast vett fel a csónakjára.

- Úgy van - válaszolt Serge Ladko.

- Hogy hívták az utast?

- Jägernek.

- Így van. Meg tudná mondani, hogy mi történt ezzel a Jägerrel?

- Fogalmam sincs róla. A partnak egy elhagyott részén, nem messze az Ipoly torkolatától, egyszerre csak eltűnt. Alaposan meglepődtem, amikor a bárkához visszatérve nem találtam ott.

- Azt mondja, hogy a bárkához visszatérve? Szóval közben távol volt? És szabad tudnom, hova ment?

- Egy közeli faluba, hogy egy kis szíverősítőt hozzak az útitársamnak.

- Hát beteg volt az illető?

- Nagyon rosszul volt. Kis híján a vízbe fulladt.

- No, és persze maga húzta ki, gondolom?

- Ki más, hiszen csak én voltam ott?

- Hm... - dörmögött a bíró, akinek a dolog nem egészen fért a fejébe. - De aztán hamarosan újra kezdte: - Azt hiszi, hogy meg tud hatni ezzel a mentési históriával?

- Miért akarnám meghatni? - tiltakozott Ladko. - Ön kérdez, én válaszolok, ennyi az egész.

- Nos, jó - zárta le ezt a kérdést Róna bíró. - És ugye, ezt megelőzően egyszer sem hagyta el a bárkát? Nos?!

- Csak egyetlenegyszer, amikor Szalkára mentem, ahol lakom.

- Meg tudná mondani, hogy pontosan mikor volt ez?

- Hogyne tudnám, ha kicsit utánagondolok.

- No, majd segítek magának. Nem az augusztus 29-ére virradó éjszaka történt?

- Az bizony lehetséges.

- Szóval nem tagadja?

- Nem!

- Elismeri?

- Miért ne?

- Akkor helyben vagyunk... Ha nem csalódom, a Duna bal partján fekszik az a Szalka, ugye? - kérdezte a vizsgálóbíró szinte kedélyeskedve.

- Úgy van.

- És ugye, az augusztus 29-ére virradó éjszaka nagyon sötét volt?

- Nagyon. Szörnyű idő volt.

- Szóval ezért tévedt el maga azon az éjszakán? Azt hitte, hogy a bal parton köt ki, holott a jobb parton volt. Nyilván csak úgy tévedésből, ugye?

- A jobb parton?

Róna Lázár teljesen felemelkedett helyéről, és merően a gyanúsított szemébe nézve, leszögezte:

- Igen, a jobb parton. Pontosan Hagueneau gróf villája előtt, nemde?

Serge Ladko lázasan kutatott emlékezetében, Hagueneau? Ezt a nevet még csak nem is hallotta.

- Maga aztán kemény dió - jelentette ki a bíró, akit bosszantott, hogy a megfélemlítés nem járt eredménnyel. - Eszerint hát most hallja életében először Hagueneau gróf nevét, és semmit sem tud arról, hogy augusztus 29-ére virradó éjszaka ezt a villát kifosztották, és az őrt, Christian Hoelt súlyosan megsebesítették? De hát hogyan is képzelem én, hogy maga tudhat olyan bűncselekményekről, amelyeket valami Ladko nevű ember követett el! Ladko? Ladko?... Persze magát nem így hívják!

- Az én nevem Borus Demeter - jelentette ki a révkalauz, de nem olyan magabiztosan, mint első ízben.

- Tudom, tudom! Ne fárasza magát! De hát szabad volna tudnom, hogy ha mégsem hívják Ladkónak, miért tűnt el közvetlenül a bűncselekmény elkövetése után? És feleljen arra is, hogy miért csak most, a büntett színhelyétől ilyen tisztaságban mutatkozott, ha egyáltalában mutatkozásnak lehet ezt nevezni? Hát mondja csak, Budapesten, Újvidéken és a többi nagyobb városban miért nem mutogatta magát olyan készségesen az emberek előtt, mint korábban? Miért nem játszotta továbbra is a horgászt, és miért volt az, hogy néha még maga vásárolt halat egyik-másik faluban, ahol hajlandó volt kikötni?

A szerencsétlen révkalauz az egészből egy kukkot sem értett. Először is igazán nem önszántából tűnt el. Hiszen az augusztus 29-ére virradó éjszaka óta állandóan fogságban volt. Hát persze hogy nem mutatkozhatott! A különös csak az, hogy mégis akadtak, akik állítólag látták ez alatt az idő alatt.

Ezt a tévedést mindenesetre könnyen tisztázhatja. Elég, ha őszintén elmondja érthetetlen kalandját. Az igazságügyi hatóságok így talán világosabban látják majd az ügyet, és talán kibogozzák ezt a megfejtethetetlen rejtélyt. Serge Ladko elszánta magát, hogy részletesen elmondja, mi történt vele, és türelmetlenül várta, hogy a vizsgálóbíró erre engedélyt adjon neki. De a bíró se nem látott, se nem hallott. Fel-alá járkált, és egymásután vágta a fogoly fejéhez a megsemmisítőnek vélt érveket.

- Hát ha maga nem azonos Ladkóval - folytatta a bíró egyre indulatosabban -, akkor hogyan lehetséges, hogy a Hagueneau-villa kifosztása után, no, persze csak sajnálatos véletlen, hogy ez pontosan akkor történt, amikor maga nem tartózkodott a bárkán, szóval hogyan lehetséges, hogy a villa kifosztása után egy tolvajlás, egy közönséges kis tolvajlás történt Szuszék faluban a szeptember 6-ára virradó éjszaka, megint csak pontosan akkor, amikor maga éppen ott hajózhatott el? És mondja csak, ha maga nem Ladko, hát akkor mit keresett a maga csónakjában egy arckép, amelyet a felesége, Natsa ajándékozott férjének, Serge Ladkónak?!

Róna bíró ezúttal fején találta a szöveget, és ez az érv valóban megsemmisítő volt. A révkalauz magába roskadva csüggesztette le fejét, és homlokán veríték gyöngyözött.

A bíró most még emeltebb hangon folytatta:

- Hát ha maga nem Ladko, akkor miért tűnt el ez az arckép éppen akkor, amikor maga úgy érezhette, hogy veszély fenyegeti? Mert az az arckép ott volt a ládájában! Mégpedig a jobb oldali ládában! Most pedig nincs ott! Az a kép ott vádolta magát, eltűnése pedig perdöntő! Erre feleljen!

- Mit mondhatnék? - válaszolta Ladko tompán. - Most már aztán semmit sem értek az egészből.

- Majd megért mindent pontosan, ha kicsit töri rajta a fejét. Most egy időre abbahagyjuk ezt az érdekesítő csevegést. Magát visszavezetik a cellájába, ott majd bőven lesz ideje gondolkodni. Most pedig lássuk, mit végeztünk ma. Maga a következőket állítja: Egy: Borus Demeternek hívják. Kettő: Megnyerte a sigmaringeni horgászversenyt. Három: Szalkán lakik. Négy: Augusztus 29-ére virradó éjszaka otthon járt, Szalkán. E pontokat majd tisztázni fogjuk. Én viszont a következőket állítom: Egy: A maga neve Ladko. Kettő: Lakhelye Ruszcsuk. Három: Augusztus 29-ére virradó éjjel több bűntársával együtt kifosztotta a Hagueneau-villát, és meg akarta ölni Christian Hoel őrt. Négy: Szeptember 6-ára virradó éjszaka Szuszékon lopást követtek el egy Kellermann nevű ember házában. Ezt is a maga rovására írjuk. Öt: Ugyancsak a maga lelkiismeretét terheli sok más rablás és emberölés is, melyet a Duna partvidékén követtek el. A vizsgálat ezek ügyében megkezdődött. A tanúkat beidéztük. Magát szembe-sítjük majd velük... Most írja alá a kihallgatási jegyzőkönyvet. Nem akarja? Ahogy tetszik!... Örök, vezessék vissza az őrizetést!

Serge Ladkónak megint át kellett haladnia az utcán csoportosuló emberek között, és hallania kellett szidalmaikat. Most a hosszú kihallgatás után mintha még jobban felzúdultak volna ellene az emberek, és a foglyot az öröknek kellett megvédeni a tömeg haragjától.

A szitkozódó csődületben legelől állt Iván Striga. Szemét le nem vette arról az emberről, aki most őhelyette lépkedett a fegyőrök között. A révkalauz tőle kétméternyire haladt el, és jó alaposan szemügyre vehette. De a borotvált arcú, fekete hajú embert, akinek szemét hatalmas pápaszem takarta, nem ismerte meg. Így semmivel sem lett okosabb.

Amikor a börtönkaput bezárták, és a tömeg szétszéledt, Striga mélyen elgondolkozva odébb-állt. A letartóztatott embert nem ismerte, ebben biztos volt. A fogoly sem Dragos, sem Ladko. Ha pedig Borus Demeter vagy bárki más volt, akkor őt már nem érdekli. Akárki is, az a fontos, hogy leköti az igazságszolgáltatás figyelmét. Strigának most már nem volt semmi oka arra, hogy Zimonyban maradjon, ezért elhatározta, hogy másnap a dereglye után indul.

De amikor másnap átfutotta az újságokat, mégis másként határozott. Minthogy a Ladko-ügyben a vizsgálat a legnagyobb titoktartás mellett folyt, a sajtó ugyancsak igyekezett, hogy felfedje a titkot. Ez sikerült is. A lapok tele voltak a legkülönbözőbb értesülésekkel.

Az újságok elég pontosan beszámoltak az első kihallgatásról, és a tudósítást a vádlott szempontjából kedvezőnek cseppet sem mondható megjegyzésekkel fűszerezték. Általában csodálkoztak azon, hogy a gyanúsított milyen makacsul állítja, hogy ő csak egy Borus Demeter nevű egyszerű horgász, aki magányosan él Szalkán. Vajon miért ragaszkodott ilyen görcsösen ehhez a meséhez, amely annyira átlátszó volt? A lapok különben arról értesültek, hogy Róna vizsgálóbíró már megkereséssel fordult Esztergomhoz. Rövid pár napon belül kiszáll onnan egy nyomozó Szalkára, és nyomozásának eredményei halomra döntik majd a gyanúsított állításait. Utánanéznak majd ennek a Borus Demeternek, és meg is találják, ha ilyen személy egyáltalában létezik, ami mindenesetre felettébb kétséges volt.

Ez volt az az újsághír, amely Strigát tervei módosítására készítette. Mialatt a lapokat bújta, különös ötlete támadt, és mire az olvasást befejezte, az ötletből terv lett. Már az is igen örvendetes volt, hogy őhelyette egy ártatlan ember jutott az igazságszolgáltatás kezére. De még jobb lesz, ha ezt az embert fogva is tartják. Hogyan érheti ezt el? Egy másik élő Borus Demetert kell bemutatnia, és ez a tény ipso facto¹⁵ meggyőzi a bíróságot a Zimonyban bebörtönzött Borus Demeter szélhámosságáról. Ezzel még csak megtetézi a terhelő adatokat, melyek miatt letartóztatták, és ez talán elég is lesz ahhoz, hogy az igazi bűnös helyett annak rendje-módja szerint elítéljék.

Striga tehát nyomban elhagyta Zimonyt. De nem a dereglyéhez sietett, hanem ellenkező irányba indult. Kocsin vágatott a legközelebbi vasútállomásra, hogy onnan teljes gőzzel Budapestre vagy még északabbra siessen.

Eközben Serge Ladko, mint eddig is, nyugodtan, de szomorúan számolta az órákat. A vizsgálóbírónál történt első kihallgatásán megrettenve látta, hogy milyen súlyos gyanúok szólnak ellene. Idővel minden bizonnyal bebizonyíthatja ártatlanságát, de ugyancsak nagy türelemre lesz szüksége, mert a látszat kétségkívül ellene szól, és az igazságszolgáltatás érvei logikusan épülnek fel.

Egyszerű gyanúok és kézzelfogható bizonyítékok között azonban nagy a különbség. Bizonyítékokat pedig sohasem fognak ellene felsorakoztatni, mert nem is lehet. Csak egy tanútól volt oka félni, Klein Simontól, és ettől is csak azért, mert elárulhatja igazi nevét. De Klein Simonban is van zshiványbecsület, és bizonyára nem lesz hajlandó megismerni. De különben is. Szükségesnek tartja-e egyáltalában a bíróság, hogy szembesítse volt bécsi ügyfelével? Maga a bíró is azt mondotta, hogy majd Szalkán nyomoznak utána. Minthogy pedig ez a nyomozás az ő szempontjából csak jó eredménnyel járhat, utána minden bizonnyal szabadlábba helyezik.

Több nap telt el így, és ezalatt Serge Ladko agyában egyre vadabbul keringtek a gondolatok. Szalka végtére is nem volt olyan messze, és már meg kellett volna érkeznie a kért felvilágosításnak. Első kihallgatása óta már hét nap telt el, mikor újból bevezették Róna vizsgálóbíró dolgozószobájába,

A bíró íróasztalánál ült, és igen elfoglaltnak látszott. Tíz percig hagyta állni a révkalauzt, mintha csak tudomást sem vett volna jelenlétéről.

- Megjött a válasz Szalkáról - mondta végül közömbös hangon, anélkül hogy egyenesen a fogolyra nézett volna, bár szeme sarkából fürkészően vizsgálta.

- No lám! - lélegzett fel Serge Ladko.

- Igaza volt - folytatta a vizsgálóbíró. - Szalkán valóban él egy Borus Demeter, és a legjobb hírnévnek örvend.

- No lám! - örvendezett ismét a révkalauz, aki már látta maga előtt kitérni a börtön kapuit.

A bíró erre még szenvtelenebb, még közömbösebb hangon, mint aki semmi jelentőséget nem tulajdonít a dolognak, így folytatta:

- A vizsgálattal megbízott esztergomi nyomozóbírónak alkalma is volt személyesen beszélni vele.

- Vele? - kérdezte értetlenül Serge Ladko.

¹⁵ Önmagában

- Bizony vele - ismételte a bíró.

Serge Ladko azt hitte, hogy rosszat álmodik. Hogyan találhattak egy másik Borus Demetert Szalkán?

- De ez lehetetlen, bíró úr! - hebegte. - Tévedés van a dologban!

- Győződjék meg maga is róla - válaszolt a bíró. - Tessék, itt van az esztergomi rendőrbiztos jelentése. Ebből kitűnik, hogy megkeresésemnek megfelelően szeptember 14-én kiszállt Szalkára, és bement egy bizonyos házba, amely a folyó menti vontatóút és a Budapestre vezető országút kereszteződésénél fekszik... Ugye, ezt a címet adta meg? - szakította félbe magyarázatát a bíró.

- Igenis, bíró úr - válaszolt Serge Ladko révetegen.

- Szóval a két út kereszteződésénél - folytatta a bíró -, itt ebben a házban a nevezett Borus Demeter személyesen fogadta a nyomozóbíró, közölte vele, hogy meglehetősen hosszú távollét után nemrég tért haza. A nyomozóbíró arról is értesült, hogy a nevezett Borus Demeterről személyesen beszerzett adatok az illető feddhetetlenségéről tanúskodnak, továbbá arról, hogy Szalkán senki más nem viseli ezt a nevet... Van valami mondanivalója? No, csak bátran!

- Nincs, bíró úr - hebegett Serge Ladko, aki úgy érezte, hogy közel jár az örülethez.

- Szóval ezt az első pontot tisztáztuk - fejezte be mondanivalóját elégedetten a vizsgálóbíró, és úgy nézett foglyára, ahogy a macska nézhet az egérre.

TIZENNEGYEDIK FEJEZET ÉG ÉS FÖLD KÖZÖTT

Serge Ladko második kihallgatása után úgy tért vissza cellájába, mint akit fejbe kólintottak. Miután az Esztergomhoz intézett megkeresés eredményéről értesült, már jóformán nem is hallotta a vizsgálóbíró kérdéseit, és csak kábán válaszolt. Egyszerűen képtelen volt felfogni, hogy mi történt. Hát mit akarnak tőle? Titokzatos ellenségek előbb elrabolták, azután egy dereglyén fogva tartották, és alighogy szabadságát visszanyerte, máris megint elveszítette. Most meg Szalkán egy másik Borus Demeterre bukkantak, vagyis önmagának egy másodpéldányára, a saját házában!... Ez aztán már minden képzeletet felülmúl.

Az érthetetlen fejleményektől elkábult, szinte esztétét vesztette, és az volt az érzése, hogy természetfeletti ellenséges erők játékszerévé vált, tehetetlen, védtelen prédaként került annak a roppant gépezetnek félelmetes fogaskerekei közé, melyet igazságszolgáltatásnak neveznek.

A teljes tehetetlenségnek ez a nyomasztó érzete annyira lerítt arcáról, hogy még az egyik ő is, aki kísérte, megszánta, jöllehet foglyában a legalávalóbb gonosztevőt látta.

- No, baj van, baj van, jóember? - kérdezte, és mintha valami vigasztalásféle lett volna a hangjában, pedig már csak hivatásánál fogva sem szokott elérzékenyülni az emberi nyomorúság láttán.

De mintha csak sükethez szólott volna, kérdésére semmi választ nem kapott.

- Na, ne lógassa a fejét - folytatta a szánakozó fegyőr. - Szedje össze magát! Róna bíró úr nem is olyan rossz ember, és talán nem lesz olyan nagy a baj, mint gondolja... Most meg fogja, ez a magáé... a maga hazájáról van benne szó. Ez majd eltereli a figyelmét.

A fogoly ügyet sem vetett minderre, meg sem hallotta a fegyőr szavait.

Azt sem hallotta meg, amikor cellája ajtaját kívülről rázárták, és nem látta meg azt az újságot sem, amelyet az őt kifelé menet letett az asztalára, megbocsátható kötelességmulasztással áttörve azt az elszigeteltséget, amelyre foglyát kárhoztatták.

Az órák teltek-múltak. Elmúlt ez a nap, majd az éjszaka is, és új hajnal virradt. Serge Ladko, aki magába roskadva ült székén, nem is vett tudomást az idő múlásáról.

De amikor a felfelé kúszó nap sugarai arcába világítottak, kezdett magához térni kábultságából. Felnyitotta szemét, és réveteg tekintettel nézett körül a cellájában. Az első, amit észrevett, az újság volt, amelyet az irgalmas szívű őt előző este ott hagyott.

Úgy hevert ott az asztalon, ahogyan az őt odatette, és a fogoly pillantása az első oldal nagy betűs címére esett: *A bulgáriai mészárlások* - olvasta. Serge Ladko megremegett, és felragadta az újságot. Agya egy pillanat alatt megvilágosodott, és szeme szikrázott, mialatt olvasott.

Azok az események, amelyekről az újságból tudomást szerzett, akkor egész Európát foglalkoztatták, és általános felzúdulást váltottak ki mindenütt. Azóta a történelem lapjaira is rákerültek ezek az események, de éppen nem a legdicsőbb lapokra.

Mint történetünk elején már mondtuk, akkoriban az egész Balkán-félsziget forrongott. Hercegovina már 1875 nyarán fellázadt, és az odaküldött ozmán csapatok sem bírtak a felkelőkkel. Amikor 1876 májusában Bulgária lázadt fel, a porta válaszképpen nagy hadsereget vont össze a Ruszcsuk, Vidin és Szofija közötti nagy háromszögben.

Végül az idén - vagyis 1876. július elsején - Szerbia, július másodikán pedig Montenegró is megmozdult, s hadat üzent Törökországnak. A szerbek Csernajevo orosz tábornok parancsnoksága alatt előbb több győzelmet arattak, de ezután vissza kellett vonulniok határaik mögé, és szeptember elsején Milán szerb fejedelem kénytelen volt tíznapos fegyverszünetet kérni. Ez alatt az idő alatt kérte a keresztény hatalmak beavatkozását, amivel azok sajnos, nem nagyon siettek.

Mint Edouard Driault *A keleti kérdés története* című munkájában írja:

„Ekkor következett e harcok legszörnyűbb fejezete, amely emlékeztet a görög felkelés idején történt chioszi mészárlásokra. A bulgáriai mészárlásokról beszélünk. A Szerbiával és Montenegróval háborúban álló porta attól félt, hogy a seregeinek hátában kitört bolgár felkelés veszélyezteti hadműveleteinek sikerét. Vajon Sefkat pasa, Bulgária kormányzója parancsot kapott volna arra, hogy minden rendelkezésre álló eszközzel fojtsa el a lázadást?

Ez valószínűnek látszott. Mindenesetre az történt, hogy Ázsiából odavezényelt basibozuk¹⁶ és cserkesz bandákat szabadítottak Bulgáriára, és az ország néhány nap alatt tűzbe és vérbe borult. Ezek a bandák szabadon kiélhették vad ösztöneiket, felgyújtották a falvakat, válogatott kínzások között legyilkolták a férfiakat, leszúrták a nőket, darabokra vágták a gyermekeket. A mészárlásnak huszonöt-harmincezer ember esett áldozatul...”

Mialatt e szörnyűségekről olvasott, Serge Ladko homlokát kiverte a veríték. Natsa! Mi lett Natsával az iszonyú felfordulás közepette? Életben van-e még, vagy meghalt, és átszúrt, feldarabolt holtteste annyi más ártatlan áldozat holttestével együtt ott hever a sárban, szennyben, vérben, lovak patái gázolnak át rajta? Serge Ladko felállt, és úgy rohant körbe-körbe cellájában, mint a ketrecbe zárt vadállat. Mintha azt keresné, hol bújhatna ki, hogy Natsa segítségére siessen. Ez a kétségbeesett vergődés nem tartott sokáig. Hamarosan visszanyerte józan ítélőképességét, nagy akaraterővel nyugalmat kényszerített magára, és világos fővel kereste, milyen módon nyerheti vissza szabadságát.

Menjen a bíróhoz? Fedje fel előtte kertelés nélkül az igazságot, és ha kell, esedezzek irgalmáért? Ez nem járható út. Hogyan nyerhetné meg egy amúgy is elfogult ember bizalmát, miután oly sokáig kitartott a hazugság mellett? Vajon egyetlen rövid szóval szétvághatja-e a gyanúnak azt a szövevényét, amely nevéhez, a Ladko névhez tapadt, és vajon halomra döntheti-e a ránehezülő vádakát? Nem. Mindenképpen vizsgálatra volna szükség, és a vizsgálat hetekig, ha ugyan nem hónapokig tartana. Szöknie kell tehát!

Serge Ladko most első ízben, mióta idehozták, alaposan szemügyre vette celláját. Ez nem tartott sokáig. Négy fal és rajta két nyílás, az egyik oldalon az ajtó, a másikon az ablak. A falak mögött más börtöncellák vannak, és csak az ablakon át integet feléje a szabadság, hívogatja a nyílt levegő.

Az ablak párkánya több mint százötven centiméter magasan volt, felső szélé pedig elérte a mennyezetet. Az ablaknak ahhoz a részéhez, melyet más ablaknál könyöklőnek neveznek, hozzá sem lehetett férni, mert az ablakkeretbe befogott sűrű rácsozat zárta el. De még ha le is győzné ezt a nehézséget, újabb akadályba ütköznék. Az ablak külső részére egy kürtőhöz hasonló szerkezetet szereltek, amely elfogta a kilátást. Ennek végén csak az égnek egy kis darabkája kandikált be. Ha át is jutott volna a rácson, még nem lett volna szabad, mert ha

¹⁶ Irreguláris török harcosok

felkapaszkodik a kürtőnek a végébe, hogy szétnézessen a környéken, legfeljebb azt láthatta volna, hogy milyen úton szökhetne.

Az után ítélve, hogy mennyi lépcsőn kellett lemennie a vizsgálóbíróhoz, Serge Ladko úgy számította, hogy a börtöne a negyedik emeleten lehet. A földtől tehát legalább 12-14 méterre van. Elképzelhető, hogy lejuthat valahogyan? Miután ezt minél előbb meg akarta tudni, elhatározta, hogy nyomban munkához lát.

Előbb azonban valami szerszámot kellett kerítenie. Amikor lefoglalták, mindent elvettek tőle, és a cellában semmi alkalmas tárgyat nem talált. Egy asztal, egy szék, a fekhelyül szolgáló hitvány szalmazsák egy falazott padkán - ez volt a cella egész berendezése.

Serge Ladko sokáig hiába keresgélt, míg végül, mikor már talán századszor tapogatta át a testén viselt ruhákat, kemény tárgy akadt a kezébe. Egy nadrágszíjcsat volt ez, olyan jelentéktelen apróság, amelyre sem őrei, sem ő maga nem gondoltak eddig. S mégis milyen fontossá vált most ez a jelentéktelen tárgy, az egyetlen fém holmi a keze ügyében!

Serge Ladko, miután leszedte ezt a csatot, nem várt egy pillanatig sem, hanem azonnal vájni kezdte a falat az egyik rácsrúd tövében. Olyan kitarotán vágta a követ a csat acélfogaival, hogy az mállani kezdett. Ezt az önmagában is lassú és fáradságos munkát az is nehezítette, hogy szinte állandóan szemmel tartották. Egy óra sem múlt el anélkül, hogy valamelyik őr be ne nézett volna az ajtó kémlelőnyílásán. Ezért mindig fülelnie kellett minden apró neszre, és minden gyanús zajra nyomban abba kellett hagynia a munkát, el kellett tüntetnie minden áruló nyomot.

Erre a célra Serge Ladko a kenyerét használta. A kenyeret összegyúrta a falból lemálló porral, úgyhogy majdnem éppen olyan színűvé vált, mint maga a fal, és így olyan gittszerű anyag lett belőle, melynek segítségével az egyre nagybodó lyukat be tudta tömni, nehogy észrevegyék. A többi málladékot a padka alá rejtette.

Tizenkét órai erőfeszítés után a rács töve három centiméteres darabon szabaddá vált, de a csat éle is lekopott. Erre Ladko összetörte a csat foglalatát, és így több kisebb szerszámmal jutott. De újabb tizenkét óra múlva ezek a kis acéldarabkák is elkoptak.

A szerencse azonban, amely már egyszer rámosolygott, úgy látszik, most sem akarta elhagyni a foglyot. A legközelebbi étkezésnél magánál tartotta a kést, és miután ezt a kis tolvajlást senki nem vette észre, másnap újra próbálkozott vele. Ismét sikeresen, így aztán két olyan szerszámmal tett szert, amely már komolyabb volt az eddigiekénél. Persze ezek csak igen tompa élű, olcsó kések voltak, de pengéjük elég erős volt, és könnyebb volt velük dolgozni, mert volt nyelük, amit megfoghatott.

E pillanattól gyorsabban ment a munka, de Ladkónak még mindig túl lassúnak tűnt. A fal cementje az idők folyamán gránitkeménységűvé vált, és nem lehetett egykönnyen bontani. A munkát egyébként örökösen meg kellett szakítania, vagy mert arra jött az őrző, vagy mert a foglyot Róma bírójához hívták, aki most már egyre gyakrabban hallgatta ki.

E kihallgatások eredménye mindig ugyanaz volt. A vizsgálat egy helyben topogott. Minden alkalommal a tanúk egész sora vonult fel, de vallomásaik semmi fényt nem derítettek az ügyre. Voltak, akik némi távoli hasonlóságot véltek felfedezni az itt előttük álló Serge Ladko és a gonosztevő között, akit alaposan nem vehettek szemügyre, amikor kifosztotta őket. Viszont voltak olyanok is, akik határozottan kijelentették, hogy semmi hasonlóságot nem fedeztek fel a két ember között. Róma bíró hiába rakatott a gyanúsítottra mindenféle fajta álszakállt, hiába parancsolt rá, hogy mutassa magát pápaszem nélkül, vagy vegye fel fekete szemüvegét, egyetlen határozott vallomás sem hangzott el. A vizsgálóbíró türelmetlenül várta hát, hogy Christian

Hoel, aki a dunai banda legújabb rablótámadása során megsebesült, eléggé felépüljön ahhoz, hogy Zimonyba jöhessen.

Serge Ladkot különben ezek a kihallgatások nem nagyon érdekelték. Engedelmesen alávetette magát a bíró különböző kísérleteinek, magára rakta a parókákat, az álszakállakat, feltette vagy levette szemüvegét, mindezt egyetlen megjegyzés nélkül. Esze máson járt, cellájára gondolt, ahol a rács, mely elválasztja a külvilágtól, egyre jobban kiszabadult a kőből.

Négy napig tartott, míg teljesen sikerült kibontania. A rács alsó végét csak szeptember 23-án érte el. Most a felső végénél át kellett vágni. A munkának ez a része volt a legnehezebb. Fél kézzel a rácsba kapaszkodott, másik kezével meg szerszámát mozgatta ide-oda.

Ez az egyszerű késpenge nem volt valami nagyon alkalmas reszelő, a vasat alig fogta. A fárasztó munka miatt gyakrabban kellett pihennie is.

Végre szeptember 29-én, hatnapi hősies munka után, Serge Ladko úgy gondolta, hogy a bevágás már elég mély. Néhány milliméter híján teljesen átvágta a vasat. Most már nem kerülhet nagy erőfeszítésbe legyőzni a fém ellenállását, ha a rácsot szét akarja hajlítani. Ennek már legfőbb ideje volt. A második kés pengéjéből is alig maradt már valami.

Másnap reggel, közvetlenül az első őrzőút után, Serge Ladko nagy alaposággal folytatta munkáját, hogy kihasználja a rendelkezésére álló körülbelül egyórányi időt. Úgy történt, mint ahogyan remélte, a rácsot könnyen hajlíthatta. Az így támadt nyíláson átbújt, azután pedig felhúzódkodott a kürtöyszerű szerkezet végébe. Mohón pillantott körül.

Körülbelül tizennégy méter választotta el a földtől, mint ahogyan gondolta is. Ilyen magasságból leereszkedhetnék, ha elég hosszú kötelet tudna szerezni. De ha le is ért a földre, még csak a kisebb akadályt győzte le, mert céljához akkor sem lesz sokkal közelebb.

Serge Ladko ugyanis megállapította, hogy a börtönt őrzőút veszi körül, ezen túl pedig mintegy nyolc méter magas fal emelkedett. A fal mögött háztetők látszottak. Ha le is jut a földre, át kell még másznia ezen a falon, ami első pillanatra képtelenségnek látszott.

A falon túl levő házak távolságát tekintve, valószínű, hogy a börtönfal alatt egy utca futott. Ha már egyszer kiért erre az utcára, nyert ügye van. De van-e mód arra, hogy épségben elérkezzék odáig?

Serge Ladko most a vizsgálódás közben bal felé tekintett. Ha nem is pillantotta meg errefelé sem a menekülés útját, olyan látvány tárult szeme elé, melytől megdobbant a szíve. Ott folyt a Duna, szőke hajait sok-sok különféle hajó szelte. Az egyik hajó felfelé tartott, a másik lefelé, mások pedig lehorgonyozva vagy kikötve ringtak a rakpart mellett. Ez utóbbiak között a révkalauz egy szempillantás alatt felismerte a saját bárkáját. Ez is úgy ringott ott, mint a mellette veszteglő többi hajó, és a révkalauz úgy látta, hogy nem is nagyon vigyáznak rá. Milyen szerencse volna, ha sikerülne ismét visszaszereznie! A bárkával nem egészen egy óra alatt túljuthatna a határon, és szerb területen már fittyet hányhatna az osztrák-magyar igazságszolgáltatásnak.

Serge Ladko megint jobb felé nézett. Ezen az oldalon valami mindjárt megragadta a figyelmét. Ablakától nem messze a tetőről sodronykötél futott lefelé, amelyet egymástól szabályos távolságokban elhelyezett kapcsok rögzítettek a falhoz. Minden bizonnyal a villámhárító vezetőke volt, amely lent, a földben végződött. Ezen a vassodronyon elég könnyen leereszkedhetnék, ha eljuthatna odáig.

Ez talán nem is megvalósíthatatlan. Cellája padlózatának magasságában 20-25 centiméternyire kiugró díszítő párkányzat futott végig a falon. Nagy hidegvérrel és komoly erőfeszítéssel a párkányzaton talán el is érheti a villámhárító vezetékét.

De sajnos, még ha sikerülne is ez a nyaktörő vállalkozás, legyőzhetetlen akadályként még mindig ott állna előtte a külső fal. Akár a cella falai, akár az őrzőút áll közte és a külvilág között, így is, úgy is fogoly.

Amikor Serge Ladko jobban szemügyre vette azt a külső falat, észrevette, hogy valamivel a teteje alatt kívül és belül domborulatokkal van díszítve. A falba félig befogott négyzet alakú terméskövek voltak a faldíszek. Serge Ladko sokáig vizsgálta a díszítést, majd visszacsúszott az ablakpárkányra, és leereszkedett cellájába, ahol sietve eltüntetett minden áru-nyomot.

Döntött. Megtalálta annak módját, hogy minden akadályt legyőzve ismét szabad ember legyen. Akármilyen kockázatos volt is vállalkozása, sikerülhetett, sőt sikerülnie kellett. Különben is inkább pusztuljon el, mintsem tovább kelljen gyötrődnie.

Türelmesen megvárta a második őrzőutat. Miután most ismét hosszabb szünetre számíthatott, sietve befejezte előkészületeit. Lepedőjéből ötven darab, néhány centiméter széles szalagot vágott. Hogy az öröknek fel ne tűnjön a dolog, ügyelt arra, hogy a lepedő egyik része épségben a szalmazsákon maradjon, hogy így kívülről ne lehessen látni semmi változást a fekhelyén. Az bizonyára senkinek sem jut eszébe, hogy a takarót felemelje.

Amikor a lepedőt feldarabolta, négyesével összefonta a csíkokat, úgyhogy ezek egymást fedték és erősítették, s mindegyiknek a végéhez egy újabb csík kapcsolódott. Ez a munka egy álló napig tartott. Végül október elsején, valamivel déli 12 óra előtt készen volt az erős fonatokból készült 14-15 méter hosszú kötél. Serge Ladko gondosan elrejtette a fekhelye alá.

Most már minden készen állt, és úgy határozott, hogy még aznap 9 órakor megszökik.

Ezt az utolsó napot Serge Ladko azzal töltötte, hogy átgondolta vállalkozásának minden legapróbb részletét, és latolgatta az eshetőségeket. Vajon szabadság vagy halál vár-e rá a vállalkozás végén? Ez hamarosan kiderül. Mindenképpen szerencsét próbál.

De még mielőtt cselekvéshez láthatott volna, a sors egy újabb megpróbáltatást tartogatott számára. Délután 3 óra felé járt az idő, amikor nagy zajjal félrehúzták cellája ajtaján a reteszt. Mit akarnak tőle? Megint Róna vizsgálóbíró elé vezetik? Hiszen a kihallgatások korábban szoktak lenni!

Nem, nem a bíróhoz vezették. A nyitott ajtón át Serge Ladko az egyik ismert őrn kívül még három ismeretlen személyt pillantott meg a folyosón. Egyikük alig húszéves nő volt, arcáról szelídség és jóság sugárzott. A két férfi közül az egyik nyilván a férje volt. Az őrs tisztelettudó beszéde és magatartása arra vallott, hogy a másik férfi nem más, mint a börtön igazgatója.

Szóval látogatók. Az irántuk tanúsított nagy tisztelet után ítélve, előkelő személyek lehettek, talán éppen egy hercegi pár, aki utazás közben tekint meg a börtönt az igazgató kalauzolásával.

- Ennek a cellának mostani lakója - magyarázta a börtönigazgató a látogatóknak - nem más, mint Ladko, a dunai rablóbanda hírhedt vezére, akiről bizonyára önök is hallottak már.

A fiatalasszony félénk pillantást vetett a gonosztevő felé. Nem is látszott olyan rossz embernek ez a félelmetes bandita. Nem hinné, hogy ez a lesóványodott, sápadt, beesett arcú férfi, akinek szeme olyan kétségbeesett szomorúságot tükrözött, azonos azzal a haramiavezérrel, akinek kegyetlenségéről annyi rémséget mesélnek.

- Igaz, hogy makacsul hangoztatja ártatlanságát - tette hozzá szenvtelenül az igazgató -, de mi már jól ismerjük az ilyen meséket.

Ezután felhívta a látogatók figyelmét a cellában uralkodó nagy rendre és tisztaságra. A magyarázat hevében még át is lépte a cella küszöbét, és az ablak alatt nekitámaszkodott a falnak, hogy szemben álljon a két vendéggel.

Ekkor Serge Ladkónak a szívverése is elállt. A börtönigazgató éppen azt a falrészt súrolta, melyet a fogoly kivájt, és most finom cementpor kezdett hullani a padlóra. Egy másik mozdulatra a kenyérbélből készült tömés vált ki a falból, és egy darabban a padlóra esett. Serge Ladko megremegett a rémülettől, amikor észrevette, hogy a rács kiszabadult vége teljesen láthatóvá vált.

Vajon más is észrevette ezt? Igen, még valaki. Mialatt a férj és a börtönigazgató úgy nézegette a nyomorúságos asztalt, mintha valami értékes bútordarab volna, a tiszteletudó őr meg a hosszú folyosó felé tekintett, a látogató hölgy szeme a falon tátongó üregre meredt, és arc kifejezése elárulta, hogy mindent megértett.

Most, most mindjárt megszólal... Egyetlen szavával semmivé teszi ennyi keserves erőfeszítés eredményét... Serge Ladko várt, és szíve gyötrelmesen összeszorult.

A fiatal nő elsápadt, tiszta tekintetét a fogolyra emelte. Vajon látta-e a nagy könnycseppeket, amelyek lassan peregtek a szerencsétlen ember szeméből? Vajon megértette-e a néma könnyörgést? Vajon tudatában volt-e, milyen kétségbeesés tölti el ennek az embernek a lelkét?

Drámai másodpercek teltek így el. A hölgy egyszer csak félrefordult és felsikoltott, mint aki hirtelen fájdalmat érez. Két kísérője azonnal odarohant. Vajon mi történt vele? Ó, semmi komoly baj nincs, mondta a hölgy remegő hangon, arcára mosolyt erőltetve, csak a bokája bicsaklott meg egy egyetlen lépéstől.

Mialatt Serge Ladko észrevétlenül az áruló rács elé állt, a férj, az igazgató és a fegyőr a hölgy körül sürgölődött. Az első kettő kivezette az állítólagos sérültet, a börtönőr pedig gyorsan rázárta Ladkóra az ajtót. Serge Ladko egyedül maradt.

Mondhatatlan hálaérzet töltötte el szívét a jóságos teremtés iránt, aki megkönyörült rajta. Neki köszönheti megmenekülését. Neki köszönheti életét, sőt életénél is többet: szabadságát.

Kimerülten roskadt fekhelyére. Nagyon nehéz perceket élt át. Minden idegszála reszketett ettől az utolsó megrázkódtatástól.

A nap hátralevő része most már nyugodtan telt el, míg végül kilencet ütöttek a város toronyórái. Sötét este volt, és a sötétséget még az égen gomolygó felhők is fokozták.

A folyosón közelgő léptek zaja jelezte az őrzőjáratot. A börtönőrök megálltak a cellaajtó előtt. Az egyik őr szemét a kémlelőnyíláshoz illesztette, és aztán, mint aki dolgát jól végezte, visszahúzódott. A fogoly állig betakarózva aludt. Az őrzőjárat továbbhaladt, és lépteinek zaja lassan elhalt.

A cselekvés pillanata elérkezett.

Serge Ladko nyomban felpattant fekhelyéről, és a derékalját úgy rendezte el, hogy a félhomályban úgy tűnjék: alvó ember fekszik rajta. Azután vette a kötelet, átbújt a rácson, felhúzódkodott, mint első ízben, és rákapaszkodott a kürtőszerű szerkezet tetejére.

Minthogy az épületet díszítő párkányzat mindenütt az egyes emeletek padlózatának magasságában volt, Serge Ladko körülbelül négy méterrel állott a párkány felett, ahova le kellett ereszkednie. Ezzel a nehézséggel számolt. A kötelet átdobta a rácsozat egyik rúdján, és a kötél mindkét végét jól megragadva, nehézség nélkül leereszkedett a párkányra.

Hátát a falhoz nyomta, bal kezével a kötélbe kapaszkodott, és egy pillanatig így pihent. Vajon hogyan maradhat egyensúlyban ezen a keskeny párkányon? Mihelyt elengedi a kötelet, lezuhan az őrzárati útra.

Óvatosan, csigalassú mozdulatokkal sikerült a kötelet jobb kezébe átvennie, a ballal pedig végigtapogatta a kürtő külső falsíkját. Úgy gondolta, hogy ez nem illeszkedhet minden támaszték nélkül az ablakhoz, valaminek oda kellett rögzítenie. Valóban, kitapintott valamit, amiről hamar megállapította, hogy a falazatba ágyazott hurok.

Akármilyen csekély segítséget is jelentsen ez a hurok, be kell érnie vele. Mialatt fél kézzel görcsösen belekapaszkodott, jobb kezével lassan magához húzta a kötél egyik végét, amely vállára csúszott. Most már nem volt visszatérés. Még ha akarna, sem juthatna vissza cellájába. Mindvégig ki kell tehát tartania e vállalkozásban.

Serge Ladko óvatosan a villámhárító vezetéke felé fordította fejét, amelyen át le akart jutni. De rémülettel látta, hogy csaknem két méter választja el a vezetéket a kürtőtől, amelyetől pedig élete kockáztatása nélkül nem távolodhat el.

De valamire mégis el kell szánnia magát. Ott állott ezen a keskeny párkányon, hátát a falhoz préselve, és csak egy nyomorúságos, ujjával alig átfogható vasdarab tartotta vissza a lezuhanástól. Nem állhat itt örökké így. Még néhány perc, és fáradt ujjai közül kicsúszik a hurok, akkor pedig menthetetlenül a mélységbe zuhan. A lehetetlent is meg kell próbálnia, mielőtt a biztos halálba zuhanhat.

A fogoly az ablaknak dülve, karját összehúzódozó rugó módjára behajlította, majd ujjait a hurokból kiszabadítva, teljes erővel jobb felé lendült.

Nagyot esett, és válla beleütközött a párkány élébe, de kinyújtott keze a lendülettől elérte a sodronyt. Az első nehézséget így leküzdötte. Hátra volt még a második.

Serge Ladko lefelé ereszkedett a villámhárító vezetékén, majd megpihent az egyik vaskapocsnál, amely azt a falhoz rögzítette. Áttekintette helyzetét.

A talajt a nagy sötétségben nem láthatta, de alulról szabályos léptek zaja hallatszott. Nyilván egy őrszem járhat fel-alá. A léptek közeledő, majd távolodó hangja után ítélve, az őrszem előbb végigment az őrzárati út egy részén, mely a börtönnek ez előtt a része előtt vezetett, majd befordult, és továbbment az épület másik homlokzata előtt, azután visszafordult, hogy ismét előlről kezdje az egészet. Serge Ladko úgy számított, hogy az őrszem három-négypercenyi időre távolodik el az őrzárati útnak ettől a részétől. Ez alatt az idő alatt kell tehát eljutnia a börtön külső faláig.

A sötétségben homályosan látta maga alatt a külső fal felső részének fehérítő körvonalait, de a díszítésül szolgáló termésköveket képtelen volt meglátni.

A révkalauz most megint lejjebb ereszkedett egy kicsit, azután újra megpihent az egyik alsó vaskapcon. Még körülbelül három méterrel volt alatta az a fal, amelyen át kellett jutnia.

Most már nagyobb biztonságban érezhette magát, úgyhogy gyorsabban mozoghatott. Egy pillanat alatt kibontotta kötelét, átbújtatta a villámhárító vezetékén, és két végét összekötözte. Miután hozzávetőlegesen kiszámította, hogy milyen távolságról lehet szó, a kötelet átdobta a

külső falon, majd visszahúzta, mintha lasszó volna. Célja az volt, hogy a börtönfal külső kiugróinak egyikét áthurkolja a kötél.

Ez bizony nem volt könnyű feladat. A sötét éjszakában nem láthatta célpontját, csak a véletlenre számíthatott.

Több mint hússzor hajította el sikertelenül a hurkot, míg végre célba talált. Serge Ladko most már hiába rángatta a kötelet, a hurok jól megfeszült, és nem engedett. A próbálkozás tehát sikerült. A hurok rácsavarodott az egyik külső terméskő-díszítésre, és így valóságos függőhíd jött létre az őrzőúti út felett.

Hát bizony gyenge kis függőhíd volt ez. Vajon nem szakad el? Vajon nem válik le a kőről, amely tartja? Ha elszakad, tízméteres magasságból zuhan a mélységbe, ha leoldódik a kőfalról, akkor inga módjára csapódna a börtönfalhoz, és ott halálra zúzná magát.

Serge Ladko egy pillanatra sem riadt vissza e félelmetes eshetőségektől. A kötelet, amely most jól megfeszült, erősen megragadta, majd fűlelt, hogy merre járhat most az őrszem.

A fegyőr a szökevény alatt lépkedett el. Máris továbbhaladt, kisvártatva befordult az épület sarkán, és lépteinek zaja elhalt. A szökevény most már egy pillanatnyi időt sem veszíthetett.

A kötélbe kapaszkodva megindult. Ég és föld között lebegett, de egyenletesen, könnyedén haladt előre, mit sem törődve azzal, hogy a kötél enged, és annál lejjebb kerül, minél jobban közeledik az út közepéhez. Serge Ladko célhoz akart és célhoz is fog érni.

Célba is ért. Egy perc sem telt bele, és átjutott a szédítő magasság felett. Elérte a külső fal tetejét.

Meg sem pihent, hanem a biztos siker tudatában igyekezett tovább. Alig tíz perc múlt el azóta, hogy elhagyta celláját, de ez a tíz perc most több mint egy órának tűnt előtte és attól rettegett, hogy egy újabb őrző néz be cellájába. Akárhogy is elrendezte fekhelyét, szökését mégis könnyen felfedezhetik. A fő tehát az, hogy minél előbb túljusson a falon. A bárka ott volt kétlépésnyire tőle. Néhány evezőcsapás, és üldözői bottal üthetik a nyomát.

Serge Ladko meglapult, amikor az őrszem arra haladt. Mihelyt megint biztonságban volt, lázas sietséggel kibogozta a hurkot, és egyik végébe kapaszkodva, az egészet lehúzta, majd a kötél két végét ismét összekötözte, belülről ráakasztotta az egyik kidomborodó terméskőre. Miután meggyőződött arról, hogy senki nem jár az utcán, szépen leereszkedett.

Amikor szerencsésen földet ért, azonnal kiakasztotta és lehúzta az összehurkolt kötelet, majd szépen összecsavarta. Most már nyert ügye volt. Szabad volt, és vakmerő szökésének útját egyetlen nyom sem árulja el. De amint elindult bárkája felé, hirtelen hang csattant az éjszakában:

- No nézd! - mondta valaki alig tízlépésnyire tőle. - Hiszen ez Borus Demeter, akármilyen legyek!

Serge Ladko megremegett az örömtől. A sors igazán kegyes volt hozzá, mert még baráti segítséget is küldött neki.

- Jäger úr! - kiáltotta örvendezve, amikor meglátta feléje siető régi ismerőst.

TIZENÖTÖDIK FEJEZET

KÖZEL A CÉLHOZ

Október 10-én már kilencedszer kelt fel a nap azóta, hogy a bárka ismét megkezdte útját a Dunán lefelé. Az elmúlt nyolc nap alatt csaknem hétszáz kilométert tettek meg. Közel jártak már Ruszcsukhoz, és estére meg is érkeznek.

Mintha semmi változás nem történt volna a bárkán, rajta most is ugyanaz a két utas: Serge Ladko és Dragos Károly. Az egyik megint visszavedlett Borus Demeter horgásszá, a másik pedig a kedélyes bécsi Jägerré.

De Borus Demeter úgy játszotta szerepét, hogy útitársa számára is megnehezítette a színlelést. Serge Ladkónak csak egy vágya volt, az, hogy minél előbb Ruszcsukba érjen. Éjjel-nappal evezett, és cseppet sem vigyázott arra, hogy a látszatot megőrizze. Nem hordott már szemüveget, abbahagyta a borotválkozást és a hajfestést is, úgyhogy külsején egyre szemmel láthatóbbak voltak a fogsága alatt megkezdődött változások. Fekete haja egyre jobban kiszőkült, és tekintélyes szőke szakállt eresztett.

Egészen természetes lett volna, ha Dragos valamiképpen kifejezi meglepetését útitársa átváltozásának láttán. A nyomozó azonban nem szólt semmit. Minthogy végsőkéig ki akart tartani azon az úton, amelyre lépett, semmi zavaró mellékkörülményt nem volt hajlandó észrevenni.

Amikor ismét találkozott Serge Ladkóval, Dragos Károly korábbi meggyőződése már nagyon megingott, kevésbé hitt régi útitársa bűnösségében.

Először a Szalkán lefolytatott nyomozás keltett benne kételyeket. Dragos ugyanis maga is utánanézett a dolognak. Őt nem lehetett olyan könnyen megnyugtatni, mint az esztergomi rendőrbiztos. Személyesen hallgatta ki Szalka lakóit, és a tőlük kapott válaszok ugyancsak zavarba ejtették.

Az minden kétségen felül állott, hogy valamivel korábban egy Borus Demeter nevű ember telepedett le Szalkán, ahol életmódjáról semmi különöset nem tudtak mondani. Arról is meggyőződhetett, hogy ez a Borus Demeter kevéssel a sigmaringeni horgászverseny előtt eltávozott Szalkáról. De vajon látták-e Borus Demetert Szalkán a verseny után? Pontosabban: látták-e az augusztus 29-ére virradó éjszakán? Erre vonatkozóan szomszédainak ugyan úgy rémlett, hogy augusztus vége felé egyik éjszaka világosságot láttak kiszűrődni a horgász házából, amely már több mint egy hónapja zárva volt. Biztosat nem mertek állítani. Ezek a bizonytalan és homályos állítások természetesen csak erősítették a nyomozó kétségeit.

Tisztázni kellett még egy harmadik pontot is. Ki volt az az ember, akivel az esztergomi rendőrbiztos a gyanúsított által megadott címen beszélt? Erre nézve Dragos képtelen volt felvilágosítást szerezni. Minthogy Borus Demetert elég jól ismerték Szalkán, éjszaka kellett érkeznie és távoznia is, ha egyáltalán ott járt, mert senki nem látta. Ez a már önmagában is titokzatos körülmény igen gyanússá vált, amikor Dragos elővette az egyik kocsmáros, és tőle megtudta azt, hogy szeptember 12-én este, vagyis három órával az esztergomi rendőrbiztos látogatása előtt, egy ismeretlen ember érdeklődött Borus Demeter címe után. A rejtély tovább bonyolódott. De ennél is zavarosabbá vált az ügy, amikor a kocsmáros a kérdések pergőtüzében olyan személyleírást adott erről az emberről, amely minden részletében megegyezett a dunai rablóbanda vezérének személyleírásával, legalábbis úgy, ahogy a bandavezért általában leírták.

Dragos Károly mindezt elég furcsának találta. Itt valami sántít! Ösztönösen érezte, hogy ördögi fondorlattal áll szemben, melynek célját nem ismerte ugyan, de elképzelhetőnek tartotta, hogy e fondorlat áldozata nem más, mint a zimonyi fogdában ülő gyanúsított.

Ez a benyomása még inkább megerősödött, amikor Zimonyba visszatérve tudomást szerzett a vizsgálat menetéről. Húsznapos magánzárka után a vizsgálat egyetlen lépéssel nem jutott előbbre. Egyetlen bűntársnak sem jutottak nyomára, egyetlen tanú sem ismerte fel határozottan a foglyot. Így továbbra sem volt ellene más terhelő adat, mint az, hogy külsejét igyekezett álcázni, és hogy egy női arckép volt a birtokában, amelyen a Serge Ladko név szerepelt.

Ha ezeket a terhelő adatokat más ténykörülmények is alátámasztották volna, akkor bizonyára döntően estek volna a latba. De így magukban nem sokat értek. Hiszen nem feltétlen tisztességtelen dolog rejlik amögött, hogy a révkalauz álcázta külsejét, és magánál tartotta ezt az arcképet.

Ezek a kételyek Dragosban szinte magától értetődően növelték a szájalom érzését, így történt aztán, hogy szíve mélyéig megrendítette az a szinte gyermeki bizalom, melyet Serge Ladko tanúsított iránta, mikor újból összetalálkoztak. Pedig e találkozás körülményei olyanok voltak, hogy a révkalauz joggal kételkedhetett volna akár legjobb barátjában is.

De különben is, miért ne férhetett volna meg az emberi együttérzés Dragos hivatásbeli kötelességének gyakorlásával, és azzal, hogy Serge Ladkóval együtt ismét bárkára száll? Ha ugyanis Borus Demetert valóban Ladkónak hívják, és ha ez a Ladko valóban gonosztevő, akkor Dragos a közelében marad, kinyomozhatja bűntársait is. Ha pedig Borus Demeter ártatlan, rajta keresztül talán mégis el lehet jutni az igazi bűnösökhöz, akiknek a horgász - legalábbis a szalkai esetből erre lehetett következtetni - szála volt a szemében.

Ez a kissé nyakatekertnek látszó érvelés nem volt egészen logikátlan. Serge Ladko szájalmas megjelenése, az az emberfeletti bátorság, amit szokása közben tanúsított és különösen az a közvetlen, emberi önfeláldozás, amellyel segítségére sietett, ugyancsak hozzájárult Dragos felfogásának megváltozásához. Végére is életét köszönhetette ennek a szerencsétlen embernek, aki itt áll előtte, zihálva a fáradtságtól, vérző tenyérrel, és beesett arcáról csak úgy szakad a veríték. Csak nem küldheti vissza a poklok mélyére? A nyomozó erre képtelen volt elszánni magát.

- Jöjjön velem! - válaszolt a szökevény örömkialtására, és a folyó felé indult vele.

Az elmúlt nyolc nap alatt a két útitárs nem sok szót váltott egymással. Serge Ladko majdnem mindig hallgatott, és teljes erővel azon volt, hogy a bárka útját minél gyorsabbá tegye.

Fél mondatokban, melyet szinte harapófogóval kellett kihúzni belőle, mégis beszámolt azokról az érthetetlen kalandokról, amelyeken átment, mióta az Ipoly torkolatánál jártak. Elmesélte hosszú fogságát a zimonyi börtönben és azt, hogy előzőleg még érthetlenebb körülmények között egy idegen dereglyén tartották fogságban. Hazudtak tehát mindazok, akik azt állították, hogy Budapest és Zimony között látták őt, hiszen ez alatt az idő alatt végig gúzsba kötve tartották egy dereglyén.

Ennek az elbeszélésnek hallatára Dragos Károlynak az ügyről alkotott korábbi véleménye még jobban megváltozott. Szinte öntudatlanul összefüggést érzett Borus Demeter elrablása és egy másik Borus Demeter szalkai felbukkanása között. Kétségtelen, hogy a horgász valakinek útjában állt, és egy számára ismeretlen ellenség volt a sarkában, akinek személyleírása mintha ráillett volna az igazi banditavezérre.

Dragos így lassan-lassan közelebb jutott az igazsághoz. Bár következtetéseinek helyességét sehogy sem tudta ellenőrizni, korábbi gyanakvása napról napra csökkent.

De egy pillanatig sem gondolt arra, hogy elhagyja a bárkát, visszaforduljon, és új nyomon kutasson tovább. Hivatásának gyakorlása közben kifejlődött ösztöne azt súgta neki, hogy jó nyomon van, és ha ártatlan is a horgász, valamiképpen köze van a dunai rablóbanda ügyéhez. A Duna felső folyásának vidékén most teljes volt a nyugalom, és az újabban elkövetett bűntények azt bizonyították, hogy a banditák is lejjebb ereszkedtek a folyón, legalábbis Zimony környékéig. Valószínűnek látszott, hogy Borus Demeter fogva tartásának ideje alatt is folytatták útjukat lefelé.

Dragos nem tévedett. Iván Striga ugyanis továbbhajózott a Fekete-tenger felé, és amikor a halászbárka elhagyta Zimonyt, a dereglyének már tizenkét napos előnye volt vele szemben. Ezt az előnyt azonban fokozatosan elveszítette, mert a két hajó közötti távolság egyre jobban csökkent. Serge Ladko emberfeletti erőfeszítései nyomán a bárka napról napra, percről percre feltartóztathatatlanul közeledett a dereglyéhez.

A révkalauz egyetlen célt látott maga előtt: Ruszcsukot, egyetlen gondolat vezérelte: Natsa. Gondolatait csak ez foglalkoztatta, ezért nem álcázta tovább külsejét. De különben is mi haszna lett volna ebből? Letartóztatása és szökése után a Borus Demeter név éppen olyan veszélyes volt, mint a Serge Ladko név. Akár egyik, akár másik nevet viseli, most már csak titokban mehet Ruszcsukba, különben nyomban letartóztatják.

A nagy iparkodás annyira lekötötte, hogy az elmúlt nyolc nap alatt egy pillantást is alig vetett a folyam partjai felé. Belgrádot, amelynek neve szó szerint „Fehérvárt” jelent, csak azért méltatta figyelemre, mert itt van a szerb határ, amelyen túl Róna Lázár magyar vizsgálóbíró keze már nem ér el. Ez a város egy domboldalon fekszik, melynek tetején a Konak, vagyis a fejedelmi palota emelkedik. Előtte fekszik a hatalmas forgalmú külváros. Óriási tömegekben özönlik ide az áru. Belgrád után hősünk már se nem látott, sem nem hallott.

Nem látta sem Szemendriát, Szerbia hajdani fővárosát, melyet most a környező szőlők tesznek híressé, sem Colombalt városát, melynek határában egy barlangot mutogatnak. A monda szerint Szent György ide vitte be a megölt sárkány tetemét. Nem látta Orsovát sem, melyen túl a Duna két, azóta független királysággá alakult, volt török tartomány között folyik. Nem látta a Vaskaput, ezt a híres szorost, ahol a Duna partjait négyszáz méter magasba nyúló meredek sziklafalak szegélyezik. A Duna itt zuhogva ömlik, és tajtékozva korbácsolja a medréből kiemelkedő sziklatömböket. Nem látta meg Vidint, az első számottevő bolgár várost, sem Nikopolit és Szisztovát, a két másik jelentősebb várost, amelyek mellett még el kellett hajózniuk, mielőtt Ruszcsukba értek volna.

Serge Ladko szívesebben hajózott most a szerb partok mentén, mert itt nagyobb biztonságban érezte magát.

Valóban, egészen a Vaskapuig sehol nem zaklatta a rendőrség.

Csak Orsovánál állította meg ismét a dunai révkapitányság egyik csónakja. Serge Ladko elsorult szívvel tett eleget a felszólításnak, hogy álljon meg, és törte a fejét, mit válaszol majd az elkerülhetetlennek látszó kérdésekre.

De egyetlen kérdést sem intéztek hozzá. Dragos Károly mondott valamit a rendőrkülönítmény egyik vezetőjének, mire az tiszteletteljesen meghajolt, és már szó sem volt a bárka átkutatásáról.

A révkalauznak még csak eszébe sem jutott elcsodálkozni afölött, hogy egy egyszerű bécsi polgárnak így engedelmeskedik a karhatalom. Örült, hogy megúsza a vizsgálatot, és szinte természetesnek találta Jäger tekintélyét, mely most oly nagy hasznára volt. Nem is meglepetéssel, inkább növekvő türelmetlenséggel nézte, hogy az útítársa és a rendőrök közötti beszélgetés hosszúra nyúlik.

A folyami rendőrség most kettőzött éberségről tett tanúságot, mert erre kapott utasítást a zimonyi fogoly szökése miatt haragvó Róna vizsgálóbírótól, de magától Dragos Károlytól is. A Dunán közlekedő hajókat lépten-nyomon feltartóztatták az egymás után felállított ellenőrző helyeken, melyek közül Orsova különösen fontos volt. A Duna medrének szűkülete ezen a ponton nagyon megkönnyítette az ellenőrzést, és lehetetlen volt, hogy bármilyen hajó is átjusson itt anélkül, hogy töviről hegyire át ne vizsgálnák.

Dragos bosszúsan értesült beosztottjától, hogy ezek a kutatások semmi eredménnyel nem jártak. Ugyanakkor megtudta azt is, hogy két nappal előbb újabb bűntényt, egy elég nagy betörést követtek el román területen a Jirel-folyó torkolatánál, majdnem pontosan szemben Rahova bolgár várossal.

Ezek szerint tehát a dunai rablóbandának sikerült átbújni a rendőrség hálóján. A banda különben nemcsak aranyat és ezüstöt rabolt, hanem mindenféle más értékes holmit, úgyhogy nagy helyet foglaló zsákmányt hurcolhatott magával.

Annál érthetlenebb volt, hogy a rendőrség nem tudott a nyomára bukkanni, hiszen az ellenőrzés alól egyetlen hajó sem bújhatott ki.

De mégiscsak ez történt.

Dragost valóban elképesztette ez az ördögösség. De a tények magukért beszéltek, és a gonosztevők újabb gaztettei világosan elárulták, hogy a banda lefelé halad a Dunán.

Minden jel arra mutatott, hogy a bárka utasainak sietnie kell. A legutóbbi betörés színhelye és időpontja azt bizonyította, hogy a gonosztevőknek legalább háromszáz kilométeres előnyük van. Figyelembe véve azt az időt, amely alatt Borus Demeter tétlenségre kárhoztatva ült a börtönben, miközben a dunai banda tovább haladt lefelé, kiszámíthatták, hogy a banditák alig feleakkora sebességgel haladtak, mint Serge Ladko és Dragos Károly. Nem látszott tehát lehetetlennek, hogy beérjék őket.

Haladéktalanul folytatták hát útjukat, és október 6-án már hajnalban átlépték a bolgár határt. Serge Ladko, aki eddig mindig a jobb part mentén haladt, most amennyire csak lehetett, a román part közelében ereszkedett lefelé, de Lom-Palamka után egy nyolc-tíz kilométeres mocsaras szakasz miatt nem lehetett a román part közelében hajózni.

Akármennyire is gondolataiba merült, Serge Ladko figyelmét nem kerülhették el azok a gyanús jelenségek, amelyeket azóta tapasztalt, amióta a bolgár vizekre értek. A folyó vizét ugyanis török zászló alatt hajózó nagy gözdereglyék, monitorok, sőt ágyúaszádok szelték. Ez a nagy jövés-menés már annak a háborúnak előkészületeihez tartozott, amely körülbelül egy év múlva tört ki Törökország és Oroszország között. A törökök máris szigorú ellenőrzést vezettek be a Dunán, ahova később egész hajórajt vezényeltek.

Bár a helyzete mindenképpen kockázatos volt, a révkalauz inkább a török hajókat kerülte, még ha így a román hatóságok kezébe kerülne is. De azt remélte, hogy Jäger majd itt is éppúgy védelmet jelent, mint Orsovánál.

De egyszer sem került sor arra, hogy Jägernek érvényesítenie kelljen befolyását. Útjuknak ezt az utolsó szakaszát semmi sem zavarta meg, és október 10-én délután négy óra tájt bárkájuk végre megérkezett Ruszcsuk elé, amely homályosan bontakozott ki a Duna túlsó partján. A révkalauz ekkor a folyó közepére vezette a bárkát, majd napok óta első ízben abbahagyta az evezést, és lehorgonyzott.

- Mi történt? - kérdezte Dragos meglepetten.

- Megérkeztem - válaszolt szűkszavúan Serge Ladko.

- Hogyhogy megérkezett? De hát még nem vagyunk a Fekete-tengeren!

- Becsaptam magát, Jäger úr - jelentette ki kertelés nélkül Serge Ladko. - Eszem ágában sem volt egészen a Fekete-tengerig leereszkedni.

- Hogyhogy?! - csattant fel a detektív.

- Úgy, hogy kezdettől fogva az volt a tervem, hogy csak Ruszcsukig jövök. Most pedig ideérkeztünk.

- Hát hol van Ruszcsuk?

- Ott - válaszolt a révkalauz, és a távoli város felé mutatott.

- De hát akkor miért nem megyünk egészen odáig?

- Meg kell várnom az éjszakát. Üldözött vagyok. Világos nappal meglátnának, és azonnal letartóztatnának. Azonnal letartóztatnának.

A dolog kezdett érdekessé válni. Mégiscsak Dragos eredeti feltevése volna helytálló?

- Szóval úgy, mint Zimonyban? - mormolta.

- Igen, úgy, mint Zimonyban - bólintott Serge Ladko szenvtelenül. - De nem ugyanazért! Tisztességes ember vagyok, Jäger úr!

- Ezt nem vonom kétségbe, Borus úr, bár ritkán kell félnie a letartóztatástól annak, aki egyenes úton jár.

- Pedig én egyenes úton járok, Jäger úr - jelentette ki fagyosan Serge Ladko. - Ne haragudjon, hogy semmit nem mondhatok önnek erről. Megesküdtem magamnak, hogy titkomat megőrzöm. Állom is az esküt.

Dragos Károly bólintott, mint akinek az egész ügy közömbös. A révkalauz folytatta:

- Megértem, Jäger úr, hogy nem kíván bajba kerülni miattam. Ha úgy akarja, román területen partra teszem, így elkerülheti azokat a veszélyeket, melyek reám leselkednek.

- Mennyi ideig akar Ruszcsukban maradni? - kérdezte Dragos anélkül, hogy egyenesen válaszolt volna.

- Nem tudom - válaszolt Serge Ladko. - Ha minden jól megy, még napfelkelte előtt visszatérek a bárkára, de nem egyedül. Ha másként alakulna a dolog, hát nem tudom, mitévő leszek.

- Bárhogy is legyen, magával maradok - jelentette ki habozás nélkül Dragos.

- Ahogy tetszik - fejezte be a beszélgetést Serge Ladko.

Amint besötétedett, ismét evezni kezdett a bolgár part felé. Már teljesen sötét volt, amikor valamivel a város utolsó házai alatt partot ért.

Serge Ladko csak ment előre célja felé, mint akit ellenállhatatlan erő vonz. Szinte ösztönös mozdulatokkal, minden tétovázás nélkül tette azt, amit az adott körülmények között tennie kellett, mint aki másképpen nem is cselekedhetik. Semmit sem látott meg maga körül, azt sem, hogy útitársa eltűnik a bárka hálófülkéjében, mihelyt a vasmacskát felhúzták.

A külvilág megszűnt számára, csak az álmod látta, az álmod, amelyet a sötét éjszakában is napfény sugárzott be.

Ebben a napfényben látta házáat és benne Natsát... Natsán kívül semmi a világon nem létezett számára.

Mihelyt a bárka orra partot ért, kiugrott, jó erősen kikötötte a csónakot, és gyors léptekkel eltávozott.

Dragos Károly azonnal előjött a fülkéből. Ő sem vesztegette idejét. Ki ismert volna rá az erélyes és határozott rendőrtisztre a nehéz mozgású, igazi magyar parasztban, aki most kilépett a fülkéből?

A detektív ugyancsak kiszállt a bárkából, és a révkalauz nyomába szegődve, megint munkához látott.

TIZENHATODIK FEJEZET AZ ELHAGYATOTT HÁZ

Serge Ladko és nyomában Dragos Károly öt perc alatt az első városszéli házakhoz ért.

Ruszcukban, bár elég fontos kereskedelmi központ volt, abban az időben nem világították az utcákat, úgyhogy az éjszaka sötétjében a szabálytalanul épült városnak még csak a körvonalait sem lehetett látni. A rakpart szélén roskatag bódék sorakoztak, melyeket raktárnak vagy ivónak használtak. De a két éjszakai látogató most nem gondolt a várossal. Serge Ladko gyors léptekkel haladt, és úgy nézett előre, mintha a sötét éjszakában fénylő csillagot látna maga előtt. Dragos meg olyan megfeszített figyelemmel követte a révkalauzt, hogy nem vette észre azt a két férfit sem, aki most fordult ki az utcából, amelyen ő átment.

A két férfi, mihelyt kiért a folyó menti útra, elbúcsúzott egymástól. Egyikük jobbra indult, a folyó mentén lefelé.

- Jó estét - köszönt bolgár nyelven.

- Jó estét - felelt a másik, majd balra fordult, és arra ment, amerre Dragos.

E hang hallatára a nyomozó összerezzent. Egy pillanatig habozott, és ösztönösen lassított, majd megtorpant. Nem követte tovább Serge Ladkót. Megfordult.

Egy rendőrtisztnek sok és különböző vele született vagy szerzett képességre van szüksége, hacsak nem akar alantas beosztásban megpenészedni. De e sok képesség közül a legértékesebb az, hogy tökéletesen emlékezzék mindarra, amit látott és hallott. Dragos Károly minden ilyen képességgel rendelkezett. Halló- és látóidegei valóságos felvevőkészüléként működtek, és sem a látottakat, sem a hallottakat soha el nem felejtette, bármilyen hosszú idő telt is el. Egy arcot, amelyet valaha talán csak egy pillanatra látott, vagy egy hangot, amely csak egyetlenegyszer ütötte meg fülét, még hónapok, évek múlva is azonnal felismert.

Így volt ezzel a hanggal is. Ez esetben tévedésről annál kevésbé lehetett szó, mert ezt a hangot nem is olyan régen hallotta. Az a hang, amelyet a Pilis-hegység lábánál elterülő tisztáson az éj sötétjében hallott először, most kezébe adta a sokáig hiába keresett vezérfonalat. Akármilyen ragyogó okfejtések születtek is agyában útítársával kapcsolatban, ezek végtére mégiscsak feltevések voltak. De ez a hang most a bizonyosságot jelentette számára. Valószínűség és bizonyosság között nagy a különbség, itt nincs helye a tétovázásnak, és ezért a nyomozó nem követte tovább Serge Ladkót, hanem az új nyomra vetette magát.

- Jó estét, Titscha - szólalt meg Dragos Károly németül, amikor a másik ember a közelébe ért.

Az megállt, szemét meregette, hogy lásson valamit.

- Ki szólt hozzám?

- Én - válaszolt Dragos.

- De ki az az én?

- Max Raynold.

- Nem ismerem.

- De én ismerem magát, hallja, hogy a nevéen szólítom!

- Ez már igaz - válaszolt Titscha. - Jó szeme lehet magának!

- Bizony kitűnő.

A párbeszéd egy pillanatra megszakadt.

- Mit akar tőlem? - folytatta kisvártatva Titscha.

- Beszélni akarok magával és még valakivel - válaszolt Dragos. - Csak ezért jöttem Ruszcsukba.

- Szóval nem idevalósi?

- Nem! Ma érkeztem.

- Na, maga aztán jó időpontot választott! - röhögött Titscha, aki nyilván a bulgáriai zűrzavarra célzott.

Dragos közömbösen legyintett, majd így folytatta:

- Én esztergomi vagyok.

Titscha nem felelt.

- Nem járt talán Esztergomban? - faggatta tovább Dragos.

- Nem.

- Hát ez elég furcsa! Hiszen olyan közel volt oda!

- Olyan közel?... - visszhangozta Titscha. - Honnan veszi, hogy Esztergom közelében jártam?

- Hogy honnan? - nevetett Dragos Károly. - Hiszen a Hagueneau-villa nincs olyan messze Esztergomtól!

Titscha megremegett. De igyekezett továbbra is helykének látszani.

- Hagueneau-villa?... - próbálta tréfára fogni a dolgot, de csak hebegett. - Azt éppúgy nem ismerem, mint magát, barátom!

- Ugyan! - mondta gúnyos hangon Dragos. - No, és a pilisi tisztást? Ott sem járt?

Titscha hirtelen közelebb lépett, és megragadta a nyomozó karját.

- Halkabban beszéljen, hallja-e!... - mondta, és most már nem is próbálta izgalmát leplezni. - Bolond maga, hogy így kiabál?

- Nem jár erre senki - felelte Dragos.

- Mit tudhatja azt maga! - válaszolt Titscha, majd megkérdezte: - De hát mondja meg már: mit akar?

- Laddóval akarok beszélni - válaszolt Dragos változatlanul hangosan.

Titscha még jobban megszorította a karját.

- Csendesebben! - szólt, és riadtan nézett körül. - Mindenáron akasztófára akar minket juttatni?

Dragos Károly elnevette magát.

- De hát hogyan értenénk meg egymást, ha ki sem nyitjuk a szánkat?

- Akkor se szokás az éjszaka kellős közepén csak úgy rákiabálni az emberre! - dörögött Titscha. - Meg aztán vannak dolgok, amikről jobb nem beszélni az utcán.

- Nem ragaszkodom én ahhoz, hogy az utcán beszéljünk. Menjünk máshova!

- De hova?

- Nekem mindegy. Csak van valami kocsmaféle itt a közelben?...

- Igen, van itt egy, néhány lépésnyire.

- Menjünk oda.

- Jó - bólintott Titscha. - Jöjjön utánam.

Ötven méterrel odébb a két férfi egy kis térre érkezett. Velük szemben egy ablakon át halvány fény szűrődött ki.

- Ott van! - szólt Titscha.

Az ajtón át egyenesen egy szegényes kis vendéglő ivójába léptek. A kihalt teremben mintegy tíz asztal állt a falak mentén.

- Na, itt jól megleszünk - szólt Dragos.

A kocsmáros a nem remélt vendégek elé sietett.

- Mit iszunk? Én fizetek! - mondta a nyomozó, és a zsebére ütött.

- Talán egy pohárka rakit¹⁷? - kérdezte Titscha.

- Gyerünk a rakival! Na, és mit szólna még egy kis borókapálinkához?

- Jól van, az is jöhet! - helyeselt Titscha. Dragos a várakozó kocsmáros felé fordult.

- Szóval megértette, barátom? Gyerünk, egy-kettő! Mialatt a kocsmáros körülöttük sürgött-forgott, Dragos jól szemügyre vette, hogy kivel áll szemben. Pillanatok alatt látta, miféle ember ez. Széles vállú, bikanyakú férfi volt, alacsony homlokát mélyen benőtte az őszülő haj. Amolyan vásári díjbirkózóforma, ostoba, faragatlan fráter.

Amikor a vendéglős letette az asztalra a két üveget és a poharakat, Titscha folytatta a beszélgetést, ahol az előbb abbahagyták.

- Szóval azt mondja, hogy ismer engem?

- Hát nem hiszi?

- Meg hogy az esztergomi esetet is ismeri?

- Azt is. Ott együtt dolgoztunk.

- Az lehetetlen.

- Pedig így volt.

- Ezt aztán nem értem! - dünnyögte Titscha, és erősen törte a fejét. - Hiszen mi csak nyolcan voltunk...

- Bocsánat, kilencen! Minthogy én is ott voltam.

- Szóval maga is benne lett volna a dologban? - kételkedett tovább Titscha.

- Igen, a villánál, meg aztán a tisztáson is. A szekérrel is én hajtottam el.

- Vogellal együtt?

- Úgy bizony.

¹⁷ Török pálinkakülönlegesség

Titscha egy pillanatra elgondolkozott.

- Ez lehetetlen! - tiltakozott ezután. - Hiszen Kaiserlick volt Vogellal.

- Nem! Én voltam! - válaszolt Dragos szemrebbenés nélkül. - Kaiserlick ott maradt magukkal.

- Biztos?

- Mint ahogyan itt ülök - jelentette ki Dragos.

Titscha mintha megingott volna. A banditának szemlátomást nem sok jutott, mikor az észet osztogatták. Az előbb nem vette észre, hogy ő maga mondta meg Vogel és Kaiserlick nevét az állítólagos Max Raynoldnak, aztán meg éppen az győzte meg, hogy Max Raynold ismeri ezt a két nevet.

- Na, iszunk egy pohárka borókapálinkát? - kínálgatta Dragos.

- Miért ne? - válaszolt Titscha. Majd amikor az italt egy hajtásra kihörpintette, így folytatta: - Ez igazán furcsa - mormolta, már-már meggyőzve. - Először történt volna, hogy egy idegent is beavatunk a dologba.

- Egyszer csak el kell kezdeni! - válaszolt Dragos. - S ha már bevettek a bandába, már nem is vagyok idegen.

- Miféle bandába?

- Ne köntörfalazzon, barátocskám! Ha én mondom, akkor a dolog rendben van.

- Mi a csoda van rendben?

- Hát hogy én is magukkal tartok.

- És ki mondta ezt?

- Ladko.

- Hallgasson! - förmedt rá Titscha. - Már megmondtam, hogy ezt a nevet ne ejtse ki!

- Igen, az utcán - ellenkezett Dragos. - De itt?...

- Se itt, se máshol a városban ne említse! Érti?

- De hát miért? - kérdezte Dragos, mint aki végre jó nyomon van.

De Titschában még mindig maradt egy csepp kétely.

- Ha bárki kérdezné magától - válaszolt óvatosan -, csak annyit mondjon, hogy nem ismeri. Azt látom, hogy maga sokat tud, de nem mindent. Egy ilyen vén rókanak, mint én vagyok, nem fog túljárni az eszén.

De Titscha tévedett, mert olyan bajvívóra talált Dragosban, akivel szemben nem állhatta meg a helyét. A vén róka mesterére akadt. A józanság nem volt erős oldala Titschának, és a nyomozó hamarosan észrevette ellenfele páncélzatának ezt a gyenge pontját. Alaposan ki is használta. Állandóan töltött a poharakba, és ezzel teljesen leszerelte a bandita amúgy is gyenge ellenállását. A raki után pár pohár borókapálinkát töltött neki, majd megint raki következett. Az alkohol már kezdte éreztetni hatását. Titscha szeme zavarossá vált, nyelve botladozott, már nem volt olyan óvatos. És ki ne tudná, milyen síkos lejtő a részegség, és azt, hogy aki inni kezd, egyre szomjasabb lesz?

- Szóval arról beszélünk - folytatta Titscha nehezen forgó nyelvvel -, hogy már megbeszélte a dolgot a vezérrel.

- Meg bizony! - erősítgette Dragos.

- Jól van, jól van... Derék, megbízható fickónak látszol - bökte ki Titscha, aki a szesz hatása alatt tegezni kezdte a nyomozót.

- Afelől nyugodt lehetsz - mondta Dragos, és ő is áttért a tegezésre.

- De baj van ám!... A vezérrel bizony nem találkozatsz!

- Miért ne találkozhatnék vele?

Titscha, mielőtt válaszolt volna, egymás után két pohár rakít is felhajtott. Amikor kiitta, rekedt hangon így válaszolt:

- Elment... a vezér...

- Nincs Ruszcsukban? - faggatta Dragos csalódottan.

- Már nincs itt!...

- Szóval itt volt?

- Igen, négy napja.

- És most?

- Most lefelé megy a tenger felé a dereglyével.

- És mikor jön vissza?

- Talán két hét múlva.

- Kéthetes késedelem! Hát ezt jól kifogtam! - kiáltott Dragos.

- Neked, úgy látszik, sürgős, hogy beállj közénk! - röhögött Titscha.

- Hogy a csodába ne! Én paraszt vagyok, és ott, Esztergom mellett, egy éjszaka többet kerestem, mint amikor egy éven át túrom a földet.

- Megjött hozzá a kedved, ugye? - nevetett harsányan Titscha.

Dragos észrevette, hogy Titscha pohara üres, és gyorsan töltött neki.

- Hát sose iszunk, pajtás?! - kiáltotta. - Egészségedre!

- Egészségedre! - visszhangozta Titscha, és felhajtotta az italt.

A nyomozó jó munkát végzett. Most már tudta, hány emberből áll a dunai banda. Nyolc tagja van, mint Titscha mondta. Most már háromnak, sőt a vezért beleértve, négynek a nevét ismerte. Azt is megtudta, hogy a tenger felé tartanak, ahol a zsákmányt bizonyára hajóra rakják.

Ruszcsuk pedig a főhadiszállásuk. Mire Ladko körülbelül két hét múlva visszaérkezik ide, minden intézkedés megtörtént már, hogy azonnal letartóztassák, ha ugyan korábban a Duna torkolatánál nem sikerül elfogni.

De maradt még néhány homályos pont is. Dragos úgy gondolta, hogy legalább az egyik pontot tisztázni tudja, ha kihasználja Titscha részegségét.

- Mondd csak - kérdezte közömbös hangon egy pillanatnyi hallgatás után - miért mondtad az előbb, hogy ne ejtsem ki Ladko nevét?

Titscha, aki most már teljesen elázott, révetegen bámult a nyomozóra, és a részeg ember kedélyeskedésével nyújtotta feléje a kezét.

- Várj csak, neked megmondom, mert te jó barátom vagy!...

- Igen, bizony - válaszolt Dragos, és megszorította a részeg ember kezét.

- Testvérem vagy!...

- Igen.

- Vidám fickó vagy, meg kemény legénynek is nézlek...

- Az is vagyok!

Titscha az üvegek felé pislantott.

- No, még egy kis pálinkát! - javasolta.

- Elfogyott - válaszolta Dragos.

A nyomozó látta, hogy társa már olyan részeg, majd lefordul a székről, és ezért sutttyomban a földre öntötte az üvegek tartalmának jó részét. De ez sehogy sem tetszett Titschának, aki keserves képpel vette tudomásul, hogy a borókapálinka elfogyott.

- Hát akkor rakit! - kunyerált.

- Na jó - bólintott Dragos Károly, és odatolta a rakisüveget, melyben még volt pár csepp. - De vigyázat, pajtás, nem szabad becsípnünk.

- Még hogy én becsípnék!... - tiltakozott Titscha, és kiitta, ami még az üvegben volt. - Még ha akarnék, sem tudnék!

- Szóval Ladkóról beszéltünk... - kanyarodott vissza türelmesen Dragos a cél felé vezető útra.

- Ladkóról? - kérdezte Titscha, aki már nem tudta, miről van szó.

- Miért nem szabad a nevét említeni? - Titscha kaptatosan nevetett.

- Fúrja az oldaladat, ugye öcskös!... Merthogy Ladkót itt Strigának hívják... hát ezért!

- Strigának?... - ismételte Dragos értetlenül. - Miért Strigának?

- Mert ez az igazi neve a jámbornak. Ahogy téged... Na, hogy is hívnak téged?

- Raynoldnak.

- Na, téged Raynoldnak hívnak, őt meg Strigának... Most már csak érted?...

- De hát Esztergomban... - folytatta Dragos.

- Esztergomban Ladko volt, de Ruszcsukban Striga! - vágott közbe Titscha, és ravaszul hunyorított hozzá. - Így aztán illa berek, nádak, erek...

Azt még csak értette a nyomozó, hogy egy gonosztevő álnéven követi el gáztetteit. De sehogy sem ment a fejébe, hogy miért viseli éppen a Ladko nevet, amelyet a bárkán talált arcképen olvasott.

- De mégiscsak kell lenni egy valódi Ladkónak is! - kiáltott fel türelmetlenül Dragos, mintegy összefoglalva azt, amit gondolt.

- Hát hogy a csodába ne lenne! Hiszen éppen ez a legszebb az egészben!

- És ki az, mi az a Ladko? - kérdezte türelmetlenül Dragos.

- Egy *alávaló*! - nyomta meg a szót Titscha.

- Bántott talán?

- Engem?... Engem nem!... De Strigát...

- És mit vétett Striga ellen?

- Elvitte az orra elől a nőt!... A szép Natsát...

Natsa! De hiszen ugyanez a név állott az arcképen is! Dragos most már biztosan tudta, hogy jó nyomon van, és mohón figyelte Titschát, aki már nem is kérte magát.

- Azóta nem valami jó barátok, azt elhiheted nekem! Ezért vette fel a nevét Striga. Van annak esze!

- Még most sem értem, miért nem szabad kiejteni a Ladko nevet!

- Mert itt nem jó előhozakodni ezzel a névvel... - magyarázta Titscha. - Esztergomban, meg máshol tudjuk, hogy kit értsünk alatta. De itt, Ruszcsukban egy olyan révkalauzféle embert hívnak így, aki a kormány ellen van... összeesküvést sző a mafla... és a város csak úgy nyüzsög a törököktől.

- Na és mi történt vele? - kérdezte. Titscha vállat vont.

- Eltűnt - mondta. - Striga azt mondja, hogy meghalt.

- Meghalt?!...

- És úgy látszik, hogy ez igaz, mert most Strigáé az asszony.

- Melyik asszony?

- Hát a szép Natsa! A neve után az asszonyát is elvette... De nem nagyon tetszik ám a galambomnak... Csakhogy Striga jól vigyáz rá a dereglén!

Dragos most már mindent megértett. Nem közönséges gonosztevő, hanem száműzött hazafi társaságában töltötte hát az elmúlt heteket a bárkán. Micsoda fájdalom marcangolhatja most annak a szerencsétlen embernek a lelkét, amikor annyi keserves megpróbáltatás után végre célhoz ér, és üresen találja otthonát! Feltétlenül utána kell sietnie... Ami pedig a dunai rablóbandát illeti, Dragos most már mindent tudott, és könnyűszerrel elfoghatja az egész társaságot.

- De meleg van itt!... - sóhajtozott, mint akivel elbánt a szesz.

- Meleg bizony - bólintott Titscha.

- A rakítól van... - dadogta Dragos.

Titscha öklével az asztalra vágott.

- Te ugyan nem sokat bírsz, pajtás! - tréfálkozott otrombán. - Nézz meg engem!... Akár újra kezdeném!...

- Nem tudok veled versenyezni - ismerte be Dragos.

- Gyenge virágszál vagy! - csúfolódott Titscha. - Na, gyerünk hát kifelé, ha nincs maradásod.

A kocsmáros megkapta a pénzét, és a két vendég kilépett a térre. A levegőváltás nem tett jót Titschának. A szabadban még jobban elhatalmasodott rajta a részegség. Dragos maga is megijedt, hogy talán túlzottan leitatta.

- Mondd csak - és a Duna folyásának irányába mutatott -, szóval az a Ladko...

- Melyik Ladko?...

- Szóval a révkalauz! Arra lakik?

- Nem!

Dragos Károly erre a város felé fordult.

- Arra?

- Arra sem!

- Szóval arrafelé? - kérdezte, és a Duna folyásával szembe mutatott.

- Arra... - hebegte Titscha.

A nyomozó maga után vonszolta társát, aki érthetetlen szavakat motyogva, hagyta magát húzni. Öt perc múlva megtorpant. Imbolyogva állt a lábán.

- Hát hogyan mondhatta Striga, hogy ez a Ladko meghalt? - dadogta.

- Hogyhogy?

- Nem halt az meg, hiszen van nála valaki!

Titscha pár lépésnyire előre mutatott egy ablakra, amelynek zsalugáterén át világosság vetődött az útra. Dragos az ablakhoz lépett. A zsalugáter egyik nyílásán át Titschával együtt benézett a házba. Meglehetősen kicsi, de csinosan berendezett szobát pillantott meg. A felforgatott bútorok és rajtuk a vastag porréteg arra vallott, hogy a szobában dulakodtak, de most már jó ideje senki sem járt benne. A szoba közepén nagy asztal állott, most egy gondolatokba merült férfi könyökölt rá. Ujjai görcsösen markolták zilált haját, látszott, hogy lelkét nagy fájdalom marcangolja. A férfi szeméből nagy könnycseppek peregtek alá.

Dragos Károly valóban útitársát ismerte fel ebben a férfiban. De nemcsak ő ismerte meg a kétségbeesetten töprengő embert.

- Ő az - mormolta Titscha, és keményen küzdött a részegsége ellen.

- Ő?

- Igen! Ladko.

Titscha végigsimította az arcát keze fejével, és kicsit magához tért.

- Szóval nem halt meg a gyalázatos! - mormolta fogai között. - De majd lesz rá gondom... A törököktől szép pénzt kapok a bőréért. Hát még Striga hogy megőrül majd... Ne mozdulj innen, pajtás - mondta Dragosnak. - Üsd le, ha el akarna menni!... Hívj segítséget, ha egyedül nem bírsz vele... Én szaladok rendőrért...

Titscha választ sem várva elrohant. Már nem is nagyon tántorgott, a nagy izgalomtól egészen magához tért.

A nyomozó mihelyt egyedül maradt, belépett a házba. Serge Ladko meg sem moccant. Dragos Károly a vállára tette a kezét. A szerencsétlen ember felemelte a fejét. Gondolatai azonban még mindig távol jártak, és réveteg tekintete azt mutatta, hogy nem ismerte fel Dragost, aki most csak egyetlen szót szolt:

- Natsa!...

Serge Ladko felpattant. Pillantását kérdően szegezte Dragosra.

- Jöjjön velem - mondta a nyomozó. - Siessünk!

TIZENHETEDIK FEJEZET

A FOLYAM SODRÁBAN

A bárka repült a vízen. Serge Ladko nekikeseredetten, szinte vadul evezett, mint életében még soha. Sóvárgásának ereje legyőzte a test törvényeit, éjszakánként csak kurta perceket szentelt a pihenésnek. Ilyenkor nehéz álomba zuhant, majd két óra múlva hirtelen felébredt, mint akit harangkondulás szólít: lásson ismét nehéz munkájához.

Dragos Károly, az elszánt üldözés szemtanúja, csodálkozva látta, hogy emberi szervezet ilyen ellenálló erővel bírhat. Pedig hát Serge Ladko is csak ember volt, de olyan ember, aki természetfeletti erőt merít a legkeservesebb megpróbáltatásból.

A nyomozó egy parányit sem akarta elterelni a boldogtalan hajós figyelmét nehéz munkájáról, és ezért alig szólt hozzá. Mikor elindultak Ruszcsukból, minden lényeges dolgot elmondott neki. Mihelyt ugyanis a bárkát belökték a folyam sodrába, Dragos mindenről beszámolt Ladkónak, amit feltétlenül fontosnak tartott. Elsősorban elmondta neki, hogy ő maga voltaképpen kicsoda. Később röviden azt is megmagyarázta, miért vállalkozott erre az útra, miért vesz részt annak a Duna mentén garázdálkodó rablóbandának üldözésében, amelynek vezére - közhiedelem szerint - egy bizonyos Ladko nevű ruszcsuki ember.

A hajós csak fél füllel hallotta ezt a beszámolót, látszott rajta a lázas türelmetlenség. Mit is törődött ő mindezzel? Egyetlen gondolata, célja, reménye volt: Natsa.

Igazából csak akkor figyelt fel, amikor Dragos a fiatalasszonyról kezdett beszélni, és elmondta, hogyan tudta meg Titschától, hogy Natsát fogolyként viszi egy dereglye lefelé a Dunán. És ezen a dereglyén az a bandavezér parancsol, akinek igazi neve nem Ladko, hanem Striga.

Serge Ladko e név hallatára valósággal felüvöltött.

- Striga! - kiáltott fel, és a keze görcsös erővel markolta az evezőt.

Többet nem kérdezett. Ettől kezdve lélekszakadva, pillanatnyi szünet, megállás, pihenés nélkül evezett. Nem nézett sem jobbra, sem balra, egy megszállott tekintetével meredt előre, egész lelke a cél felé hajtotta, szíve mélyén élt a bizonyosság, hogy el is éri. Azt, hogy miért is olyan biztos ebben, nem tudta volna megmondani. De szentül hitte, és ez elég. Érezte, hogy első pillantásra felismerné ezer dereglye közül azt az egyet, amelyen Natsát fogva tartják. Hogyan, miről - azt maga sem tudta. De felismerné! Biztosan felismerné! Ez nem kétséges. Most már értette, hogy első fogsága idején miért rémlett neki olyan ismerősnek az az ember, aki hozta az ennivalót. Most már értette, hogy a fél füllel hallott szófoszlányok miért keltettek szívében visszhangot. Titscha volt hát a fegyőr! Striga és Natsa hangját hallotta! És az éjszaka belehasító sikoltás is Natsa hangja volt, aki hiába kiáltott segítségért. Ó, hogy akkor nem állt meg! Most nem gyötörné ennyi bánat, ilyen lelkiismeretfurdalás!

Menekülésekor a homályban éppen hogy csak megpillantotta az úszó börtön sötét körvonalait, amelyben tudtán kívül magára hagyta azt a nőt, aki egész szívét betölti. De nem baj! Neki ez az egyetlen pillantás is elég volt. Ha még egyszer szeme elé kerül ez a dereglye, lelke mélyén egész biztosan megszólal majd egy titokzatos figyelmeztető hang.

Serge Ladko reménysége nem volt hiú ábránd, mint ahogy gondolhatnánk. Alig tévedhetett, hiszen a Duna hajkait itt már nem sok dereglye szeli. Orsovától lefelé egyre kevesebbet láttak, Ruszcsuktól kezdve már csak itt-ott tűnt fel egy-egy. Szilisztrában meg az utolsók is elmaradtak. A bárka huszonnégy órával indulása után már elhaladt Szilisztra városa mellett, itt

még két teherhajót hagytak maguk mögött, és innentől kezdve úgyszólván csak gőzhajók járták a Dunát.

Ennek az az oka, hogy Ruszcsuknál a Duna már igen széles. A folyam medre itt több mint két mérföld, és a bal parton, ameddig a szem ellát, mocsarak terülnek el. A meder lejjebb még jobban szétterül, Szilisztra és Braila között pedig helyenként a 20 km-es szélességet is eléri. A hatalmas víztömeg itt már valóságos tenger, nagy viharokkal, tajtékzó hullámokkal, s így érthető, hogy a hajósok kétszer is meggondolják, mielőtt a hullámverést nehezen bíró dereglyéikkel idáig elmerészkednek.

Serge Ladkónak nagy szerencséje volt, hogy a szép idő állandósult. Kicsi és igazán nem tengeri utakra épült bárkájával ugyanis kénytelen lett volna menedéket keresni a part egyik beszögellésében, ha erősebb szél támad.

Dragos Károly szívvel-lélekkel magáévá tette útitársa gondját. Előtte még egy cél lebegett, és most bizony kétségek ébredtek benne, mikor látta, hogy milyen kihalt a sivár, széles folyam. Vajon nem vezette-e őt félre Titscha? Mikor látta, hogy a dereglyék sorra lemaradnak, félve gondolt arra, hogy talán Striga is kénytelen volt valahol kikötni. Nyugtalanúsága végül is annyira erőt vett rajta, hogy szólt Serge Ladkónak.

- Eljuthat egy dereglye egészen a tengerig?

- Igen - válaszolt a hajós. - Ritkán fordul elő, de azért megesik néha.

- Maga is vezetett már dereglyét erre felé?

- Igen, egyszer-kétszer.

- És ilyenkor hogyan történik a szállítmány kirakása?

- A dereglyével leállnak a folyam valamelyik torkolata után az egyik kis öbölben. A gőzhajók aztán innen viszik tovább a rakományt!

- Ugye, azt mondta, hogy a Duna valamelyik torkolata után? Szóval több torkolat van.

- A Duna itt két fő ágra szakad - felelte Serge Ladko. - Az egyik az északi vagy kilijai, a másik a déli vagy sulinai ág. A sulinai Duna-ág a jelentősebb.

- Nem téveszthetjük majd őket szem elől? - kérdezősködött tovább Dragos Károly.

- Nem - jelentette ki a hajós. - Akik bujkálnak, azok nem mennek át Sulinánál. Éppen ezért mi is az északi Duna-ágon megyünk tovább.

Dragost csak félig-meddig nyugtatta meg ez a válasz. Félt, hogy miközben ők az egyik úton mennek, a banda a másikon simán egérutat nyer. De mi mást tehettek volna ez ellen, mint hogy rábízzák magukat a jó szerencséjére, hiszen nem figyelhetik egyidejűleg a folyamtorkolat mindkét ágát. Serge Ladko mintha csak olvasott volna útitársa gondolataiban, biztatóan hozzátette:

- Egyébként is a kilijai torkolat előtt van egy kis öböl, amelyben a dereglye rakományát át tudják hordani másik hajóra. A sulinai torkolatnál viszont magában a sulinai kikötőben kellene kirakodni, ez pedig már közvetlenül a tengerparton van. A még délebbre folyó Szent György Duna-ágról pedig csak annyit, hogy alig hajózható, noha éppen ez a legszelebb. Nem kell tehát attól tartanunk, hogy melléfogunk.

Október 14-én délelőtt, négy nappal azután, hogy elindultak Ruszcsukból, végre megérkeztek a Duna deltájába. A bárka a sulinai Duna-ágot jobbra maga mögött hagyva, egyenesen a kilijai Duna-ágra siklott. Délben Izmail előtt haladtak el, útjukon ez volt a legutolsó számottevőbb

helység. Másnap már a kora reggeli órákban odaérnek, ahol a Duna a Fekete-tengerbe torkollik.

Vajon beérik-e addig Striga dereglyéjét? Erre bizony aligha számíhattak. Mióta elhagyták a főágot, a folyam teljesen kihalt volt. Ameddig a szem ellátott, sehol egy vitorla, sehol füstgomoly. Dragost emésztette a nyugtalanság.

Serge Ladko ha nyugtalan is volt, ezt nem árulta el. Evezőjére görnyedve, fáradhatatlanul hajtotta előre a bárkát, s ügyelt arra, hogy el ne hagyja a folyamág közepén húzódó hajózható csatornát, amelyet csak nagy gyakorlata révén tudott követni a sekély és mocsaras parti vizek között.

Kitartó fáradozását siker koronázta. Még aznap délután öt óra felé végre megpillantottak egy dereglyét, amely Kilija városa alatt mintegy tizenkét kilométerrel horgonyzott. Serge Ladko kiemelte a vízből evezőjét, s távcsövön át figyelmesen vizsgálta a dereglyét.

- Ez az... - mondta fojtott hangon, távcsövét leeresztve.

- Biztos ebben?

- Egészen biztos - jelentette ki Serge Ladko. - Felismertem Jacub Ogult, ezt az ügyes ruszcsuki révkalauzt, aki eladta lelkét Strigának. Biztos, hogy az ő hajóját vezeti.

- Most mi lesz? - kérdezte Dragos Károly.

Serge Ladko nem felelt azonnal. Gondolkozott. A nyomozó ismét megszólalt:

- Vissza kell mennünk egészen Kilijáig, sőt ha szükséges, egészen Izmailig. Ott majd szerzünk erősítést.

A hajós tagadólag rázta a fejét.

- Túlságosan sok időbe telnék, míg az árral szemben eljutnánk Izmailig, vagy akár csak Kilijáig. A dereglye így egerutat nyerne, és a tengeren már nem találnánk rá. Nem, maradjunk csak itt, várjuk be az éjszakát. Van egy tervem. Ha nem válik be, akkor távolról követjük a dereglyét, és mikor már tisztában leszünk azzal, hogy hol a búvóhelye, segítséget hozunk Sulinából.

Nyolc órára már teljesen besötétedett, és Serge Ladko hagyta, hogy a bárka a dereglye közelébe sodródjék. Attól kétszáz méternyire nesztelenül lehorgonyoztak. Azután minden magyarázat nélkül ledobta ruháit, és belevetette magát a folyamba. Dragos elképedve nézte.

Erőteljes karcsapásokkal szelte a vizet egyenesen a dereglye felé, amely alig látszott a sötétben. Amikor már túljutott rajta, oly messze, hogy nem vehették észre, ellenkező irányba kezdett úszni, a meglehetősen sebes ár ellen, majd belekapaszkodott a széles kormánylapátba. Hallgatózott. Könnyű dallam szállt a levegőben, alig kivehetően, mert összevegyült a hajó oldalához csapódó víz selymes csobogásával. Feje felett dudorászott valaki a hajón. Serge Ladko kézzel-lábbal kapaszkodott a dereglye csúszós oldalfalába, és felhúzódkodott a kormánylapát felső részéig. Most megpillantotta Jacub Ogult.

A hajón minden nyugodt volt. A hátsó fedélzet alatti fülkéből sem szűrődött ki hang. Iván Striga nyilván itt tartózkodott. Öt ember - a legénység tagjai - a fedélzet elülső részén elnyúlva békésen beszélgetett. Hangjuk kivehetetlen mormolássá folyt össze. A hátsó fedélzeten Jacub Ogul egymaga volt. A fülke feletti részen ült, a kormányrúdnál, ringatózott az estéli csendben, miközben egy jól ismert dalt dudorászott.

A dal egyszeriben elhallgatott. Két vasmarok fonódott az éneklő férfi torkára, aki most a hajópárkányon át rázuhant a kormánylapátra. Meghalt volna? Keze, lába erőtlenül lógott, tehetetlen teste úgy csüngött le jobbról-balról a kormánylapát keskeny élén, mint a rongy.

Serge Ladko szorítása engedett, s most az övéénél fogva ragadta meg Jacob Ogult, majd lazábban fogva térde közé a kormánylapátot, csúszott lefelé, végül foglyával együtt nesztelenül a vízbe siklott.

A dereglyén mindebből semmit nem vettek észre. Iván Striga nem jött elő a fülkéből. Az első fedélzeten az öt hajós továbbra is csendesen beszélgetett.

Serge Ladko közben a bárka felé úszott. Az út visszafelé sokkal nehezebb volt. Most ár ellen haladt, és ezenfelül Jacob Ogult is vonszolnia kellett. A fogoly, ha nem is halt meg, teljesen magatehetetlen volt. A hűvös víz sem térítette magához, meg sem mozdult. Serge Ladko már-már attól is tartott, hogy nagyon is keményen bánt el vele.

Öt perc elég volt ahhoz, hogy a bárkától a dereglyéhez érjen, de több mint fél órába telt, míg ugyanezt az utat megtette visszafelé. És még szerencséje volt, hogy nem tévedt el a sötétben.

- Segítsen! - szólt Dragoshoz, mikor végre megragadhatta a bárka párkányát. - Mégiscsak elcsíptem egyet.

A nyomozó segítségével a bárkába emelte Jacob Ogult.

- Meghalt? - kérdezte Serge Ladko. Dragos Károly a fogoly fölé hajolt.

- Nem. Lélegzik.

Serge Ladko megkönnyebbülten sóhajtott fel, azonnal megragadta a lapátot, és az árral szemben evezni kezdett.

- Kötözze meg, de jó erősen - mondta evezés közben -, hacsak nem akarja, hogy kereket oldjon, ha majd a parton lesznek.

- Hát elválunk? - kérdezte Dragos Károly.

- Igen - válaszolt Serge Ladko. - Mihelyt maga a parton lesz, én visszatérek a dereglye közelébe, és majd úgy intézem a dolgot, hogy holnap fel is juthassak rá.

- Világos nappal?

- Igen. Van egy tervem. Legyen nyugodt, nem fenyegeti semmi veszély, legalábbis még egy ideig nem. Nem mondom, lehet, hogy mikor már a Fekete-tenger közelében leszünk, rosszabbra is fordulhatnak a dolgok. Igyekszem, hogy ez minél később következzen be, de akkor számítok magára.

- Rám?... De hát mit tehetek én?

- Segítséget hozhat.

- Rajta leszek, ebben biztos lehet! - hangoztatta hévvel Dragos.

- Ebben nem is kételkedem, de lehet, hogy nem lesz olyan egyszerű. Ön tegyen meg mindent, amit lehet, ennyi az egész. Ne felejtse el, hogy a dereglye holnap délben szedi fel horgonyát, és délután négy órákor már a tengeren lesz, ha semmi fel nem tartóztatja. Ehhez tartsa magát.

- Miért nem marad velem? - kérdezte Dragos, aki nagyon aggódott útitársáért.

- Mert maga esetleg elkésik, akkor pedig Striga előnyre tenne szert, és eltűnne a szemünk elől. Nem szabad elérnie a tengert. És nem is éri el, még akkor sem, ha maga későn érkezne ahhoz, hogy segítsen nekem. De ha így lesz, én már addigra valószínűleg nem élek.

A hajós hangja nem tűrt ellentmondást. Dragos Károly nem is próbálkozott tovább, mert világosan látta, hogy társát elhatározásában semmi sem ingathatja meg. A bárkát tehát partra húzták, és a még mindig ájult Jacub Ogult lefektették a földre.

Serge Ladko a bárkát azonnal visszairányította a folyam közepére, s hamarosan eltűnt az éjszakában.

TIZENNYOLCADIK FEJEZET

A DUNAI RÉVKALAUZ

Amikor Serge Ladko eltűnt a sötétben, Dragos Károly egy pillanatig töprengett, hogy mitévő legyen. Itt volt egyedül az egyre sötétebb éjszakában a besszarábiai határnak ezen a kihalt részén. Tanácstalansága annál nagyobb volt, mert előtte hevert ez a magatehetetlen fogoly is, akit nem hagyhatott itt. De nyilvánvaló volt, hogy segítséget nem kap, ha nem jár utána, így mégiscsak tennie kellett valamit. Az idő sürgette. Serge Ladko sorsa talán egyetlen órán, egyetlen percen múlik. Egy időre otthagya hát a még mindig eszméletlen Jacub Ogult, aki különben is úgy meg volt kötözve, hogy menekülésre még akkor sem gondolhatott, ha magához térne. Amilyen gyorsan csak tudott, nekiiramodott felfelé a folyó mentén, a hepehupás talajon.

Fél óráig gyalogolt a teljesen kihalt vidéken, és már-már attól tartott, hogy egészen Kilijáig kell mennie, amikor végre egy házat pillantott meg a folyó partján.

Nem volt könnyű dolog rábírní a nagyobb tanyának látszó épület lakóit, hogy ajtót nyissanak neki. Ilyen későn és ezen a vidéken indokolt volt a bizalmatlanság, és a ház lakói nem nagyon siettek bebocsátani a váratlan látogatót. A helyzetet még az is nehezítette, hogy nem tudták egymást megérteni, mivel a parasztok valami helyi tájszólást beszéltek, amit Dragos - bár sok nyelven beszélt - nem ismert. Hirtelen valami egyveleg nyelvet eszelt ki, melybe román, orosz és német szavakat egyenlő arányban kevert, és így végül sikerült bizalmat ébresztenie maga iránt a parasztokban. Az oly makacsul zárva tartott ajtó végre megnyílt előtte.

Amikor bent volt, jó alaposan kikérdezték, de szemlátomást jó eredménnyel, mert két óra sem telt el partraszállása óta, és egy szekéren máris visszaérkezett Jacub Ogulhoz.

Striga kormányosa még mindig nem tért magához. Akkor sem nyerte vissza öntudatát, amikor a part menti fűből a szekérre emelték, és azonnal indultak vissza Kilija felé. A tanyáig csak lépésben haladhattak, de azután egy úton hajtottak tovább. Ez ugyan elég gyalázatos út volt, de valamivel mégiscsak gyorsabban tudtak előrejutni. Éjfél is elmúlt már, mire Dragos Kilijába ért. A városban teljes csend honolt, és nem volt könnyű dolog megtalálni a rendőrfőnököt. Végül mégis sikerült, Dragos habozás nélkül felébresztette a magas rangú rendőr-tisztviselőt, aki nem is nagyon bosszankodott, hanem készségesen rendelkezésére állt.

A nyomozó ezt a látogatást arra is felhasználta, hogy Jacub Ogult, aki már kezdett magához térni, lakat alá tétesse. Most már szabadabban mozgott, és hozzálátott a fő feladathoz, ahhoz, hogy elfogja a banda többi tagját. De még jobban sarkallta az a vágy, hogy segítséget vigyen Serge Ladkónak.

Már az első lépésnél leküzdhetetlen nehézségekbe ütközött. Kilijában egyetlen gőzhajó sem állomásozott, és a rendőrfőnök a leghatározottabban elzárkózott az elől, hogy embereit a folyóra küldje. A Dunának ez az ága akkoriban Románia és Törökország közös fennhatósága alá tartozott, és félő volt, hogy a román rendőrök megjelenése tiltakozást vált ki a magas porta részéről. Ez jelenleg annál kevésbé kívánatos, mert amúgy is háborús feszültséggel volt telítve a légkör. De a román rendőr-tisztviselő bátrabb lett volna, ha kicsit belelapozhat a sors könyvébe, mert akkor megállapíthatta volna, hogy ez az idők kezdetétől elhatározott háború néhány hónap múlva mindenképpen kitör. De minthogy a jövőt nem ismerte, még a gondolattól is reszketett, hogy bármi módon diplomáciai bonyodalmakat okozzon. Ezért hát ő is igazodott a bölcs jelszóhoz: „Csak semmi bonyodalom!” Minden időkben és minden országban ez volt a köztisztviselők jelszava.

Csak tanácsot mert adni Dragos Károlynak. Azt ajánlotta, hogy menjen Sulinába. Megadta neki egy ember címét, aki végigkalauzolja majd a Duna deltáján átvezető nehéz, ötvenkilométeres úton.

Jó sok idő eltelt, míg ezt az embert felébresztették, míg végre kötélnek állt, míg befogtak, és átmentek a Duna jobb partjára. Már csaknem hajnali három óra volt, amikor a nyomozó kocsija elé befogott kis ló végre ügetni kezdett, szerencsére gyorsabban, mint ahogy Dragos várta volna tőle.

A kilijai rendőrfőnök tudta, mit beszél, amikor azt mondta Dragosnak, hogy nem könnyű dolog átjutni a Duna torkolatvidékén. A kocsi csak nehezen haladt előre a sáros, sokszor több centiméter magasságban vízzel borított utakon. Ha a kocsis nem lett volna olyan ügyes, többször eltévedt volna ezen a síkságon, ahol semmi sem jelezte az utat. Így is elég lassan haladtak előre, és néha meg is kellett állniuk, hogy az elcsigázott ló kifújja magát.

Dél volt, mire Dragos Károly Sulinába érkezett. Még néhány óra, és lejár a Serge Ladko által megjelölt határidő. A nyomozó még csak annyi időt sem engedett magának, hogy erőt gyűjtsön, azonnal rohant a helyi hatóságokhoz.

Sulina történetünk idejében még török fennhatóság alá tartozott, és csak a berlini szerződés¹⁸ értelmében csatolták Romániához.

Minthogy a magas porta és a nyugati hatalmak között akkor igen feszült volt a viszony, Dragos Károly, mint magyar állampolgár nemigen lehetett persona grata¹⁹ a törököknél, akármennyire is közérdekű ügyben lépett a török területre. Nem fogadták ugyan olyan barátságstalanul, mint gondolta, de a helyi hatóságoktól csak igen lagymatag támogatást kapott.

Közölték vele, hogy a helyi rendőrségnek nincs saját csónakja, és ezért csak a vámőrség őrhajójára számíthat. A vámőrség bevonása egyébként az adott körülmények között indokolt is volt, mert egy rablóbandát némi jóakarattal csempészbándának is lehetett nevezni. Sajnos, ez az őrhajó - amely különben elég gyors járatú gőzhajó lehetett - éppen távol volt. A tengeren cirkált, minden bizonnyal a part közelében. Dragos ilyen körülmények között mi mást tehet, mint hogy bérel egy halászbárkát. Majd ha túljut a mólón, bizonyára találkozik az őrhajóval.

A nyomozót elkésérítette ez az egy helyben topogás, de végül is jobb híján így döntött. Délután fél kettőkor a halászbárkán kifeszítették a vitorlát, és megkerülték a mólót, hogy az őrhajó nyomára bukkanjanak. Ekkor már csak százötven perc volt hátra.

Mialatt Dragos így bajlódott, a révkalauz módszeresen folytatta terve végrehajtását.

Egész délelőtt lesben állott a part menti nádasban elrejtett bárkáján, és látta, hogy a dereglyén nem készülődnek az indulásra. Ez volt az éppen, amit Jacub Ogulnak a kelleténél kicsit durvább, de mindenképpen szükséges foglyul ejtésével el akart érni. Mint előre látta, Striga nem mert nekivágni révkalauz nélkül e rendkívül nehéz útszakasznak. A sok homokzátony miatt ezen a részen csak azok tudnak hajózni, akik egész életükben ezzel foglalkoztak. Feltehető volt, hogy a rablók, akik nyilván nem értették révkalauzuk eltűnését, az első adandó alkalommal a helyére állítanak valakit. De a kilijai Duna-ágban nem sok révkalauz közlekedik, és déli tizenegy óráig a veszteglő dereglyén és a láthatatlan bárkán kívül egyetlen hajó sem jött errefelé. Csak tizenegy órakor jelent meg két hajó a tenger felől. Serge Ladko látcsövével

¹⁸ 1878-ban az európai, hatalmak között létrejött egyezmény, amely az 1877-1878-i orosz-török háború után szabályozta a Balkán-félszigettel kapcsolatos vitás politikai kérdéseket

¹⁹ Szívesen látott személy

megállapította, hogy az egyik révhajó. Most Iván Striga nyilván megkapja azt a segítséget, amelyre már bizonyára türelmetlenül várt. A cselekvés pillanata elérkezett.

Bárkájával előjött a nádasból, és leereszkedett a dereglye közelébe.

- Hé, emberek! - kiáltotta Serge Ladko, amikor hangját már hallhatták a dereglyén.

- Hé! - hangzott a válasz.

A hajó fedélzetén egy ember jelent meg. Iván Striga volt.

Micsoda harag hasított Serge Ladko lelkébe, amikor megpillantotta azt az embert, aki olyan boldogtalanná tette, és már hosszú hónapok óta hatalmában tartotta Natsát!

De kereste ezt a találkozást, számított és fel is készült rá. Dühét leküzdve erőt vett magán.

- Nincs szükségük révkalauzra? - kérdezte nyugodt hangon.

Striga válasz helyett kezét homloka elé emelte, és jól szemügyre vette a bárkából kiálló embert. Egy pillanat nem sok, máris tisztában volt azzal, hogy kivel áll szemben. De alig akart hinni a szemének, annyira valószínűtlennek, sőt annyira nem várt szerencsének tűnt előtte, hogy Natsa férjét látja.

- Talán csak nem Serge Ladko Ruzcsukból? - kérdezte Striga.

- De bizony az vagyok! - válaszolt a révkalauz.

- Hát nem ismer meg?

- Hogyne ismerném meg! Nem vagyok vak! - válaszolt Ladko. - Maga Iván Striga.

- S hozzám ajánlkozik révkalauznak?

- Miért ne? Hiszen ez a foglalkozásom - válaszolt szenvtelenül Serge Ladko.

Striga egy pillanatig nem tudta, mitévő legyen. Szinte hihetetlennek tűnt, hogy az az ember, akit a világon mindenkinél jobban gyűlölt, most kezes báránként szolgáltatta ki magát. Vajon nem akarja kelepcébe csalni? De hát mit tehetne egy ember a dereglye elszánt legénységével szemben? Csak vezesse szépen a dereglyét le egészen a tengerig, ha már olyan ostoba, hogy felajánlkozott. Majd ha a tengeren lesznek, az már más!...

- Hát akkor gyérünk! - mondta a bandita, és szája kegyetlen vigyorra torzult, amit Serge Ladko világosan látott.

A révkalauz nem kérte magát. Bárkájával a dereglye mellé simult, és felkapaszkodott a fedélzetre. Striga elébe ment.

- Hát tudja, én nagyon csodálkozom, hogy itt, a Duna torkolatánál találkozom magával!

A révkalauz nem válaszolt.

- Holt hírét költötték - folytatta Striga -, mióta eltűnt Ruzcsukból.

Erre sem kapott semmi választ.

- Mit csinált azóta? - faggatta Striga kitartóan.

- Itt voltam végig a tengerhez közel - válaszolt végre Serge Ladko.

- Ilyen messze Ruzcsuktól?!... - kiáltott fel Striga. Serge Ladko összevonta szemöldökét. Ez a faggatás nem volt ínyére. De eltökélt szándékához híven most sem adott hangot bosszúságának, és nyugodt hangon válaszolt:

- Ezekben a zavaros időkben nekem sem ment jól a sorom.

Striga gúnyosan nézett végig rajta.

- Azt is beszéltek magáról, hogy nagy hazafi! - mondta csúfondárosan.

- Már nem foglalkozom politikával - válaszolt szárazon Serge Ladko.

E pillanatban Striga tekintete a bárkára esett, amelyet a víz sodra most a dereglye oldalához lökött. Striga összerezzent. Tévedésről szó sem lehetett. Ez bizony ugyanaz a bárka volt, amelyet ő maga is használt egy héten át, és amelyet azután a zimonyi rakparton látott kikötve. Serge Ladko hazudott tehát, amikor azt állította, hogy el sem mozdult a Duna torkolat-vidékéről.

- Szóval mióta elhagyta Ruszcsukot, mindig ezen a vidéken volt? - kérdezte fürkésző pillantással Striga.

- Végig itt voltam - válaszolt Serge Ladko.

- Ez elég furcsa! - mondta Striga.

- Miért? Talán látott másfelé?

- Nem magát, de ezt a bárkát! Esküdni mernék, hogy láttam feljebb a Dunán.

- Az meglehet - válaszolt Serge Ladko közömbösen. - Most három napja vettem egy embertől, aki azt mondta, hogy Bécsből jött.

- Miféle ember volt az? - kérdezte feszült kíváncsisággal Striga, akinek gyanúja Dragos Károly felé terelődött.

- Fekete hajú, szemüveges.

- Ejha! - álmélkodott Striga.

A révkalauz állításai szemlátomást megzavarták. Már maga sem tudta, hogy hányadán áll. De egykettőre túltette magát az aggályokon. Mit számít mindez? Akár az igazat mondja Serge Ladko, akár nem, a fontos az, hogy a keze között van! Elég ostoba, hogy így vesztébe rohant!... De ha már itt van a dereglyén, innen nem megy el élve! Striga már hónapok óta azt hazudta Natsának, hogy a férje meghalt. Mihelyt elérik a tengert, valósággá válik a hazugság.

- Indulás! - szólta, mintegy pontot téve gondolatai után.

- Majd déli tizenkét órakor - válaszolt nyugodt hangon Serge Ladko, aki egy zacskóból ennivalót vett elő, és falatozni kezdett.

A banditavezér türelmetlenül hadonászott, de Serge Ladko úgy tett, mintha nem látná.

- Ide hallgasson! - szólalt meg Striga. - Még az éj beállta előtt a tengerhez akarok érni.

- Ott leszünk - jelentette ki a révkalauz, de nem hagyta magát zavartatni.

Striga előrement. Elborult tekintete elárulta, hogy még töpreng valamin. Sehogy sem ment a fejébe, hogy éppen a férj ajánlkozik révkalauznak arra a hajóra, amelyen a feleségét tartják fogva. Persze semmi nem változtat a tényen, hogy Serge Ladko itt van egyedül, hat elszánt emberrel szemben, így hát akár napirendre is térhetett volna a dolog felett. De akármilyen meggyőzőnek látszott is ez az okoskodás, mégiscsak nyugtalanította a dolog. Kikíváncozott belőle a kérdés, hogy Serge Ladko, akit a legjobban érintett a dolog, tud-e Natsa eltűnéséről. Nem is bírt megnyugodni, míg meg nem kérdezte:

- Kapott híreket Ruszcsukból, mióta eljött onnan? - kérdezte, amikor visszament a révkalauzhoz, aki békésen ebédelt.

- Egyszer sem.

- És nem csodálkozott ezen?

- Miért csodálkoznék? - kérdezte Serge Ladko, és merően nézett Strigára.

Striga mindenre elszánt ember volt ugyan, de ez a tekintet őt is zavarba hozta.

- Úgy tudom, hogy Ruszcsukban maradt a felesége - hebegte.

- Én meg azt hiszem, hogy jobb, ha mi ketten másról beszélünk!

Strigának ez elég volt.

Néhány perccel déli tizenkét óra után a révkalauz kiadta a parancsot, hogy húzzák fel a horgonyt, majd miután a vitorlát kifeszítették, maga állt a kormányrúd mellé. E pillanatban Striga hozzálépett.

- Tudnia kell, hogy ezzel a dereglyével csak mély vízben lehet menni.

- De hiszen rakomány nélkül halad, és így két láb mély vízben is úszik.

- Legalább hét láb kell - jelentette ki Striga.

- Hét láb! - kiáltott fel a révkalauz, aki e pillanatban mindent megértett.

Hát ezért jutott át a dunai banda minden ellenőrzésen! A hajó ügyesen álcázott alkalmatosság volt. A vízből kilátszó rész csak csalóka látszat volt. Az igazi dereglye a víz alatt van, és ide rejtették el a rablott holmit. És ezt a rejtekhelyet, mint Serge Ladko tapasztalatból tudta, titkos börtönné is átalakíthatták.

- Hét láb! - ismételte Striga.

- Rendben van - válaszolt Serge Ladko röviden.

Az indulást követő percekben Striga, aki bizony még mindig nyugtalan volt kicsit, szigorúan szemmel tartotta Ladkót. De a révkalauz magatartása megnyugtatta. Igen buzgón végezte a dolgát, és szemlátomást semmi rosszban nem törte a fejét. A hozzáértéséről szóló hírek valóban nem voltak túlzottak. Keze alatt a dereglye zavartalanul haladt a láthatatlan homokzátonyok között, és szinte matematikai pontossággal követte a mély víz kanyargó vonalát.

A banditavezér lassan-lassan teljesen megnyugodott. Zavartalanul haladtak lefelé. Hamarosan célhoz érnek.

Négy óra volt, amikor megpillantották a tengert. A folyó egy utolsó kanyarulata után az ég és a víz egybeolvadt a látóhatáron.

Striga akkor odaszólt a révkalauznak:

- Azt hiszem, most már nem lehet baj! Most már visszaadhatja a kormányrudat a mi kormányosunknak.

- Még nem! - válaszolt Serge Ladko. - A legnehezebbje még hátra van.

Ahogy a Duna torkolata felé közeledtek, egyre jobban tárgult a látóhatár. Striga egyre nagyobb területet tekintett át a fedélzetnek e pontjáról. Tekintetét a tengerre szögezte. Hirtelen felkapott egy látszóvet, és ezzel vette szemügyre azt a körülbelül négy-ötszáz tonnás kis gőzhajót, amely éppen most bújt ki az északi földnyelv mögül. Striga, miután jól megnézte a hajót,

parancsot adott, hogy húzzák fel a zászlót az árboccsúcsra. A gőzhajóról, amely a folyam torkolatához közeledett, hasonló jelzéssel válaszoltak.

E pillanatban Serge Ladko egészen balra fordította a kormányrudat, mire a dereglye hirtelen jobbra kanyarodott, és a folyón rézsút átvágva délkeletnek, vagyis a jobb part irányába haladt.

Striga döbbenten nézett a révkalauzra, de Serge Ladko szenvtelen arca megnyugtatta. Bizonyára egy utolsó homokzátony miatt kénytelen ilyen furcsán haladni.

Striga nem tévedett. Valóban homokzátony volt a folyam medrében, de nem ott, ahonnan elkanyarodtak. Serge Ladko szilárd kézzel pontosan erre a zátonyra futtatta rá a dereglyét. A hajó minden eresztékében recsegett-ropogott. Az ütdés ereje ledöntötte az árbocot, amely töben eltört, és a vitorla teljes egészében ráborult a fedélzetre, maga alá temetve a hajó orrában tartózkodó embereket. A dereglye, amely alaposan befürödött a homokzátonyba, meg se moccant többé.

Az emberek elvágódtak. Striga vak dühvel tápázkodott fel.

Első pillantása Serge Ladkót kereste. A révkalauzon nem látszott különösebb izgalom. A kormányrudat elengedte, és kezét ujja szobébe süllyesztette, úgy figyelte ellenfele minden mozdulatát.

- Disznó! - üvöltötte Striga, és revolverrel hadonászva rohant a dereglye végébe.

Három lépésről lőtt.

Serge Ladko lekapta a fejét. A golyó felette süvített el. Mihelyt felegyenesedett, nekiugrott Strigának, és kést döfött a szívébe. Iván Striga hangtalanul rogyott össze.

Mindez oly drámai gyorsasággal történt, hogy a legénység öt tagja - akik amúgy is nehezen kászálódtak ki a vitorla alól - már nem tudott Striga segítségére menni. De elképzelhetjük, hogyan üvöltöztek, mikor látták vezérük pusztulását. Serge Ladko a viharfedélzeten elébük rohant. Most ott állt a fedélzet felett, amelyre egymást taszigálva rohantak fel mind az öten.

- Egy lépést se tovább! - kiáltott rájuk Serge Ladko, egyik kezében saját, másikban pedig a Striga kezéből kiragadott revolvért tartva.

A banditák megtorpantak. Nem volt náluk fegyver, és csak úgy szerezhettek volna, ha bemennek a hajófülkébe. De akkor a tűzvonalon kellett volna áthaladniuk.

- Ide hallgassatok, emberek! - kiáltott Serge Ladko, továbbra is az öt emberre szegezve a revolvért. - Tizenegy golyó van a két fegyverben! Mindnyájatokat leteríthetlek az utolsó szálíg! Rátok lövök, ha nem kotródtok azonnal a hajó orrába!

Az öt ember zavartan pislogott egymásra. Serge Ladko tisztában volt azzal, hogyha mind az öt egyszerre rárohan, néhányat bizonyára leteríthet közülük, de a többiek végeznek vele.

- Ide figyeljete! Háromig számolok! - kiáltott rájuk, pillanatnyi időt sem hagyva nekik a gondolkodásra. - Egy!...

Az emberek nem moccantak.

- Kettő!...

A csoportban mozgás támadt. Hárman mintha támadni akartak volna, két ember meg kezdett visszahúzódni.

- Három!... - kiáltott ismét Serge Ladko, és meghúzta a ravaszt.

Az egyik ember, akinek vállába fürödött a golyó, összeesett, társai megfutamodtak.

Serge Ladko, aki megfigyelőhelyén maradt, egy pillantást vetett a gőzhajó felé, amely az imént Striga jelzésére válaszolt. A hajó most már csaknem egészen egy mérföldnyire volt. Amikor majd odaér a dereglye mellé, és legénysége - amely bizonyára összeszúrta a leveket a dereglye legénységével - szintén őellene fordul, akkor helyzete rendkívül súlyossá válik.

A gőzhajó csak jött, jött közelebb. Már csak három kötélhossznyira²⁰ volt, amikor hirtelen jobbra fordulva, nagy kört írt le, és a nyílt tenger felé siklott. Mit jelenthetett ez a hirtelen irányváltoztatás? Talán valami olyan veszélyre figyeltek fel a hajóról, amit Serge Ladko nem látott?

A révkalauz szívszorongva várt. Néhány perc múlva egy másik gőzhajó bukkant elő a déli földnyelv mögül. Kéményéből sűrű füst gomolygott. A hajó teljes gőzzel haladt a dereglye felé. Serge Ladko nemsokára baráti arcot pillantott meg a hajó orrában. Jäger volt, vagyis Dragos Károly, a nyomozó. Serge Ladko érezte, hogy megmenekült. Egy pillanat múlva már rendőrrel volt tele a dereglye fedélzete, és a legénység - anélkül, hogy megkísérelte volna a hasztalan ellenállást - megadta magát.

Ezalatt Serge Ladko a hajó hátsó részébe rohant. Egymás után benyitott a fülkékbe. Csak az egyiknek az ajtaja volt zárva. Vállával nekifeszült, és bedöntötte a kabin ajtaját. Az örömtől reszketve állt meg a küszöbön. Natsa, aki ismét az övé volt, ölelésre tárta karját.

²⁰ Tengerésmérték: 1 kötélhossz kb. 185 m

TIZENKILENCEDIK FEJEZET

UTÓSZÓ

A dunai rablóbanda bűnpere az orosz-török háború véres cselekményei mellett alig keltett feltűnést. A banditákat, köztük Titschát is - akit minden nehézség nélkül fogtak el Ruszcsukban - annak rendje-módja szerint felakasztották. Kivégzésük a tragikus háborús események miatt nem keltett különösebb izgalmat.

A tárgyaláson azonban választ adtak minden olyan kérdésre, amelyben e történet főszereplői még nem láttak világosan. Serge Ladko megtudta, hogy milyen félreértés folytán tartották fogságban a dereglyén Dragos Károly helyett. Megtudta azt is, hogy Striga, miután az újságokból értesült arról, hogy Szalkára is kiterjesztik a nyomozást, beférközött Borus Demeternek, a horgásznak a házába, és ő válaszolt az esztergomi rendőrbiztos kérdéseire.

Azt is megtudta, hogy Natsa, akit a dunai banda elrabolt, hogy állt ellen Striga ostromának, aki abban a hitben, hogy ellenfelét lelőtte, szüntelenül hangoztatta, hogy a fiatal nő már özvegy. Egy este Striga azzal próbálta igazolni állítását, hogy Natsának megmutatta saját arcképét, és azt állította, hogy kemény harc árán vette el a tulajdonosától. Ekkor került sor arra a heves jelenetre, amelynek során Striga megfenyegette Natsát. Ekkor verte fel az éjszaka csendjét Natsa sikoltása, melyet a szökevény is meghallott.

De mindez régen volt már! Amióta megint megtalálta boldogságát Natsa oldalán, Serge Ladko nem gondolt többé az elmúlt rossz napokra.

Minthogy bolgár területre nem léphettek, a boldog házaspár az előbbieken ismertetett események után előbb Gyurgyevo román városban telepedett le. Itt voltak akkor is, amikor a következő év májusában a cár hivatalosan hadat üzent a török császárnak. Nem is kell mondanunk, hogy Serge Ladko azonnal az orosz hadsereg katonái közé állt, és miután kitűnően ismerte a hadműveletek színhelyét, nagy szolgálatokat tett a közös ügynek. Miután a háború véget ért, és Bulgária végre felszabadult, Natsával együtt visszatért a ruszcsuki házbá. Folytatta régi mesterségét, a révkalauzságot. Köztisztelőben, boldogan élnek ma is mind a ketten.

Dragos Károly barátjuk maradt. Hosszú időn át, legalább évenként egyszer lehajózott hozzájuk Ruszcsukba. Mostanság még gyorsabban jut el hozzájuk, hisz a vasúthálózat azóta jócskán kiterjedt. Serge Ladko azonban még mindig hajón jár fel Budapestre, hogy meglátogassa barátját.

Natsa három fiúval ajándékozta meg férjét. Ma már mind a három felnőtt. A legfiatalabb, aki tanulóéveit Dragos szigorú keze alatt töltötte, most már jó úton van afelé, hogy magas beosztást kapjon a bolgár igazságügyi szerveknél.

A középső, a Dunai Liga bajnokának méltó utódaként, a halászat mesterévé vált. De ő már nem horgászbottal a kezében lesi a zsákmányt, hanem tökéletesítette a tokhalászat módszereit. Hatalmas halászszákmányai nagy hírnevet és szép kis vagyont szereztek neki.

A legidősebb Ladko fiú apja helyét foglalja majd el, amikor annak nyugalomba kell vonulnia. Ő vezeti Bécsből a tenger felé a gőzhajókat és dereglyéket a kanyargó vízi utakon át, a nagy folyam álnok homokzátonyai között. Benne él tovább a dunai hajósok fajtája.

De ha mégoly különféleképpen is alakult Serge Ladko három fiának élete, szívük egy ütemre ver. Életük útja más-más irányt vett, de mindegyik szívében egyformán erős az édesapjuk iránti tisztelet, az édesanyjuk iránti gyengédség és a haza mélységes szeretete.

.oOo.